Основна школа
„ВУК КАРАЏИЋ“

Црвенка
Трг Душка Трифуновића 7

e-mail: os_vuk@neobee.com

web: http://www.vuk-crvenka.com

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „ВУК КАРАЏИЋ“ ЦРВЕНКА

(Школска 2014/2015. 2015/2016. 2016/2017. 2017/2018. година)

Деловодни број: 358/01-01

Датум: 14.07.2014.

Председник Школског одбора:

_____

Вера Обреновић

Садржај

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ 3
ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА 6
ПРВИ РАЗРЕД 7
ДРУГИ РАЗРЕД 43
ТРЕЋИ РАЗРЕД 87
ЧЕТВРТИ РАЗРЕД 124
ПЕТИ РАЗРЕД 174
ШЕСТИ РАЗРЕД 295
СЕДМИ РАЗРЕД 439
ОСМИ РАЗРЕД 684
ПРОГРАМ ДОДАТНЕ И ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ 939
ПРОГРАМ РАДА КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ 940
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА У ШКОЛИ И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ 942
ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ 957
ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА 959
ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ 962
ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ 965
ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА 970
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 973
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА РОДИТЕЉИМА И ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ 984
ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ 989
ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКОГ БИБЛИОТЕКАРА 993

На основу члана 57.став 1. тачка 2), и члана 76. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања (" Сл. гласник РС " број 72/2009, 52/2011 и 55/2013) и на основу члана 27. и 28. Закона о основном образовању и васпитању (" Сл. гласник РС " број 55/2013) као и члана 13.Статута Основне школе " Вук Караџић " Црвенка заведеног под деловодним бројем 497/ 01-01 од 26.12.2013. године, школски одбор Основне школе " Вук Караџић " у Црвенки у складу са настваним планом и програмом на седници одржаној 14.07.2014. године донео је

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „ВУК КАРАЏИЋ“ ЦРВЕНКА

Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план и укупан образовно-васпитни рад у школи.Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад. Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика. Школски програм се доноси на основу наставног плана и програма у складу са Законом. Поједини делови школског програма иновирају се у току његовог остваривања. Школа објављује школски програм у складу са Законом и општим актом школе.

Школски програм садржи:

1) циљеве школског програма;
2) наставни план основног образовања и васпитања;
3) програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;
4) програм допунске и додатне наставе;
5) програм културних активности школе;
6) програм школског спорта и спортских активности;
7) програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања;
8) програм слободних активности ученика;
9) програм професионалне оријентације;
10) програм здравствене заштите;
11) програм социјалне заштите;
12) програм заштите животне средине;

13) програм сарадње са локалном самоуправом;
14) програм сарадње са породицом;
15) програм излета, екскурзија и наставе у природи;
16) програм рада школске библиотеке;
17) начин остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни рад.

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма. Када школа реализује факултативни предмет, његов програм саставни је део школског програма.

Саставни део школског програма је и програм безбедности и здравља на раду који обухвата заједничке активности школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

Школски програм за образовање одраслих, школски програм за музичко образовање и васпитање, школски програм за балетско образовање и васпитање, предшколски програм, односно припремни предшколски програм део су школског програма када их школа остварује.

У оквиру школског програма основна музичка, односно основна балетска школа може да остварује и програм музичког, односно балетског васпитања и образовања за децу предшколског узраста у трајању до једне године. У оквиру школског програма, за децу и ученике који не познају српски језик, школа може да реализује и програм за стицање елементарних знања из српског језика.

НАЧЕЛА ИЗРАДЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм утемељен је на начелима:

1) усмерености на процесе и исходе учења;
2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
10) уважавање узрастних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Циљеви Школског програма су :

- стицање знања о језику, књижевности и медијима релевантним за будуће образовање и професионални развој
- оспособљавање ученика да користи стандардни матерњи језик,ефикасно комуницира усменом и писаном облику у различите сврхе
- оспособљавање ученика да комуницирају у усменом и писаном облику на теме из свакодневног живота на страном језику
- развијање свести о значају вишејезичности у савременој вишекултурној заједници
- разумевање повезаности различитих научних дисциплина
- разумевање и сналажење у садшности и повезаности друштвених појава и процеса у простору и времену (Србија, Европа, свет)
- прихватање иуважавање другог/друге без обзира на националну, верску, родну и друге разлике
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу знања физичких, хемијских и биолошких закона, модела и теорија
- правилно формирање математичких појмова и стицање основних математичких знања и вештина
- стицање способности за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема
- овладавање инофрмационо-комуникативним технологијама
- развијање вештина и техника уметничког изражавања
- познавање различитих техника, стилова и медија уметничког изражавања
- познавање вредности сопственог културног наслеђа и повезаности са другим културама и традицијама
- развијање одговорног односа према сопственом здрављу и здрављу других

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА

ПРВИ РАЗРЕД

ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школске 2014/2018. године

Актив првог разреда

1. Жанка Личина
2. Наташа Грковић
3. Дубравка Јурић
4. Миленка Вуксановић (комбиновано одељење)
5. Снежана Рупић Амиџић, наставник енглеског језика
6. Софија Бошњак, вероучитељ

Фонд часова за први разред и предмети

Ред.број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	Нед.	Год.
1	Српски језик	5	180
2	Енглески језик	2	72
3	Математика	5	180
4	Свет око нас	2	72
5	Ликовна култура	1	36
6	Музичка култура	1	36
7	Физичко васпитање	3	108
Укупно : А		19	684
Ред.број	Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1	Верска настава - (веронаука)	1	36
2	Грађанско васпитање	1	36
Ред.број	В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1	Народна традиција	1	36
Укупно : Б		2	72
Укупно : А+Б		21	756
Ред.број	Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА		
1	Редовна настава	21	756
2	Допунска настава	1	36
3	Слободне активности-ликовна секција	1	36
Укупно : А+Б+В+Г			
Ред.број	Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1	Час одељенског старешине	1	36
2	Настава у природи		6 дана
3	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1	36

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања

- **Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне ,здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.**
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавања плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК- ГОДИШЊИ ФОНД -180 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ

ОСНОВЕ ЧИТАЊА И ПИСАЊА 1.Припрема за читање и писање 2.Почетни читање и писање 3.Усавршавање читања и писања	73	- слуша - посматра - прича - практично комуницира - манипулише сликама - ређа слагалице од слова и слика	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	- дијалошка - демонстративна - илустративна	-Вежбе у слушању и посматрању -Развијање културе усменог изражавања и практичног комуницирања -Усвајање и развијање појма слово,глас,реч,реченица -Аналитичко,синтетичка и аналитичко.синтетичка вежбања -Лексичка и синтаксичка вежбања -Моторичке вежбе -Увежбавање логичког читања на одговарајућим текстовима -Увежбавање графички правилног и естетски ваљаног писања	Ученици треба да: -науче да пажљиво слушају и посматрају -практично комуницирају и правилно се усмено изражавају -разликују слово,глас, реч и реченицу -читају и разумеју прочитано -правилно пишу -читко, јасно и лепо пишу штампаним и писаним словима ћирилице -правилно изговарају гласове, слогове,речи и реченице -употребљавају велико почетно слово на почетку реченице, личним именима и презименима људи и именима (једночланим) насеља
ЈЕЗИК 1.Граматика 2. Правопис	18	- именује и чита слова, - прави речи од слова, - прави од речи реченице, - чита текстове, - активно учествује у причању, - користи дечју штампу и непознате текстове	-поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	- демонстративна - текстуална - дијалошка - учење путем открића - илустративна - игра улога	-Усвајање правилног изговарања гласова,гласовних скупова, речи и реченица -Стицање језичке писмености -Упознавање језичких појава и појмова,овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика -Употреба великог слова на почетку реченице, у писању личних имена и презимена,имена насеља (једночлана) -Правилно потписивање (име па презиме) -Употреба тачке на крају реченице -Место и функција упитника и узвичника у реченици	- правилно пишу име и презиме (прво име, затим презиме и великим почетним словом) - правилно употребљавају тачку,упитник и узвичник на крају реченице
КЊИЖЕВНОСТ 1.Читање текста 2. Тумачење текста	54	- препознаје слова, речи, реченице - игра се мењањући гласове у речима, - вежба у изговарању обавештења, питања и заповести - вежба у изговору и писању гласова ч, ћ, ђ, х, р	-наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -наводи	- демонстративна - текстуална - дијалошка - учење путем открића	-Правилно и течно читање наглас реченица и кратких текстова -читање дијалошког текста индивидуално и по улогама -увођење ученика у читање у себи -активно слушање интерпретативног читања текста -тумачење текстова из лектире -уочавање наслова, имена аутора,садржаја и илустрација у књизи,просторних и временских односа и битних појединости у описима бића и природе -уочавање главних ликова,њихових особина и поступака -запажање основних емоционалних стања,појмова добро и зло -одговори на питања о прочитаној садржини -усвајање књижевних и функционалних појмова -Књижевни појмови -лирика:песма, стих, строфа,основно осећање -епика:прича,догађај,место и време збивања,књижевни лик-изглед,особине,поступци,пословица,загонетка-	- да читају наглас и правилно са разумевањем кратке текстове школске и домаће лектире - -да читају дијалошке текстове - Да у тексту уоче наслов, место и време збивања,главне ликове њихове особине и поступке - Да описују бића и предмете - Да разликују добро и зло као појмове у тексту

					препознавање -драма:драмска игра,драмска радња-препознавање	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА 1.Основни облици писменог и усменог изражавања 2.Усмена и писмена вежбања	35	- започиње реченицу велики словом - пише лична имена и презимена и једночлана имена насеља - употребљава тачку, упитник и узвичник - пише по диктату	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- демонстративна - текстуална - дијалошка - учење путем открића	- Препричавање и причање о догађајима и доживљајима на основу маште,описивање предмета и бића - -ортоепске и ортографске вежбе - -диктат, лексичке и синтаксичке вежбе - -казивање напамет научених текстова -сценско импровизовање -служење речником и стварање сопственог речника -конвенционални језички стандарди у усменом општењу-употреба речи Ви из поштовања и учтивости -писање честитке -израда домаћих писмених задатака (до пет) и обавезна њихова анализа	- Да причају и препричавају догађаје и доживљаје на основу маште - Да напамет казују научене текстове - Да правилно употребљавају реч Ви из поштовања и учтивости - Да пишу честитке и израђују домаће задатке

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
ОСНОВЕ ЧИТАЊА И ПИСАЊА	Основни ниво 1СЈ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличког текста 1СЈ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом,проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици,пасусу,или у једноставној табели(ко,шта,где,када,колико и сл.) 1СЈ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација,која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза),садржана у тексту 1СЈ.1.2.4. препозна и користи основне делове текста и књиге(наслов,пасус,име аутора,речник) 1СЈ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада,да ли му је занимљив;да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате;издваја речи које су му непознате 1СЈ.1.3.1. пише штампаним и писаним словима ћирилице 1СЈ.1.3.2. уме да се потпише 1СЈ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1СЈ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст 1СЈ.1.3.8. користи скроман фонд речи(у односу на узраст);правилно их употребљава 1СЈ.1.3.9 пише кратку поруку (о томе куда иде,зашто касни и сл) Средњи ниво 1СЈ.2.2.1. чита текст природно,поштујући интонацију реченица/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза,место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже,а који спорије 1СЈ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту 1СЈ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње,објашњава расплет,уочава међусобну повезаност догађаја,,на основу поступака

	јунака/актера закључује о њиховим особинама,осећањима,намерама и сл.) 1СЈ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада,због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова 1СЈ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни 1СЈ.2.3.1. зна и користи писана и штампана слова ћирилице Напредни ниво 1СЈ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста,обједињујући информације из различитих делова дужег текста 1СЈ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту(нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања таком читања текста , или износи свој став о догађајима из текста) 1СЈ.3.3.1. пише јасним,потпуним,добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције,укључујући и сложене 1СЈ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)
ЈЕЗИК	Основни ниво 1СЈ.1.3.3. почиње реченицу веиким словом,завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1СЈ.1.3.4.употребљава велико слово приликом писања личних имена,назива места(једночланих),назива школе 1СЈ. 1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији(у кући,школи и сл.) Средњи ниво 1СЈ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника 1СЈ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз(ред речи у реченици,типови реченица,ду+ина реченице...) 1СЈ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1СЈ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1СЈ.2.3.7. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синониме (нпр. Да избегне понављање) Напредни ниво 1СЈ.3.3.6. издваја пасусе 1СЈ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице) 1СЈ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени
КЊИЖЕВНОСТ	Основни ниво 1СЈ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1СЈ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) 1СЈ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту Средњи ниво 1СЈ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине –пословице,загонетке,брзалице) 1СЈ.2.5.4. одређује карактеристичне особине,осећања,изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевно уметничком тексту 1СЈ.2.5.5. уочава везе међу догађајима(нпр. Одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту) Напредни ниво 1СЈ.3.5.1. тумачи особине,понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1СЈ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Основни ниво 1СЈ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1СЈ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања 1СЈ.0.1.3. казује текст природно,поштујући интонацију реченице/стиха,без тзв. “певушења” или “скандирања” 1СЈ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или креће информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања заједничких делова или занимљивих детаља 1СЈ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме,јасно структурира казивање(уводни,средишњи и завршни део казивања),добро распоређујући основну информацију и додатне информације 1СЈ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање 1СЈ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју 1СЈ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став

МАТЕМАТИКА - ГОДИШЊИ ФОНД 180 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
Предмети у простору и односи међу њима	10	- посматра - уочава - именује - повезује - упоређује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	-демонстративна - дијалошка - илустративна - истраживачка	- оријентисати се у простору користећи одреднице горе, доле, изнад, испод, лево, десно... - разликовати и именовати геометријска тела - одређивати положај предмета	Ученици треба да: -знају да препознају и исправно именују облике предмета, површи и линија -да при цртању примене стечена знања
Линија и област	14	- разликује - именује - **открива релације и изражава их** - упоређује - уочава	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	-демонстративна - дијалошка - илустративна - истраживачка	- разликовати и именовати тачку, дуж и линију - умети да их нацрта - овладати руковањем геометријским прибором - упоређивати по облику и дужини	- да ученици знају да користе лењир у цртању дужи и правих линија -да знају да упореде геометријске облике по облику и дужини

Класификација премета према својствима	6	- посматра - уочава - упоређује - закључује - проверава	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење	- демонстративна - илустративна - истраживачка	- уочити однос између предмета по облику, боји и величини	- да ученици посматрањем предмета из окружења изведу самосталне закључке везане за разлике међу предметима по боји, облику и величини да
Природни бројеви до 100	144	- посматра - групише - пребројава - броји - сређује по редоследу - математички се изражава - рачуна - примењује стечено знање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстративна - дијалошка - игра - истраживачка - текстуална	- користити математичке термине: скуп, елеменат - уочити једноставне правилности - читати, писати и упоређивати бројеве од 0 до 100 - употребљавати знаке једнакости и неједнакости - савладати сабирање и одузимање до 100 - схватити појам 0 - успешно решити текстуалне задатке	- да примене стечена знања везана за скуп и елементе скупа -да сабирају и одузимају без прелаза до 100 -правилно користе знаке једнакости и неједнакости -да правилно употребљавају термине „за толико мањи“ и „за толико већи“
Мерење и мере	6 180	- упоређује - мери и процењује - примењује стечена знања - прави моделе	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- **илустративно-** - **демонстративна** експериментална - игра	- упознати метар, динар, пару - знати вредност новчаница и поступак плаћања - мерити дужину: стопом, кораком...	- да примене стечена знања о новцу у пракси - -да знају да мере дужину предмета из непосредног окружења

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
ПРЕДМЕТИ У ПРОСТОРУ И ОДНОСИ МЕЂУ ЊИМА	Основни ниво 1МА.1.2.2. Зна јединице за мерење дужине и њихове односе Средњи ниво 1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни

ЛИНИЈА И ОБЛАСТ	Основни ниво 1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност,припадност)
КЛАСИФИКАЦИЈА ПРЕДМЕТА ПРЕМА СВОЈСТВИМА	Основни ниво 1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност,припадност)
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100	Основни ниво 1МА.1.1.1. зна да прочита и запише задати број,уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања до 100 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом 1МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине Средњи ниво 1МА.2.1.1.уме да примени својство природних бројева (паран, непаран, највеци, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем 1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза 1МА.2.1.4. рачуна вредност израза са највише две операције Напредни ниво 1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака 1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени 1МА.3.1.4. уме да одреди решења неједначине са једном операцијом
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Основни ниво 1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта,приказаног на слици,при чему је дата мерна јединица 1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама Средњи ниво 1МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама 1МА.2.4.2. зна јединице за време(секунда, миунут,сат,дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама Напредни ниво 1МА.3.4.1. зна јединице за време(секунда, миунут,сат,дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама

СВЕТ ОКО НАС - ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
ЈА И ДРУГИ Култура живљења	20	- посматра - описује - групише - испољава - препознаје	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем	- игра улога - дијалошка - радионичарска - илустративна - интерактивна	- препознати и уважити сличности и разлике међу појединостима - препознати своје жеље и интересовања - именовати групе којима припада	Ученици треба да: - сазнају о себи као делу живе природе,о својим особинама као живог бића и нераскидиву повезаност са неживом

		- упоређује - именује - процењује	-подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- амбијентална	- описати своју породицу, обичаје и празнике - именовати основне објекте локалне средине - упознавање правила понашања у саобраћају - познавање и поштовање елемената културе живљења - развијати одговоран однос према себи и другима - препознавање човековог утицаја на сопствено здравље и природну средину	риродом -да опишу своју породицу и објекте из непосредног окружења -да примењују основна стечена правила понашања у саобраћају -да буду пристојни и одговорни и према себи и према другима
ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА Природа је наш заједнички дом Хајде да гајимо	37	- посматра - описује - процењује -експериментише - истражује - ствара - игра се - бележи - групише	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	-игра улога - илустративна - амбијентална експериментална - интерактивна - кооперативна	- разликовати живу од неживе природе - упознати основна својства воде, ваздуха и земљишта - упознати биљке и животиње у окружењу - уочити разлике и сличности међу живим бићима - уочити понашања материјала под различитим утицајима - развијање способности препознавања човековог утицаја на здравље и животну средину	- да упознају све чиниоце живе и неживе природе и себе као део те целине -да примењују стечена знања везана за особну воде, ваздуха и земљишта и да повезују са живом природом -научити особине биљака и животиња -да примењују научено у сврху чувања здравља
ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ Време Кретање	15	- посматра - описује - уочава - истражује - експериментише - сналази се у простору и времену	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- партиципативна - кооперативна - дијалошка - експериментална	- сналазити се у времену и простору - уочити и именовати различите временске промене - решавати различите проблемске ситуације - оспособљавање за самостално учење и проналажење информација - развијање радозналости,интересовања и способности за активно упознавање окружења	-да примене стечена знања везана за временске одреднице:дан, месец,година,... -да могу да се оријентишу у простору помоћу разних објеката, предмета, биљака

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)

ЈА И ДРУГИ	Основни ниво 1СОН.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови 1СОН.1.5.2. зна основна правила понашања у породици,школи и насељу 1СОН.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њих ову улогу 1СОН.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите 1.СОН.15.5.3на које врсте материјала постоје Средњи ниво 1СОН.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова 1СОН.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама 1СОН.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности Напредни ниво 1СОН.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима 1СОН.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују
ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА	Основни ниво 1СОН.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу 1СОН.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића 1СОН.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу,начину исхране, кретања и размножавања 1СОН.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића 1СОН.1.3.1. зна основна својства воде,ваздуха и земљишта 1СОН.1.6.1. зна основне одлике рељефа и површинских вода Средњи ниво 1СОН,2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима 1СОН,2.1.2. зна основне разлике иумеђу биљака ,животиња и људи 1СОН,2.1.3. примењујње вишеструке критеријуме класификације шивих бића 1СОН,2.1.4. зна улогу основних делова живих бића 1СОН,2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту 1СОН,2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници 1СОН,2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала Напредни ниво 1СОН.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима 1СОН.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића
ОРЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	Основни ниво 1СОН.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна,карактеристични објекти 1СОН.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценије и век 1СОН.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара Средњи ниво 1СОН.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује ,врсте подлоге и облик теле
КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	Основни ниво 1СОН.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе 1СОН.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља

	1СОН.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике 1СОН.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости Средњи ниво 1СОН.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса 1СОН.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити 1СОН.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад

ЛИКОВНА КУЛТУРА - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
Облици и њихови квалитети	6	- посматра - опипава - објашњава - црта, слика - изражава - ствара	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- демонстративна - дијалошка - хеуристичка - илустративна	- развити способност за опажање облика, величина, светлина, боја,положаја облика у природи - развијати креативност и оригиналност у раду - препознати линије, боје и шаре	Ученици треба да: -науче да посматрају и уочавају различите облике у простору, да представљају њихов положај,боју,шару
Односи у видном пољу	8	- посматра - дискутује -комуницира - закључује - црта, слика, мисли - креира	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- демонстративна - дијалошка - кооперативна - илустративна	- **развити способност за опажање положаја облика у природи** - разумевати природне законитости и друштвене појаве - развијати креативност и оригиналност	- **буду самостални и креативни** - **да схвате повезаност и узрочно.последичне везе у природи**
Временски и просторни низови	4	- слуша - разговара - црта и обликује - мисли	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- демонстративна - дијалошка - кооперативна - монолошка - илустративна	- стицати основна знања о цртаном филму и стрипу - практично примењивати своју креативност и оригиналност	- да науче о стварању цртаних и анимираних филмова и да самостални израђују на основу наученог
Светло и сенка	6	- посматра - истражује	-усмерава -наводи	- демонстративна - дијалошка	- стицати знања о природној и вештачкој	- да науче основне разлике између природне и вештачке светлости и

		- закључује - црта и слика	-ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- хеуристичка	светлости и сенци - примењивати стечено знање уз креативност	да примене стечена знања
Тактилност	4	- посматра - додирује - асоцира - закључује - црта, слика, обликује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- демонстративна - дијалошка - хеуристичка - илустративна	- развијати осећај за разне материјале путем додира - развијати способност за препознавање традиционалне, модерне и савремене уметности - стварати интересовање за посећивање изложби, галерија, музеја...	- да умеју да путем додира препознају различите материјале и њихове особине и да то знање знају да примене у ликовном изразу
Изглед употребних предмета	4	- слуша - уочава - црта, лепи и обликује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- монолошка - кооперативна - дијалошка - илустративна	- стицати знања о дизајну - примењивати стечена знања кроз израду сопственог дизајна - развијати моторичке способности	-да науче о дизајнирању кроз употребну моћ разних материјала,да развијају осећај за естетику
Одређени предмети као подстицај за рад	2	- слуша - опажа - имитира - прави	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- монолошка - кооперативна - дијалошка - истраживачка	- уочавати одређене предмете као подстицаје за рад - развијати креативност и оригиналност	- да самостално и креативно приступају ликовном изражавању предмета из сопственог окружења
Преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем	2	- опажа - обликује - закључује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	- демонстративна - дијалошка - стваралачка	- схватити појам спајања или везивања - примењивати спајање и везивање сопственим креацијама - развијати осећај за лепо, практично	- да самостално и креативно спајањем старих предмета створе нове који имају потпуно различиту употребну моћ

			-координира -развија кооперативност			

МУЗИЧКА КУЛТУРА - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (певање и свирање)	21	уочава слуша пева изражава се комуницира истражује свира	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	демонстративна аудитивна дијалошка истраживачка кооперативна	- развити интересовања, музичке осетљивости и креативности -разумети могућност музичког изражавања -певати једноставне песме -разликовати звуке које ствара глас и музички инструменти -креирати једноставне пратње измишљати покрете уз музику	Ученици треба да знају: - да певају једноставне дечије и народне песме уз пратњу на једноставним музичким инструментима -да самостално знају да прате ритам песме на једноставном музичком инструменту
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	12	слуша изражава уочава истражује закључује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	демонстративна аудитивна дијалошка кооперативна	-разликовати звукове музичких инструмената -упознавати традиционалну и уметничку музику свога и других народа -препознати неке мелодије	-да разликују звуке из природе од звукова насталих вештачким путем и да то знање користе и примењују у свакодневном животу
СТВАРАЊЕ МУЗИКЕ	3	слуша изражава истражује ствара	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	демонстративна аудитивна дијалошка истраживачка	развијати креативност користећи глас и тело изразити искуство и доживљаје импровизовати ритмички дијалог на различитим изворима музике	-да самостално стварају било какав музички изражај на основу стеченог знања

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 108 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
Ходање и трчање	15	- ходају и трче на различите начине - раде вежбе обликовања - играју се дечјих игара - ходају и трче користећи препреке - брзо трче из различитих положаја	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	разговор демонстрација практична актив.	- задовољавати основне дечје потребе за кретања и игру - подстицати раст, развој и правилно држање тела - вешто изводити једноставне форме кретања и примењивати у играма	Ученици треба да науче да: -правилно седе, држе рамена ,трче и ходају -да науче једноставне облике кретања и да их примењују у свакодневним играма
Скакања и прескакања	20	- скаче у месту на различите начине и у различитим положајима - скаче у кретању на различите начине - скаче удаљ - скаче увис - прескаче дугу вијачу на различите начине - скакање и прескакање увежбава кроз игру "ластиша"	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	метода објашњавања демонстрација практична актив.	- развити и усавршити моторичке способности - развијати координацију, гипкост и експлозивну снагу - научити да се избегне ситуација у којој се може повредити - социјално се прилагођавати на колективан живот и рад	-да се сачувају од свакодневних опасних ситуација -да се међусобно друже, уважавају и негују колективни дух
Бацања и хватања	12	- баца лопту на различите начине - баца лопту у различите циљеве - води лопту у месту и ходању - додаје и хвата лопту на различите начине - примењује бацања и хватања у различитим играма	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	разговор демонстрација практична актив.	- стицати, усавршавати и примењивати моторичка умења - стицати и развијати свест о потреби здравља и чувања здравља - развијати такмичарски дух	-да науче да учествују у такмичарским играма и да спортски подносе победе и поразе
Вишења, упори и пењања	9	- пењу се на различите начине и уз раличите предмете и справе - пењу се у комбинацији са другим кретањима	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	м. објашњавања демонстрација практична актив.	- развијати дечију мускулатуру - неговати упорност, издржљивост, општу спретност и сналажљивост	-да науче да се сналазе у разним проблемским ситуацијама
Вежбе на тлу	10	- клечи - чучи - четвороножно се креће - изводи "свећу" - изводи колут напред	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче	- разговор - демонстрација - практична актив.	- повећати зглобну покретљивост - проширивати кретно искуство колутањем - побољшавати орјентацију у простору	-да науче да се и кроз покрете тела може јасно изразити некаква мисао или жеља

		- ради вежбе обликовања - изводи колут назад - игра се кроз мале полигоне са вежбама на тлу	-анализира -мотивише -координира -развија кооперативност		- развијати смисао за ритмичко естетско и кретно стваралаштво	
Вежбе (скакања и прескакања) упором рукама	7	- одскачу,наскачу и прескачу шведску клупу	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- демонстрација - практична актив.	- проширити кретно искуство скакањем и прескакањем - развијати снагу мишића ногу	- да науче разне врсте скакања и прескакања разних предмета
Вежбе равнотеже	7	- ходају по линији на различите начине и различитим темпом - ходају по шведској клупи: напред, уназад и у страну - лагано трче по шведској клупи или ниској греди - учествују у такмичењима	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- м. објашњавања - практична актив.	- развијати координацију, гипкост и равнотежу - стицати моторичка умења у ритмици плесним вежбама и комбинацији вежбе равнотеже	-да ученици науче шта значи појам равнотеже и како се она може одржавати кроз игру
Вежбе реквизитима	11	- раде вежбе обликовања користећи палице, обруче и вијаче - трче и скачу заобилазећи реквизите - дижу и носе коцке на различите начине - играју се коришћењем реквизита	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- разговор - демонстрација - практична актив.	- развијати спретност, снагу мишића ногу и издржљивост - развијати смисао за поштену борбу у игри (фер-плеј)	-да ученици науче да се кретно изражавају коришћењем разних реквизита
Ритмичке вежбе и народни плесови	17	- ритмички ходају и трче са променом ритма, темпа и динамике уз пљесак и одговарајућу музику - прескачу вијачу - увежбавају плес и коло	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- разговор - демонстрација - практична актив.	- развијати смисао за ритмичко и естетско кретно изражавање (појединачно и колективно) - богатити кретни фонд плесовима и играма - неговати народну традицију и културу	- да ученици науче да играју уз једноставне ритмичке вежбе и народне плесове

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК - ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да комуницира на основном нивоу страним језиком, у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења.

Настава страног језика треба да :

- подстакне потребу за учењем страних језика,
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика,
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција,
- стимулише машту,креативност и радозналост,
- подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Општи стандарди:

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући друге,стиче свест о значају свог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост ,истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина:

Разумевање говора

Ученик треба да:

- препознаје гласове(посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу,акценат,ритам и интонацију,
- разуме вербални садржај уз помоћ невербалне комуникације,
- разуме кратке дијалоге,приче и песме о познатим темама које чује уживо или са аудио-визуелних записа.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- препознаје слова,написане речи и реченице у вези са познатим појмовима,
- поштује правописне знеке приликом читања,
- разуме основна значења кратких писаних и илусртованих текстова о познатим темама.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове акцентује речи,поштује ритам и интонацију при говору и читању,
- даје основне информације о себи и свом окружењу,самостално и уз наставникову помоћ,
- описује кратким и једноставним исказима себе и друге у познатим ситуацијама,
- репродукује,сам или у групи,кратке рецитације или бројалице и познате песме.

Интеракција

Ученик треба да :

- реагује вербално и невербално на постављена упутства и питања,
- поставља једноставна питања,
- изражава допадање и недопадање,
- учествује у заједничким активностима на часу,
- поставља питања и тражи разјашњење када нешто не разуме.

Писмено изражавање

Ученик треба да :

- поштујући правопис,преписује,допуњава и пише речи и краће реченицеу вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем,
- пише личне податке(име,презиме и адресу),
- прави спискове са разлишитим наменама(куповина,прославе рођендана,обавезе у току дана...),
- допуњава честитку.

Знања о језику

Ученик треба да:

-препознаје основне граматичке елементе,

-користи језик у складу са нивоом формалности и комуникативне ситуације(на пр. Форме учтивости),

-разуме везу између сопственог знања и залагања и постигнућа у језичким активности

Р.б. наст. области	Назив наставне области	Број часова					Васпитно-образовни задаци
		Обрада	Вежбе и понављање	Утврђ. и оцењивање	Писмена провера	Укупно часова	
1	WELCOME TO HAPPY HOUSE	4	4	2		10	Prepoznavanje I imenovanje likova iz udzbenika,porodica I porodicna atmosfera, moje mesto u mojoj kuci I porodici
2	PENS AND PENCILS	4	4	2		10	skola, skolski drugovi I uciteljica, skolski pribor,I namestaj, moje mesto medju drugovima
3	COME AND PLAY	3	4	2		9	igracke, igre, boje I oblici,brojevi odnos prema drugovima u igri
4	HAPPY CHRISTMAS	1	1			2	elementi kulture kroz razlicite obicaje negovanje ljubavi prema svojoj kulturi I tradiciji uz istovremeno postovanje tudje
5	DRESSING UP	4	4	2		10	odeca I odevanje volim-ne volim toplo-hladno

							godisnja doba
6	HAPPY BIRTHDAY	3	4	2		9	proslave, pokloni, upucivanje I primanje cestitke lepo ponasanje u tudjoj kuci
7	BATHTIME	4	4	2		10	oblici licne higijene razvijanje pozitivnih navika vezanih za cistocu I zdravlje mogu – ne mogu
8	HAPPY EASTER	1	1			2	elementi kulture kroz razlicite obicaje negovanje ljubavi prema svojoj kulturi I tradiciji uz istovremeno postovanje tudje
9	ANIMAL FRIENDS	4	4	2		10	kucni ljubimci I njihovo mesto u kuci I porodici zastitnicki odnos prema ljubimcima

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
WELCOME TO HAPPY HOUSE	10	-слушање -репродуковање -реаговање на команде наставника -мануелне активности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртање по диктату -симулација по улогама	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-поздрављаље -представљање -слушање и реаговање на упутства наставника	-ученик уме да се представи и упозна -поштује норме понашања у одређеној ситуацији -уме да разликује име од презимена и да наброји чланове своје породице
PENS AND PENCILS	10	-слушање -репродуковање -реаговање на команде наставника -мануелне активности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртање по диктату	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-именовање предмета из непосредне околине -одговарање на једноставна питања -вербални или невербално реаговање на упутства наставника	-уме да представи друга или другарицу -разликује имена предмета из непосредне околине -слуша кратка упутства наставника

		-симулација по улогама				
COME AND PLAY	9	-слушање -репродуковање -реаговање на команде наставника -мануелне активности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртање по диктату -симулација по улогама	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-даље обогаћивање речника -реаговање на подстицаје - груписање предмета по боји развијање маште	-разликује и именује боје -разликује и описује предмете по боји -уме да правилно наброји предмете који нису у непосредној близини -разликује речи које означавају предмете од осталих врста речи
HAPPY CHRISTMAS	2	-слушање -репродуковање -реаговање на команде наставника -мануелне активности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртање по диктату -симулација по улогама	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-честитање и изражавање лепих жеља -упознавање са туђим обичајима и културом и њихово уважавање	-схвата разлике између својих и туђих обичаја, и кроз љубав према својима учи да поштује туђе -уме да честита празник -адекватно се понаша
DRESSING UP	10	-слушање -репродуковање -реаговање на команде наставника -мануелне активности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртање по диктату -симулација по улогама	презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-усвајање новог и понављање старог вокабулара -описивање предмета по основу две особине-боје и величине -закључивање на основу датих информација	-уме да именује делове тела и одговарајућу одећу -описује предмет -решава загонетке на основу упутства
HAPPY BIRTHDAY	9	-слушање -репродуковање -реаговање на команде наставника -мануелне активности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртање по диктату -симулација по улогама	презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-честитање и прослављање -усвајање норми лепог понашања и уважавања других -репродуковање кратких песама	-уме да честита -адекватно се понаша
BATHTIME	10	-слушање -репродуковање -реаговање на команде	презентација наставних садржаја -усмеравање активности	фронтални -колективни -индивидуални	-даље усвајање вокабулара -правилна примена наученог -именовање	-именује делове тела -уочава и повезује делове тела са одговарајућом одећом

		наставника -мануелне активности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртање по диктату -симулација по улогама	ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	-индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-описивање изражавање припадања -разликовање стране тела	
HAPPY EASTER	2	-слушање -репродуковање -реаговање на команде наставника -мануелне активности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртање по диктату -симулација по улогама	презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-честитање и прослављање -усвајање норми лепог понашања и уважавања других	-уме да честита -адекватно се понаша -поштује разлике у обичајима
ANIMAL FRIENDS	10	-слушање -репродуковање -реаговање на команде наставника -мануелне активности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртање по диктату -симулација по улогама	презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-именовање и описивање животиња и кућних љубимаца уз помоћ два и три описна придева -исказивање способности и припадања	-исказује припадност -исказује допадање -исказује способност-неспособност -описује животињу -разликује животиње на основу припадности групи

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције	3	- слуша - разговара - упознаје се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- монолошка - дијалошка - радионичарска	- помоћи ученику да се што лакше прилагоди на школску средину - упознати ученика са садржајем предмета и начином рада - развијати однос другарства	Ученици треба да науче да: -се у школи поштују правила понашања који они доносе на почетку школске године
Подстицање развоја сазнања о себи, о сопственим осећањима и потребама, свести о личном идентитету и особености, самопоштовања и самопоуздања	9	- слуша - разговара - црта - препознаје своја осећања и потребе - изражава своја искуства - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- монолошка - дијалошка - радионичарска - истраживачка	- подстицати развој сазнања о себи, сопственим осећањима и потребама, свести о личном индетитету - развијати самопоштовање и самопоуздање	- да се друже са свим ученицима у школи без обзира на разлике
Изражавање и комуникација осе-ћања; проширивање знања и умења за решавање инд. проблема, учење технике за превла-давање непријатних емоционалних стања	10	- слуша - разговара - илуструје - користи технике опуштања и вежбе кретања - игра асоцијације	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- илустративна - дијалошка - радионичарска - истраживачка	- решавати индивидуалне проблеме - савлађивати непријатне емоције - уважавати мишљење других	- да се друже у духу толеранције и међусобног уважавања и поштовања другачијег мишљења
Подстицање социјалног	3	- слуша	-усмерава	- радионичарска	- развијати толеранцију	- да се навикавају на рад у групи,где се

сазнања, разумевање и прихватање међусобних разлика; учење видова самопотврђивања без агресивности и уз уважавање других		- разговара - закључује - препознаје - игра се	-наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - истаживачка - игра улога	- подстицати групни рада - развијати смисао за разумевање туђих потреба без агресивности	поштују правила понашања
Развијање комуникативне способности, конструктивног разрешавања сукоба са вршњацима и одраслима	5	- посматра - проверава - комуницира - разговара - игра се - имитира	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - демонстративна - игра улога	- развијати прихватање туђих ставова и мишљења - активно саслушати другог - развијати креативно изражавање	- да науче да са пажњом слушају и уважавају мишљења других ученика
Упознавање ученика са дечјим правима и подстицање и оспособљавање ученика за активну партиципацију у животу школе	4	- слуша - разговара - црта - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - истаживачка - игра	- упознати ученика са дечјим правима - развијати унутрашњу позитивну мотивацију за све што раде - развијати креативност	- да упознају Конвенцију о правима детета и да науче како да та права користе
Евалуација	2	- разговара - процењује - презентује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише -координира --наводи на повезивање и примену знања	- монолошка - дијалошка - демонстративна	- развијати способност процењивања и критичког мишљења о свом раду - упознати родитеље са резултатима оствареног програма	- да науче да процењују и вреднују свој рад али и рад других ученика

ВЕРСКА НАСТАВА - ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА 36

Циљеви и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православни погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остварењу сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Напомена: у току школске године планирана је посета храму Св. Ђорђа на Лазареву суботу, као и неколико обилазака неког од храмова, у зависности од објективних могућности (удаљеност, време, итд).

ПРВИ РАЗРЕДСАДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ

Човек је икона Божија (човек има својство да љубављу чини нешто да постоји, слично као што то може Боог)	6	навести пример љубави искуства деце која указују на заједништво са другима - приче - цртежи које ће деца цртати (представљена бића у односу) - дружење и игре које указују на заједницу - Указивање на Литургију	Ученици треба да уоче да у хришћанству нема сукоба и искључивости између једног и многих.	Фронтално индивидуално	Схватање да је постојање израз заједништва личности, а да личност постоји само у заједници слободе са духопм личношћу - уоче да се кроз љубав према неком тај неко постаје за нас неком тај неко постаје за нас јединјствен и непо и непоновљив	Ученици ће моћи да схвате значај цркве и породице за живот људи.
Бог је заједница личности Оца ,Сина и Светога Духа (биће као заједница, као љубав)	6	Појмови се објашњавају са становишта Литургијске заједнице Тумачења литургије, структуре радњи на Литургији	Развијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском начину живота.	Фронтално индивидуално	науче да је човек икона Божија управо због тога што може да друга бића чини непоновљивим	Ученици ће закључити да је сваки човек посебна личност
Човек као биће заједнице	4	- конкретни примери из живота	Критички размишља и доноси закључке	Фронтално индивидуално	- уоче да од онога зависи и наше постојање	Ученици ће уочити да човек не може да живи ван заједнице
Бог је из љубави створио свет заједно са Сином и Духом	6	Тумачење у оквиру Литургије - Упућивање да се Бог сусреће и види кроз чланове Литургије	Схвата повезаност својстава створене природе и Божије благодати	Фронтално индивидуално	- да се једнство остварује у Богу	Ученици ће стећи знања о значају природе за човека и њихове међусобне зависности.
Исус Христос је посредник између Бога и створене природе	3	објашњење на основу искуства љубави према другом бићу	Отворено и радознало поставља питања.	Фронтално индивидуално	уоче да љубав човека према другим људима и природи њима даје непоновљиву вредност и постојање	Ученици ће да уоче да без природе нема живота
Црква је заједница свих људи и целе природе кроз Христа са Богом	7	- пример љубави према другом - Објашњење крштења као улазак у Цркву као заједницу Христа са Богом Оцем Одлазак на Литургију	Развијање вере и наде код ученика у ишчекивању онога што ће доћи царства Небеског.	Фронтално индивидуално	уоче да биће са којим смо у заједници љубави постаје извор начег постојања	Ученици поступно схватају значајстворене Божије творевине
Православна иконографија показује свет и човека у заједници са Богом	4	Показивање и објашњење икона - Указивање на разлику између слике и иконе - скретање пажње на светиње	Ученици треба да буду свесни разлике између појмова природе и личности.	Фронтално индивидуално	уоче да иконе приказују свет и човека у јединству љубави	Ученици ће разумети да су иконе сведоци невидљивог

В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА - ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА 36

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	БРОЈ	АКТИВНОСТИ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО	НАЧИН И ПОСТУПАК	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ

(области)	ЧАСОВА	УЧЕНИКА	ВАСПИТНОМ РАДУ	ОСТВАРИВАЊА		
ПИТАЈ СВОЈУ БАКУ	16	- слуша - разговара - посматра - открива - сазнаје - илуструје	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка - демонстративна - истраживачка - илустративна - игра	Упознавање ученика са бакиним -играма којих се играла када је била мала -песмама које су се певале у то време -причама из тог времена -обичајима у којима су учествовале -ручним радовима које су радиле као девојчице -одећи,обући,фризурама и украсима из њихове младости	Ученици треба да: - упознају прошлост својих ближих предака, начин живота и рада тога доба,обичаје и начин одевања из младости
РАДОВИ И ПРАЗНИЦИ	14	- посматра - прати - уочава - бележи - разговара - илуструје	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка - демонстративна - истраживачка - илустративна	- упознавање са основним сезонским радовима -основних обичајно-обредних радњи везаних за те радове -основних и општих празника -обичајно-обредних радњи везаних за те празнике	- да науче и примењују знања о радовима везаним за временске прилике и о забавама и обредима који су се тада проводили у циљу забаве
ЗИМСКИ ХЛЕБОВИ И НАРОДНО БИЉЕ	6	- слуша - посматра - уочава - бележи - презентује - илуструје	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка - демонстративно-илустративна - истраживачка	- Стицање елементарних знања оносећим наставним мотивима(хлеб и биље)	- Да науче и примене стечена знања о вођењу домаћинских послова некада и о алтернативним начинима лечења

Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНОГ – ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
1. Књижевност	4	- слушање - читање текстова - учествовање у причању - рецитовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - илустративна	- савладавање технике читања и писања ћирилице - уочавање ликова, теме, поруке	-савладати технику читања и писања оба писма -уочити ликове,теме,поруке
2.Језик – граматика и правопис	10	- активно слушање - састављање реченица - именује и чита слова ћирилице - писање по диктату	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - демонстративна	- савладавање просте реченице - стицање основних појмова о речима које означавају бића,предмете и појаве -савладавање реченица по значењу и облику	-стицање основних знања о реченицама, врстам а речи и правописним правилима нашег језика
3. Култура изражавања (усмено и писмено)	4	- слушање - посматрање - учествује у причању - пише састав	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - посматрачка	- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма	-успешно се усмено и писмено изражавати према захтевима програма

МАТЕМАТИКА - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ

1. Геометрија	6	-посматрање -уочавање -цртање -упоређивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- именовање - упоређивање -цртање	- стицање знања о основним геометријским облицима,сличностима и разликама	-овладати цртањем дужи и једноставних геометријских облика
2. Блок бројева до 100	11	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање	- овладати рачунским операцијама са природним бројевима до 100 - једнакости - савладати сабирање и одузимање до 100 - схватити појам 0	-сабирати и одузимати до 100 -решавати математичке изразе простије -решавати текстуалне задатке
3. Мерење и мере	1	- упоређивање - мерење - прављење модела	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстративна - игра	- упознају мерење дужине тела кроз појам метра и новац кроз динар и пару - знати вредност новчаница и поступак плаћања	-користити јединицу мере за дужну и зна да користи новчанице и поступак плаћања

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 3 - ГОДИШЊИ ФОНД 36 ЧАСОВА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ

		-слушање -понављање речи -вербална или невербална реакција по упутству наставника или са аудио снимка -повезивање речи са сликом	-усмеравање активности ученика -подстицање -охрабривање ученика да кроз додатна вежбања стекну самопоуздање	-индивидуални - индивидуализовани -рад у паровима	-увежбавање гласова који су ученицима тешки за изговор, нарочито гласова којих нема у матерњем језику -увежбавање лексике која је ученицима била тешка, обимна или нејасна -додатно појашњавање ситуација у којима се одређен израз или фраза користи -увежбавање кратког дијалога ученик-наставник	ученик ће бити у стању да: -разуме наставну јединицу која му је била посебно тешка -вежбањем савлада карактеристични наставни садржај -примењује знање самостално или уз помоћ наставника

ДОДАТНА НАСТАВА

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК - ГОДИШЊИ ФОНД 36 ЧАСОВА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
SCHOOL	4	-вежбе активног слушања -вежбе екстракције одређене	-одржава константну мотивацију и жељу	-фронтални -колективни	-лакше разумевање и прихватање	-ученик разуме и правилно користи основ-
MY FAMILY	4	речи, фазе, израза из саслушаног материјала	ученика за проширивањем	-индивидуални -индивидуализовани	различитих култура и трдиција	не елементе страног језика
MY HOUSE	4	-вежбе сагледавања разних и различитих говорних ситуација	знања -прилагођава	-рад у паровима -рад у групи	-охрабривање и мотивисање према	-прати упутства наставника
MY TOYS	4	у којима се употребљава иста или слична језичка јединица	активности индивидуалним		развоју личних веш- тина комуникације	-прихвата и поштује различите елементе
HOLIDAYS – CHRISTMAS	2	-рад у паровима и мини групама (кратки дијалози)	интересовањима ученика		-подстицање позитивних осећања	традиције и културе -учествује у комуника-
MY FRIENDS	4	-мануелне активности (сецкање, бојење, израда	-развија комуника-цијске вештине и		према језку који учи - вербално и невер-	ција на вербалан или невербалан начин
GAMES	4	слика или постера) -игре	компетенције код ученика		бално реаговање на упутства и питања	
FOOD	4	-певање у групи -цртање и бојење по диктату	-охрабрује развијање техника		-активно учешће у раду групе	
HOLIDAYS – EASTER	2	-игра по улогама -симулација активности из	сарадње унутар групе			
MY CLOTHES	4	свакодневног живота	-охрабрује развој одговорности			

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
Ликовна секција	36	-цртање -прављење -посматрање -уочавање -закључивање -бојење -процењивање	-аудитивна -дијалошка -кооперативна -илустративно-демонстративна	-ликовно изражавање доживљаја из искуства,непосредног окружења,као и из маште,стицање искуства о компоновању и рекомпоновању -безбедно и правилно коришћење алатки и материјала за ликовно изражавање -стицање искуства о визуелним знаковима -развијање маштовитог и стваралачког рада	Ученици треба да науче да на креативан и јединствен начин коришћењем маште представе слику виђеног у непосредном окружењу
Рецитаторска секција	36	-слушање -изражавање -закључивање -уочавање	-дијалошка -кооперативна -демонстративна -аудитивна	-оспособљавање за лепо и правилно изражавање -увежбавање изражајног читања(рецитовања) -развијање љубави према читању поезије	Ученици треба да науче да изражајно и тачно говоре текст
Драмска секција	36	-слушање -изражавање -закључивање -уочавање	дијалошка -кооперативна -демонстративна	-оспсобљавање за лепо и правилно усмено изражавање -развијање креативности и маштовитости -развијање способности за изражавање мимиком и пантомимом	Ученици треба да науче да се усмено лепо и правилно изражавају

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНОГ РАДА

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

ВРЕМЕ ОДРЖАВАЊА (месец)	АКТИВНОСТИ / ТЕМЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-септембар	– Упознавање ученика са школским кућним редом – На путу од куће до школе – Правила понашање у школи – Шта знам из предшколске установе	-разговор -дискусија	-одељенски старешина -ученици - стручни сарадник
-октобар	– Буквар дечијих права – Активности везане за Дечију недељу – Навике у вези са правилном исхраном – Шта је другарство, ко је добар друг	-разговор -дискусија	-одељенски старешина -ученици
-новембар	– Анализа наученог у току првог квартала школске 2014-2015.године – Упознавање својих и туђих потреба – Толеранција према разликама	-разговор -дискусија	-одељенски старешина -ученици -стручни сарадник
-децембар	– Упознавање са радом школске библиотеке – Однос између дечака и девојчица – Новогодишњи и Божићни празници	-разговор -дискусија	-одељенски старешина -ученици - библиотекар

-јануар	– Школска слава-Свети Сава – Прочитао сам на распусту	-разговор	-одељенски старешина -ученици
-фебруар	– Шта је солидарност – Како се понашамо према старијим особама – Шта да учинимо да нам успех буде бољи – Радионица: школа без насиља	- едукативне радионице -разговор -дискусија	-ученици -одељенски старешина
-март	– Обележавање 8. марта – Дана жена – Кроз игру сам научио – Развијање пријатељства са другом децом – Сукоби – конструктивно решавање сукоба – Анализа постигнутих резултата учења на крају трећег квартала школске 2014-2015.године	-едукативна радионица -разговор	-одељенски старешина -стручни сарадник - ученици
-април	– Жива бића на Земљи – Дан мајке Земље-12.4.2015. – Моји родитељи и ја	-разговор -дискусија	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник
-мај	– Како се понашамо приликом посета, излета... – Радионица:школа без насиља – Агресивно понашање: претња, уцене, физички обрачуни... – Понашање у игри са вршњацима	-едукативна радионица -разговор	- ученици -одељенски старешина
-јун	– Сазнао сам о занимању својих родитеља – Дан заштите природе: 05. 06. 2015. – Успех ученика на крају школске године	-разговор	-ученици -одељенски старешина

ПЛАНИРАНЕ ЕСКУРЗИЈЕ, ПОСЕТЕ, ИЗЛЕТИ, МАНИФЕСТАЦИЈЕ, ПРИРЕДБЕ...

- ЕСКУРЗИЈА: БАЧ-БОЂАНИ-КАРАЂОРЂЕВО
- ПОСЕТЕ: ПОШТА, ПРОДАВНИЦА, СЕОСКО ДОМАЋИНСТВО, ШКОЛА У НОВОЈ ЦРВЕНКИ.
- ИЗЛЕТИ: ИЗЛЕТИШТЕ ПОТОК, ПАНОНИЈА.
- МАНИФЕСТАЦИЈЕ: ФЕСТИВАЛ ПЕСНИКА ЗА ДЕЦУ
- ПРИРЕДБЕ: ПРИРЕДБЕ ПОВОДОМ ДАНА ШКОЛЕ, ШКОЛСКЕ СЛАВЕ, ПОЗОРИШНЕ ПРЕДСТАВЕ, СМОТРА ФОЛКЛОРА, ЗОНСКА СМОТРА ДЕЧИЈИХ ПОЗОРИШНИХ ПРЕДСТАВА

НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
СРПСКИ ЈЕЗИК		-посматра	-усмерава	- дијалошка	- Развијање способности посматрања и	Ученици треба да науче о лепоти природе и њеном очувању, да

		-уочава -прича -описује -пише -чита	-наводи -ствара ситуацију -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- текстуална - писаних радова - излагања	уочавање богатства облика, боја, звукова и гласова у природи (у шуми, на ливади, ...) - Доживљавање лепог у природи и сталних промена у њој - Богаћење речника - Упућивање ученика да доживљавају, разумеју и изражавају слике и осећања изражена у књижевним текстовима - Изражавање сопственог утиска	изражавају своје слободно мишљење и размишљања о свему око њих, да кроз личне импресије богате свој речник, да знају да уоче пренесена значења(поуке) и да их примењују у свакодневном животу
МАТЕМАТИКА		-упоређује -процењује -израда задатака -уочава	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	- дијалошка - демонстративна - писаних радова - текстуална	- Примена стечених знања о мерењу и јединицама мера - Утврдити и продубити стечена знања о сабирању и одузимању до 100 - Примена стечених знања кроз решавање текстуалних задатака из свакодневних ситуација знају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе навају и стичу спретност у цртању праве, дужи, кривих и изломљених линија -	Да научe и да примењују знања о мерењу предмета из непосредног окружења
СВЕТ ОКО НАС		-разгледа -уочава сличности и разлике -препознаје -именује -упоређује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -поставља занимљива питања	- дијалошка - демонстративна - очигледности - практичних радова - писаних радова - експериментална	- Усвајање основних временских одредница – сналажење у времену и простору - Уочавање и опажање живе и неживе природе у непосредној околини - Развијање одговорног односа према окружењу - Уочавање и именовање различитих временских промена	Ученици треба да примене стечена знања о сналажењу у времену и простору непосредног окружења, да се одговорно опходе према природи, да препознају временске прилике и неприлике
МУЗИЧКА КУЛТУРА		-пева -игра -слуша -свира	-усмерава -наводи -ствара ситуацију	- дијалошка - демонстративна	- Извођење народних дечјих игара - Учење нове песме - Развијање осећаја за ритам и мелодију - Подстицање расположења и ведрине	Ученици треба да знају да певају једноставне песме за децу, да прате ритам на једноставном музичком инструменту
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ		-шета -трчи -такмичи се -савладава	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	- демонстративна - дијалошка - самосталног рада	- Развијање издржљивости, истрајности и упорности - Упознавање ученика за коришћење „трима” за саморекреацију	Ученици треба да примене научене начине кретања у циљу развијања здравог тела, да што више проводе време на чистом ваздуху у спортским активностима и рекреирању.

		природне препреке -одржава личну хигијену	-подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност		- Развијање хигијенских навика ради ефикаснијег очувања здравља, повећања отпорности организма од штетног утицаја савременог начина живота - Развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге	
ЛИКОВНА КУЛТУРА		-посматра -уочава -прикупља природни материјал -обликује -преобликује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -мотивише	- дијалошка - демонстративна - експериментална	- Развијање код ученика смисла за спајање различитих облика и материјала и предмета како би добили нову, занимљиву целину, и то посматрањем и прикупљањем материјала и предмета из непосредног природног окружења - Подстицање оригиналности и креативности код ученика	Ученици треба да примене знања о спајању делова у јединствену целину, али и да од целине обликују нове делове
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ		прича -препознаје своја и осећања других	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -мотивише -наводи на повезивање	- дијалошка - демонстративна	- Развијање другарства и пријатељства - Поштовање разлика жавање својих и туђих потреба	Ученици треба да се међусобно друже,поштују,уважавају туђе жеље и потребе

НАСТАВА У ПРИРОДИ – „Митровац“ на Тари

НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
СРПСКИ ЈЕЗИК		-посматра -уочава -прича -описује -прича -чита	-усмерава -наводи -сугерише -мотивише -дискутује -анализира	- дијалошка - текстуална - писаних радова - излагања	- Развијање способности посматрања и уочавање богатства облика, боја, звукова и гласова у природи (у шуми, на ливади, ...) - Доживљавање лепог у природи и сталних промена у њој - Богаћење речника - Упућивање ученика да доживљавају, разумеју и изражавају слике и осећања изражена у књижевним текстовима - Изражавање сопственог утиска	-Ученици треба да: - кроз непосредан доживљај природе причају свом личном доживљају -да уочавају и повезују природу са прочитаним школским текстовим

МАТЕМАТИКА		-посматра -уочава -прича -описује -пише -чита	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -мотивише -анализира -дискутује -подстиче -наводи на повезивање	- дијалошка - текстуална - писаних радова - излагања	- Примена стечених знања о мерењу и јединицама мера - Утврдити и продубити стечена знања о сабирању и одузимању двоцифрених бројева - Примена стечених знања кроз решавање текстуалних задатака из свакодневних ситуација	Ученици треба да знају: -сабирају и одузимају до 100 -да знају да се снађу при куповини -да мере и да разликују једноставна геометријска тела
СВЕТ ОКО НАС		-упоређује -процењује -закључује	-усмерава -наводи -мотивише -анализира -подстиче -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - демонстративна - писаних радова - текстуална	- Уочавање облика рељефа - Усвајање основних временских одредница – сналажење у времену и простору - Уочавање и опажање живе и неживе природе у непосредној околини - Развијање одговорног односа према окружењу - Сналажење у природи на основу природних објеката (река - извор, ушће, притоке) и стране света	Ученици треба да знају: -о основним облицима рељефа -да се снађу у простору -да познају временске одреднице
МУЗИЧКА КУЛТУРА		-пева -игра -слуша -свира	-усмерава -наводи на ситуацију -координира -развија -мотивише -анализира	- дијалошка - демонстративна	- Извођење народних дечјих игара - Учење нове песме - Развијање осећаја за ритам и мелодију Подстицање расположења и ведрине	Ученици треба да знају да изводе основне дечије игре и да певају дечије песме и да прате ритам мелодије на једноставном музичком инструменту
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ		-шета -трчи -такмичи се -савладава природне препреке	усмерава -наводи на ситуацију -координира -развија -мотивише -анализира	- демонстративна - дијалошка - самосталног рада	- Развијање издржљивости, истрајности и упорности - Упознавање ученика за коришћење „трима” за саморекреацију - Развијање хигијенских навика ради ефикаснијег очувања здравља, повећања отпорности организма од штетног утицаја савременог начина живота - Развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге	Ученици треба да се што више крећу на различите начине, да што више времена проводе на чистом и свежем ваздуху кроз игру и рекреацију
ЛИКОВНА КУЛТУРА		-посматра -уочава -прикупља природни материјал -преобликује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - експериментална	- Развијање код ученика смисла за спајање различитих облика и материјала и предмета како би добили нову, занимљиву целину, и то посматрањем и прикупљањем материјала и предмета из непосредног природног окружења - Подстицање оригиналности и креативности код ученика - Уочавање природног колорита и преношење на папир	Ученици треба да: -науче да се од разних делова може направити целина и да се од целине могу преобликовати разни нови предмети
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ		-прича	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	- дијалошка - демонстративна	- Развијање другарства и пријатељства - Поштовање разлика - Уважавање својих и туђих потреба	

		-препознаје своја и осећања других	-подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност			

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА

ДРУГИ РАЗРЕД

ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школске 2014/2018. године

Актив другог разреда

1. Маријана Кљајић
2. Нада Гатарић
3. Драгиња Кукић
4. Миленка Вуксановић (комбиновано одељење)
5. Снежана Рупић Амицић, наставник енглеског језика
6. Софија Бошњак, вероучитељ

Фонд часова за други разред и предмети

Ред. број	**А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**	ДРУГИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1	Српски језик	5	180
2	Енглески језик	2	72
3	Математика	5	180
4	Свет око нас	2	72
5	Природа и друштво	-	-
6	Ликовна култура	2	72
7	Музичка култура	1	36
8	Физичко васпитање	3	108
	Укупно : А	**20**	**720**
Ред. број	**Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		
1	Верска настава	1	36
2	Грађанско васпитање	1	36
Ред. број	**В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		
1	Народна традиција	1	36
2	Чувари природе	1	36
	Укупно : Б	**2**	**72**
	Укупно : А+Б	**22**	**792**
Ред. Број	**Г.ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА**		

1	**Редовна настава**	22	792
2	**Допунска настава**	1	36
3	**Додатни рад**	**-**	**-**
Укупно : А+Б+В+Г		**23**	**828**
Ред. Број	**Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**		
1	Час одељенског старешине	1	36
2.	Настава у природи		7-10
2	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1	36
Укупно : А+Б+В+Г+Д			

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економским, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном резвоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;

- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних црквава и верских заједница као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК – ГОДИШЊИ ФОНД 180 часова

Оперативни задаци:

- уочавање и схватање реченице као основне језичке категорије; препознавање и разумевање главних реченичних делова;
- савладавање нових програмских захтева из правописа;
- овладавање техником читања и писања латиницом;
- мотивисање, подстицање и усмерење начитање лектире;
- увежбавање читања наглас; усавршавање читања у себи у функцији тумачења текста;
- овладавање основним облицима језичког изражавања и даља усавршавања и неговања језичке културе;
- систематско и доследно реализовање програмских и њима сличних вежбања у говору и писању.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И САДРЖАЈИ ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Књижевност : - лирика - епика - драма	62	- слушање - читање текстова - активно учествовање у причању - рецитовање - драматизација	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	- дијалошка - текстуална - илустративна - учење путем открића	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова - поступно и систематично оспособљавање ученика за лигичко схватање и критичко	-ученик увежбао и усавршио гласно, усмерено и читање у себи, -ученик оспособљен за самостално читање,доживљавање, тумачење и вредновање дела, -ученик поступно оспособљен за логичко схватање и критичко процењивање текста,

			-координира -наводи на повезивање и примену знања		процењивање текста - развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи	-ученик развио потребе за књигом као и способности да се њоме служи,
Језик - граматика - правопис	58	- активно слушање - састављање реченица - именује и чита слова латинице - писање по диктату	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - демонстративна - кооперативна - игра - интерактивна	- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилким могућностима српског језика - савладавање читања и писања латинице	-поступно и систематично ученик упознат са граматиком и правописом, -ученик упознат са језичким појавама и појмовима,граматиком и стилом, -ученик савладао читање и писање латинице
Језичка култура	60	- слушање - посматрање - упоређивање и манипулисање сликама -активно учествује у причању - посматра слике и склапа причу - описује на основу онога што је видео,осетио, доживео - пише састав	- усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - стрип - амбијентална - посматрачка	- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника, језичког и слилског израза - оспособљавање за успешно служење књиже-вним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника)	-ученик развио способност за усмено и писмено изражавање,богаћење речника и израза, -ученик оспособљен за служење књижевним језиком у различитим видовима и ситуацијама.

НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
1.ЈЕЗИК	**1.ОСНОВНИ НИВО** **Граматика и лексикологија** 1СЈ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице и глаголе) 1СЈ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) 1СЈ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне,узвичне,заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1СЈ.1.1.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи, и сл.) **Писано изражавање (правопис)** 1СЈ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице и латинице 1СЈ.1.3.2. уме да се потпише 1СЈ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1СЈ.1.3.4. употрбљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе 1СЈ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре **2.СРЕДЊИ НИВО** **Граматика и лексикологија** 1СЈ.2.4.1. одређује врсте речи (именице и глаголе) 1СЈ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; основне и редне бројеве) 1СЈ.2.4.3. препознаје субјекат и предикат 1СЈ.2.4.4. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1СЈ.2.4.5. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику 1СЈ.2.4.6. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употрбљава **Писано изражавање (правопис)** 1СЈ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1СЈ.2.3.2. употрбљава велико слово приликом писања имена места; правилно пише гласове ћ, ч, ђ, џ; правилно пише сугласник Ј у интервокалској позицији; употрбљава запету при набрајању 1СЈ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...) **3. НАПРЕДНИ НИВО** **Писано изражавање (правопис)** 1СЈ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене реченице **Граматика и лексикологија** 1СЈ.3.4.1. именује врсте речи (властите и заједничке и глаголе) 1СЈ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола према роду и броју 1СЈ.3.4.3. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/ контекста у којем су употрбљени 1СЈ.3.4.4. употрбљава речи у основном и пренесеном/ фигуративном значењу
2. КЊИЖЕВНОСТ	

	1.ОСНОВНИ НИВО **Вештина читања и разумевање прочитаног** 1СЈ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничног текста 1СЈ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.) 1СЈ. 1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту 1СЈ. 1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) 1СЈ. 1.2.5. одређује основну тему текста 1СЈ. 1.2.6. разуме дословно значење текста 1СЈ. 1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста 1СЈ. 1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате **Књижевност** 1СЈ.1.5.1. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1СЈ.1.5.2. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1СЈ.1.5.3. одређује време и место дешавања радње у књижевно уметничком тексту **2. СРЕДЊИ НИВО** **Вештина читања и разумевање прочитаног** 1СЈ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза 1СЈ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом 1СЈ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту 1СЈ.2.2.4. одређује основни смисао текста и његову намену 1СЈ.2.2.5. препознаје фигуративно значење у тексту 1СЈ.2.2.6. изводи једноставне закључке на основу текста 1СЈ.2.2.7. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив 1СЈ.2.2.8. издваја делове текста који су му нејасни **Књижевност** 1СЈ.2.5.1. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине- пословице, загонетке, брзалице) 1СЈ.2.5.2. препознаје стих и строфу у лирској песми 1СЈ.2.5.3. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова у књижевноуметничком тексту 1СЈ.2.5.4. уочава везе међу догађајима (нпр. Одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту) 1СЈ.2.5.5. разликује приповедање од описивања и дијалога **3. НАПРЕДНИ НИВО** **Вештина читања и разумевање прочитаног** 1СЈ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста 1СЈ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. Текст, табела, графички приказ) 1СЈ.3.2.3. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст 1СЈ.3.2.4. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста) **Књижевност**

	1CJ. 3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
3. ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	**Говорна култура** 1.CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања 1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. «певушења» или «скандирања» 1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања) 1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју **1.ОСНОВНИ НИВО** **Писано изражавање** 1CJ.1.3.1.) пише писаним словима ћирилице 1CJ.1.3.2. уме да се потпише 1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1CJ.1.3.4. уптребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назив школе 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме 1CJ.1.3.7. препричава кратак једносттаван текст (до 200 речи) 1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилноих употребљава 1CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.) 1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије) **2. СРЕДЊИ НИВО** **Писано изражавање (правопис)** 1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1CJ.2.3.2. употрбљава велико слово приликом писања имена места; правилно пише гласове ћ, ч, ђ, џ; правилно пише сугласник J у интервокалској позицији 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама 1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1CJ.2.3.7. користи фонд речи примерн узрасту; употребљава синониме (нпр, да избегне понављање) 1CJ.2.3.8. пише писмо (приватно) и уме да га адресира **3. НАПРЕДНИ НИВО** **Писано изражавање** 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни,средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса 1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст) 1CJ.3.3.6. издваја пасусе

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

ЦИЉ

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да комуницира на основном нивоу страним језиком, у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења.

Настава страног језика треба да :

-подстакне потребу за учењем страних језика,

-подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика,

-олакша разумевање других и различитих култура и традиција,

-стимулише машту,креативност и радозналост,

-подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

ОПШТИ СТАНДАРДИ

-Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући друге,стиче свест о значају свог језика и културе у контакту са другим језицима и културама.Ученик развија радозналост,истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

ПОСЕБНИ СТАНДАРДИ

Задаци на нивоу језичких вештина:

Разумевање говора

Ученик треба да:

-препознаје гласове(посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу,акценат,ритам и интонацију,

-разуме вербални садржај уз помоћ невербалне комуникације,

-разуме кратке дијалоге,приче и песме о познатим темама које чује уживо или са аудио-визуелних записа.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

-разговетно изговара гласове акцентује речи,поштује ритам и интонацију при говору и читању,

-даје основне информације о себи и свом окружењу,самостално и уз наставникову помоћ,

-описује кратким и једноставним исказима себе и друге у познатим ситуацијама,

-репродукује,сам или у групи,кратке рецитације или бројалице и познате песме.

Интеракција

Ученик треба да :

-реагује вербално и невербално на постављена упутства и питања,

-поставља једноставна питања,
-изражава допадање и недопадање,
-учествује у заједничким активностима на часу,
-поставља питања и тражи разјашњење када нешто не разуме.

Знања о језику

Ученик треба да:
-препознаје шта је ново научио
-схвата значај познавања језика, матерњег и страног у међуљудској комуникацији

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

Р.б. наст. области	Назив наставне области	Број часова					Васпитно-образовни задаци
		Обрада	Вежбе и понављање	Утврђ.и оцењивање	Писмена провера	Укупно часова	
1	PLAYROOM SAFARI	4	4	2		10	zivotinje, ugrozene vrste, ljubav prema zivotinjama, covek kao cuvar prirode moze – ne moze
2	SCHOOL TIME	3	4	2		9	skola, drugovi I odnos prema obavezama
3	I'M HUNGRY	4	4	2		10	hrana obaveze I pomoc u kuci volim – ne volim
4	CHRISTMAS PLAY	1	1			2	slicnosti I razlike u praznicima I praznovanju
5	HAPPY FACES	4	4	2		10	telo I delovi tela cula I osecanja imam - imas
6	MY HOUSE	4	4	2		10	hrana I obroci u toku dana opis lokacije da li je..?
7	PLAY TIME	3	4	2		9	igre I igracke letş… I am…Present Continous
8	AN EASTER PLAY	1	1			2	slicnosti I razlike u praznicima I praznovanju
9	SUMMERTIME	4	4	2		10	odeca I odevanje godisnja doba I vemenske prilike

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БР. ЧАСОВА ПО ОБЛ.	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
PLAYROOM SAFARI	10	-слушање -репродуковање -реаговање на команде наставника -мануелне активности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртањеподиктату -симулацијапоулогама	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	животиње угрожене врсте љубав према животињама човек као чувар природе може – не може	-ученик разликује различите групе животиња. Пеавилно их именује и описује по најмање једној особини -уме да искаже своје и туђе могућности и способности
SCHOOL TIME	9	-слушање -репродуковање -реаговањенакоманденаставника -мануелнеактивности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртањеподиктату -симулацијапоулогама	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	школа другови однос према обавезама	-ученик правилно користи вокабулар везан за школу, школске другове, школску зграду и учитељицу
I'M HUNGRY	10	-слушање -репродуковање -реаговањенакоманденаставника -мануелнеактивности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртањеподиктату -симулацијапоулогама	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на увиђање, повезивање и примену садржаја -врши међупредметну корелацију наставних садржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	храна обавезе и помоћ у кући волим – не волим	-уме да тражи храну и да искаже допадање-недопадање -разликује врсте хране и оброке -уме да описе храну најмање по једној особини
CHRISTMAS PLAY	2	-слушање -репродуковање -реаговањенакоманденаставника -мануелнеактивности -игре -певање -класификовање и упоређивање	-презентацијанаставнихсадржаја -усмеравањеактивностиученика -подстицањеучениканаувиђање, повезивање и применусадржаја -вршимеђупредметнукорелацијунаставнихсадржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	сличности и разлике у празницима и празновању	-уме да честита -адекватно се понаша у одређеној ситуацији -схвата културне разлике у вези са празником

		-цртањеподиктату -симулацијапоулогама				
HAPPY FACES	10	-слушање -репродуковање -реаговањенакоманденаставника -мануелнеактивности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртањеподиктату -симулацијапоулогама	-презентацијанаставнихсадржаја -усмеравањеактивностиученика -подстицањеученикана увиђање, повезивање и применусадржаја -вршимеђупредметнукорелацијунаставнихсадржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	тело и делови тела чула и осећања имам - имаш	-именује делове тела -разуме и правилно извршава команде у вези са активностима -изражава поседовање
MY HOUSE	10	-слушање -репродуковање -реаговањенакоманденаставника -мануелнеактивности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртањеподиктату -симулацијапоулогама	-презентацијанаставнихсадржаја -усмеравањеактивностиученика -подстицањеученикана увиђање, повезивање и применусадржаја -вршимеђупредметнукорелацијунаставнихсадржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-просторије у кући -намештај -одговарајуће место -опис локације -да ли је..?	-уме да именује намештај и просторије -описује одређено место -проналази предмет по опису локације -разуме питања типа – да ли..?
PLAY TIME	9	-слушање -репродуковање -реаговањенакоманденаставника -мануелнеактивности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртањеподиктату -симулацијапоулогама	-презентацијанаставнихсадржаја -усмеравањеактивностиученика -подстицањеученикана увиђање, повезивање и применусадржаја -вршимеђупредметнукорелацијунаставнихсадржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	игре и играчке хајде да.. I am…Present Continous	-именује своје играчке -именује различите активности -уме да позове на одређену акцију
AN EASTER PLAY	2	-слушање -репродуковање -реаговањенакоманденаставника -мануелнеактивности -игре -певање -класификовање и упоређивање -цртањеподиктату -симулацијапоулогама	-презентацијанаставнихсадржаја -усмеравањеактивностиученика -подстицањеученикана увиђање, повезивање и применусадржаја -вршимеђупредметнукорелацијунаставнихсадржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-сличности и разлике у празницима и празновању	-умедачестита -адекватносепонаша у одређенојситуацији -схватакултурнеразлике у везисапразником
SUMMERTIME	10	-слушање -репродуковање -реаговањенакоманденаставника -мануелнеактивности	-презентацијанаставнихсадржаја -усмеравањеактивностиученика -подстицањеученикана увиђање, повезивање и применусадржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани	-одећа и одевање -годишња доба и временске прилике	-именује одевне предмете и разликује групе одевних предмета по различитим критеријумима: моје-твоје, имам-немам,волим-не волим, велико-мало, мушко-женско..итд.

		-игре -певање -класификовање и упоређивање -цртањеподиктату -симулацијапоулогама	- вршимеђупредметнукорелацијунаставнихса држаја	-рад у паровима -рад у групи		-повезује акумулирано знање са новоусвојеним

МАТЕМАТИКА - ГОДИШЊИ ФОНД 180 часова

Оперативни задаци:

- сабирање и одузимање до 100;
- множење као сабирање једнаких самирака, одговарајући термини знак множења;
- операција дељења, термини и знак дељења;
- таблица множења једноцифрених бројева и одговоарајући случајеви дељења;
- слово као ознака за непознати борј;
- решавање текстуалних задатака с једном и две рачунске операције, као и једначине с једном операцијом;
- појам половине;
- правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи;
- мере за дужину (m, dm, cm) и време (час, минут, дан седмица, месец)

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Природни бројеви до 100	145	- сабирање и одузимање до 100 - множење и дељење - меморисање - примењивање стечених знања - решавање проблема - запажање - уочавање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену	- емонстративна - интерактивна - истраживачка - илустративна - игра	- савладавање основних операција с природним бројевима као и основних знакова тих операција - упознају употребу слова као ознаку за непознати број - умеју да решавају текстуалне задатке са једном и две рачунске операције, као једначине са једном операцијом	- савладао основне операције с природним бројевима као и основне знакове тих операција - упознао употребу слова као ознаку за непознати број - уме да решава текстуалне задатке са једном и две рачунске операције, као једначине са једном операцијом

			знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност			
Геометријски облици	25	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање - примена стечених знања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстративна - интерактивна - игра - илустративна	- упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе - уочавају и стичу спретност у цртању праве, дужи, кривих и изломљених линија - уочавају и цртају правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи	- упознао најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе - уочио и стекао спретност у цртању праве, дужи, кривих и изломљених линија - уочава и црта правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи
Мерење и мере	10	- упоређивање - мерење - прављење модела - примена стечених знања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- експериментална - демонстративна - игра - интерактивна	- упознају и примењују мере за дужину и време - оспособити ученике за прецизност у мерењу	- упознао и применио мере за дужину и време -оспособио се за прецизност у мерењу

НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100	**1.ОСНОВНИ НИВО** **1 Природни бројеви и операције са њима** 1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве стотине 1МА.1.1.3. множи и дели без остатка у оквиру прве стотине 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом 1.МА.1.1.5. уме да одреди непознат чинилац, дељеник и делилац **Разломци** 1МА.1.3.1. уме да израчуна половину и четвртину неке целине **2. СРЕДЊИ НИВО** **Природни бројеви и операције са њима** 1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, предходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем 1МА.2.1.2. уме да одреди десетицу најближу датом броју 1МА2.1..3.сабира и одузима, рачуна вредност израза 1МА2.1.4.рачуна вредност израза с највише две операције 1МА2.1.5.уме да решава задатке са непознатим чиниоцем, дељеником или делилац **Разломци** 1МА.2.3..1. уме да израчуна половину и четвртину неке целине и обрнуто **3.НАПРЕДНИ НИВО** **Природни бројеви и операције са њима** 1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака 1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени 1МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет 1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми **Разломци** 1МА.3.3.1. уме да израчуна половину и четвртину неке целине у сложенијим текстуалним задацима
2.МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	**1. ОСНОВНИ НИВО** **Мерење и мере** 1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама 1МА. 1.4.2. зна да решава једноставне задатке са применом m,cm и dm 1МА. 1.4.3. уме да чита једноставније графиконе и табеле **2.СРЕДЊИ НИВО** **Мерење и мере**

	1МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама 1МА.2.4.2.зна јединице за време (, минут и сат) и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама 1МА.2.4.3. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставнијих задатака **3.НАПРЕДНИ НИВО** **Мерење и мере** 1МА.3.4.1. зна јединице за време (минут и сат) и уме да пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама
3.ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЛИЦИ	**1.ОСНОВНИ НИВО** **Геометрија** 1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг,троугао, правоугаоник и тачка) 1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине (m, cm , dm) и њихове односе 1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине линије приказане на слици **2.СРЕДЊИ НИВО** **Геометрија** 1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни 1МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине (m, cm , dm) 1МА.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадра **3.НАПРЕДНИ НИВО** **Геометрија** 1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење (m, cm , dm) из већих у мање 1МА.3.2.2. зна да нацрта мрежу коцке и квадра

СВЕТ ОКО НАС – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Оперативни задаци:

- формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;
- подстицање и развијање истраживачких активности деце;
- подстицање уочавања узрочнопоследичних веза, појава и процеса;
- слободно исказивање својих запажања и предвиђања и самостално решавање једноставних проблем ситуација;
- прихватање основних људских вредности за критеријум понашања према другима;
- развијање одговорног односа према окружењу као и интересовања и спремности за његово очување

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Где човек живи	15	- посматрање - описивање - сакупљање - истраживање - процењивање - експериментисање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка - амбијентална - радионичарска - експериментална	- сналажење у насељу - орјентација у простору - правилно понашање у групи - познавати и придржавати се основних правила у саобраћају	- ученици се лакше сналазе у насељу - орјентишу у простору - правилно понашају у групи - познају и придржавају се основних правила у саобраћају
Кретање у простору и времену	12	- посматрање - уочавање - мерење - играње - закључивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка - кооперативна - радионичарска - играње - проблемска	- подстицање дечјих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама,процесима и ситуцијама у окружењу - сналазити се у времену	- деца се интересују,питају, Имају идеје и одговоре у вези са појавама,процесима и ситуцијама у окружењу - сналазе се у времену
Људска делатност	17	- посматрање - процењивање - играње - експериментисање -уочавање - закључивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -постављање занимљивих питања	- партиципативне - решавање проблем ситуација - дијалошка - демонстративна - интерактивна - кооперативна - амбијентална	- описивање и симулирање неких појава и моделовање једноставних објеката у свом окружењу - подстицање и развијање истраживачких активности код деце	- описују неке појаве и објекте у свом окружењу - подстакли и развили истраживачке активности

Жива и нежива природа	28	- посматрање - описивање - процењивање - упоређивање - експериментисање - истраживање - сакупљање - илустовање - стварање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка - илустративна - демонстративна - кооперативна	- развијање одговорног односа према окружењу као и интересовања и спремности за његово очување - слободно исказивање својих запажања - схватање значаја повезаности живе и неживе природе	- развили одговоран однос према окружењу и интересовање за спремност и његово очување - слободно исказују своја запажања - схватају значај повезаности живе и неживе природе

НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
1.ГДЕ ЧОВЕК ЖИВИ	**1.СНОВНИ НИВО** **Живимо у насељу** 1СОН.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода 1СОН.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике **Друштво** 1СОН.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови 1СОН.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу **2.СРЕДЊИ НИВО** **Живимо у насељу** 1СОН.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини 1СОН.3.4.1. разуме повезаност природно-географских фактора- рељефа, вода, климе- и делатности људи **Друштво** 1СОН.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвних група и њихових чланова 1СОН.2.5..2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама **3.АПРЕДНИ НИВО** **Живимо у насељу** 1СОН.3.6.1. зна шта је претходило, а шта је уследило након важних догађаја и појава **Друштво** 1СОН.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима

	1СОН.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују
2.ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА	**1.ОСНОВНИ НИВО** **Жива и нежива природа** 1СОН.1.1.1. прави разкику између живе и неживе природе 1СОН.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу 1СОН.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића 1СОН.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања 1СОН.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића 1СОН.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима **2.СРЕДЊИ НИВО** **Жива и нежива природа** 1СОН.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима 1СОН.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи 1СОН.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића 1СОН.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића 1СОН.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту 1СОН.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници **3.НАПРЕДНИ НИВО** **Жива и нежива природа** 1СОН.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима 1СОН.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића
3.КРЕТАЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	**1.ОСНОВНИ НИВО** **Кретање и орјентација у простору** 1СОН.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама 1СОН.1.4.2. зна помоћу чега се људи орјентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти 1СОН.1.4.3. уме да одреди стране света помоћу Сунца 1СОН.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година 1СОН.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника
	2.СРЕДЊИ НИВО **Кретање и орјентација у простору** 1СОН.2.4.1. зна да кретање тла зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела **Кретање и орјентација у простору** 1СОН.3.4.1. уме да примењује знања о странама света
4.ЉУДСКА ДЕЛАТНОСТ	**1.ОСНОВНИ НИВО** **Екологија** 1СОН.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе

	1СОН.1.2.2. зна употрбну вредност природних ресурса 1СОН.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе **Материјали** 1СОН.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта 1СОН.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала 1СОН.1.3.3. зна да својства материјала одређују њихову употрбу и препознаје примере у свом окружењу **2.СРЕДЊИ НИВО** **Екологија** 1СОН.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе 1СОН.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити **Материјали** 1СОН.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање 1СОН.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава **3.НАПРЕДНИ НИВО** **Материјали** 1СОН.3.3.1. разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи 1СОН:3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу

ЛИКОВНА КУЛТУРА – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Оперативни задаци:

- ликовно-визуелни рад као израз индивидуалног осећања, доживљаја и стваралачке имагинације;
- опажање, објашњавање и реконструкција појава и ситуација;
- оплемењивање животног и радног простора, контраст облика, карактер облика, коришћење материјала за рад, дејство светлости на карактер облика;
- навика лепог писања (ћириличка и латиничка палиографија)

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРААМА	ИСХОДИ
Кретање облика у простору	6	- цртање - прављење - процењивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује	- дијалошка - демонстративна - кооперативна	- опажање и схватање кретања у простору - опажање облика у кретању - развијање стваралачке имагинације	- опажају и схватају кретање у простору - опажају облике у кретању - развили стваралачке имагинације

			-анализира -мотивише -координира -развија кооперативност			
Дејство светлости на карактер облика (светлост)	4	- посматрање - уочавање - закључивање - цртање - бојење - процењивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - хеуристичка - демонстративна - кооперативна	- стицање искуства о дејству светлости на карактер облика - упознају и уочавају појаву светлости и сенке која их прати	- стекли искуства о дејству светлости на карактер облика
Амбијент-сценски простор	6	- посматрање - уочавање - прављење - процењивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - кооперативна - хеуристичка - илустративна	- ликовно учење у формирању сценског израза - безбедно и примерено користе алатке и материјал за ликовно изражавање	- уме да безбедно и примерено користе алатке и материјал за ликовно изражавање
Лепо писање са калиграфијом	16	- писање - упоређивање - процењивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - кооперативна	- развијати навику лепог писања - развијати осетљивост за лепо писање (ћирили- чна и латинична палеографија)	- развили навику лепог писања - развили осетљивост за лепо писање (ћирили- чна и латинична палеографија)
Контраст	12	- уочавање - прављење - креирање - анализирање - процењивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира	- дијалошка - демонстративна - кооперативна	- стицање искуства о контрасту облика, карактеру облика, коришћењу материјала за рад - адекватно и активно учествује у презентацији Радова	- стекли искуства о контрасту облика, карактеру облика, коришћењу материјала за рад - адекватно и активно презентују Радове

			-мотивише -координира -развија кооперативност			
Разне врсте знакова и симбола	4	- Посматрање - уочавање - цртање - прављење - процењивање - креирање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - кооперативна	- стицање искуства о визуелним знаковима - развијање маштовитог и стваралачког рада	- стекли искуства о визуелним знаковима - развили маштовитост и стваралачки рад
Једнобојна композиција употребних предмета	6	- прикупљање - прављење - бојење - сликање - процењивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - кооперативна - хеуристичка	- уочавање једнобојног и вишебојног кроз пра- ктичну активност	-уочили једнобојно и вишебојно кроз практичну активност
Замишљања	6	- размишљање - разговарање - цртање - цртање - сликање - креирање - процењивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - кооперативна - хеуристичка	- ликовно изражавање доживљаја из искуства, непосредног окружења као и из маште	- ликовно се изражавају из непосредног окружења као и из маште
Преобликовање предмета њиховим спајањем (везивање)	6	- спајање - везивање - прављење - преобликовање - трагање - процењивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује	- дијалошка - хеуристичка - кооперативна	- стицање искуства о компоновању и рекомпоновању - безбедно и правилно коришћење алатки и материјала за ликовно изражавање	- стекли искуства о компоновању и рекомпоновању - користе алатке и материјал за ликовно изражавање

			-анализира -мотивише -координира -развија кооперативност			
Индивидуално коришћење различитих материјала за рад (паковање)	6	- опажање - тумачење - креирање - цртање - анализирање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - хеуристичка - кооперативна	- коришћење различитих ликовних и неликовних Материјала	- користе различите ликовне и неликовних Материјала

МУЗИЧКА КУЛТУРА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Оперативни задаци:

- певање песама по слуху;
- слушање вредних дела уметничке и народне музике;
- свирање на дечјим музичким инструментима;
- извођење дечје, народне и уметничке музичке игре.

НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Извођење музике певањем и свирањем	24	- слушање - певање - илустровање - закључивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- аудитивна - дијалошка - кооперативна - демонстративна	- неговање способности извођења музике (певање-свирање) - извођење народних и уметничких дечјих игара	-ученик негује способности певања и свирања, -ученик уме да изводи народне и уметничке дечје игре,

Слушање музике	8	- слушање - изражавање - закључивање - истраживање - уочавање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - кооперативна - демонстративна - аудитивна - истраживачка	- развијање критичког мишљења (исказивање осећања у музици која се изводи и слуша) - стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука	-ученик развио критичко мишљење о музици коју слуша, -ученик стекао навику слушања музике,подстицаја и доживљаја за разумевање музичких порука,
Музичко стваралаштво	4	- изражавање - истраживање - креирање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- кооперативна - истраживачка - дијалошка - демонстративна	- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности	-ученик развио интересовање,музичку осетљивост и креативност.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 108 часова

Оперативни задаци:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине;
- задовољење основних дечјих потреба за кретањем и игром;
- стицање моторичким умења у свим природним облицима кретања у различитим условима.

стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колекстиван живот и рад

НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	ИСХОДИ

Ходање и трчање	18	- дискусија - ходање - трчање - вежбање - порежење - анализирање - објашњавање - такмичење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- разговор - демонстрација - практична активност	- разликује правилно од неправилног држања тела - развијање и усавршавање моторичких спосо- Бности	-ученик уме да разликује правилно од неправилног држања тела, -развиено усавршавање моторичких способности
Скакање и прескакање	19	- дискусија - ходање - трчање - вежбање - порежење - анализирање - објашњавање - такмичење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- разговор - демонстрација - практична активност	- развијање координаціј ученик оспособљен за извођење покрета, -за вешто извођење кретања,е, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге	-ученик развио координацију, гипкост и експлозивну снагу
Бацање и хватање	12	- самосталан и инте- рактиван рад (паро- ви,тројке,групе,тим) - вежбање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- практична активност - демонстрација - разговор	- изводи покрет у задатом смеру - вешто изводи једноставне форме природног Кретања	ученик оспособљен за извођење покрета, -за вешто извођење кретања,
Вешања и пењања	17	- вежбање - разговор - анализирање - поређење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- практична активност - демонстрација - разговор	- вешто изводи једноставне форме природног кретања - слуша упутства и изводи покрет у задатом смеру	-ученик уме да изводи једноставне форме кретања -ученик уме да саслуша упутства и изводи покрете,
Вежбе на тлу и равнотеже са реквизитима	13	- вежбање - анализирање - поређење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче	- демонстрација - практична активност	- вешто изводи задате вежбе са реквизитима - уочава своје моторичке способности и особине, сличности и разлике међу вршњацима	ученик оспособљен за вежбе са реквизитима, -ученик може да уочи способности, сличности и разлике међу вршњацима,

			-анализира -мотивише -координира -развија кооперативност			
Ритмичке вежбе и народни плесови	11	- вежбање - анализирање - поређење - класификација	Усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалог - практична активност - демонстрација	- усклађује једноставне и задате покрете уз му- зику - правилно изводи основне кораке народних плесова	-ученик може да усклади покрете уз музику, -ученик уме правилно да изведе основне кораке народних плесова,
Елементарне игре	18	- вежбање - анализирање - поређење - трчање - скакање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалог - практична активност - демонстрација	- познаје правила елементарних игара и придржава их се - стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад	ученик упознао правила елементарних игара којих се придржава, -ученик стварањем услова социјално прилагођен на живот и рад у колективу.

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Оперативни задаци:

- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;
- подстицање развоја самосвести, самопоштовања и уважавања других;
- развијање комуникативне способности, вербалне и невербалне комуникације и вештина ненасилне комуникације;
- оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком поседовању;
- развијање креативног изражавања;
- оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да активно учествују у њиховом остваривању;
- развијање и неговање основних људских вредности.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНОМ –ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Подстицање групног рада, договарање о сарадњи са вршњацима и одраслима	2	- разговара - црта - закључује - слуша - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - илустративна	- подстицање групног рада,договарања и сарадње са вршњацима и одраслима - активно учествовање у процесу васпитања	-групно ради, договара се и сарађује са вршњацима и одраслима -учеествује у процесу васпитања
Подстицање развоја само-свести, самопоштовања и уважавања других	3	- слуша - разговаеа - црта - препознаје своја	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	- радионичарска - дијалошка - истраживачка	- подстицање самосвести,самопоштовања и уважавања других - развијати самопоштовање и	-уважава друге -развио самопоштовање и самопоуздање

		осећања - игра се	-поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања		самопоуздање	
Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност и да штите и остварују своје потребе и начин на који не угрожава друге	7	- слуша - разговара - илуструје - користи технике опуштања и вежбе кретања - игра асоцијација	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - истраживачка - илустративна	- оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност, да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге	-препознаје и разуме сопствена осећања и потребе ињихову међусобну повезаност, штити и остварује своје потребе на начин на који не угрожава друге
Развијање комуникативне способности,невербалне и вербалне комуникације, вештина ненасилне комуникације	4	- слуша - разговара - закључује - препознаје - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - истраживачка - игра улога	- развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештина ненаси лне комуникације	-развио комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације и вештину ненасилне комуникације
Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању	4	- посматра - проверава - комуницира - разговара - игра се - имитира	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	- радионичарска - дијалошка - игра улога - демонстративна	- оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком поседовању	-примењује вештине Ненасилне комуникације у решавању сукоба

			-наводи на повезивање и примену знања			
Оспособљава ученике да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и даактивно доприносе развоју школе по мери детета	4	- слуша - разговаеа - црта - игра се - изражава своја ми-шљења и искуства	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - монолошка - демонстративна	- развијање креативног изражавања - оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета	-развио креативно Изражавање -упознао непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему, активно доприноси развоју школе по мери детета
Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању	6	- слуша - разговаеа - црта - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - истраживачка - игра улога	- оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању	-познаје и уважава дечија права и Активно учествује у њиховом остваривању
Развијање и неговање основних људских вредности	4	- слуша - разговаеа - црта - игра се - имитира	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - игра улога - илустративна	- развијање и неговање основних људских вре-Дности	-развио и негује основне људске вредности

Евалуација	2	- разговара - процењује - презентује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - монолошка - демонстративна	- развијати способност процењивања и критичког мишљења о свом раду - упознати родитеље са резултатима оствареног програма	-развио способност процењивања и критичког м мишљења о свом раду -родитељи упознати са резултатима оствареног програма

ВЕРСКА НАСТАВА - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Циљеви и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православни погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,

- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остваренју сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Напомена: у току школске године планирана је посета храму Св. Ђорђа на Лазареву суботу, као и неколико обилазака неког од храмова, у зависности од објективних могућности (удаљеност, време, итд)

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Бог је заједница личности Оца, Сина и Светога Духа (биће као заједница, као љубав)	6	Опис структуре Литургије, радњи на Литургији показује се присутност Св. Тројице - дечија искуства која указују да је постојање израз заједнице тј. да је личност заједница са другом личношћу; кроз приче цртеже на којима ће указивати на заједницу са другима - литургијска заједница	Уочи правила понашања у Цркви и активно учествује у настави. - Отворено и радознало поставља питања.	фронтални индивидуални	схватање да је постојање израз заједништва личности, а да личност постоји само у заједници слободе са другом личношћу Схватање да је Бог заједница конкретних личности : Оца , Сина и Светога Духа	Ученици ће разумети да је човек увек у заједници са другим човеком

Литургија као икона будућег века, Царства Божијег	6	Опис литургије као иконе будућег царства Божијег -игре за децу које осликавају будуће царство - указати на разлике између Литургије и свакодневног живота	Развијање вере и наде код ученика у ишчекивању онога што ће доћи царства Небеског.	фронтални индивидуални	- уоче да литургија није обичан догађај - да је Бог жива личност која је постала човек и зато среће преко човека на Литургији	Ученици ће стећи знања о значају Литургије као будућег Царства Божијег
Литургија откривење Бога (литургијско искуство Бога, личности, слободе, љубави. Бог као биће заједнице)	11	Појмови се тумаче на основу искуства заједнице и литургијског заједништва - Бог – тумачење у оквиру литургије, структуре и радњи које се одвијају на Литургији	Pasвијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском начину живота.	фронтални индивидуални групни	-Уоче да се на Литургији пројављује Бог као заједница личности: Оца, Сина – Христа и Светог Духа -да богољубље истовремено значи човекољубље	Схвате да Литургија симболише Царство Божије
Структура Литургије – цркве епископ, свештеници, ђакон и народ	7	одлазак на Литургију	Благодари Творцу за живот свој, својих родитеља и предака	фронтални индивидуални	- упознају структуру Литургије - разликују редње на Литургији - постану чланови Литургијске заједнице	Одлазак на Литургију и уочавање разлике у структури
Литургија је и присуство Христово и ишчекивање доласка Христовог (љубављу према Христу чинио да је Он присутан међу нама на Литургији иако је физички одсутан)	3	Искуство личности, односно заједнице слободе љубави са другом личношћу однос према Христу прима чекајући Николу Коришћење и приказивање икона, архитектуре, књижевности, епских песама идт . . .	Схвата повезаност својстава створене природе и Божије благодати	фронтални индивидуални	уоче да је Исус Христос, и ако физички одсутан, присутан на Литургији као плод наше љубави према Њему	Схвате значај Литургије као израз њубави према Богу и људима
Православна иконографија показује стање света и човека у будућем веку	3	Показивање и објашњење икона - указивањем на разлику између садашњег и будућег века - скретање пажње на приказ природе	Поставља питања о пролазности живота и бесмртности душе.	фронтални индивидуални	Уоче да иконе сликају будуће стање људи и природе у Царству Божијем	Схвате значај икона као прошло и будуће постојање

В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 ЧАСОВА

Оперативни задаци:

- упознавање са основним фолклорним текстовима (бајке, легенде, приче, песме пословице);
- упознавање са дечјим фолклором (игре и кратке текстуалне форме као што су загонетке, успаванке, разбрајалице);
- усвајање елементарних знања о носећим наставним мотивима;
- основне разлике између гратског и сеоског начина живота;
- сеоски радови, обичајно обредне радње везане за те радње;
- основни и општи празници, обичајно обредне радне везане за њих.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

Р.Б.	Наставна тема	Број часова
1.	Биљке	18
2.	Кућа	18
	Укупно :	36

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	АКТИВНОСТИ НАСТВНИК У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈ ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Биљке	18	Слуша - разговара - истражује - сазнаје - сакупља	-усмерава -наводи -ствара ситуацију --поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -постављање занимљивих питања	- монолошка - дијалошка - демонстративна - истраживачка - илустративна - стваралачка	-упознавање ученика са неким биљкама у окружењу и обичајима везаним за њих -упознавање са улогом и симболиком биља Ка везаним за обичаје	- познаје биљке у окружењу - Упознат са укогом и симболиком истих везаним за обичаје

Кућа	18	- Слуша - разговара - прави - игра се -	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -постављање занимљивих питања	- Монолошка - дијалошка - демонстративна - метод игре - стваралачка	- стицање елементарног знања о разлици између градског и сеоског живота - упознати традиционалну културу народа у ужем и ширем окружењу	- разликује сеоски и градски живот - познаје традиционалну културу - народа у ужем и ширем окружењу

Г. ОБЛИК ВАСПИТНО- ОБРАЗОВНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Књижевност - лиика - епика - драма	10	- слушање - читање текста	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	-дијалошка - текстуалнаа	- увежбавање и усавршавање гласног читања - оспособљавање за самостално читње - развијање потребе за књигом, способности да се са њом самостално служи	-увежбао и усавршио гласно читање -самостално чита -самостално се служи књигом
Језик - граматика - правопис	5	-активно слушање -састављање реченица	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	-дијалошка -текстуална -демонстративна -игра	-поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика -савладавање читања и писања латинице	-поступно и систематично упознао граматику и правопис српског језика -савладао читање и писање латинице

		-именује и чита слова латинице -писање по диктату	-поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	-интерактивна		
Језичкаа култура	3	-слушање -посматрање -активно учествује у причању -посматра слике и склапа причу -описује на основу онога што је видео -пише састав	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	-дијалошка -посматрачка	-развија смисао и способност за правилно усмено и писмено изражавање, богаћење речника	-правилно се усмено и писмено изражава -богати речник

МАТЕМАТИКА

САДРЖАЈ ПРОГРАМА области	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	АКТИВНОСТИ НАСТВНИКА У ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. Понављамо градиво првог разреда	2	- сабирање и одузимање до 100	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- именовање - упоређивање	- поновити градиво првог разреда	-поновио градиво првог разреда

Природни бројеви до 100	10	- сабирање и одузи- мање до 100 - множење и дељење - меморисање - запажање - уочавање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстративна - интерактивна - илустративна	- савладавање основних операција с природним бројевима као и основних знакова тих операција - упознају употребу слова као ознаку за непознати број - умеју да решавају једноставне текстуалне задатке са једном и две рачунске операције, као једначине са једном операцијом	-савладао основне операције с природним бројевима као и основне знакове тих операција -употребљава слово као ознаку за непознати број -решава једноставне текстуалне задатке са једном и две операције, као и једначине са једном операцијом
Геометријски облици	3	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстративна - интерактивна - илустративна	- упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе - уочавају и стичу спретност у цртању праве, дужи, кривих и изломљених линија - уочавају и цртају правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи	-познају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе -спретно цртају праве,дужи, криве и изломљене линије -зна да црта правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи
Мерење и мере	3	- упоређивање - мерење - примена стечених знања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење	- демонстративна - игра - интерактивна	- упознају и примењују мере за дужину и време - оспособити ученике за прецизност у мерењу	-познају мере за време и дужину -прецизно мере

			-развија кооперативност			

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
		-слушање -понављање речи -вербална или невербална реакција по упутству наставника или са аудио снимка -повезивање речи са сликом	-усмеравање активности ученика -подстицање -охрабривање ученика да кроз додатна вежбања стекну самопоуздање	-индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима	-увежбавање прецизног изговора, нагласка и интонације -увежбавање лексике која је ученицима била тешка, обимна или нејасна -додатно појашњавање ситуација у којима се одређен израз или фраза користи -увежбавање кратког дијалога ученик-наставник	ученик ће бити у стању да: -разуме наставну јединицу која му је била посебно тешка -вежбањем савлада карактеристични наставни садржај -примењује знање самостално или уз помоћ наставника

ДОДАТНА НАСТАВА

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ

	ОБЛАС ТИМА					
ШКОЛА	4	-вежбе активног слушања -вежбе екстракције одређене	-одржава константну мотивацију и жељу	-фронтални -колективни	-лакше разумевање и прихватање	--ученик разуме и правилно користи основ-
ПОРОДИЦА	4	речи, фазе, израза из саслушаног материјала	ученика за проширивањем	-индивидуални -индивидуализовани	различитих култура и трдиција	не елементе страног језика
КУЋА	4	-вежбе сагледавања разних и различитих говорних ситуација	знања -прилагођава	-рад у паровима -рад у групи	-охрабривање и мотивисање према	-прати упутства наставника
ИГРАЧКЕ	4	у којима се употребљава иста или слична језичка јединица	активности индивидуалним		развоју личних веш- тина комуникације	-прихвата и поштује различите елементе
ПРАЗНИЦИ-БОЖИЋ	2	-рад у паровима и мини групама (кратки дијалози)	интересовањима ученика		-подстицање позитивних осећања	традиције и културе -учествује у комуника-
ДРУГОВИ	4	-мануелне активности (сецкање, бојење, израда	-развија комуника-цијске вештине и		према језку који учи - вербално и невер-	ција на вербалан или невербалан начин
ИГРЕ	4	слика или постера) -игре	компетенције код ученика		бално реаговање на упутства и питања	
ХРАНА	4	-певање у групи -цртање и бојење по диктату	-охрабрује развијање техника		-активно учешће у раду групе	
ПРАЗНИЦИ-УСКРС	2	-игра по улогама -симулација активности из	сарадње унутар групе			
ОДЕЋА	4	свакодневног живота	-охрабрује развој одговорности			

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

ВРЕМЕ ОДРЖАВАЊА Месец	АКТИВНОСТИ/ТЕМЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-септембар	– Упознавање са планом рада за ову школску годину – Кућни ред у школи – Допуњујемо правила понашања у учионоци, ходнику, школском дворишту, улици – Избор Одбора одељенске заједнице –	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици
-октобар	– У сусрет Дечијој недељи -- Хуманитарна акција Деца-деци – Упознавање са Конвенцијом дечјих права – Октобар – месец књиге	-разговор -дискусија -едукативна радионица	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник -библиотекар
-новембар	- Вукови дани -Дан школе	-разговор	-одељењски старешина

	– Штетности по здравље деце –алкохол,цигрете - Календар наших рођендана - Права и обавезе родитеља	-дискусија	-ученици -сарадници Завода за јавно здравље
-децембар	- Радионица из програма Моја школа Школа без насиља - Путеви преношења болести (капљичне инфекције, болести прљавих руку, храна, инсекти) – Здравији и срећнији у здравој околини – Новогодишњи и божићни празници	-разговор -дискусија -едукативна радионица	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-јануар	– Разговор о првом п/росветитељу Светом Сави – Колектив и другарство	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	– Како се свеможе учити – Агресивно понашаље и вређање других претње, физички обрачуни – Радионице из програма Моја школа, Школа без насиља – Здравље и лична хигијена	-разговор -дискусија	-ученици -одељенски старшина
-март	- Дан жена - Када имаш проблем... - Када бих могао, променио бих... - Ругати се не значи шалити се	-едукативна радионица -разговор -дискусија	-одељењски старешина -стручни сарадник - ученици
-април	- Радионица Шта ћу дабудем кад порастем - Шта раде моје комшије , познаници . - Ускршњи и првомајски празници - Шта чинимо за старе	-разговор -дискусија -едукативна радионица	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник
-мај	- Лепо понашање на улици,у школи,породици, биоскопу... - Мој хоби - Припрема за реализацију екскурзије - Анализа образовно-васпитног рада	-дискусија -разговор	- ученици -одељенски старешина
-јун	- Дан екологије - Ведар одељенски састанак	-разговор	-ученици -одељенски старешина

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ

Ликовна секција	36	-цртање -прављење -посматрање -упчавање -закључивање -бојење -процењивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	-аудитивна -дијалошка -кооперативна -демонстративна -илустративна	-Ликовно изражавање доживљја из искуства, непосредног октужења као и из маште,стицању искуства о компоновањуи ркомпоновању -безбедно иправилно коришћење алатки и материјала за ликовно изражвање -стицање искуств о визуелним знаковим -развијање маштовитог и стварлачког рада	-ликовно изражава доживљај из искуства и непосредног окружења -правилно користи алатке и материјале за ликовно изржавње -стекао искуство о визуелним знаковима -развио маштовит и стваралачки рад
Рецитаторска секција	36	-слушање -изражавање -закључивање -уочвање	-наводи -сугерише -усмерава -подстиче -дискутује -анлизира -мотивише	-дијалошка -кооперативна -демонстративна -аудитивна	-оспособљавање за лепо и правилно усмено изражавање -увежбавање изражајног читања-рецитовања -развијање љубви према читању поезије	
Драмска секција	36	-служање -изражавње -закључивање -уочавње	-наводи -усмерава -мотивише -подстиче -дискутује -сугерише -анлизира	-кооперативна -дијалошка -демонстративна	-оспособљавање за лепо и правилноусмено изражавање -развијање креативности и маштовитости -развијање способности за изражавање мимиком и пантомимом	

Екскурзија – Нови Сад – Сремска Каменица - Петроварадин

НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ
ПЕШАЧКИ ИЗЛЕТИ -рекреативно- сазнајног карактера		-шетање -уочавање -учење -препознавње	Усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	-излагања -дијалошка -очигледности -	-Развијање правилнног односа према природи и њеном очувању -Развијање спретности и кондиције у природи -Стицање нових знања -Примена стечених знања на очигледним,природним објектима -Неговање лепоте и за -адовољства у дружењу -упознавање са културно-историјским знаменостима

			-координира -наводи на повезивање и примену знаља		-боравак на чистом ваздуху ради очувања здравља
ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ		-причње -размена искустава -прилагођавање -учење првилима понашања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -анализира проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	-излагања -демонстративна -дијалошка	-Развијање другарских односа -Прилагођавање новим условима живота -Подстицање на културно понажање у различитим животнним ситуацијама (у посети, шетњи,игри,у ресторану) -Развијање осећања припадања групи -развијање толернције и сарадње

НАСТАВА У ПРИРОДИ:

НАСТАВНЕ ОБЛАСТИ	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ
Српски језик	6	- посматрање - уочавање - причање - описивање - писање - читање	Усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - писаних радова - излагања	- Развијање способности посматрања и уочавања богатства облика, боја, звуко-ва и гласова у при роди - Доживљавање лепог у природи - Богаћење речника - Упућивање ученика да доживљавају, ра-зумеју и изражавају слике и осећања израженим у књижевним текстовима - Изражавање сопственог утиска - Развијање и неговање сарадничких односа
Математика	6	- процењивање - израда задатака уочавање - практицан рад - закључивање	Усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -анализира -мотивише -координира	- дијалошка - текстуална - демонстративна - писаних радова	- Примена стечених знања - Стицање нових знања о разломцима и примена истих на решавању текстуа-лних задатака

			-наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност		
Природа и друштво	3	- разгледање - посматрање - уочавање сличности и разлика - упознавање прошлости	Усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка - систематско посматрање - текстуална - писаних радова	- Уочавање сведока прошлости - Развијање родољубивих осећања - Уочавање разлика и сличности међу кра Јевима
Музичка култура	2	- певање - играње - слушање - извођење	Усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - илустративна	- Подстицање расположења и ведрине - Певање и играње научених игара, разви-јање стваралаштва, креативности и ори-гиналности
Физичко васпитање	4	- трчање - шетање - такмичење - одржавање личне хигијене - игра	Усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- демонстративна - дијалошка - самосталног рада	- Развијање издржљивости, истрајности, упорности, спретности, такмичарског духа, толеранције, координације и фи-зичких способности - Развијање хигијенских навика ради ефи каснијег очувања здравља и повећања отпорности организма
Ликовна култура	4	- посматрање - цртање - сликање - израда	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче	- дијалошка - демонстративна - практичан рад	- Цртање, сликање, израда на основу непо средног опажања околине - Развијање смисла за лепо и уредно

			-дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност		
Грађанско вапитање	1	- причање - цртање	Усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - парактичан рад - текстуална	Развијање другарства и пријатељства - Поштовање разлика - Уважавање својих и туђих потреба
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ					
ПЕШАЧКИ ИЗЛЕТИ рекреативно – сазнајног карактера	7	-шетање -уочавање -учење -препознавање прикупљање биљака, гранчица, каменчића -прављење хербаријума	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља	-излагања -дијалошка -очигледности -практичних радова	-Развијање правилног односа према природи и њеном очувању -Развијање спретности и кондиције у природи -Стицање нових знања -Примена стечених знања на очигледним, природним објектима -Боравак на шистом ваздуху ради очувања здравља
КУЛТУРНО – ЗАБАВНЕ АКТИВНОСТИ	7	-играње -певање -креирање маски и фризура -имитирање -такмичење у знању, умењу и вештинама	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	-демонстративна -експериментална -практичних радова	-Неговање лепоте и задовољства у дружењу -Развијање такмичарског духа -Подстицање оригиналности и креативности -Препознавање склоности ученика и карактеристичних особина

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ	3	-причање -размена искустава -прилагођавање -учење правила понашања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -анализира проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	-излагања -демонстративна -дијалошка	-Развијање другарских односа -Прилагођавање новим условима живота -Подстицање на културно понашање у различитим животним ситуацијама (у посети, шетњи, игри, у ресторану, купатилу, соби, дискотеци, продавници...) -Развијање осећања припадања у групи -Развијање толеранције и сарадње

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА

ТРЕЋИ РАЗРЕД

ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школске 2014/2018. године

Актив трећег разреда

1. Драгана Јојић
2. Павле Нићетин
3. Гордана Шкеровић
4. Драгана Маравић
5. Снежана Рупић Амицић, наставник енглеског језика
6. Софија Бошњак, вероучитељ

Фонд часова за трећи разред

Ред. број	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ТРЕЋИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1	Српски језик	5	180
2	Енглески језик	2	72
3	Математика	5	180
4	Свет око нас	-	-
6	Природа и друштво	2	72
7	Ликовна култура	2	72
8	Музичка култура	1	36
9	Физичко васпитање	3	108
Укупно : А		**20**	**720**
Ред. број	**Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		
1	Верска настава	1	36
2	Грађанско васпитање	1	36
Ред. број	**В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		
1	Чувари природе	1	36
Укупно : Б		**2**	**72**
Укупно : А+Б		**22**	**792**
Ред. број	**Г.ОБЛИК ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА**		
1	**Редовна настава**	22	792
2	**Допунска настава**	1	36
3	**Додатни рад**	**-**	**-**
Укупно : А+Б+В+Г		**23**	**828**

Ред број	Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1	Час одељ. старешине	1	36
2	Настава у природи		7-10
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1	36
Укупно : А+Б+В+Г+Д			

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економским, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном резвоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су :

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
-поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;

- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ

СРПСКИ ЈЕЗИК – ГОДИШЊИ ФОНД 180 часова

Циљ и задаци наставе српског језика

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и развија;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког)
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста.

Оперативни задаци

- овладавање техником читања и писања на оба писма;
- савладавање просте реченице (појам, главни делови);
- стицање основних појмова о именицама, придевима и глаголима;
- постепено увођење у тумачење основне предметности књижевног дела (осећања, догађаји, радње, ликови, поруке, језичко-стилске карактеристике);
- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма (препричавање, причање, описивање, извештавање);
- постепено упознавање методологије израде писменог састава.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Књижевност : - лирика	105	- слушање - читање текстова	-усмерава	- дијалошка - текстуална	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног,логичког и изражајног) и читања у	-ученик изражајно чита ћирилично и латинично писмо

- епика - драма		- активно учествовање у причању - рецитовање - драматизација	-наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише	- илустративна - учење путем открића	себи (доживљајног,усмереног,истраживачког) - оспособљавање за самостално читање,доживљавање,разумевање,свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова - поступно и систематично оспособљавање ученика за лигичко схватање и критичко процењивање текста - развијање потребе за књигом,способности да се њоме самостално служи	-уме на основу самосталног читања да одговори на питања везана за садржај текста -препознаје различите стилове и жанрове прочитаног текста -тумачи и анализира текст -уме критички да процени текст -систематично се оспособљава за логичко схватање и критичко процењивање књижевног дела -негује потребу за читањем
Језик - граматика - правопис	34	- активно слушање - састављање речени ца - именује и чита сло- ва латинице - писање по диктату	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - демонстративна - кооперативна - игра - интерактивна	- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилким могућно стима српског језика	- ученици систематично и поступно усвајају правила (граматичка и правописна) нашег језика -пишу користећи усвојена граматичка и правописна правила -именују и класификују језичке појаве према нормативној граматици
Језичка култура	41	- слушање - посматрање - упоређивање и ма- нипулисање слика- ма -активно учествује у причању - посматра слике и склапа причу - описује на основу онога што је видео, осетио,доживео - пише састав	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знаља	- дијалошка - стрип - амбијентална - посматрачка	- развијање смисла и способности за правилно, течно,економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање;богаћење речника,језичког и слилског израза - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника)	-изражавају се правилно,течно,економично и уверљиво;усмено и писмено -богате свој језик и стилски израз -служе се књижевним језиком у различитим видовима усмене и писмене употребе као и различитим комуникативним ситуацијама (као говорник,слушалац и саговорник)

НАСТАВНА ТЕМА	**ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА** **(Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)**

ЈЕЗИК	**Основни ниво** **Граматика и лексикологија** 1СЈ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1СЈ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур) 1СЈ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне,узвичне,заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1СЈ.1.1.4. препознаје антонимију 1СЈ.1.1.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи, и сл.) **Писано изражавање (правопис)** 1СЈ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице 1СЈ.1.3.2. уме да се потпише 1СЈ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1СЈ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе 1СЈ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре **Средњи ниво** **Граматика и лексикологија** 1СЈ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1СЈ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне придеве и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) 1СЈ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу 1СЈ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго 1СЈ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат 1СЈ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1СЈ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику 1СЈ.2.4.8. препознаје синонимију 1СЈ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава **Писано изражавање (правопис)** 1СЈ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1СЈ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/ -ев/ -ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, џ; правилно пише сугласник Ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу **ли** и речцу **не**; употребљава запету при набрајању 1СЈ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...) **Напредни ниво** **Граматика и лексикологија** 1СЈ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе) 1СЈ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју 1СЈ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин 1СЈ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/ контекста у којем су употребљени 1СЈ.3.4.5. употребљава речи у основном и пренесеном/ фигуративном значењу **Писано изражавање (правопис)** 1СЈ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене
	Основни ниво **Вештина читања и разумевање прочитаног** 1СЈ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничног текста 1СЈ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.) 1СЈ. 1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту 1СЈ. 1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) 1СЈ. 1.2.5. одређује основну тему текста 1СЈ. 1.2.6. разуме дословно значење текста

КЊИЖЕВНОСТ	1СЈ. 1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста 1СЈ. 1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате **Књижевност** 1СЈ.2.3.2. Препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме 1СЈ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1СЈ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1СЈ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевно уметничком тексту **Средњи ниво** **Вештина читања и разумевање прочитаног** 1СЈ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије 1СЈ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) 1СЈ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту 1СЈ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. Проналази део/детаљ који је приказан на илустрацији, утабели, или дијаграму) 1СЈ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену 1СЈ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту 1СЈ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима , намерама и сл.) 1СЈ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже са поступцима ликова 1СЈ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни 1СЈ.2.2.10. вреднује примереност информација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације **Књижевност** 1СЈ.2.5.1. разликује лирску од епске песме 1СЈ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине- пословице, загонетке, брзалице) 1СЈ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми 1СЈ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту 1СЈ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. Одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту) 1СЈ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога 1СЈ.2.5.7. разуме фигуративну употрбу језика у књижевноуметничком тексту **Напредни ниво** **Вештина читања и разумевање прочитаног** 1СЈ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста 1СЈ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. Текст, табела, графички приказ) 1СЈ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. Мишљење аутора текста vs. Мишљења учесника у догађају) 1СЈ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст 1СЈ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм) 1СЈ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. Који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за познату игру потпуно и сл.) 1СЈ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста) **Књижевност** 1СЈ. 3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1СЈ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1СЈ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	**Говорна култура**

	1.СЈ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1СЈ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања 1СЈ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. «певушења» или «скандирања» 1СЈ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1СЈ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), 1СЈ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање 1СЈ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју 1СЈ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став **Основни ниво** **Писано изражавање** 1СЈ.1.3.1.) пише писаним словима ћирилице 1СЈ.1.3.2. уме да се потпише 1СЈ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1СЈ.1.3.4. уптребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назив школе 1СЈ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1СЈ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме 1СЈ.1.3.7. препричава кратак једносттаван текст (до 400 речи) 1СЈ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилноих употребљава 1СЈ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.) 1СЈ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије) **Средњи ниво** **Писано изражавање (правопис)** 1СЈ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1СЈ.2.3.2. употрбљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/ -ев/ -ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, џ; правилно пише сугласник Ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу **ли** и речцу **не**; употрбљава запету при набрајању 1СЈ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...) 1СЈ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1СЈ.2.3.5. језички изразприлагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1СЈ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1СЈ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1СЈ.2.3.8. користи фонд речи примерн узрасту; употребљава синониме (нпр, да избегне понављање) 1СЈ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке) 1СЈ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа,разред, одељење) 1СЈ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира **Напредни ниво** **Писано изражавање** 1СЈ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене 1СЈ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни,средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса 1СЈ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста 1СЈ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст 1СЈ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст) 1СЈ.3.3.6. издваја пасусе

МАТЕМАТИКА – ГОДИШЊИ ФОНД 180 часова

Циљ и задаци наставе математике
ЦИЉ наставе математике у основној школи јесте да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе; за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да доприносе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

ЗАДАЦИ

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Ученици требају да:
- савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000;
- упознају римске цифре (I,V,X,L,D,M) и принцип читања и писања бројева помоћу њих;
- успешно обављају све четири рачунске операције до 1000;
- упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;
- упознају зависност резултата од компонената операције;
- знају да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције;
- умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција;
- знају да одреде вредност израза са словима из дате вредности слова;
- знају да решавају једноставније једначине у скупу бројева до 1000;
- упознају и правилно записују разломке чији је бројилац 1, а именилац ≤10;
- успешно решавају текстуалне задатке;
- формирају представе о правој и полуправој;
- уочавају и умеју да цртају прав, оштар и туп угао;
- знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењира, троугаоника и шестара);
- стичу представе о подударности фигура (преко модела и цртања);
- знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла;

- упознају мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (година и век).

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Блок бројева до 1000	**133**	- сабирање и одузи- мање до 100 - множење и дељење - меморисање - примењивање сте- чених знања - решавање проблема - запажање - уочавање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстратив на - интерактивна - истраживачка - илустративна - игра	- да савладају читање, писање и упоређивање при родних бројева до 1000 - упознају римске цифре и принцип читања и пи- Сања бројева помоћу њих - успешно обављају све четири рачунске операци- Је до 1000 - упозната својства операција користе за рациона- лније (лакше) рачунање - упознају зависност резултата од компонената операције - знају да израчунају вредност бројевног израза са највише 3 рачунске операције - умеју да прочитају и запишу помоћу слова сво- Јства рачунских операција - решавају једноставније једначине - упознају и правилно записују разломке - успешно решавају текстуалне задатке	-ученици треба да читају,пишу и упоређују природне бројеве до 1000 -препознају.читају и пишу римске цифре - сабирају,одузимају, множе и деле приподне бројеве до 1000 -усвојена својства рачунских операција користе за рационалније рачунање - успешно и тачно рачунају вредности бројевних израза са две и више операција -читају и записују својства рачунских операција помоћу слова -тачно решавају једначине --правилно записују разломке -тачно и успешно решавају текстуалне задатке
Геометријски објекти и њихови међусобни односи	**33**	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање - примена стечених знања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстратив на - интерактивна - игра - илустративна	- формирају представе о правој и полуправој - уочавају и цртају прав, оштар и туп угао - цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, пра Воугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењи- ра, троугаоника и шестрара - стичу представе о подударности фигура (преко модела и цртања) - знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла	-имају формирану представу о правој и полуправој - цртају и препознају прав,оштар и туп угао -цртају паралелне и нормалне праве,правоугаоник,квадрат,троугао и кружницу - користе шестар и лењир у цртању геометријских фигура -уочавају подударности геометријских фигура -израчунавају и примењују стечена знања о обиму правоугаоника, квадрата и троугла
Мерење и мере	**14**	- упоређивање - мерење - прављење модела - примена стечених знања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира	- експериментал на - демонстратив на - игра - интерактивна	- упознају мерење масе тела и запремине течно- сти - упознају нове јединице за време (година, век)	-препознају и користе мере за мерење масе тела и запремине тела као и за време

			-мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност			

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
Блок бројева до 1000	Основни ниво Природни бројеви и операције са њима 1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом 1.МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде Разломци 1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $\frac{1}{n}$ (n< 10) и препозна његов графички приказ 1МА.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине Средњи ниво Природни бројеви и операције са њима 1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, предходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем 1МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју 1МА2.1..3.сабира и одузима, рачуна вредност израза 1МА2.1.4.рачуна вредност израза с највише две операције 1МА2.1.5.уме да решава једначине Разломци 1МА.2.3.1. уме да препозна разломак $\frac{a}{b}$ (b≤10, a< b) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова 1МА.2.3..2. уме да израчуна n-ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $\frac{1}{n}$ (n<10) Напредни ниво Природни бројеви и операције са њима 1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака 1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени 1МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет 1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми 1МА.3.1.5. уме да одреди решења неједначине са једном операцијом

	Разломци 1МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак $\frac{a}{b}$ (b≤10, a< b) 1МА.3.3.2. зна да израчуна део $\frac{a}{b}$ (b≤10, a< b) неке целине и користи то у задацима
Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	Основни ниво Мерење и мере 1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама 1МА.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl,ml) 1МА. 1.4.3. зна коју јединицу мере да употрби за мерење задате масе (g, kg,t) 1МА. 1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме Средњи ниво Мерење и мере 1МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама 1МА.2.4.2.зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама 1МА.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање 1МА.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање 1МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставнијих задатака и уме графички да представи дате податке Напредни ниво Мерење и мере 1МА.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година,век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама 1МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности 1МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе
Мерење и мере	Основни ниво Геометрија 1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг,троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност) 1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе 1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица 1МА.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица Средњи ниво Геометрија 1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни 1МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине 1МА.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе 1МА.2.2.4. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама 1МА.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоуаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама 1МА.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадра и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама Напредни ниво Геометрија 1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање 1МА.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника 1МА.3.2.3. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника 1МА.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама

	1МА.3.2.5. уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама

ПРИРОДА И ДРУШТВО – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ и задаци наставе природа и друштво

ЦИЉ наставе је да усвајањем знања, умења и вештина деца развијају своје сазнајне, физичке и креативне способности, а истовремено спознају и граде ставове и вредности средине у којој одрастају као и шире друштвене заједнице. Упознавање природе и друштва развија код деце сазнајне способности, формира основне појмове и постепено гради основе за систем појмова из области природе, друштва и културе. Истовремено, стичу се знања, умења и вештине које им омогућавају даље учење. Активним упознавањем природних и друштвених појава и процеса, подстиче се природна радозналост деце. Најбољи резултати постижу се уколико деца самостално истражују и искуствено долазе до сазнања - спознају свет око себе као природно и друштвено окружење.

Већина циљева и задатака овог предмета постиже се кроз непосредну истраживачку активност деце и ненаметљив подстицај и подршку наставника путем следећих активности: посматрања, описивања, процењивања, груписања, праћења, бележења, практиковања, експериментисања, истраживања, сакупљања, стварања, играња, активности у оквиру мини-пројекта,... применом савремених наставних метода.

ОПШТИ ЦИЉ јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ овог наставног предмета су:

- развијање основних појмова из природних и друштвених наука;
- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу - завичају;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- развијање способности и запажања основно својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења;
- оспособљавање за сналажење у простору и времену;
- разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама;
- кориштење различитих социјалних вештина, знања и умења у непсредном окружењу;
- развијање одговорног односа према себи, окружењу и културном наслеђу

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Природа, човек, друштво	**41**	- посматрање - описивање - сакупљање - истраживање - процењивање - експериментисање - закључивање - играње - бележење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира	- дијалошка - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање проблем ситуација - илустративна - кооперативна	- развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезаности тих појмова - слободно исказивање својих запажања - схватање значаја повезаности живе и неживе природе - развијање еколошке свести - развијање радозналости, интересовања и спосо-бности за активно упознавање окружења и зави	-ученици треба да усвоје основне појмове о свом окружењу и њиховој повезаности -треба да слободно изражавају своја запажања -уоче и разумеју нераскидиву повезаност живе и неживе природе -да развијају еколошку свест - треба да развијају радозналост, интерсивање и способност за активно упознавање свог

		- прављење	-наводи на повезивање и примену знаља -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа	- интерактивна	чаја	окружења и завичаја
Кретање у простору и времену	**6**	- посматрање - описивање - сакупљање - истраживање - процењивање експериментисање - закључивање - играње - бележење - прављење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање проблем ситуација - илустративна - кооперативна - интерактивна	- оспособљавање за сналажење у простору и вре- мену - подстицање дечјих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситу ацијама у окружењу	-оријентишу се у простопру и времену - развијати дечије интересовање и идеје у истраживању појава,процеса и ситуација у окружењу
Наше наслеђе	**7**	- посматрање - описивање - сакупљање - истраживање - процењивање - експериментисање - закључивање - играње - бележење - прављење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа	- дијалошка - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање проблем ситуација - илустративна - кооперативна - интерактивна	- развијање интересовања - упознавање са ближом и даљом прошлошћу и сведоцима прошлости - подстицање и развијање истраживачких акти- Вности код деце	-развијати интересовања за ближу и даљу прошлост и сведоке прошлости (како се живело некад) -развијати радозналост и вољу за истраживачке задатке
Материјали и њихова употреба	**8**	- посматрање - описивање - сакупљање - истраживање - процењивање - експериментисање - закључивање - играње - бележење - прављење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање проблем ситуација - илустративна - кооперативна - интерактивна	- развијање способности запажања основних сво- Става објеката, појава и процеса - оспособљавање за самостално учење и пронала- жење информација и слободно исказивање сво- јих запажања	-ученици треба да се оспособе да на основу извођења екперимената дођу до одговора и уоче својства објеката,покјава и процеса -развијати самосталност у раду и слободно изражавање својих претпоставки, ставова и мишљења
Људска делатност	**10**	- посматрање - описивање - сакупљање - истраживање - процењивање - експериментисање - закључивање - играње - бележење - прављење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	- дијалошка - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање проблем ситуација - илустративна - кооперативна - интерактивна	- усвајање цивилизацијских тековина и могућност њиховог коришћења - разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама - познавати и придржавати се основних правила у саобраћају	-развијати код ученика разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама -усвојити основна саобраћајна правила

			-наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања			

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
Природа –човек- друштво	Основни ниво 1ПД.1.1.1.прави разлику између природе и производа људског рада 1ПД.1.1.2.зна ко и шта чини живу и неживу природу 1ПД.1.1.3.зна заједничке карактеристике зивих бића 1ПД.1.1.4.уме да класификује жива бићаа према једном од следећих категорија; Исгледу,начину исхране,кретања и размножавања 1ПД.1.1.5.препознаје и именује делове тела живих бића 1ПД.1.1.6.разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима Средњи ниво 1ПД.2.1.1.разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима 1ПД.2.1.2.зна основне разлике између жзивотиња,биљака и људи 1ПД.2.1.3.примењује вишеструке критееријумекласификацијезивих бића 1ПД.2.1.4.зна улогу основних делова живих бића 1ПД.2.1.5.разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту 1ПД.1.2.6.разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници 1ПД.2.2.3.зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса Напредни ниво 1ПД.3.1.1.разуме повезаност живи и неживе природе на мање очигледним примерима 1ПД.3.1.2.разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића
Кретање у простору и времену	Основни ниво 1ПД.1.4.1.уме да препозна кретање тела у различитим појавама 1ПД.1.4..2. зна помоћу чега се људи орјентишу у простору-ЛЕВА И ДЕСНА СТРАНА,СТРАНЕ СВЕТА,АДРЕСАКАРАКТЕРИСТИЧНИ ОБЈЕКТИ 1ПД.1.4.3..3. уме да одреди стране света помоћу сунца 1ПД.1.4.4.зна јединице за мерење времена-дан,недељамесец,година,деценија век 1ПД.1.4.5.уме да прочита трасене информације са часовника и календара Средњи ниво 1ПД.2.4.1.зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује,врсте подлоге иоблика кретања 1ПД.2.4.2.зна да се светлост креће праволинијски 1ПД.2.4.23.уме да пронађе трасене улице и објекте на плану насеља 1ПД.2.4.4.уме да пронађе основне информације на географској карти Србије-највећа и највазнија насеља,облике рељефа и површинских вода 1пПД.2.4.5.уме да пронађе и упише трасене информације на ленти времена Напредни ниво 1ПД.3.4.1.уме да чита географску карту примењујући знања о странама светаи значењу географских знакова
Наше наслеђе	Основни ниво 1ПД.1.6.1.зна све основне облике рељефа и површинских вода 1ПД.1.6.2.зна основне типове насеља и њихове карактеристике 1ПД.1.6.3.зна географски положај и основне одреднице државе Србије.-територија,границе,главни град,симболи,становништво 1ПД.1.6.4.зна најважније догађаје,појаве и личности из прошлости 1ПД.1.6.5.зна основне информације о начину живота људи у прошлости 1ПД.1.6.6.зна шта су историјски извори и именује их

	Средњи ниво 1ПД.2.6.1.препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини 1ПД.2.6.2.зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији 1ПД.2.6.3.разуме повезаност природно-географских фактора-рељефа,вода,климе-и делатности људи 1ПД.2.6.4.зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји,појаве и личности 1ПД.2.6.5.уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад 1ПД.2.6.6.препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода Напредни ниво 1ПД.3.6.1.зна шта је предходило,а шта је уследило након важних историјских догађаја и појав
Материјали и њихова употреба	Основни ниво 1ПД.1.3.1.зна основна својства воде,ваздуха и земљишта 1ПД.1.3.2зна да су вода у природи,ваздух и земљиште састављени од више материјала 1ПД.1.3.3.зна да различите животне намирнице садрже различите састојке 1ПД.1.3.4.зна основна својства материјала-тврдоћа,еластичност,густина,растворљивост,провидност,намагнетисаност 1ПД.1.3.5.зна да својства материјала одређују њихову употребу 1ПД.1.3.6.зна промене материјала које настају због промене тенпературе,услед механичког утицаја и деловање воде и ваздуха .Средњи ниво 1ПД.2.3.1.зна сложенија својства воде и ваздуха-агрегатно стање и кретање 1ПД.2.3.2.зна да су различита својства воде,ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава 1ПД.2.3.3.разликује материјале који судобри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису 1ПД.12.23.5.разликује повратне и неповратне промене материјала Напредни ниво 1ПД.3.3.1.разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи 1ПД.3.3.2.примењује знања о променама материјла за објашњење појава у свом окружењу
Људска делатност	Основни ниво 1ПД.1.5.1.зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови 1ПД.1.5.2.зна основна правила понашања у породици,школи и насељу 1ПД.1.5.4.зна који су главни извори опасности по здравље људи и основне мере заштите 1ПД.1.5.3.зна које људске делатности постоје и њихову улогу Средњи ниво 1ПД.2.5.1.зна које су улоге различитих друштвених група ињихових чланова 1ПД.2.5.2.зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама 1ПД.разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности Напредни 1ПД.3.5.1.разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима 1ПД.3.5.2.разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују

ЛИКОВНА КУЛТУРА – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ и задаци наставе ликовне културе

ЦИЉ васпитно-образовног рада наставе ликовне културе јесте да ученици овладају основним законитостима ликовне културе и да се развијају према својим психофизичким способностима испољавајући своју креативност и стваралачке способности.

ЗАДАЦИ:

- оспособљавање ученика да се успешно служе средствима и техникама ликовног изражавања;

- оспособљавање за ликовно изражавање доживљаја и осећања везана за искуство из непосредног окружења и сопствене маште;
- развијање креативног мишљења, опажања и тумачења планираних садржаја за усвајање и вежбање;
- мотивисање ученика за слободно ликовно изражавање;
- адекватно и активно учествовање у презентацији сопствених и радова својих другара;

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Коришћење разног материјала за компоновање	3	- цртање - прављење - сликање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - кооперативна	- усмеравање ученика ка креативној доради и пре- обликовању постојећих облика - развијање маште и индивидуалног ликовног израза - развијати моторичке способности	-ученици треба да користећи своју машту што креативније дораде и преобликују постојеће облике -што више развијати машту и индивидуалност у ликовном изразу
Композиција и покрет у композицији	24	- посматрање - закључивање - цртање - сликање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - хеуристичка - демонстративна - кооперативна	- развијање способности за опажање облика, вели чина, светлина, боја, положаја у природи - развијање смисла за компоновање	-опажати облике, величине, светлине, боје и положаје у природи -компоновати различитих облика
Орнаментика	9	- посматрање - уочавање - цртање - сликање - вајање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - илустративна	- развијање мишљења и визуелног ликовног сензи билитета - развијање способности за препознавање традици оналне, модерне, савремене уметности	-развијати мишљење и визуелни ликовни сензибилитет -препознавати традиционалну, модерну и савремену уметност
Простор (повезивање разних облика у целину)	18	- цртање - процењивање	-усмерава -наводи	- дијалошка - демонстративна	- развијање способности за опажање положаја облика у простору	-опажати положаје облика у природикако би се самостално изразили коришћењем различитих

		- колаж - сликање	-ствара ситуацију -сугерише -подстицање -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- кооперативна - посматрање	- развијање самосталног изражавања коришћењем различитих техника и средстава - развијање љубави према вредностима израже ним у делима свих облика уметности	ликовних средстава и техника -развијати љубав према вредностима израженим у уметничким делима
Одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору ученика	4	- сликање - комбиновање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - експеримент	- развој маште у случајно насталим ликовним вре дностима	-развијати машту у случајно насталим ликовним вредностима
Плакат, билборд, реклама	4	- уочавање - цртање - креирање - сликање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - кооперативна	-увођење ученика у различите могућности кому никација - стварање услова за разумевање друштвених по- јава	-користити различите видове комуникације -разумети друштвене појаве
Ликовне поруке као могућност споразумевања	10	- сликање - цртање - вајање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - кооперативна - посматрање	- увођење ученика у различите могућности кому ницирања - стварање услова уа развијање свести о потреби чувања природне и културне околине	-развијати свест о потреби чувања културне и природне околине

МУЗИЧКА КУЛТУРА –ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ

	ОБЛАСТИМА	ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ				
Извођење музике певањем и свирањем	28	- слушање - певање - илустровање - закључивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- аудитивна - дијалошка - кооперативна - демонстративна	- неговање способности извођења музике (пева- ње-свирање - извођење народних и уметничких дечјих игара	-певати и свирати научене композиције -изводити народне и уметничке дечје игре
Слушање музике	7	- слушање - изражавање - закључивање - истраживање - уочавање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - кооперативна - демонстративна - аудитивна - истраживачка	- развијање критичког мишљења (исказивање осећања у музици која се изводи и слуша) - стицање навике слушања музике,подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање му- зичких порука	-развијати критичко мишљење и исказивати осећања о слушаним композицијама -стицати навику слушања уметничке музике .разумевање уметничке поруке
Стварање музике	1	- изражавање - истраживање - креирање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- кооперативна - истраживачка - дијалошка - демонстративна	- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности	-развијати креативност и интересовање за самостално стваралаштво

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ –ГОДИШЊИ ФОНД 108 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Атлетика	26	- дискусија - ходање - трчање - вежбање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	- разговор - демонстрација - практична активност	- разликује правилно од неправилног држања тела - развијање и усавршавање моторичких способности	-усвојити правилно држање тела -даље развијати моторичке способности

		- анализирање - објашњавање - такмичење - самосталан и инте- рактиван рад (парови,тројке,групе,тим)	-подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност		- изводи покрет у задатом смеру - вешто изводи једноставне форме природног кретања - слуша упутства и изводи покрет у задатом смеру	-вешто извођење покрета у задатом смеру;природног кретања:
Вежбе на тлу и справама	35	- вежбање - анализирање - поређење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- демонстрација - практична активност	- вешто изводи задате вежбе са реквизитима - уочава своје моторичке способности и особине, сличности и разлике међу вршњацима	-изводи покрете са реквизитима - уочава своје способности и вештине као и разлике и сличности међу вршњацима
Ритмичке вежбе и народни плесови	29	- вежбање - анализирање - поређење -класификација	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалог - практична активност - демонстрација	- усклађује једноставне и задате покрете уз музику - правилно изводи основне кораке народних плесова	-успешно усклађује покрете уз задату музику и изводи кораке народних плесова
Елементарне игре	14	- вежбање - анализирање - поређење - трчање - скакање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалог - практична активност - демонстрација	- познаје правила тимских игара и придржава их се - стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад	-зна и поштује правила елементарних игара -тимски и групно сарађује -развија колективан и спортски дух

Б. ОБАВЕЗНО ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ

	ОБЛАСТИМА	ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	ВАСПИТНОМ РАДУ			
Подстицање групног рада,договарање о сарадњи са вршњацима и одраслима	2	- разговара - црта - закључује - слуша - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - илустративна	- подстицање групног рада,договарања и сарадње са вршњацима и одраслима - активно учествовање у процесу васпитања	-ученици треба да уоче потребу групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и са одраслима и активно учествују у процесу васпитања -примењује досад стечена знања
Уважавање различитости и особености; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло	9	- слуша - разговаеа - црта - препознаје своја осећања - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - истраживачка	- подстицање самосвести,самопоштовања и ува- жавања других - развијати самопоштовање и самопоуздање - уважавати разлике међу половима	-развијати и потстицарти самопоштовање, самосвест и међусобно уважавање -уважавати полне разлике
Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим; развијање појма пријатељства и моралног расуђивања (крађа, лаж)	5	- слуша - разговара - илуструје - користи технике опуштања и вежбе кретања - игра асоцијација	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - истраживачка - илустративна	- оспособљавање ученика да препознају и разу- мају сопствена осећања и потребе и њихову ме- ђусобну повезаност,да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге	-препознавање и разумевање сопствених осећања и потреба икао и њихову међусобну повезаност -штитити своје потребе и осећања тако да не угрожавају друге
Појединац и заједница; правила која регулишу живот у заједници; права и одговорности; 2договарање	9	- слуша - разговара - закључује - препознаје - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - истраживачка - игра улога	- развијање комуникативне способности,неверба- лне и вербалне комуникације,вештина ненаси- лне комуникације	-развијати вештине вербалне и невербалне комуникације тј. Већтину ненасилне комуникације
Заштита од насиља; ненасилно	3	- посматра - проверава	-усмерава -наводи	- радионичарска - дијалошка	- оспособљавање ученика за примену вештина	-примењивањем вештине ненасилне комуникације

решавање сукоба		- комуницира - разговара - игра се - имитира	-ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- игра улога - демонстративна	ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком поседовању	решавати сукобе и посредовати у њима
Развијање моралног расуђивања	4	- слуша - разговаеа - црта - игра се - изражава своја ми- шљења и искуства	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - монолошка - демонстративна	- развијање креативног изражавања - оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета	-што креативније се изражавати -кад упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему,активно доприносити развоју школе по мери детета
Развијање еколошке свести; брига о животињама и биљкама	3	- слуша - разговаеа - црта - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - дијалошка - истраживачка - игра улога	- оспособљавање ученика да буду способни да активно учествују у остваривању еколошке свести, бриге о животињама и биљкама	-активно учествовати у стварању еколошке свести и бриге о животињама и биљкама
Евалуација програма	1	- разговара - процењује - презентује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знаља	- дијалошка - монолошка - демонстративна	- развијати способност процењивања и критичког мишљења о свом раду - упознати родитеље са резултатима оствареног програма	.усвојити и развијати способност самопроцене и критичког мишљења о сопственом раду -презентовати резултате оствареног програма

ВЕРСКА НАСТАВА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православни погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остваренју сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Напомена: у току школске године планирана је посета храму Св. Ђорђа на Лазареву суботу, као и неколико обилазака неког од храмова, у зависности од објективних могућности (удаљеност, време, итд.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Бог је створио јединствени свет као многе конкретне врсте ни из чега (узрок постојања света јесте Божија слобода)	11	Опис стварања из светог писма дечија искуства када нешто из љубави направимо, онда је то за нас најлепше, да нам је увек тешко кад се растајемо од оног кога волимо, кад волимо неког, не примећујемо да нам нешто недостаје	Развијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском начину живота.	фронтални индивидуални	Спознају да је Бог из љубави створио свет за вечност - и да постојање света зависи од Божије воље	Кроз причу о стварању света ученици схватају Божију љубав према људима
Последице створености по природу и њено постојање (конкретност врста и бића значи и њихову међусобну раздељеност – индивидуалност, али и њихову потенцијалну пропадљивост, смрт зато што су створени ни из чега	3	Литургијско искуство опис стварања и зСветог Писма – старог Завета скретање пажње да је Бог створио елементе природе (вода, ваздух, земља, светлост), небеска тела и животне врсте -различито време стварања	-Схвата повезаност својстава створене природе и Божије благодати	фронтални индивидуални	уоче да је Бог створио свет као скуп конкретних врста уоче да су бића створена ни из чега и да су зато смртна по природи	Сва бића на земљи су створена љубављу Божијом
Стварање човека на крају света створеног по "икони и подобију Божијем" (разлика између природе и личности код човека)	8	- Опис стварања човека из Светог Писма Учење Цркве о Божијем постојању као Светој Тројици и да је Бог вечна личност Општат животна искуства, забележена и онма која нису, која указују да постојање човека извире из заједнице слободе, љубави са другом личношћу	Развијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском начину	фронтални индивидуални	- Уоче разлику између природе и личности код човека - изгради свест о бићу као заједници личности, односно о личности као заједници слободе са другом личношћу	Схвате значај стварања човека као иконе Божије. Схватити да је човек неопходан природи.
Евхаристија као свет у малом (Литургија као сједињење свих створења преко човека Исуса Христа с Богом Оцем	11	Опис литургијске структуре Литургијско искуство Хришћанског постојања одлазак на Литургију	Развијање вере и наде код ученика у ишчекивању онога што ће доћи царства Небеског.	фронтални индивидуални	уоче да се структура створеног света огледа у Литургији - увођење у Литургију као личну заједницу Бога и човека у Христу кроз крштење	Уоче да је Свето Причешће једино сједињење са Господом
Стварање света и човека у православној иконографији	3	Показивање и објашњење икона	Уочи правила понашања у Цркви и активно учествује у настави.	фронтални индивидуални	уоче да се природа доводи у везу са човеком и да зависи од човека	Разумевање сибола на иконама

В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Оперативни задаци:

- упознавање појма и основних елемената животне средине;
- уочавање и описивање основних појава и промена у животној средини;
- развијање одговорног односа према себи и животној средини;
- развијање навика за рационално коришћење природних богатстава;
- развијање радознали, креативности и истраживачких способности;
- развијање основних елемената логичког и критичког мишљења;

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

Р.број	Наставне теме	Број часова
1.	Животна средина	6
2.	Природне промене и појаве у животној средини	5
3.	Загађивање животне средине	8
4.	Заштита животне средине	17
	У к у п н о :	**36**

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Животна средина	6	-разговор -посете -уочавање и препознавање -запажање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	-дијалошки -истраживачки -демонстративни -илустративни	-Очување животне средине -Развијање свести о очувању окружења	-ученици би требало да имају развијену еколошку свест о очувању сопственог окружења

			-постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа			
Природне промене и појаве у животној средини	5	-праћење -уочавање -бележење -закључивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа	-истраживачки -дијалошки -експериментални	-Праћење и уочавање промена и појава у животној средини и њихов утицај на живи свет -Уочавање и бележење последица промена и појава у животној средини	-уочавати промене и појаве у животној средини и пратити њихов утицај на живи свет - бележити последице промена и појава у животној средини
Загађивање животне средине	8	-експеримент -читање -илустровање -обиласци	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа	-демонстративни -дијалошки -текстуални -очигледности	-Упознавање примарних загађивача -Уочавање начина загађивања -Развијање свести о последицама загађивања	-познавање примарних загађивача као и начина загађивања -имати развијену свест о последицам загађења
Заштита животне средине	17	-експеримент -читање -илустровање -обиласци -практична примена знања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа	-демонстративни -дијалошки -текстуални -очигледности	-Осмишљавање начина заштите животне средине -Развијање свести о значају заштите животне средине -Уређење школског животног простора	-осмислити начине превентиве и заштите животне средине

Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Оновни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
1. Књижевност	4	- слушање - читање текстова - учествовање у причању - рецитовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - илустративна	- савладавање технике читања и писања оба писма - уочавање ликова, теме, поруке, карактеристике књижевног дела	-савладати технику читања и писања оба писма -уочити ликове,теме,поруе и карактеристике књижевних дела
2.Језик – граматика и правопис	12	- активно слушање - састављање реченица - именује и чита слова латинице - писање по диктату	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знаља	- дијалошка - текстуална - демонстративна	- савладавање просте реченице - стицање основних појмова о именицама, глаголима и придевима -савладавање реченица по значењу и облику	-стицање основних знања о реченицама, врстам а речи, главним деловима реченице и правописним правилима начег језика
3. Култура изражавања (усмено и писмено)	2	- слушање - посматрање - учествује у причању - пише састав	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знаља	- дијалошка - посматрачка	- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма	-успешно се усмено и писмено изражавати према захтевима програма

МАТЕМАТИКА

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Оновни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
1. Понављамо градиво другог разреда	1	- сабирање и одузимање до 100 - множење и дељење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- именовање - упоређивање	- поновити градиво другог разреда	-овладати наставним градивим из претходног разреда
2. Блок бројева до 1000	11	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- посматрање - уочавање - именовање - упоређивање - разликовање	- овладати рачунским операцијама са природним бројевима до 1000 - једнакости и неједнакости - савладати сабирање и одузимање до 100 - схватити појам 0 - упознати метар, динар, пару - знати вредност новчаница и поступак плаћања	-сабирати, одузимати,множити и делити са природним бројевима до 1000 -препознати ,читати и претварати римске цифре -решавати математичке изразе простије и сложене -решавати текстуалне задатке, једначине и неједначине
3. Мерење и мере	3	- упоређивање - мерење - прављење модела	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстративна - игра	- упознају мерење масе тела и запремину течности, као и нове јединице за време (година и век)	-користити , израчунавати и претварати јединице за мерење масе и запремине течности као и неке јединице за време (век и година)
4. Геометријски објекти и њихови међусобни односи	4	- посматрање - уочавање - именовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију	- демонстративна - игра	- формирају представу о правпј и полуправој - уочавају и цртају углове (оштар, прав и туп угао)	-правилно и прецизно цртати лењиром и

		- упоређивање - разликовање	-сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- илустративна	- цртају правоугаоник, квадрат, троугао и кружницу	шестаром углове, правоугаоник, квадрат, троугао и кружницу

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК - ГОДИШЊИ ФОНД 36 ЧАСОВА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
		-слушање -понављање речи -вербална или невербална реакција по упутству наставника или са аудио снимка -повезивање речи са сликом -увежбавање писања слова којих нема у матерњем језику -вежбање писања по диктату -вежбање почетног читања -повезивање написане речи са сликом	-усмеравање активности ученика -подстицање -охрабривање ученика да кроз додатна вежбања стекну самопоуздање	-индивидуални - индивидуализовани -рад у паровима	-увежбавање прецизног изговора, нагласка и интонације -увежбавање лексике која је ученицима била тешка, обимна или нејасна -увежбавање кратког дијалога ученик-наставник	ученик ће бити у стању да: -разуме наставну јединицу која му је била посебно тешка -вежбањем савлада карактеристични наставни садржај -примењује знање самостално или уз помоћ наставника

ДОДАТНА НАСТАВА

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ГОДИШЊИ ФОНД 36 ЧАСОВА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ШКОЛА	4	-вежбе активног слушања -вежбе екстракције одређене	-одржава константну мотивацију и жељу	-фронтални -колективни	-лакше разумевање и прихватање	--ученик разуме и правилно користи основ-
ПОРОДИЦА	4	речи, фазе, израза из саслушаног материјала	ученика за проширивањем	-индивидуални -	различитих култура и трдиција	не елементе страног језика

				индивидуализовани		
КУЋА	4	-вежбе сагледавања разних и различитих говорних ситуација	знања -прилагођава	-рад у паровима -рад у групи	-охрабривање и мотивисање према	-прати упутства наставника
ИГРЕ И ДРУГИВИ	4	у којима се употребљава иста или слична језичка јединица	активности индивидуалним		развоју личних веш- тина комуникације	-прихвата и поштује различите елементе
ВРЕМЕ И ОДЕЋА	2	-рад у паровима и мини групама (кратки дијалози)	интересовањима ученика		-подстицање позитивних осећања	традиције и културе -учествује у комуника-
КУЋА И ОКОЛИНА	4	-мануелне активности (сецкање, бојење, израда	-развија комуника-цијске вештине и		према језку који учи - вербално и писмено	ција на вербални или писани начин
МОЈА БЛИЖА ОКОЛИНА	4	слика или постера) -игре	компетенције код ученика		реаговање на упутства и питања	
ХРАНА	4	-певање у групи -игра по улогама	-охрабрује развијање техника		-активно учешће у раду групе	
ЖИВОТИЊЕ И ЉУБИМЦИ	2	- симулација активности из свакодневног живота	сарадње унутар групе		-	
ПАРК И ПРИРОДА	4	-вежбе разумевања писаног текста -вежбе писања кратког дијалога или текста	-охрабрује развој одговорности			

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОНОГ ВАСПИТНОГ РАДА
ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

ВРЕМЕ ОДРЖАВАЊА (месец)	АКТИВНОСТИ / ТЕМЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-септембар	- Упознавање са планом рада за ову школску годину - Кућни ред у школи - Избор Одбора одељенске заједнице и њен рад - Наше обавезе, наше одговорности	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -одељењски старешина
-октобар	- У сусрет Дечијој недељи - Учешће у активностима Дечије недеље - Упознавање са Конвенцијом дечјих права - Радионица: Шта ћу да будем кад порастем	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици - Дечији савез - стручни сарадник
-новембар	- Ругати се не значи шалити се - Шта замерам родитељима - Календар наших рођендана - Превилна исхрана	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици - сарадници Завода за јавно здравље
-децембар	- Агресивно испољавање и вређање других, претње, физички обрачуни, непожељног понашања - Болести прљавих руку - Породични и други празници - Весело одељенско дружење	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици - сарадници Завода за јавно здравље
-јануар	- Разговор о првом просветитељу Светом Сави - Ведар одељенски састанак и зидне новине	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	- Шта да учинимо да нам успех буде бољи - Гледали смо, интересује ме... - Како разрешити конфликт и помоћи другу када му је тешко - Лажи и ситне крађе прерастају у порок	- едукативне радионице -разговор -дискусија	-ученици -одељенски старшина
-март	- Живот у одељењу – однос дечака и девојчица - Прихватање личних проблема као изазова за њихово решавање - Када бих могао, променио бих... - - Чистоћа је пола здравља	-едукативна радионица -разговор	-одељењски старешина -стручни сарадник - ученици
-април	- Кад имаш проблем... - Лепо понашање: на улици, у школи, породици, биоскопу... - Све што знамо о штетности никотина, алкохола и дроге - - Мој хоби	-разговор -дискусија	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник
-мај	- Учествујемо у прослави Дана школе - Лепа реч и гвоздена врата отвара – психолошка радионица - Развијање другарских и пријатељских дноса - - Како да сачувамо свет око себе	-едукативна радионица -разговор	- ученици -одељенски старешина

-јун	- Покажи шта знаш - - Ведар одељенски састанак	-разговор	-ученици -одељенски старешина

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
Ликовна секција	36	-цртање -праввљење -посматрање -уочавање -закључивање -бојење -процењивање	-аудитивна -дијалошка -кооперативна -илустративно-демостративна	-ликовно изражавање доживљаја из искуства,непосредног окружења,као и из маште,стицање искуства о компоновању и рекомпоновању -безбедно и правилно коришћење алатки и материјала за ликовно изражавање -стицање искуства о визуелним знаковима -развијање маштовитиг и стваралачког рада	-ученици треба да умеју ликовно да изразе своје доживљаје из окружења и маште као и да компонују и рекомпонују -да користе различите материјале,технике и медије што правилније и безбеђдније -имаку што развијенију машту и слободу ликовног израза
Рецитаторска секција	36	-слушање -изражавање -закључивање -уочавање	-дијалошка -кооперативна -демостративна -аудитивна	-оспособљавање за лепо и правилно изражавање -увежбавање изражајног читања(рецитовања) -развијање љубави према читању поезије	-лепо и правилно да се изражавају -изражајно читају и рецитују -воле да читају,посебно поезију
Драмска секција	36	-служање -изражавање -закључивање -уочавање	дијалошка -кооперативна -демостративна	-оспсобљавање за лепо и правилно усмено изражавање -развијање креативности и маштовитости -развијање способности за изражавање мимиком и пантомимом	-ученици треба да се лепо и правилно усмено изражавају .буду што креативнији и маштовитији -способни да се изражвју мимиком и пантомимом

ПЛАНИРАНЕ ЕСКУРЗИЈЕ, ПОСЕТЕ, ИЗЛЕТИ, МАНИФЕСТАЦИЈЕ, ПРИРЕДБЕ...

- ЕСКУРЗИЈА: БЕОГРАД (ВАЗДУХОПЛОВНИ МУЗЕЈ, КАЛЕМЕГДАН, ЗООЛОШКИ ВРТ, ЦРКВА СВЕТЕ ПЕТКЕ)
- ПОСЕТЕ: ПОШТА, ФАБРИКА ЗА РЕЦИКЛАЖУ ПЛАСТИЧНИХ ФЛАША, СЕОСКО ДОМАЋИНСТВО, ШКОЛА У НОВОЈ ЦРВЕНКИ.
- ИЗЛЕТИ: ИЗЛЕТИШТЕ ПОТОК, ПАНОНИЈА.
- МАНИФЕСТАЦИЈЕ: ФЕСТИВАЛ ПЕСНИКА ЗА ДЕЦУ
- ПРИРЕДБЕ: ПРИРЕДБЕ ПОВОДОМ ДАНА ШКОЛЕ, ШКОЛСКЕ СЛАВЕ, ПОЗПРИШНЕ ПРЕДСТАВЕ, СМОТРА ФОЛКЛОРА, ЗОНСКА СМОТРА ДЕЧИЈИХ ПОЗОРИШНИХ ПРЕДСТАВА

НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ИСХОДИ
СРПСКИ ЈЕЗИК		- посматрање - уочавање - причање - описивање - писање - читање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	- дијалошка - текстуална - писаних радова - излагања	- Развијање способности посматрања и уочавање богатства облика, боја, звукова и гласова у природи (у шуми, на ливади, ...) - Доживљавање лепог у природи и сталних промена у њој - Богаћење речника - Упућивање ученика да доживљавају, разумеју и изражавају слике и осећања изражена у књижевним текстовима - Изражавање сопственог утиска	-Ученици треба да уоче и распознају шро више облика, боја, звукова и гласова у природи -да богате речник описујући дошивљено и уочено у природи -да доживљавају, разумеју и изражавају слике и осећања изражена у књижевним делима као и сопственог утиска

			-наводи на повезивање и примену знања			
МАТЕМАТИКА		- упоређивање - процењивање - израда задатака - уочавање - мерење - закључивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - писаних радова - текстуална	- Примена стечених знања о мерењу и јединицама мера - Утврдити и продубити стечена знања о сабирању и одузимању двоцифрених бројева - Примена стечених знања кроз решавање текстуалних задатака из свакодневних ситуација - упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе - уочавају и стичу спретност у цртању праве, дужи, кривих и изломљених линија -	-Примењују знања о мерама и јединицама мера -Сабирати и одузимати двоцифрене бројеве на непосредним задацима -решавати текстуалне задатке из свакодневних ситуација на основу већ стечених знања - препознају равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе -буду спретни и прецизни у цртању геометријских фигура
ПРИРОДА И ДРУШТВО		- разгледање - посматрање - уочавање сличности и разлика	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка -систематско посматрање - текстуална - писаних радова	- Проширивање знања о лековитим водама, - Упознавање сведока прошлости - Уочавање разлика и сличности међу крајевима, Упознавање биљног и животињског света, одлика рељефа, начина живота људи у различитим крајевима ...	-ученици треба да проширују већ стечена знања о лековитим водама - упозају сведоке прошлости -уочавају разлику и сличности међу крајевима и подручјима --упознају што више врста биљног и животињског света, као и облика рељефа и начина живота људи у различитим крајевима
МУЗИЧКА КУЛТУРА		- певање - играње - слушање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна	- Извођење народних дечјих игара - Учење нове песме - Развијање осећаја за ритам и мелодију - Подстицање расположења и ведрине	-певају и играју дечије народне игре -уче нове песме по слуху -имају развијен осећај за ритам и мелодију
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ		- шетање - трчање - такмичење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију	- демонстративна - дијалошка - самосталног рада	- Развијање издржљивости, истрајности и упорности - Упознавање ученика за коришћење „трима” за	-Буду издржљиви, истрајни и упорни - упознају одлике трчања у природним условима - имају развијене хигијенске навике ради очувања здравља и

		- савладавање природних препрека - одржавање личне хигијене	-сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност		саморекреацију - Развијање хигијенских навика ради ефикаснијег очувања здравља, повећања отпорности организма од штетног утицаја савременог начина живота - Развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге	отпорности организма -имају развијену координацију, гипкост, равнотежу и експлозивну снагу
ЛИКОВНА КУЛТУРА		- посматрање - уочавање - прикупљање природног материјала - преобликовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - експериментална	- Развијање код ученика смисла за спајање различитих облика и материјала и предмета како би добили нову, занимљиву целину, и то посматрањем и прикупљањем материјала и предмета из непосредног природног окружења - Подстицање оригиналности и креативности код ученика	Ученици треба да имају смисла за спајање различитих облика,материјала и предмета у занимљиву целину и то посматрањем,прикупљањем и коришћењем предмета из непосредног окружења -показивати што више оргиналности и креативности
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ			-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - демонстративна	- Развијање другарства и пријатељства - Поштовање разлика - Уважавање својих и туђих потреба	-ученици треба да развију другарске односе и колективни дух -уважавају своје и туже потребе -поштују различитости

НАСТАВА У ПРИРОДИ – „Митровац“ на Тари

НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ИСХОДИ
СРПСКИ ЈЕЗИК		- посматрање - уочавање - причање - описивање - писање - читање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - писаних радова - излагања	- Развијање способности посматрања и уочавање богатства облика, боја, звукова и гласова у природи (у шуми, на ливади, ...) - Доживљавање лепог у природи и сталних промена у њој - Богаћење речника - Упућивање ученика да доживљавају, разумеју и изражавају слике и осећања изражена у књижевним текстовима - Изражавање сопственог утиска	-Ученици треба да уоче и распознају шро више облика, боја, звукова и гласова у природи -да богате речник описујући дошивљено и уочено у природи -да доживљавају, разумеју и изражавају слике и осећања изражена у књижевним делима као и сопственог утиска
МАТЕМАТИКА		- упоређивање - процењивање - израда задатака - уочавање - мерење - закључивање	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - писаних радова - излагања	- Примена стечених знања о мерењу и јединицама мера - Утврдити и продубити стечена знања о сабирању и одузимању двоцифрених бројева - Примена стечених знања кроз решавање текстуалних задатака из свакодневних ситуација - Увежбавање таблице множења	-Примењују знања о мерама и јединицама мера -Сабирати и одузимати двоцифрене бројеве на непосредним задацима -решавати текстуалне задатке из свакодневних ситуација на основу већ стечених знања - препознају равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе -буду спретни и прецизни у цртању геометријских фигура
ПРИРОДА И ДРУШТВО		разгледање - посматрање - уочавање сличности и разлика	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - писаних радова - текстуална	- Уочавање облика рељефа - Усвајање основних временских одредница – сналажење у времену и простору - Уочавање и опажање живе и неживе природе у непосредној околини - Развијање одговорног односа према окружењу - Сналажење у природи на основу природних објеката (река - извор, ушће, притоке) и стране света	-ученици треба да проширују већ стечена знања о лековитим водама - упозају сведоке прошлости -уочавају разлику и сличности међу крајевима и подручјима --упознају што више врста биљног и животињског света, као и облика рељефа и начина живота људи у различитим крајевима
МУЗИЧКА КУЛТУРА		- певање - играње - слушање	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	- дијалошка - демонстративна	- Извођење народних дечјих игара - Учење нове песме - Развијање осећаја за ритам и мелодију Подстицање расположења и ведрине	-певају и играју дечије народне игре -уче нове песме по слуху -имају развијен осећај за ритам и мелодију

			-подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност			
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ		- шетање - трчање - такмичење - савладавање природних препрека одржавање личне хигијене	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- демонстративна - дијалошка - самосталног рада	- Развијање издржљивости, истрајности и упорности - Упознавање ученика за коришћење „трима” за саморекреацију - Развијање хигијенских навика ради ефикаснијег очувања здравља, повећања отпорности организма од штетног утицаја савременог начина живота - Развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге	-Буду издржљиви, истрајни и упорни - упознају одлике трчања у природним условима - имају развијене хигијенске навике ради очувања здравља и отпорности организма -имају развијену координацију, гипкост, равнотежу и експлозивну снагу
ЛИКОВНА КУЛТУРА		- посматрање - уочавање - прикупљање природног материјала - преобликовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - експериментална	- Развијање код ученика смисла за спајање различитих облика и материјала и предмета како би добили нову, занимљиву целину, и то посматрањем и прикупљањем материјала и предмета из непосредног природног окружења - Подстицање оригиналности и креативности код ученика - Уочавање природног колорита и преношење на папир	Ученици треба да имају смисла за спајање различитих облика,материјала и предмета у занимљиву целину и то посматрањем,прикупљањем и коришћењем предмета из непосредног окружења -показивати што више оргиналности и креативности
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ		- причање препознавање својих осећања и осећања других	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - демонстративна	-Развијање другарства и пријатељства -Поштовање разлика -Уважавање својих и туђих потреба	-ученици треба да развију другарске односе и колективни дух -уважавају своје и туже потребе -поштују различитости

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школске 2014/2018. године

Актив четвртог разреда

1. Зора Гојковић
2. Гордана Маравић
3. Гордана Будимир
4. Снежана Плавшић
5. Миленка Вуксановић (комбиновано одељење)
6. Љиљана Косовић, наставник енглеског језика
7. Радмила Матић, наставник енглеског језика
8. Софија Бошњак, вероучитељ

Фонд часова за четврти разред и предмети

Ред. број	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	4. РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1	Српски језик	5	180
2	Енглески језик	2	72
3	Математика	5	180
4	Природа и друштво	2	72
5	Ликовна култура	2	72
6	Музичка култура	1	36
7	Физичко васпитање	3	108
Укупно : А		**20**	**720**
Ред. број	**Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		
1	Верска настава	1	36
2	Грађанско васпитање	1	36
Ред.	**В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		
1	Народна традиција	1	36
2	Чувари природе	1	36
Укупно : Б		**2**	**72**
Укупно : А+Б		**22**	**792**
Ред. број	**Г.ОБЛИК ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА**		
1	**Редовна настава**	22	792

2	**Допунска настава**	1	36
3	**Додатни рад**	1	36
Укупно : А+Б+В+Г		**24**	**864**
Ред број	**Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**		
1	Час одељ. старешине	1	36
2	Настава у природи		7-10 дана
Укупно : А+Б+В+Г+Д			

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економским, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном резвоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су :

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;

- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних црквава и верских заједница као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
-поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.
- програм се остварује на српском језику.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК –ГОДИШЊИ ФОНД 180 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Књижевност : - лирика - епика - драма	66	- слушање - читање текстова - уочавање и тумачење садржајних целина у тексту, ликова, порука… - рецитовање - драматизација	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише	- дијалошка - текстуална - илустративна - учење путем открића	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) - оспособљавање за самостално читање,доживљавање,разумевање,свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова - упознавање,читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу - развијање потребе за књигом,способности да се њоме самостално служи	-оспособљавати ученике да своје ставове и утиске аргументовано износе - оспособљавање ученика за критичко размишљање и просуђивање - развијати код ученика способност за уочавање: део-целина и оспособљавати их да примерима илуструју своје ставове : самостални приступ анализи песме,текста, издвајање детаља из целине и од детаља склапати целину, развијање љубави према природи,изражајно читање -развијати способност запажања и закључивања, логичког просуђивања уочавање узрочно-последичних односа, - развијати љубав према епској народној поезији - оспособљавање ученика за анализу и синтезу у тумачењу књижевних дела; оспособљавање за компаративну анализу - оспособљавање за схватање смисла уметничких слика и исказа, да откривају поруке дела, да самостално анализирају и процењују уметничка дела -, подстицање луткарског стваралаштва -Основно описмењавањенајмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
Језик - граматика - правопис	53	- активно слушање - састављање и при-	-усмерава -наводи -ствара ситуацију	- дијалошка - текстуална -	- основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика	Поступно, систематично и доследно оспособљава-ње ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;

		мењивање знања о реченици - уочавање језичких појмова у тексту - писање по диктату	-сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	демонстративна -кооперативна - игра - интерактивна	- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилким могућностима српског језика	-Развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); Поступно овладавање начином м вођења дневника о прочитаним књигама;
Језичка култура	61	- посматрање - упоређивање и ма- нипулисање слика- ма - активно учествује у причању - описује на основу онога што је видео, осетио, доживео - пише састав	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знаља	- дијалошка - стрип - амбијентална - посматрачка	- развијање смисла и способности за правилно, течно,економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника,језичког и сли лског израза - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника)	Подстицање,неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна , језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.); -развијање способности запажања и закључивања, правилног писања реченица - развијање способности запажања и примене стеченог знања основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
ЈЕЗИК	**Основни ниво** **Граматика и лексикологија** 1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур) 1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне,узвичне,заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1CJ.1.1.4. препознаје антонимију 1CJ.1.1.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи, и сл.) **Писано изражавање (правопис)** 1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице 1CJ.1.3.2. уме да се потпише 1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1CJ.1.3.4. употрбљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре **Средњи ниво**

	Граматика и лексикологија 1СЈ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1СЈ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне придеве и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) 1СЈ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу 1СЈ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго 1СЈ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат 1СЈ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1СЈ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику 1СЈ.2.4.8. препознаје синонимију 1СЈ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употрбљава **Писано изражавање (правопис)** 1СЈ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1СЈ.2.3.2. употрбљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/ -ев/ -ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, џ; правилно пише сугласник Ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу **ли** и речцу **не**; употрбљава запету при набрајању 1СЈ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...) **Напредни ниво** **Граматика и лексикологија** 1СЈ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе) 1СЈ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју 1СЈ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин 1СЈ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/ контекста у којем су употрбљени 1СЈ.3.4.5. употрбљава речи у основном и пренесеном/ фигуративном значењу **Писано изражавање (правопис)** 1СЈ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене
КЊИЖЕВНОСТ	**Основни ниво** **Вештина читања и разумевање прочитаног** 1СЈ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничног текста 1СЈ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.) 1СЈ. 1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту 1СЈ. 1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) 1СЈ. 1.2.5. одређује основну тему текста 1СЈ. 1.2.6. разуме дословно значење текста 1СЈ. 1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста 1СЈ. 1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате **Књижевност** 1СЈ.1.5.1. Препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме 1СЈ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1СЈ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1СЈ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевно уметничком тексту

	Средњи ниво **Вештина читања и разумевање прочитаног** 1СЈ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије 1СЈ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) 1СЈ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту 1СЈ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. Проналази део/детаљ који је приказан на илустрацији, утабели, или дијаграму) 1СЈ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену 1СЈ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту 1СЈ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима , намерама и сл.) 1СЈ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже са поступцима ликова 1СЈ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни 1СЈ.2.2.10. вреднује примереност информација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације **Књижевност** 1СЈ.2.5.1. разликује лирску од епске песме 1СЈ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине- пословице, загонетке, брзалице) 1СЈ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми 1СЈ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту 1СЈ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. Одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту) 1СЈ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога 1СЈ.2.5.7. разуме фигуративну употрбу језика у књижевноуметничком тексту **Напредни ниво** **Вештина читања и разумевање прочитаног** 1СЈ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста 1СЈ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. Текст, табела, графички приказ) 1СЈ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. Мишљење аутора текста vs. Мишљења учесника у догађају) 1СЈ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст 1СЈ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм) 1СЈ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. Који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за познату игру потпуно и сл.) 1СЈ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста) **Књижевност** 1СЈ. 3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1СЈ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1СЈ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	**Говорна култура** 1.СЈ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1СЈ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања

	1СЈ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. «певушења» или «скандирања» 1СЈ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1СЈ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), 1СЈ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање 1СЈ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју 1СЈ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став **Основни ниво** **Писано изражавање** 1СЈ.1.3.1.) пише писаним словима ћирилице 1СЈ.1.3.2. уме да се потпише 1СЈ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1СЈ.1.3.4. уптребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назив школе 1СЈ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1СЈ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме 1СЈ.1.3.7. препричава кратак једносттаван текст (до 400 речи) 1СЈ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилноих употребљава 1СЈ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.) 1СЈ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије) **Средњи ниво** **Писано изражавање (правопис)** 1СЈ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1СЈ.2.3.2. употрбљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/ -ев/ -ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, џ; правилно пише сугласник Ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу **ли** и речцу **не**; употрбљава запету при набрајању 1СЈ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...) 1СЈ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1СЈ.2.3.5. језички изразприлагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1СЈ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1СЈ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1СЈ.2.3.8. користи фонд речи примерн узрасту; употребљава синониме (нпр, да избегне понављање) 1СЈ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке) 1СЈ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа,разред, одељење) 1СЈ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира **Напредни ниво** **Писано изражавање** 1СЈ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене 1СЈ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни,средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса 1СЈ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста 1СЈ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст 1СЈ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст) 1СЈ.3.3.6. издваја пасусе

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

ЦИЉ

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да комуницира на основном нивоу страним језиком,,у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења.

Настава страног језика треба да :

- подстакне потребу за учењем страних језика,
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика,
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција,
- стимулише машту, креативност и радозналост,
- подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

ОПШТИ СТАНДАРДИ

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући друге,стиче свест о значају свог језика и културе у контакту са другим језицима и културама.Ученик развија радозналост ,истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

ПОСЕБНИ СТАНДАРДИ

Задаци на нивоу језичких вештина:

Разумевање говора

Ученик треба да:

-разуме општи садржај кратких и прилагођених текстова после неколико слушања

-разуме краће дијалоге (до 5 реплика / питања и одговора), прилагођене приче и песме у оквиру тема предвиђених програмом, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа и адекватно реагује на појединачне делове усмених порука издвајајући битне информације (датум, место, време, особе, количину..)

- разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости и планови за будућност итд.)

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- разуме краћи текст (до 50 речи), написане речи и реченице састављене углавном од познатих језичких елемената (речи и језичке структуре предвиђене програмом)
- разуме основна значења кратких писаних и илусртованих текстова о познатим темама.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

-разговетно изговара гласове акцентује речи,поштује ритам и интонацију при говору и читању,

- самостално даје информације о себи и свом окружењу

-описује у неколико реченица познату радњу или ситуацију, препричава општи садржај прочитаног или саслушаног текста, користећи усвојене језичке елементе и структуре

Интеракција

У стварним и симулираним говорним ситуацијама са говорницима размењује исказе у вези са контекстом учионице, активностима у учионици, свакодневним активностима и договорима (у садашњости и будућности), као и догађајима из непосредне прошлости

- Размењује информације о хронолошком и метеоролошком времену
- Учествује у комуникацији (у пару, групи, итд.) поштујући социокултурне норме (тражи реч, не прекида саговорника, пажљиво слуша друге..)
- препознаје кад нешто не разуме, поставља питања и тражи разјашњења

Писмено изражавање

Ученик треба да :

- Допуњава и пише краће текстове (до 5 реченица, односно 20 речи) чију кохерентност и кохезију постиже користећи језичке елменте предвиђене програмом и у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем, користећи познате тематске и језичке елементе
- Препричава текст, пише честитку, разгледницу, поруку, позивницу..
- Попуњава формулар или пријаву (име, презиме, улица и број, место и поштански број, датум рођења)

Знања о језику

Ученик треба да:

-препознаје и користи предвиђене граматичке садржаје (глаголска времена – садашње, прошло и будуће у јасно контекстуализованим структурама, односно без теоријског објашњавања и инсистирања на апсолутној граматичкој тачности)

-поштује ред речи у реченици

-користи језик у складу са нивоом формалности и комуникативне ситуације(нпр. форме учтивости

- пазуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима

Р.б. наст. области	Назив наставне области	Број часова					Васпитно-образовни задаци
		Обрада	Вежбе и понављање	Утврђ. и оцењивање	Писмена провера	Укупно часова	
1	WELCOME BACK	3	3	2		8	dobrodoslica alfabet
2	HAPPY FAMILIES	3	3	2		8	porodica I rodbina porodicna slavlja brojevi do 100 spelling
3	FOOOD,FOOD,FOOD	3	3	2		8	hrana, tacno vreme some / any zdrava ishrana, kuhinje razlicitih zemalja
4	A DAY AT THE ZOO	3	3	2		8	divlje zivotinje uloga coveka u ocuvanju zivotinjskog sveta opisni pridevi poredjenje prideva
5	IN THE TOWN	3	3	2		8	znacajna mesta u gradu prevozna sredstva

							snalazenje po uputstvima mapa, strane sveta sigurnost u saobracaju
6	JUST FOR FUN	3	3	2		8	volim da..present simple dani u nedelji, meseci u godini
7	PEOPLE AT WORK	3	3	2		8	posao I zanimanje
8	WHAT`S THE WEATHER LIKE	3	3	2		8	vremenske prilike godisnja doba present continous
9	WHAT HAPPENED?	3	3	2		8	past simple

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БР. ЧАСОВА ПО ОБЛ.	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ШКОЛА	8	-слушање -разумевање -повезивање раније усвојеног и новонаученог	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани	-писање слво по слово (spelling) -писање по диктату -слушање, разумевање и репродукција дијалога и кратких, прилагођених текстова'	-ученик уме да запише тачну информацију примљену на слух -правилно изговара гласове и акцентује речи и реченице

		-тражење и давање информација о себи и околини -правилно праћење усмених и писмених упутстава -писање краћих дијалога и текстова на познате теме -активно тражење информације од наставника -комуникација и интеракција са околином	-корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)	-рад у паровима -рад у групи	-разговетно изговарање гласова,акцентовање речи поштовање ритма и интонације -самостално давање информације о себи и окружењу -описивање познатих радњи или ситуација -препричавање прочитаног или саслушаног -учешће у комуникацији -постављање питања	-разуме кратке дијалоге -описује предмете -препричава догађаје -поставља питања и тражи потребне информације -учествује у краткој комуникацији
ПОРОДИЦА	8	-слушање -разумевање -повезивање раније усвојеног и новонаученог -тражење и давање информација о себи и околини -правилно праћење усмених и писмених упутстава -писање краћих дијалога и текстова на познате теме -активно тражење информације од наставника -комуникација и интеракција са околином	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-писање по диктату -слушање, разумевање и репродукција дијалога и кратких, прилагођених текстова' -разговетно изговарање гласова,акцентовање речи поштовање ритма и интонације -самостално давање информације о себи и окружењу -описивање познатих радњи или ситуација -препричавање прочитаног или саслушаног -учешће у комуникацији -постављање питања	-ученик уме да запише тачну информацију примљену на слух -правилно изговара гласове и акцентује речи и реченице -разуме кратке дијалоге -описује предмете -препричава догађаје -поставља питања и тражи потребне информације -учествује у краткој комуникацији
ИСХРАНА	8	слушање -разумевање -повезивање раније усвојеног и новонаученог -тражење и давање информација о себи и околини -правилно праћење усмених и писмених упутстава -писање краћих дијалога и текстова на познате теме -активно тражење информације од наставника -комуникација и интеракција	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-писање по диктату -слушање, разумевање и репродукција дијалога и кратких, прилагођених текстова' -разговетно изговарање гласова,акцентовање речи поштовање ритма и интонације -самостално давање информације о себи и окружењу -описивање познатих радњи или ситуација -препричавање прочитаног или саслушаног -учешће у комуникацији -постављање питања	-ученик уме да запише тачну информацију примљену на слух -правилно изговара гласове и акцентује речи и реченице -разуме кратке дијалоге -описује предмете -препричава догађаје -поставља питања и тражи потребне информације -учествује у краткој комуникацији

		са околином				
ОКРУЖЕЊЕ	8	- слушање -разумевање -повезивање раније усвојеног и новонаученог -тражење и давање информација о себи и околини -правилно праћење усмених и писмених упутстава -писање краћих дијалога и текстова на познате теме -активно тражење информације од наставника -комуникација и интеракција са околином	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-писање по диктату -слушање, разумевање и репродукција дијалога и кратких, прилагођених текстова' -разговетно изговарање гласова,акцентовање речи поштовање ритма и интонације -самостално давање информације о себи и окружењу -описивање познатих радњи или ситуација -препричавање прочитаног или саслушаног -учешће у комуникацији -постављање питања	-ученик уме да запише тачну информацију примљену на слух -правилно изговара гласове и акцентује речи и реченице -разуме кратке дијалоге -описује предмете -препричава догађаје -поставља питања и тражи потребне информације -учествује у краткој комуникацији
БЛИСКО ОКРУЖЕЊЕ	8	-слушање -разумевање -повезивање раније усвојеног и новонаученог -тражење и давање информација о себи и околини -правилно праћење усмених и писмених упутстава -писање краћих дијалога и текстова на познате теме -активно тражење информације од наставника -комуникација и интеракција са околином	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-писање по диктату -слушање, разумевање и репродукција дијалога и кратких, прилагођених текстова' -разговетно изговарање гласова,акцентовање речи поштовање ритма и интонације -самостално давање информације о себи и окружењу -описивање познатих радњи или ситуација -препричавање прочитаног или саслушаног -учешће у комуникацији -постављање питања	-ученик уме да запише тачну информацију примљену на слух -правилно изговара гласове и акцентује речи и реченице -разуме кратке дијалоге -описује предмете -препричава догађаје -поставља питања и тражи потребне информације -учествује у краткој комуникацији
МОЈ ДОМ И ОКОЛИНА	8	-слушање -разумевање -повезивање раније усвојеног и новонаученог -тражење и давање информација о себи и околини	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-писање по диктату -слушање, разумевање и репродукција дијалога и кратких, прилагођених текстова' -разговетно изговарање гласова,акцентовање речи поштовање ритма и интонације -самостално давање информације о себи и	-ученик уме да запише тачну информацију примљену на слух -правилно изговара гласове и акцентује речи и реченице -разуме кратке дијалоге -описује предмете -препричава догађаје

		-правилно праћење усмених и писмених упутстава -писање краћих дијалога и текстова на познате теме -активно тражење информације од наставника -комуникација и интеракција са околином	васпитање)		окружењу -описивање познатих радњи или ситуација -препричавање прочитаног или саслушаног -учешће у комуникацији -постављање питања	-поставља питања и тражи потребне информације -учествује у краткој комуникацији
ОДЕЋА	8	-слушање -разумевање -повезивање раније усвојеног и новонаученог -тражење и давање информација о себи и околини -правилно праћење усмених и писмених упутстава -писање краћих дијалога и текстова на познате теме -активно тражење информације од наставника -комуникација и интеракција са околином	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-писање по диктату -слушање, разумевање и репродукција дијалога и кратких, прилагођених текстова' -разговетно изговарање гласова,акцентовање речи поштовање ритма и интонације -самостално давање информације о себи и окружењу -описивање познатих радњи или ситуација -препричавање прочитаног или саслушаног -учешће у комуникацији -постављање питања	-ученик уме да запише тачну информацију примљену на слух -правилно изговара гласове и акцентује речи и реченице -разуме кратке дијалоге -описује предмете -препричава догађаје -поставља питања и тражи потребне информације -учествује у краткој комуникацији
ЈА И МОЈИ ДРУГОВИ	8	-слушање -разумевање -повезивање раније усвојеног и новонаученог -тражење и давање информација о себи и околини -правилно праћење усмених и писмених упутстава -писање краћих дијалога и текстова на познате теме -активно тражење информације од наставника -комуникација и интеракција са околином	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)	-фронтални -колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-писање по диктату -слушање, разумевање и репродукција дијалога и кратких, прилагођених текстова' -разговетно изговарање гласова,акцентовање речи поштовање ритма и интонације -самостално давање информације о себи и окружењу -описивање познатих радњи или ситуација -препричавање прочитаног или саслушаног -учешће у комуникацији -постављање питања	-ученик уме да запише тачну информацију примљену на слух -правилно изговара гласове и акцентује речи и реченице -разуме кратке дијалоге -описује предмете -препричава догађаје -поставља питања и тражи потребне информације -учествује у краткој комуникацији
ПРАЗНИЦИ	8	-слушање	-презентација наставних садржаја	-фронтални	-писање по диктату	-ученик уме да запише тачну

ОСТАЛО		-разумевање -повезивање раније усвојеног и новонаученог -тражење и давање информација о себи и околини -правилно праћење усмених и писмених упутстава -писање краћих дијалога и текстова на познате теме -активно тражење информације од наставника -комуникација и интеракција са околином	-усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)	-колективни -индивидуални -индивидуализовани -рад у паровима -рад у групи	-слушање, разумевање и репродукција дијалога и кратких, прилагођених текстова' -разговетно изговарање гласова,акцентовање речи поштовање ритма и интонације -самостално давање информације о себи и окружењу -описивање познатих радњи или ситуација -препричавање прочитаног или саслушаног -учешће у комуникацији -постављање питања	информацију примљену на слух -правилно изговара гласове и акцентује речи и реченице -разуме кратке дијалоге -описује предмете -препричава догађаје -поставља питања и тражи потребне информације -учествује у краткој комуникацији

МАТЕМАТИКА – ГОДИШЊИ ФОНД 180 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Скуп природних бројева	136	- сабирање и одузимање - множење и дељење - меморисање - примењивање стечених знања - решавање проблема - запажање - уочавање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстративна - интерактивна - истраживачка - илустративна - игра - хеуристичка	- да савладају читање и писање природних бро- јева у декадном бројевном систему - упознају скуп природних бројева и исте приказују тачкама бројевне полуправе - примењују својства рачунских операција при трансформисању израза и у случају рачун ола- кшица - знају да читају, састављају и израчунавају вре- дност израза са више операција - знају да речавају једноставније једначине и неједначине у скупу природних бројева - упознају разломке,њихово	-Развијати мишљење, пажњу, памћење, закључивање, запажање односа међу бројевима - Развијати способност уочавања, логичког мишљења, поступности - Оспособити ученике да самостално броје, записују цифрама и речима бројеве до 100 000 и одређују претходнике и следбенике задатих бројева - Оспособити ученике да самостално записују задане бројеве у таблице месних вредности. - Развијати смисао логичког повезивања апстрактних објеката у једну целину. - Развијати способност тачне, брзе и прецизне примене усвојених правила и стеченог знања - Ученике подстицати на даље напредовање у раду . Усавршавати јасноћу и тачност у писменом и усменом изражавању. Развијати критичност у процени резултата - Оспособљавати ученике за алгоритамски приступ

					читање,писање и значење - успешно решавају задатке дате у текстуалној форми	у решавању проблема,тј. за рашчлањивање поступка решавања на поједине кораке који следе један за другим по тачно утврђеном ред Развијати технике писменог сабирња и одузимања четвороцифренихих, петоцифрених и шестоцифрених бројева Оспособити ученике да самостално писмено сабирају иодузимају вишецифрене бројеве. Развијати способност тачне, брзе и прецизне примене усвојених правила и стеченог знања. Оспособљавати ученике за тачну и уредну писмену примену стеченог знања Оспособљавати ученике за манипулисање словима по законима рачунских операција. Оспособити ученике за самостално решавање непознатог броја Оспособљавати ученике за манипулисање словима по законима рачунских операција и користити правила о неједнакости. Развијати критичност у процени сопствених резултата.
Мерење и мере	12	- упоређивање - мерење - прављење модела - примена стечених знања - посматрање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- експериментална - демонстративна - игра - илустративна	- да упознају јединице за површину - претварају јединице у мање и веће јединице мере	-прим. стеч. зн. при трансформацији једне мерне јед. у другу

Површина	32	- упоређивање - мерење - рачунање - примена стечених знања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- експериментална - демонстративна - игра - илустративна	- да упознају и науче формуле за израчунавање површине правоугаоника,квадрата,коцке и квадра - примењују стечена знања кроз решавање те-кстуалних проблемских задатака	упоређивање површи по величини -схатање и разумевање појма мерења површи, запремине -одређивање површине преклапањем датом јед. мере -упознавање јединица за површину, запремину -познавање међусобних односа јединица мере -познавање односа дужинских и одговарајућих површинских и запреминских јединица -примена јединица мере за израчунавање површина и запремина различитих геометријских облика -увиђање да се површина правоугаоника и квадрата може израчунати ако су нам познате њихове дужине страница

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
СКУП ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА	**Основни ниво** **Природни бројеви и операције са њима** 1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом 1.МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде **Разломци** 1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $\frac{1}{n}$ (n< 10) и препозна његов графички приказ 1МА.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине **Средњи ниво** **Природни бројеви и операције са њима** 1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, предходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем 1МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју 1МА2.1..3.сабира и одузима, рачуна вредност израза 1МА2.1.4.рачуна вредност израза с највише две операције 1МА2.1.5.уме да решава једначине **Разломци** 1МА.2.3.1. уме да препозна разломак $\frac{a}{b}$ (b≤10, a< b) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова 1МА.2.3..2. уме да израчуна n-ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $\frac{1}{n}$ (n<10) **Напредни ниво** **Природни бројеви и операције са њима** 1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака 1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени 1МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет 1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми 1МА.3.1.5. уме да одреди решења неједначине са једном операцијом **Разломци** 1МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак $\frac{a}{b}$ (b≤10, a< b)

	1МА.3.3.2. зна да израчуна део $\frac{a}{b}$ (b≤10, a< b) неке целине и користи то у задацима
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	**Основни ниво** **Мерење и мере** 1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама 1МА.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl,ml) 1МА. 1.4.3. зна коју јединицу мере да употрби за мерење задате масе (g, kg,t) 1МА. 1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме **Средњи ниво** **Мерење и мере** 1МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко разкичитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама 1МА.2.4.2.зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама 1МА.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање 1МА.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање 1МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставнијих задатака и уме графички да представи дате податке **Напредни ниво** **Мерење и мере** 1МА.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година,век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама 1МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности 1МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе
ПОВРШИНА	**Основни ниво** **Геометрија** 1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг,троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност) 1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе 1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица 1МА.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица **Средњи ниво** **Геометрија** 1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни 1МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине 1МА.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе 1МА.2.2.4. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама 1МА.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоуаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама 1МА.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадра и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама **Напредни ниво** **Геометрија** 1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање 1МА.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника 1МА.3.2.3. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника

	1МА.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама 1МА.3.2.5. уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама

ПРИРОДА И ДРУШТВО –ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Моја домовина, део света	12+7	- посматрање - описивање - истраживање експериментисање - закључивање - играње - бележење - праћење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа	- дијалошка - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање проблем ситуација - илустративна - кооперативна - интерактивна	- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу – завичају и домовини - слободно исказивање својих запажања - развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења - разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама - очување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину	– развијање основних појмова о ширем природном и др- уштвеном окружењу – завичају и домовини; – развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења; – развијање способности запажања основних својстава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
Сусрет са природом	6+3	- посматрање - описивање - истраживање експериментисање - бележење - прављење - праћење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање проблем ситуација - илустративна - кооперативна - интерактивна	- развијање основних научних појмова из природних наука - развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења - развијање еколошке свести	*коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у комуникацији и другим интеракцијским односима;* – *развијање* одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу; чување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину - Применити стечена знања из природе и друштва у непосредном окружењу.

			-организује и усмерава извођење огледа			
Истражујемо природне појаве	6+4	- посматрање - описивање - истраживање - експериментисање - бележење - праћење - груписање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа	- дијалошка - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање проблем ситуација - илустративна - кооперативна - интерактивна	- развијање способности запажања основних свостава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности - развијање интересовања за истраживање природних појава и процеса у домену њихових могућности	Уочити и разумети да живот и рад човека зависи од природних и друштвених фактора. -Ученици треба да схвате шта су природна богаства, како се сврставају и како их људи користе. -Да ученици упознају изворе енергије и њихову класификацију; да уоче обновљиве и необновљиве изворе енергије -Усвојити појам сировина и начин на који се долази до материјала, упознати се са недовољно искоришћеним изворима енергије. -Разумевање важности заштите о природних богатстава
Рад, енергија производња и потрошња	13+4	- посматрање - описивање - истраживање - експериментисање - бележење - праћење - груписање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знаља -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа	- дијалошка - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање проблем ситуација - илустративна - кооперативна - интерактивна	- усвајање цивилизацијских тековина и могућност њиховог коришћења - разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама - развијање одговорног односа према себи, други-ма, окружењу	Уочити везу између услова живота и делатности људи
Осврт уназад-прошлост	12+5	- посматрање - описивање - истраживање експериментисање - праћење - груписање - бележење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира	- дијалошка - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање проблем ситуација - илустративна - кооперативна	- оспособљавање за сналажење у простору и времену - упознавање прошлости,значајних догађаја у настанку српске државе до данашњих дана - оспособљавање за самостално учење и проналажење	-Усвајање знања о историјским изворима односно начинима на које можемо упознати прошлост -Да ученици разумеју ток настанка и развоја српске државе; да се оријентишу на линији времена. - Понављање и проширивање знања о династији Немањића. Усвајање појмова

			-мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа	- интерактивна	информација - упознавање са најзначајнијим владарима државе Србије	властелин, владар и упознавање са изгледом друштвеног живота у време Немањића - Да ученици разумеју и повежу даље догађаје у српској држави;

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (Искази описују шта ученик/ученица зна и уме из наведене теме/ области)
МОЈА ДОМОВИНА ДЕО СВЕТА	**Основни ниво** **Држава Србија и њена прошлост** 1ПД.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода 1ПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике 1ПД.1.6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво **Друштво** 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови 1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу **Средњи ниво** **Држава Србија и њена прошлост** 1ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини 1ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији 1ПД..2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора- рељефа, вода, климе- и делатности људи **Друштво** 1ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвних група и њихових чланова 1ПД.2.5..2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама **Напредни ниво** **Друштво** 1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима 1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују
СУСРЕТ СА ПРИРОДОМ	**Основни ниво** **Жива и нежива природа** 1ПД.1.1.1. прави разкику између живе и неживе природе 1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу 1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића 1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања

	1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића 1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима **Средњи ниво** **Жива и нежива природа** 1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима 1ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи 1ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића 1ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића 1ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту 1ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници **Напредни ниво** **Жива и нежива природа** 1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима 1ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића
ИСТРАЖУЈЕМО ПРИРОДНЕ ПОЈАВЕ	**Основни ниво** **Материјали** 1ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта 1ПД.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала 1ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке 1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност 1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употрбу и препознаје примере у свом окружењу 1ПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха **Кретање и орјентација у простору** 1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама 1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи орјентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти 1ПД.1.4.3. уме да одреди стране света помоћу Сунца 1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век 1ПД.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара **Средњи ниво** **Материјали** 1ПД.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање 1ПД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава 1ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису 1ПД.2.3.4. зна да топлотна и и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу 1ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала 1ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали **Кретање и орјентација у простору** 1ПД.2.4.1. зна да кретање тла зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела 1ПД.2.4.2. зна да се светлост креће праволинијски 1ПД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља 1ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода 1ПД.2.4.5. уме да пронађе и упише тржене информације на ленти времена

	Напредни ниво **Материјали** 1ПД.3.3.1. разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на1ПД.2.4.1. појаве у природи 1ПД:3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу **Кретање и орјентација у простору** 1ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова
РАД, ЕНЕРГИЈА, ПРОИЗВОДЊА И ПОТРОШЊА	**Основни ниво** **Екологија** 1ПД.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе 1ПД.1.2.2. зна употрбну вредност природних ресурса 1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе **Средњи ниво** 1ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе 1ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса 1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса 1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити
ОСВРТ УНАЗАД- ПРОШЛОСТ	**Основни ниво** **Држава Србија и њена прошлост** 1ПД.1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости 1ПД.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости 1ПД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их **Средњи ниво** 1ПД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности 1ПД.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад 1ПД.2.6.6. познаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода 1ПД.2.6.7. препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч **Напредни ниво** 1ПД.3.6.1. зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава

ЛИКОВНА КУЛТУРА - ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Колаж, фротаж, деколаж и асамблаж	8	- креирање - сечење - лепљење - доцртавање - досликавање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - кооперативна	- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности - развијање маште и индивидуалног ликовног израза - схватити нове појмове и на свој начин се ликовно изразити	стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава; - стварати услове да ученици на сваком часу у процес у реализације садржаја користе технике и средства ликовно - визуелног изражавања; - развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
Везивање облика у тродимензионалном простору и у равни	10	- посматрање - сликање - вајање - уочавање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	- дијалошка - демонстративна - прављење	- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности - користити примерене технике и средства у самосталном изражавању - развијати моторичке способности	развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у само сталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;

			-подстицање -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност		ученика	
Сликарски материјали и технике	10	- посматрање - уочавање - сликање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстицање -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - хеуристичка	- развијање маште и индивидуалног ликовног израза - умети примењивати различите сликарске технике, јер свака има своје специфичности	да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара; - да осетљивос т за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, ученици развијати сензибилитет за лепо писање; - развијати моторичке способности ученика. - помагање ученицима у самосталном изражавању коришћењем колаж технике
Основне и изведене боје	10	- сликање - закључивање -комбиновање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	- дијалошка - демонстративна - експеримент	- развијање способности за уочавање боја и светлина - да осетљивост за ликовне вредности које стичу у настави,ученици примењују у раду и животу	

			-подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност			
Линија, површина, волумен, боја, простор	24	- сликање - комбиновање - вајање - креирање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - хеуристичка	- развијање маште и индивидуалног ликовног израза - развијање способности за опажање облика, величина, светлина,боја,положаја у природи	- препознавање савремене уметности, креативна игра различитим површинама, развој маште и индивидуалног ликовног израза, развој моторичких способности ученика увођење ученика у нова искуства заснована на већ постојећим искуствима о колажу, коришћење природних и вештачких материјала, препознавање савремене уметности
Амбијент – сценски простор	10	- комбиновање - вајање - креирање - сликање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	- дијалошка - демонстративна - игра - кооперативна	-увођење ученика у различите могућности комуникација - развијање љубави према вредностима израженим у делима свих облика уметности	

		- прављење	-подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност			

МУЗИЧКА КУЛТУРА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Извођење музике певањем и свирањем	25	- слушање - певање - илустровање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- аудитивна - дијалошка - кооперативна - демонстративна	- неговање способности извођења музике (певање-свирање - извођење народних и уметничких игара	подстицање музичког памћења – проналажење и поправљање нота и пауза које нису правилно написане развијање осетљивости слуха у функцији разликовања и препознавања звучне боје клавира
Слушање музике	8	- слушање - изражавање - закључивање - истраживање - уочавање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	- дијалошка - кооперативна - демонстративна - аудитивна	- развијање критичког мишљења (исказивање осећања у музици која се изводи и слуша) - стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука	-оспособљава-ње ученика за активно слушање и разумевање музичког дела

			-развија кооперативност			
Стварање музике	3	- изражавање - истраживање - креирање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- кооперативна - истраживачка - демонстративна	- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности -импровизују мелодију на задани текст	-развијање и подстицање музичког стваралаштва

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ –ГОДИШЊИ ФОНД 108 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Атлетика	27	- дискусија - ходање - трчање - вежбање - објашњавање - такмичење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- разговор - демонстрација - практична активност	- разликује правилно од неправилног држања тела - развијање и усавршавање моторичких способности - изводи покрет у задатом смеру - вешто изводи форме једноставног кретања - слуша упутства и изводи покрет у задатом смеру	Развој и усавравање моторичких способности Утврдити технике ходања и трчања
Вежбе на тлу и справама	36	- вежбање - анализирање - поређење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- демонстрација - практична активност	- вешто изводи задате вежбе са реквизитима - уочава своје моторичке способности и особине, сличности и разлике међу вршњацима	Такмичити се у брзини трчања оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;

Ритмичке вежбе и народни плесови	30	- вежбање - анализирање - поређење -класификација	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалог - практична активност - демонстрација	- усклађује једноставне и задате покрете уз музику - правилно изводи основне кораке народних плесова - усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика	усмерени развој основних моторичких способности, првенствено брзине и координације; - усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;
Елементарне игре	15	- вежбање - анализирање - поређење - трчање - скакање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалог - практична активност - демонстрација	- познаје правила тимских игара и придржава их се - стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад	Проширивање кретног искуства новим контролисаним обликом кретања, који се у практичном животу може искористити за ублажавање пада напред

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Подстицање групног рада,договарање о сарадњи са вршњацима и одраслима	2	- разговара - црта - закључује - илуструје - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира	- радионичарска - стваралачка - симулацијска - интерактивна -истраживачка - игровна	- подстицање групног рада,договарања и сарадње са вршњацима и одраслима - активно учествовање у процесу васпитања - размена о заједничким очекивањима, потребама захтевима, тешкоћама везаним за остварење програма грађанског васпитања	Учествовање у активном договарању у процесу сарадње и заједничком раду

			-наводи на повезивање и примену знања			
Универзално важење дечјих права	8	- разговаеа - црта - закључује - илуструје - игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - стваралачка - симулацијска - интерактивна -истраживачка - игровна	- подстицање ученика да одаберу вредности у оквирима дечјих и људских права,да их разматрају упоређују,да се придржавају - помоћи деци да дођу до решења: кад је тешко да поштују правила - схватање међусобне повезаности права, дужности правила, закона	- Развијање другарских и пријатељских односа - Развијање осећања припадања у групи
Заједно стварамо демократску атмосферуну нашем разреду,нашој школи	10	- разговара - илуструје - црта - игра се - закључује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - стваралачка - симулацијска - интерактивна - истраживачка - игровна	- уочавање разлике у функционисању тима и групе - упознавање са неопходним обележјима тимског рада - стављање ученика у ситуацију да увиде предности тимског рада,начин функционисања у тиму значајност улоге и доприноса сваког члана тима	- Развијање толеранције и сарадње
Живим демократију, демократска акција	11	- разговара - закључује - игра се - црта - илуструје	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- радионичарска - стваралачка - симулацијска - интерактивна - истраживачка - игровна	- упознавање и вођење ученика са и кроз демократске процедуре одлучивања, како би дошли до заједничког решења проблема за које се сви залажу - подстаћи ученике да креативно и дивергентно мисле о могућим начинима за постизање њихових циљева	Заједничко и демократско одлучивање
Међузависност и развијање еколошке свести	3	- разговара - игра се - црта - закључује илуструје	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује	- радионичарска - стваралачка - симулацијска - интерактивна - истраживачка - игровна	- преузима одговорности за очување природних богатстава - планирање и предузимање малих корака у непосредном окружењу - анимирање вршњака и одраслих кроз тимски рад демократске процедуре,аргументовано излагање	Учешће у организованом очувању животне средине

			-анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања			
Евалуација	2	- разговара - процењује - презентује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знаља	- интерактивна - демонстративна - игровна	- развијати способност процењивања и критичког мишљења о свом раду - упознати родитеље са резултатима оствареног програма	Развијање критичности и самокритичности

ВЕРСКА НАСТАВА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православни погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остварењу сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Напомена: у току школске године планирана је посета храму Св. Ђорђа на Лазареву суботу, као и учешће на Литургији у неком од храмова, у зависности од објективних могућности (удаљеност, време, могућност организовања итд).

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. Припрема света за долазак Сина Божијег у свет Први човек је прекинуо с' Богом и на тај начин је осудио себе и сву творевину на смрт; Бог није одустао од свог плана да створени свет живи вечни, иако је први човек одбио да има заједницу с' Богом; Бог је променио начин остварења тог плана, али не и сам план да се преко човека оствари јединство Бога и створене природе; Једини начин да се то оствари у новонасталим условима када су сви људи Критички размишља и дон самим рођењем постајали смртни и зато нису могли да буду посредници између света и Бога јесте да Бог постане човек.	4	Препричавање библиске историје од пада Адама до позива аврама да напусти родитељски дом и пође за Богом	Раѕвијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском начину живота	Индивидуални фронтални	да уоче да Бог није одустао од остварења свог првобитног плана о свету, који се огледа у сједињењу свих створених бића са Богом преко човека	Схвате да је Бог желео да преко човека створи заједницу са створеном природом.Да је човек икона Божија.
2. Стари завет између Бога и света кроз изабрани народ избор Аврама и његових потомака као почетак цркве, тајне Христове; историја жртвовања Исака од стране Аврама као праслика страдања Божијег Сина за спасење света; старозаветни догађаји и пророчка сведочанства о рођењу, страдању и васкрсењу Сина Божијег као човека за спасење света.	5	Препричавање библиске историје везане за Аврама	Ученици треба да уоче да у хришћанству нема сукоба и искључивости између једног и многих.	Индивидуални фронтални	да уоче да су грех и зло у свету последица погрешног изражавања човекове слободе да уоче да Бог поштује човекову слободу, али да не одустаје да свет доведе у вечно постојање	Схвате да је човек слободна личност али да својом слободом не сме угрожавати друга бића.
3. Аврам, родоначелник јеврејског народа, праслика Христа као главе цркве обрезање као израз заједништва Аврама и његових потомака с Богом као праслика крштења у Христу;	12	Препричавање библиске историје везане за Аврам	Раѕвијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском начину живот	Индивидуални фронтални	да изграде свест да Бод воли човека и свет и да их никад не напушта, али вечни живот зависи од слободе човека и његове заједнице са Богом	Само у заједници са Господом кроз Литургију можемо достићи Црство Божије

Сваки који се роди од смртног човека Адама рађа се за смрт, а сваки рођен од Христа Сина Божијег рађа се за живот; разлика између јеврејског народа и старозаветне цркве од незнабожачких народа као праслика разлике између Христове цркве и осталог света; Људски напори у циљу проналажења спасења од смрти мимо остварења личне заједнице с Богом који је личност и који се открива у старозаветној цркви.						
4. Мојсијев закон као припрема и водич ка Христу циљ давања закона људима јесте да се покаже да је слобода човекова избор између Бога и природе и да од тога избора зависи постојање или непостојање човека; кроз старозаветни закон се открива Христос, тј. Тајна Христова као заједница слободе Бога и човека; погрешно схватање закона као да је он довољан за спасење; спасење света је у оваплећењу Сина Божијег као човека а не у испуњењу закона	10	Читање делова из Старог Завета и тумачење из перспективе новозаветних догађаја и указивање да он има Ученици треба да уоче да у хришћанству нема сукоба и искључивости између једног и многих. смисао у односу човека према Богу и другом човеку	Ученици треба да уоче да у хришћанству нема сукоба и искључивости између једног и многих.	Индивидуални фронтални	да развије свест да Бог није одустао од првобитног циља због кога је створио свет, а то је да се свет сједини с Њим посредством човека и да тако живи вечно	Уоче да човек може достићи вечно спасење у заједници са Богом и кроз Литургију
5. Старозаветни мотиви у православној иконографији православна иконографјиа показује јединство старозаветне и новозаветне цркве; спасење света и људи ће бити на крају историје кад Христос поново дође у сили и слави и кад васкрсну сви људи у Христу, а природа се преобрази из смртне у бесмртну.	5	Описивање и објашњење икона Старог Завета и јединства старозаветне и новозаветне Цркве кроз иконе	Развијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском начину живота.	Индивидуални фронтални	да развије способност уочавања сличности у структури страозаветне и новозаветне цркве	Да разумеју да православна иконографија приказује стварне,истините догађаје који су се заиста десили

В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Редни број	**Наставне теме**	**Број часова**
1.	Животна средина	6
2.	Природне промене и појаве у непосредној животној средини	6
3.	Загађивање животне средине	12
4.	Заштита животне средине	12
	У к у п н о :	**36**

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Животна средина	6	-разговор -посете -уочавање и препознавање -запажање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење огледа	-дијалошки -истраживачки -демонстративни -илустративни	-Очување животне средине -Развијање свести о очувању окружења	Учешће у организованом очувању животне средине
Природне промене и појаве у животној средини	6	-праћење -уочавање -бележење -закључивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује	-истраживачки -дијалошки -експериментални	-Праћење и уочавање промена и појава у животној средини и њихов утицај на живи свет -Уочавање и бележење последица промена и појава у животној средини	Уочавање природних појава и промена и њиховог утицаја на околину

			-анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење			
Загађивање животне средине	12	-експеримент -читање -илустровање -обиласци	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење	-демонстративни -дијалошки -текстуални -очигледности	-Упознавање примарних загађивача -Уочавање начина загађивања -Развијање свести о последицама загађивања	Развијање свести о начинима и последицама загађења
Заштита животне средине	12	-експеримент -читање -илустровање -обиласци -практична примена знања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење	-демонстративни -дијалошки -текстуални -очигледности	-Осмишљавање начина заштите животне средине -Развијање свести о значају заштите животне средине -Уређење школског животног простора	Учешће у заштити животне средине

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Редни број	Наставне теме	Број часова
1.	Питај своју баку	8
2.	Традиционални облици транспорта и транспортна средства	14
3.	Народни музички инструманти	5
4.	Националне народне традиције	9
	У к у п н о :	**36**

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Питај своју баку	8	-слуша -разговара -истражује -сазнаје -сакупља	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -постављање занимљивих питања	-монолошка -дијалошка -демонстративна -истраживачка -илустративна -стваралачка	-стицање елементарног знања о разлици између градског и сеоског живота -упознати традиционалну културу народа у ужем и ширем окружењу	упознати традиционалну културу народа у ужем и ширем окружењу
Традиционални облици транспорта и транспортна средства	14	-слуша -разговара -прави -игра се -истражује	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -постављање занимљивих питања	-монолошка -дијалошка -демонстративна -метод игре -стваралачка	-развијати општу културу -упознавање начина преношења и превожења предмета и људи	-развијати општу културу

Народни музички инструманти	5	-посматра -шара -посећује -прави разне музичке инструменте -игра се	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -постављање занимљивих питања	-демонстративна -истраживачка -илустративна -стваралачка -игра	-развијати стваралаштво и креативност -упознати основне елементе дечјег фолклора	Развијање стваралаштва и креативности
Националне народне традиције	9	-црта -глуми -израђује -разговор	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -постављање занимљивих питања	-демонстративна -истраживачка -илустративна -стваралачка -игра	-упознавање старих обичаја -неговање традиције кроз обичаје (рођење, крштење, свадбе...)	-развијати општу културу

Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Језик - граматика - правопис	13	- активно слушање - састављање и примењивање знања о реченици - уочавање језичких појмова у тексту - писање по диктату	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - демонстративна - игра	- основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилким могућностима српског језика	- основно описмењавање ученика и упознавање језичких појава и појмова,

Језичка култура	5	- посматрање - упоређивање слика - учествује у разговору - описује на основу онога што је видео, осетио, доживео - пише краћи састав	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - посматрачка	- развијање смисла и способности за правилно и течно усмено и писмено изражавање; богаћење речника	богаћење речника

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. Разговор о садржајима и начинима рада, евидентирање ученика	1	поставља питања учествује у разговору даје предлоге	поставља питања и одговара на питања мотивише подстиче	разговор	Мотивисати ученике да уче стране језике правилном идентификацијом проблема у савладавању градива предвиђеног планом и програмом;	ученик је заинтересован за допунску наставу
2. FAMILIES	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање	поставља питања мотивише објашњава поставља задатке	метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике, индивидуални приступ сарадничко учење учење кроз игру	поновити и утврдити садржаје који нису потпуно усвојени у редовној настави; указати ученицима на потребу редовног учења и вежбања, као и на примену наученог;	ученик је усвојио одговарајући фонд речи на начин да уме да их прочита, напише или употреби у реченици; ученик је схватио значај редовног учења и вежбања и постизања успеха у складу са тим; ученик је стекао самопоуздање у савладавању градива;
3. FOOD	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање	поставља питања мотивише објашњава поставља задатке	метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике, индивидуални приступ сарадничко учење учење кроз игру	поновити и утврдити садржаје који нису потпуно усвојени у редовној настави; указати ученицима на потребу редовног учења и вежбања, као и на примену наученог;	ученик је усвојио одговарајући фонд речи на начин да уме да их прочита, напише или употреби у реченици; ученик је схватио значај редовног учења и вежбања и постизања успеха у складу са тим; ученик је стекао самопоуздање у савладавању градива;
4.	2	- слушање	поставља питања	метода разговора и рада на	надокнадити губитке у знању или	ученик је усвојио одговарајући фонд речи на начин да

IN THE TOWN		- понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање	мотивише објашњава поставља задатке	тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике, индивидуални приступ сарадничко учење учење кроз игру	вештинама, и тако омогућити ученику напредовање на његовом сопственом нивоу	уме да их прочита, напише или употреби у реченици; ученик је схватио значај редовног учења и вежбања и постизања успеха у складу са тим; ученик је стекао самопоуздање у савладавању градива;

МАТЕМАТИКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Скуп природних бројева	9	- сабирање и одузимање - множење и дељење - примењивање стечених знања - запажање - уочавање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстративна - интерактивна - илустративна - игра	- да савладају читање и писање природних бројева у декадном бројевном систему - упознају скуп природних бројева и исте приказу ју тачкама бројевне полуправе - знају да читају, састављају израчунавају вредност израза са више операција - знају да речавају једноставније једначине и неједначине у скупу природних бројева - упознају разломке,њихово читање,писање и значење	Да савладају рачунске операције у скупу природних бројева (вишецифрених)
Мерење и мере	3	- упоређивање - мерење - прављење модела - примена стечених знања - посматрање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља	- експериментална - демонстративна - игра - илустративна	- да упознају јединице за површину - претварају јединице у мање и веће јединице мере	Упознавање основних јединица за површину

			-подстиче на логично мишљење -развија кооперативност			
Површина	6	- упоређивање - мерење - рачунање - примена стечених знања	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знаља -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- експериментална - демонстративна - игра - илустративна	- да упознају и науче формуле за израчунавање површине правоугаоника, квадрата,коцке и квадра	Усвајање основних формула за израчунавање површине

ДОДАТНА НАСТАВА

МАТЕМАТИКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Скуп природних бројева	20	- меморисање - примењивање стечених знања - запажање - уочавање - решавање проблема - анализа и синтеза	-усмерава -наводи -ствара проблемску ситуацију -сугерише -подстицање -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- демонстративна - интерактивна - истраживачка - илустративна - игра - хеуристичка	- примењују својства рачунских операција при трансформисању израза и у случају рачун олакшица - знају да читају, састављају и израчунавају вредност израза са више операција - знају да речавају сложеније задатке помоћу једначина и дијаграма у скупу природних бројева - успешно решавају задатке логичке и комбинаторне задатке	- решавање сложених текстуалних задатака
Мерење и мере	5	- упоређивање - мерење - прављење модела	-усмерава -наводи -ствара проблемску ситуацију	- експериментална - демонстративна - игра	- претварају јединице у мање и веће јединице мере - решавање сложених текстуалних задатака	

		- примена стечених знања - посматрање	-сугерише -подстицање -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- илустративна		- претварају јединице у мање и веће јединице мере - решавање сложених текстуалних задатака
Површина	11	- упоређивање - мерење - рачунање - примена стечених знања	-усмерава -наводи -ствара проблемску ситуацију -сугерише -подстицање -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- експериментална - демонстративна - игра - илустративна	- примењују стечена знања кроз решавање текстуалних проблемских задатака	- примењују стечена знања кроз решавање текстуалних проблемских задатака

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. Разговор о садржајима и начинима рада, евидентирање ученика	1	поставља питања учествује у разговору даје предлоге	поставља питања и одговара на питања мотивише подстиче	разговор демонстративно-илустративна метода	заинтересовати ученике за похађање додатне наставе; развијати љубав према енглеском језику; развијати истраживачки дух	ученик је заинтересован за додатну наставу
2. Life and culture: HAPPY FAMILIES	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање - квиз, погађање	поставља питања мотивише објашњава поставља задатке	аудио-визулена метода метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике	развијање критичког мишљења развијање толеранције оспособљавање за самостално учење развијање социокултурне компетенције	разуме свакодневне изразе и реченице разуме појединачне речи и реченице у датим текстовима;. напише појединачне речи и једноставне реченице; комуницира на задату тему

		-решава задатке				
3. FOOD	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање - квиз, погађање - откривање и увиђање закони	поставља питања мотивише објашњава поставља задатке	метода рада на тексту метода разговора	развијање критичког мишљења развијање толеранције оспособљавање за самостално учење развијање техника и вештине читања развијање комуникативне компетенције	разуме свакодневне изразе и реченице разуме појединачне речи и реченице у датим текстовима; напише појединачне речи и једноставне реченице; комуницира на задату тему
4. IN THE TOWN		- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање - квиз, погађање - откривање и увиђање закони	поставља питања мотивише објашњава поставља задатке	метода рада на тексту метода разговора	развијање критичког мишљења развијање толеранције оспособљавање за самостално учење развијање техника и вештине читања развијање комуникативне компетенције	разуме свакодневне изразе и реченице разуме појединачне речи и реченице у датим текстовима; напише појединачне речи и једноставне реченице; комуницира на задату тему

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	- Упознавање са планом рада за ову школску годину - Обавезе, права и дужности ученика - На прагу пубертета - Избор Одбора одаљенске заједнице и њен рад - Наше обавезе, наше одговорности	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици - стручни сарадник - одељењски старешина
-октобар	- У сусрет Дечијој недељи - Учешће у активностима Дечје недеље - Шта ћу да будем кад порастем (псих.пед. радионица) - Како проводимо слободно време	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици - Дечији савез
-новембар	- Деца пишу књигу о својим правима - Агресивно испољавање и вређање других, претње, Физички обрачуни и слична непожељна понашања - Буквар дечјих права - Шта ћу да будем кад порастем (псих.пед. радионица)	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник

-децембар	- Лажи и ситне крађе прерастају у порок - Ризична понашања-болести зависности (пушење, алкохолизам,наркоманија)-превентивне активности - Шта замерам себи и свом другу - Да ли сам задовољан постигнутим успехом - Весело одељенско дружење	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -патронажна служба
-јануар	- Разговор о првом просветитељу Светом Сави - Шта знам о Светом Сави	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	- Шта да учинимо да нам успех буде бољи --- Гледали смо... - Интересује ме... - Стрес-извори, утицаји, стилови уочавања и превазилажења	- едукативне радионице -разговор -дискусија	-ученици -стручни сарадник -одељенски старшина
-март	- Упознаћу вас са занимањем мојих родитеља - Живот у одељењу-однос дечака идевојчица - Наш досадашњи резултат - Када бих могао променио бих... - Да ли сам задовољан постигнутим успехом	-едукативна радионица -разговор	-одељењски старешина -стручни сарадник - ученици
-април	- Кад имаш проблем... - Лепо понашање-на улици, у школи, продавници, биоскопу - Како да сачувамо свет око себе	-разговор -дискусија	-ученици -одељенски старешина
-мај	- Учествујемо у прослави Дана школе - Лепа реч гвоздена врата отвара - Мој хоби - Анализирамо рад и проблеме у нашој одељенској заједници	-едукативна радионица -разговор - припрема програма	- ученици -одељенски старешина
-јун	- Покажи шта знаш - Шта и како у 5. разреду - Спремам се за пети разред - Весело одељенско дружење	-разговор	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ПЛАНИРАНИ ИСХОДИ
Ликовна секција	36	-цртање -праввљење -посматрање -уочавање	-аудитивна -дијалошка -кооперативна -илустративно-демостративна	-ликовно изражавање доживљаја из искуства,непосредног окружења,као и из маште,стицање искуства о компоновању и рекомпоновању -безбедно и правилно коришћење алатки и материјала за ликовно	-развијање маштовитиг и стваралачког рада,ликовно изражавање доживљаја

		-закључивање -бојење -процењивање		изражавање -стицање искуства о визуелним знаковима -развијање маштовитиг и стваралачког рада	
Рецитаторска секција	36	-слушање -изражавање -закључивање -уочавање	-дијалошка -кооперативна -демостративна -аудитивна	-оспособљавање за лепо и правилно изражавање -увежбавање изражајног читања(рецитовања) -развијање љубави према читању поезије	лепо и правилно изражавање, развијање љубави према читању
Драмска секција	36	-служање -изражавање -закључивање -уочавање	дијалошка -кооперативна -демостративна	-оспсобљавање за лепо и правилно усмено изражавање -развијање креативности и маштовитости -развијање способности за изражавање мимиком и пантомимом	Правилно говорно изражавње,драмско и сценско извођење

ПЛАНИРАНЕ ЕСКУРЗИЈЕ, ПОСЕТЕ, ИЗЛЕТИ, МАНИФЕСТАЦИЈЕ, ПРИРЕДБЕ...

- ЕСКУРЗИЈА: БЕОГРАД (ВАЗДУХОПЛОВНИ МУЗЕЈ, КАЛЕМЕГДАН, ЗООЛОШКИ ВРТ, ЦРКВА СВЕТЕ ПЕТКЕ)
- ПОСЕТЕ: ПОШТА, ФАБРИКА ЗА РЕЦИКЛАЖУ ПЛАСТИЧНИХ ФЛАША, СЕОСКО ДОМАЋИНСТВО, ШКОЛА У НОВОЈ ЦРВЕНКИ.
- ИЗЛЕТИ: ИЗЛЕТИШТЕ ПОТОК, ПАНОНИЈА.
- МАНИФЕСТАЦИЈЕ: ФЕСТИВАЛ ПЕСНИКА ЗА ДЕЦУ
- ПРИРЕДБЕ: ПРИРЕДБЕ ПОВОДОМ ДАНА ШКОЛЕ, ШКОЛСКЕ СЛАВЕ, ПОЗОРИШНЕ ПРЕДСТАВЕ, СМОТРА ФОЛКЛОРА, ЗОНСКА СМОТРА ДЕЧИЈИХ ПОЗОРИШНИХ ПРЕДСТАВА

ЕКСКУРЗИЈА

НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ИСХОДИ
СРПСКИ ЈЕЗИК		- посматрање - уочавање - причање - описивање - писање - читање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	- дијалошка - текстуална - писаних радова - излагања	- Развијање способности посматрања и уочавање богатства облика, боја, звукова и гласова у природи (у шуми, на ливади, ...) - Доживљавање лепог у природи и сталних промена у њој - Богаћење речника - Упућивање ученика да доживљавају, разумеју и изражавају слике и осећања изражена у књижевним текстовима - Изражавање сопственог утиска	Развијање способности посматрања и доживљавање лепог у природи

			-координира -наводи на повезивање и примену знања			
МАТЕМАТИКА		- упоређивање - процењивање - израда задатака - уочавање - мерење - закључивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - писаних радова - текстуална	- Примена стечених знања о мерењу и јединицама мера - Утврдити и продубити стечена знања о сабирању и одузимању двоцифрених бројева - Примена стечених знања кроз решавање текстуалних задатака из свакодневних ситуација - упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе - уочавају и стичу спретност у цртању праве, дужи, кривих и изломљених линија	Примена стечених знања кроз решавање текстуалних задатака из свакодневних
ПРИРОДА И ДРУШТВО		- разгледање - посматрање - уочавање сличности и разлика	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка -систематско посматрање - текстуална - писаних радова	- Проширивање знања о лековитим водама, - Упознавање сведока прошлости - Уочавање разлика и сличности међу крајевима, Упознавање биљног и животињског света, одлика рељефа, начина живота људи у различитим крајевима	Упознавање биљног и животињског света, одлика рељефа, начина живота људи у различитим крајевима ...
МУЗИЧКА КУЛТУРА		- певање - играње - слушање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна	- Извођење народних дечјих игара - Учење нове песме - Развијање осећаја за ритам и мелодију - Подстицање расположења и ведрине	Учење народних песама и игара
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ		- шетање - трчање - такмичење - савладавање природних препрека	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира	- демонстративна - дијалошка - самосталног рада	- Развијање издржљивости, истрајности и упорности - Упознавање ученика за коришћење „трима” за саморекреацију - Развијање хигијенских навика ради ефикаснијег очувања здравља, повећања отпорности организма од штетног утицаја савременог начина живота	Развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге

		- одржавање личне хигијене	-мотивише -координира -развија кооперативност			
ЛИКОВНА КУЛТУРА		- посматрање - уочавање - прикупљање природног материјала - преобликовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - експериментална	- Развијање код ученика смисла за спајање различитих облика и материјала и предмета како би добили нову, занимљиву целину, и то посматрањем и прикупљањем материјала и предмета из непосредног природног окружења -	Подстицање оригиналности и креативности код ученика
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ			-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - демонстративна	- Развијање другарства и пријатељства - Поштовање разлика	Уважавање својих и туђих потреба

НАСТАВА У ПРИРОДИ

НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ИСХОДИ
СРПСКИ ЈЕЗИК		- посматрање - уочавање - причање - описивање - писање - читање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - текстуална - писаних радова - излагања	- Развијање способности посматрања и уочавање богатства облика, боја, звукова и гласова у природи (у шуми, на ливади, ...) - Упућивање ученика да доживљавају, разумеју и изражавају слике и осећања изражена у књижевним текстовима - Изражавање сопственог утиска	- Доживљавање лепог у природи и сталних промена у њој - Богаћење речника
МАТЕМАТИКА		- упоређивање - процењивање - израда задатака - уочавање - мерење - закључивање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - писаних радова - текстуална	- Примена стечених знања о мерењу и јединицама мера - Утврдити и продубити стечена знања о сабирању и одузимању двоцифрених бројева - упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе - уочавају и стичу спретност у цртању праве, дужи, кривих и изломљених линија -	- Примена стечених знања кроз решавање текстуалних задатака из свакодневних ситуација
ПРИРОДА И ДРУШТВО		- разгледање - посматрање - уочавање сличности и разлика	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- дијалошка -систематско посматрање - текстуална - писаних радова	- Проширивање знања о лековитим водама, - Упознавање сведока прошлости - Уочавање разлика и сличности међу крајевима, ...	Упознавање биљног и животињског света, одлика рељефа, начина живота људи у различитим крајевима
МУЗИЧКА КУЛТУРА		- певање - играње - слушање	-усмерава -наводи	- дијалошка - демонстративна	- Извођење народних дечјих игара - Учење нове песме - Развијање осећаја за ритам и мелодију	-

			-ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност		- Подстицање расположења и ведрине	Учење народних песама и игара
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ		- шетање - трчање - такмичење - савладавање природних препрека - одржавање личне хигијене	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- демонстративна - дијалошка - самосталног рада	- Развијање издржљивости, истрајности и упорности - Упознавање ученика за коришћење „трима" за саморекреацију - Развијање хигијенских навика ради ефикаснијег очувања здравља, повећања отпорности организма од штетног утицаја савременог начина живота -	- Развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге
ЛИКОВНА КУЛТУРА		- посматрање - уочавање - прикупљање природног материјала - преобликовање	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- дијалошка - демонстративна - експериментална	- Развијање код ученика смисла за спајање различитих облика и материјала и предмета како би добили нову, занимљиву целину, и то посматрањем и прикупљањем материјала и предмета из непосредног природног окружења -	- - Подстицање оригиналности и креативности код ученика
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ			-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања	- дијалошка - демонстративна	- Развијање другарства и пријатељства - Поштовање разлика - Уважавање својих и туђих потреба	- Развијање другарства,поштовање разлика

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА

ПЕТИ РАЗРЕД

ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школске 2014/2018. године

ФОНД ЧАСОВА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Редни број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	144
2.	Страни језик-енглески	2	72
3.	Ликовна култура	2	72
4.	Музичка култура	2	72
5.	Историја	1	36
6.	Географија	1	36
7.	Математика	4	144
8.	Биологија	2	72
9.	Техничко и информатичко образовање	2	72
10.	Физичко васпитање	2	72
Укупно : А		**23**	**828**
Редни	**Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		
	Верска настава / Грађанско васпитање	1	36
	Страни језик- НЕМАЧКИ	2	72
	Физичко васпитање- изборни спорт	1	36
Укупно : Б		**4**	**144**
Укупно : А+Б		**27**	**972**
Редни број	**В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		

1	Информатика и рачунарство	1	36
Редни број	**Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**		
1.	Редовна настава	**28**	**1008**
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатни рад	1	36
Редни број	**Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**		
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзије	1 дан	

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних црквa и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.
- програм се остварује на српском језику.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

5. РАЗРЕД – 180 ЧАСОВА ГОДИШЊЕ

ЦИЉЕВИ:

Настава српског језика има за циљ да ученици савладају основне законитости српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и способе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга остварења из српске и светске баштине.

ЗАДАЦИ:

- Развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује

- Основно описмењавање најмлађих ученикана темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика
- Поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика
- Упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика
- Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усменен и писмене употребе и различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца)
- Развијање осечања за аутентичене естетске вредности у књижевној уметности
- Развијање смисла и способности за правилно, течно, економско и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника језичког и стилског израза
- Увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког, изражајног) и читања у себи (доживљај усмереног, истраживачког)
- Оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничког дела разних жанрова
- Упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустративних енциклопедија и часописа за децу
- Поступно,систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста
- Развијање потребе за књигом,способности да се њоме самостално служе као извором сазнања, навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне) поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним кеигама
- Поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредносвање сценских остварења (позориште, филм)
- Усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности
- Упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности и различитих уметничких остварења
- Навикавање на редовно прачење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији
- Подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво
- Подстицање и неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности
- Васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности
- Развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Проверавање и систематитовање знања стечених у претходним разредима
- Овладавање простом реченицом и њеним деловима
- Појам сложене реченице
- Увођење ученика у појам променљивости и непроменљивости врста речи
- Стицање основних знања о именицама,значењима и функцијама падежа
- Стицање основних знања о именичким заменицама и бројевима
- Стицање основних знања о глаголима (видови и функције)

- Упознавање ученика з а уочавање разлике у квантитету акцената
- Савладавање елемената изражајног читања и казивања текстова одређених програмом
- Увођење ученика у тумачење мотива, песничких слика и изражајних средстава у лирској песми
- Увођење у структуру епског дела, с тежиштем на књижевном лику и облицима приповедања
- Увођење ученика у тумачење драмског дела са тежиштем на драмској радњи и лицима
- Оспособљавање ученика за самостално, планско и економично препричавање, причање, описивање, извештавање, те за обједињавање разних облика казивања

ЛИТЕРАТУРА

- Читанка за 5.разред , Граматика, Радна свеска, Лектира за 5. Разред, Методика наставе српског језика, Приручник за наставнике

КОРЕЛАЦИЈА

- Српски језик је у корелацији са већином предмета који се изучавају у основној школи и то са: историјом, географијом,ликовном и музичком културом, верском наставом...

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ

- Активност на часу
- Контролни задаци, тестови и писмени задаци
- Усмена провера знања

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ НАСТАВНИХ ЧАСОВА						ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ЗАДАЦИ
		ОБРАДА ГРАДИВА	ПОНАВЉАЊЕ И ВЕЖБАЊЕ	УТВРЂИВАЊЕ ОЦЕЊИВАЊЕ	ПИСМЕНА ПРОВЕРА	СИСТЕМАТИЗА-ЦИЈА	УКУПНО ЧАСОВА	
1.	ГРАМАТИКА	49	12	6	4	5	64	- Развијање љубави према матерњем језику - Упознавање граматике и правописа српског језика

2.	ОРТОЕПИЈА	/	5	/	/	/	5	- Упознавање језичких појава и појмова - Примена стеченог знања - Оспособљавање ученика за читање, доживљавање и тумачење и вредновање књижевног дела - Развијање естетских осећања и вредности - Развијање смисла за усмено и писмено изражавање - Богаћење речника - Развијање потребе за књигом - Развој говорне и писане језичке културе - Оспособљавање за читање и казивање одређених садржаја - Развијање љубави према говорној и писаној култури - Богаћење и коришћење лексике уз примену стечених знања из граматике и правописа
3.	ПРАВОПИС	6	2	1	/	/	9	
4.	КЊИЖЕВНОСТ	55	/	/	/	2	57	
5.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	1	35	5	4	/	45	
							180	

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Граматика	58	-повезује, закључује, бележи -усваја нове појмове, примењује знање на одговарајућим примерима -повезује градиво са осталим областима -ради на задацима -самостално даје примере за одређена правила која се обрађују на часу	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -упућује, објашњава -дефинише нове појмове -проверава -организује и контролише рад на часу -вреднује рад ученика	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -рад на тексту као облик корелације наставе граматике и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем	-развијање љубави према матерњем језику -поступно и систематично упознавање граматике српског језика -упознавање језичких појава и појмова -увођење ученика у појам променљивости и непроменљивости речи -стицање основних знања о именицама, функцијама и значењима падежа - стицање основних знања о заменицама и бројевима - стицање основних знања о глаголима (видовима и функцијама) -овладавање простом реченицом и њеним деловима -појам сложене реченице	-ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -увежбао је градиво на конкретним примерима и задацима -познаје врсте речи, препознаје подврсте речи, уме да одреди облик променљиве речи -препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици -препознаје главна значења и функције глаголских облика -препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску и комуникативну реченицу) -разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне и заповедне)
Ортоепија	7	-чита у складу са упутсвима које је добио од наставника	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -демонстрира како треба правилно прочитати одређени текст	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -рад на тексту као облик корелације наставе ортоепије и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивне методе	-увежбавање и усавршавање гласног читања -оспособљавање ученика за уочавање разлике у квантитету акцената -оспособљавање ученика за уочавање разлике у интонацији упитних реченица	-ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -правилно изговара одређене гласове -препознаје и води рачуна о реченичној интонацији

Правопис	12	-пише диктат -повезује нове наставне јединице са већ обрађеним и проширује своје знање о правопису -интересује се за школски Правопис и начин коришћења истог	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -упућује ученике на коришћење школског Правописа -обавештава ученике о правописним правилима и приказује их на конкретним примерима -вреднује рад ученика	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -демонстрацијска и документацијска метода -рад на тексту као облик корелације наставе правописа и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем	-описмењавање ученика на темељима ортографских стандарда српског књижевног језика -поступно и систематично упознавање правописних правила српског језика	-ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -зна шта све може пронаћи у школском Правопису и служи се с њим
Књижевност	63	-вежбе изражајног читања -повезивање познатих наставних садржаја са новим -употреба теоријских појмова -доживљава, разуме и учествује у обради текста -рад на претходно задатим истраживачким задацима -разговара о утисцима након прочитаног текста -повезује књижевни садржај са сопственим искуством	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -усмеравање пажње ка важним естетским, моралним, животним и стилским вредностима у делима -увођење ученика у анализу лирских, епских и драмских дела -увођење ученика у проналажење мотивива и песничких слика у лирској песми -увођење ученика у појам и функцију стилских фигура -вреднује ученички рад	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -текст-метода -демонстрацијска и документацијска метода -рад на тексту као облик корелације наставе граматике и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивна и визуелна метода	-развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности -оспособљавање за ћитање, доживљавање, разумевање, сврестано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова -упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу -поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко прпцењивање текста -поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама - развијање потребе за књигом, способности да се њомњ ученици служе као извором сазнања, навикавање на самостално коришћење библиотеке -упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности -увођење ученика у тумачење мотива, песничких слика и изражајних средстава у лирској песми -увођење ученика у структуру епског дела с тежиштем на књижевном лику и облицима приповедања -увођење ученика у тумачење драмског дела, с тежиштем на драмској радњи и лицима	-ученик изражајно чита -повезује познате наставне садржаје -адекватно употребљава књижевнотеоријске појмове -разуме и доживљава прочитано књижевно дело -развој потребе за књигом -препознаје одлике књижевних родова и одређених књижевних врста, одређује их -ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -повезује наслов дела из обавезне лектире и род и врсту, лик из дела -препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација -разликује лирско-епске врсте -препознаје и разликује одређене стилске фигуре у књижевно уметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) -одређује мотиве, идеје, композицију и форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке,етичке) и њихову међусобну повезаност азликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог, дијалог -уочава разлику између препричавања и анализе дела
Језичка култура	40	-усмено излаже о неком догађају -писмено излаже о неком	-мотивише и охрабрује ученике за рад -слуша ученичко излагање	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -текст-метода	-оспособљавање ученика за самостално, планско и економично препричавање, причање, описивање, извештавање, те за	-пише састав на задату тему или усмено говори о њој -богаћење вокабулара ученика

		догађају -слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика -учествује у разговору о радовима осталих ђака -уклања самостално грешке у писменим радовима	-коментарише усмено и писмено изражавање ученика -подстиче ученике да повезује знање из различитих области -вреднује ученички рад	-демонстрацијска и документацијска метода -рад на тексту као облик корелације наставе граматике и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивна и визуелна метода -језичке игре	обједињавање разних облика казивања -оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама -уочавање разлике између месног говора и књижевног језика -развијање способности за правилно, течно, усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза -васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности -развијање патриотизма и васпитања у духу мира, културних односа и сарадње међу људима -лексичке и семантичке вежбе -синтаксичке и стилске вежбе	-ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -ученик је уочио корелацију задате теме са обрађеним градивом, градивом из другог предмета или темом из свакодневног живота -зна да исприча о измишљеном или стварном догађају у првом или трећем лицу -зна и користи оба писма -саставља разумљиву и граматички исправну реченицу

ПРИМЕНА ЗНАЊА У ПРАКСИ:

- ПРАКТИЧНЕ ПИСМЕНЕ ВЕЖБЕ
- ГОВОРНЕ ВЕЖБЕ
- ПИСАНИ ЗАДАЦИ
- ПРАВОПИСНЕ ВЕЖБЕ
- МОРФОЛОШКЕ ВЕЖБЕ
- ОРТОЕПСКЕ ВЕЖБЕ
- ФОНОЛОШКЕ ВЕЖБЕ
- СИНТАКСИЧКЕ ВЕЖБЕ

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
1.Вештина читања и разумевања прочитаног	**Основни ниво:** СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи СЈ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција, дескрипција, нарација, аргументација, пропаганда* СЈ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на различитим примерима СЈ.1.1.4. разликује основе делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста СЈ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима СЈ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног СЈ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту СЈ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текст а: леген де, табеле, дијаграме и графиконе **Средњи ниво:** СЈ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање рад иуживања СЈ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама) СЈ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове СЈ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи СЈ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) СЈ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на једноставним примерима СЈ.2.1.7. препознаје с тав аутора неуметничког текста и разликује га од другачијих ставова изнетих у тексту **Напредни ниво:** СЈ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) СЈ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст СЈ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту СЈ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе
2. Писано изражавање	**Основни ниво:** СЈ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) СЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.1.2.4. уме да преприча текст СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) СЈ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)* СЈ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима СЈ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње **Средњи ниво:** СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај СЈ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста СЈ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика* СЈ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева **Напредни ниво:** СЈ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасус е; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста

	CJ.3.2.2. саставља аргументативни текст CJ.3.2.3. пише приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.), репортажу и расправу CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму
3.Граматика	**Основни ниво:** CJ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слогове у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама CJ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације* CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи CJ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синт агму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) CJ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) CJ.1.3.11. препоз наје бирократски језик као непожељан начин изражавања* **Средњи ниво:** CJ.2.3.1. одређу је место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме CJ.2.3.2. препознаје гласовне промене CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) CJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика **Напредни ниво:** CJ.3.3.1. дели реч на слогове у сложенијим случајевима CJ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује) CJ.3.3.3. зна и у свом говору примењује* акценатску норму CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама CJ.3.3.5. познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних пред икатских реченица) CJ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)
4.Лексика	**Основни ниво:** CJ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначнос т речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам CJ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.) CJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употр ебљ авају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и о них који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви) CJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама **Средњи ниво:** CJ.2.3.9. познаје метонимију* као лексички механизам CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) **Напредни ниво:** CJ.3.3.7. уме да одред и значења непозна тих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на ос нову њиховог порекла CJ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава

5.Народна књижевност	**Основни ниво:** CJ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас) CJ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика CJ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина CJ.1.3.20. има позитиван став према дијалект има (свом и туђем)* CJ.1.3.21. разуме важност књижевног језика за живот заједнице и за лични развој*
6.Књижевност	**Основни ниво:** CJ.1.4.1. повезује наслове про читаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... CJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе* CJ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничких дела **Средњи ниво:** CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врс ту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.3. разликује лирско-епске врсте (баладу, поему) CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве , идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошк е, етичке) и њихову међусобну повезаност CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог CJ.2.4.8. уочава разлик у између преприча вања и анализе дела CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама **Напредни ниво:** CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива CJ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном текс ту CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу CJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело CJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже CJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави

НАСТАВНЕ ОБЛАСТИ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
Вештина читања и разумевања прочитаног	Ученик: а) разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи б) служи се садржајем да би пронашао одређени део текста в) разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног г) изводи закључак заснован на једноставном тексту	а) читање „с оловком у руци“ ради извршавања различитих задатака б) проналази, издваја и упоређује битно и небитно в) препознаје и повезује садржаје из различитих текстова	а) проналази, издваја и упоређује информације б) издваја кључне речи и резимира текст в) изводи закључке засноване на тексту г) анализира задржаје из различитих текстова
Писмено изражавање	а) зна и користи оба писма (ћирилицу и латницу) б) саставља разумљиву, граматички исправну реченицу в) уме да преприча текст г) влада основним жанровима писане комуникације; саставља службено писмо д) примењује правописну норму у једноставним примерима	а) пише резиме краћег текста б) зна правописну норму и примењује је у већини случајева в) зна да преприча текст г) саставља наративни и дескриптивни текст	а) пише резиме дужег текста б) зна и доследно примењује правописну норму в) саставља текст на основу прочитаног дела, филма, представе
Граматика	а) зна поделу гласова б) речи дели на слогове код двосложних речи в) уочавање дугих и кратких акцената код једносложних речи г) разликује просте речи од сложених; препознаје корен речи д) препознавање гласовних промена у једноставним примерима ђ) препознаје глагоске облике	а) познаје осонве начине грађења речи б) препознаје гласовне промене в) препознавање дугих акцената г) препознаје главна значења и функције глагоских облика	а) позаје и зна основне начине грађења речи (извођење и слагање) б) уме да препозна гласовне промене, објасни их и именује в) зна да уочи акцентовани слог г) зна да обележи акценат д) уме да објасни главна значења глаголских облика
Лексика	а) препознаје значења непознатих речи б) препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у свакодневној комуникацији	а) одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава б) зна значење речи које се јављају у школским текстовима	а) уме да одреди значење непознатих речи и израза на основу њиховог састава и контекста у коме су употребљени б) зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима
Књижевност	а) повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела б) разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) в) разликује основне књижевне родове г) препознаје епски десетерац и врсте риме д) препознаје дијалог, монолог, дескрипцију и нарацију) ђ) препознаје стилске фигуре (градација, контраст, метафора)	а) повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања б) повезује наслов дела и род, врсту и лик из дела в) пепознаје род и врсту књижевноуметничког дела г) препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре д) одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика и њихову међусобну повезаност ђ) разликује облике приповедања (дијалог, монолог, дескрипција, нарација) е) уочава разлику између препричавања и анализе дела	а) наводи наслов дела, одломака, аутора, род и врсту на основу ликова, караткеристичних тема и мотива б) проналази и именује стилске фигуре в) одређује и именује врсту стиха и строфе г) издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ

Циљ наставе енглеског језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Стога, циљ наставе страног језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивних односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи.

Општи стандарди

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да разуме усмену поруку исказану савременим језиком, без непотпуних синтаксичких и лексичких тешкоћа, не дуже од две до три минуте. Разумевање треба да се односи на различите врсте усмених порука (приповедање, разговор) а треба да буде способан и да идентификује различите врсте исказа (изјавне, упитне и заповедне), да реконструише непознато на основу контекста и да запамти кључне елементе поруке.

Усмено изражавање

Ученик треба да, у оквиру програмом предвиђене језичке грађе, буде оспособљен да савременим језиком, примереним свакодневној комуникацији, искаже једноставну усмену поруку, да буде у стању да учествује у једноставном разговору, да једноставно и јасно исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да прочита и разуме једноставне поруке, знакове, информације, да разуме, глобално, селективно и на нивоу имплицитног, једноставније аутентичне текстове писане савременим језиком, у вези са свакодневним ситуацијама и из домена његовог интересовања.

Писано изражавање

Ученик треба да, у оквиру програмом предвиђене језичке грађе, буде способан да напише своје личне податке, да напише честитку, једноставну поруку и краће неформално писмо, да опише неки доживљај и место у којем живи, да напише нешто о себи и својим интересовањима, да напише кратак резиме о ономе што је чуо, видео или прочитао и изнесе лични став (допадање, недопадање, слагање, неслагање и друго).

Дијалог

Ученик треба да да је способан да користи научене фразе и изразе док води дијалог са наставником, другим учеником или евентуално говорником коме је енглески матерњи језик.

Развијање социо-културне компетенције

Поред сазнања о основним чињеницама везаним за историју, географију, културу и уметност земаља чији језик учи, ученик треба да стекне увид, у оквиру поља свог интересовања и искуства, у сличности и разлике у навикама (вербална и невербална комуникација), обичајима, менталитету и институцијама између наше земље и земаља чији језик учи.

Оперативни задаци на нивоу језичких вештина

Оперативни задаци по језичким вештинама се постепено проширују и усложњавају. Истовремено се континуирано примењују и оперативни задаци из претходних разреда.

<u>Разумевање говора</u>

Ученик треба да:

- разуме краће дијалоге (до 7 реплика / питања и одговора), приче и песме о темама предвиђеним наставним програмом , које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме општи садржај и издвоји кључне информације из краћих и прилагођених текстова после 2-3 слушања;

- разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру или неку групну активност, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости, планови за блиску будућност, свакодневне активности, жеље и избори, итд.).

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- разуме краће текстове (до 80 речи), који садрже велики проценат познатих језичких елемената, структуралних и лексичких, а чији садржај је у складу са развојним и сазнајним карактеристикама, искуством и интересовањима ученика;
- разуме и адекватно интерпретира садржај илустрованих текстова (стрипове,ТВ програм, распоред часова, биоскопски програм, ред вожње, информације на јавним местима итд.) користећи језичке елементе предвиђене наставним програмом.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- усклађује интонацију, ритам и висину гласа са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације;
- поред информација о себи и свом окружењу описује у неколико реченица познату радњу или ситуацију у садашњости, прошлости и будућности, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре);
- препричава и интерпретира у неколико реченица садржај писаних, илустрованих и усмених текстова на теме предвиђене наставним програмом, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре);
- у неколико реченица даје своје мишљење и изражава ставове (допадање, недопадање, итд.), користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре).

Интеракција

Ученик треба да:

- у стварним и симулираним говорним ситуацијама са саговорницима размењује исказе у вези с контекстом учионице, као и о свим осталим темама предвиђеним наставним програмом (укључујући и размену мишљења и ставова према стварима, појавама, користећи познате морфосинтаксичке структуре и лексику);
- учествује у комуникацији и поштује социокултурне норме комуникације (тражи реч, не прекида саговорника, пажљиво слуша друге, итд).

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- пише реченице и краће текстове (до 50 речи) чију кохерентност и кохезију постиже користећи познате језичке елементе у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем;
- издваја кључне информације и препричава оно што је видео, доживео, чуо или прочитао;
- користи писани код за изражавање сопствених потреба и интересовања (шаље личне поруке, честитке, користи електронску пошту, и сл.).

Доживљај и разумевање књижевног текста

- Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту (песма, скраћена верзија приче, музичка песма), користећи вербална и невербална средства изражавања (цртежи, моделирање, глума).

Знања о језику и стратегије учења

(Под знањем о језику подразумева се функционално знање, односно способност ученика да језичке структуре правилно употреби у датој комуникативној ситуацији.)

Ученик треба да:

- препознаје и користи граматичке садржаје предвиђене наставним програмом;
- поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима;
- уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика и страног језика који учи;
- разуме значај употребе интернационализама;
- примењује компезационе стратегије и то тако што:
  1. усмерава пажњу, пре свега, на оно што разуме;
  2. покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника, итд);
  3. обраћа пажњу на речи / изразе који се више пута понављају, као и на наслове и поднаслове у писаним текстовима;
  4. обраћа пажњу на разне невербалне елементе (гестови, мимика, итд. у усменим текстовима; илустрације и други визуелни елементи у писменим текстовима);
  5. размишља да ли одређена реч коју не разуме личи на неку која постоји у матерњем језику;
  6. тражи значење у речнику;

7. покушава да употреби познату реч приближног значења уместо непознате (нпр. **аутомобил** уместо **возило**);

8. покушава да замени или допуни исказ или део исказа адекватним гестом / мимиком;

9. уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер)

Теме и ситуације по доменима употребе језика

Приватно:

- заједничке активности и интересовања у школи и ван ње (изласци, договори, преузимање одговорности у договореној ситуацији);
- договор и узајамно поштовање међу члановима породице;
- приватне прославе (рођендан, годишњице и др.);
- припрема, планирање, организација, подела послова;
- обавезе у кући, уређење простора у којем се живи, промене у сопственом кутку (постери, нове боје...).

Јавно:

- развијање позитивног односа према животној средини и другим живим бићима;
- традиција и обичаји у културама земаља чији се језик учи (карневал...);
- оброци (сличности и разлике са исхраном у земљама чији се језик учи);
- стамбена насеља – како станујемо (блок, насеље, кућа ....);
- типични квартови у великим градовима (у земљама чији се језик учи);
- куповина одеће (величина, боје, мода, стилови и трендови)
- развијање критичког става према негативним елементима вршњачке културе (нетолеранција, агресивно понашање итд.).

Образовно:

- тематске целине и повезаност садржаја са другим предметима;
  - сналажење у библиотеци/медиотеци
  - употреба информација из медија.

Комуникативне функције

Програм за пети разред подразумева комуникативне функције као и у претходном разреду. Оне се усложњавају са лексичким и граматичким садржајима предвиђеним наставним програмом.

Садржај комуникативних функција може бити једноставан или сложен у зависности од циљне групе (узраст, ниво језичких компетенција, ниво образовања). У настави страних језика садржај комуникативних функција зависиће од наставног програма. Комуникативне функције су као и у претходном разреду, али су структурално и лексички у складу са програмом за стране језике за пети разред основне школе.

- Представљање себе и других;
- Поздрављање;
- Идентификација и именовање особа, објеката, делова тела, животиња, боја, бројева, итд. (у вези са темама);
- Разумевање и давање једноставних упутстава и команди;
- Постављање и одговарање на питања;
- Молбе и изрази захвалности;
- Примање и давање позива за учешће у игри/групној активности;
- Изражавање допадања/недопадања;
- Изражавање физичких сензација и потреба;
- Именовање активности (у вези са темама);
- Исказивање просторних односа и величина (Идем, долазим из..., Лево, десно, горе, доле...);
- Давање и тражење информација о себи и другима;
- Тражење и давање обавештења;
- Описивање лица и предмета;
- Изрицање забране и реаговање на забрану;
- Изражавање припадања и поседовања;
- Тражење и давање обавештења о времену на часовнику;
- Скретање пажње;
- Тражење мишљења и изражавање слагања/неслагања;
- Исказивање извињења и оправдања.

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК Разред: V (пета година учења)

Редни бр. наст. области	Назив наставне области	БРОЈ НАСТАВНИХ ЧАСОВА					
		Обрада	Вежбање и понављање	Утврђивање	Писмена провера	Остало	Свега
1	**Module 1: Facts**	5	3	1	1	1	11
2	**Module 2: Things and people**	6	2	1	1	-	10
3	**Module 3: Daily Life**	4	3	3	1	-	11
4	**Module 4: Inside and outside**	8	2	1	1	1	13
5	**Module 5: Today and tomorrow**	6	2	2	1	-	11
6	**Module 6: Looking back**	6	8	3	1	1	19

Теме се смењују или прожимају кроз наставне јединице. Настава се одржава према уџбенику Messages 1, аутора Diana Goodey, Noel Goodey (издавач Klett). Тежиште предложеног програма је на интерактивној настави у којој је ученик субјекат наставног процеса, а наставник организатор активности рада на часу. План и програм се заснивају на комуникативном приступу у учењу страног језика уз задржавање свих проверено добрих карактеристика традиционалних метода. Императив је да се на часовима комбинују наставне методе и облици рада у циљу веће мотивисаности ученика, трајнијем знању, и уопште постизању бољих резултата рада. Годишњи фонд часова је 72.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК V разред
годишњи фонд часова: 72 недељни фонд часова: 2

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	Број часова по областима	ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА	ЗАДАЦИ			ИСХОДИ
			ОБРАЗОВНИ	ФУНКЦИОНАЛНИ	ВАСПИТНИ	
Module 1 Facts	11	Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика.	Стицање знања и обрада нове лексике везане за тему упознавања, представљања и дружења. Употреба глагола *to be* у Simple Present Tense-у.	Развијање комуникативне компетенције везане за описивање себе и других особа, као и за представљање. Развијање способности логичког закључивања. Развијање способности писменог изражавања на страном језику.	Развијање љубави према страном језику, поштовању према култури и традицији народа чији се језик учи, стицање самопоуздања приликом изражавања на страном језику	Ученик зна да користи глагол *to be* у различитим ситуацијама: представљању, упознавању, опису и називу различитих професија са употребом неодређеног члана, зна основне бројеве до 100 и енглески алфабет.
Module 2 Things and people	10	развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,	Обрада нове лексике везане за физички опис и карактерне особине, односе у породици и припадање. Вежбање и утврђивање употребе глагола ИМАТИ, присвојних придева и possessive 's.	Развијање способности логичког закључивања. Равзијање комункикативне компетенције и способности писменог изражавања ученика на старном језику.	Развијање љубави према страном језику, поштовању према култури и традицији народа чији се језик учи, стицање самопоуздања приликом изражавања на страном језику	Ученик зна да примени глагол *have got* у садашњем времену у свакодневном говору, комуникацији, опису; зна како да изрази припадање.
Module 3 Daily Life	11	стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости	Обрада нове лексике и граматичких структура везане за свакодневне активности и тачно време. Вежбање и утврђивање употребе Present Simple Tense.	Развијање способности логичког размишљања , маште. Развијање способности писменог и усменог изражавања на страном језику.	Стицање правилног односа према раду, значај радних навика, развијање самокритичког односа, које су наше добре а које лоше навике.	Ученик зна да говори и пише о својим уобичајним активностима (радна недеља, викенд, лето, распуст, итд). Ученик зна да каже колико је сати на страном језику.
Module 4 Inside and outside	13	навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.	Обрада нове лексике и граматичких структура везане за описивање животног простора (стан, кућа, соба) и места у коме живи (село, град). Вежбање и утврђивање употребе глагола CAN, предлога за место и конструкције THERE IS/ARE	Развијање способности логичког размишљања , маште. Развијање комуникативне компетенције. Развијање способности писменог изражавања ученика на страном језику.	Развијање љубави према месту у коме се живи, дому и породици.	Ученик зна да опише свој дом и место у коме живи.
Module 5	11	Овладавање	Обрада нове лексике и	Развијање способности	Развијање љубави	Ученик зна да опише своје тренутне активности, уме да опише временске

Today and tomorrow		комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика	граматичких структура везане за тренутне активности и будућност: Present Continuous, Future Simple.	логичког закључивања. Развијање језичке компетенције ученика у писаној и говорној комуницкацији..	према спорту. Развијање другарства.	прилике, ученик уме да изрази своја предвиђања у вези са будућим дешавањима.
Module 6 Looking back	19	развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,	Обрада нове лексике и граматичких структура везане за прошлост помоћу глагоског времена Past Simple Tense.	Развијање способности логичког закључивања. Развијање језичке компетенције ученика у писаној и говорној комуницкацији.		Ученик зна да прича о прошлим догађајима употребом Past Simple Tense

АКТИВНОСТИ У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ ПРОЦЕСУ		**НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА -** **Тип наставе (наставне методе, наставни облици, наставна средства)**	
НАСТАВНИКА	**УЧЕНИКА**	**Наставне методе**	**Наставни облици рада**
- Организује наставни процес - мотивише ученике - развија интересовања ученика - помаже ученицима -усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	- слушање - понављање - читање - постављање питања - давање одговора - решавање задатака - превод - израда пројеката - откривање и увиђање законитости	• метода разговора (монолошка и дијалошка) • текст - метода • методе писаних радова и практичних радова • демонстрације (изговора и сл.) • хеуристичка метода <u>Технике:</u> • технике учења (где се одваја битно од небитног користећи неке сопствене теме или асоцијације као олакшице при памћењу), • асоцијативна техника, • брејн сторминг, • контрастирање и • игровне активности.	фронтални, групни, у пару, индивидуални

ЛИКОВНА КУЛТУРА – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

ЦИЉЕВИ :

Да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета

ЗАДАЦИ:

- Развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линије, облика, боја

- Стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства
- Развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење
- Развијање моторичких способности ученика и навика за лепо писање
- Подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој живе и раде
- Стварање услова да се упознавањем ликовне уметности боље разумеју природне знаности и друштвене појаве
- Омогућавање развијања позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности
- Развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Р. БР.	НАЗИВ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
		ОБРАДА	ВЕЖБАЊЕ	ЕСТЕТСКА АНАЛИЗА – системат.	УКУПНО
1.	СЛОБОДНО РИТМИЧКО КОМПОНОВАЊЕ	3	6	1	10
2.	ЛИНИЈА	10	8	2	20
3.	ОБЛИК	14	8	2	24
4.	ОРНАМЕНТ	1	2	1	4
5.	СВЕТЛИНСКИ ОБЈЕКТИ И КОЛАЖ	1	2	1	4
6.	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	1	2	1	4
7.	ОБЛИКОВАЊЕ И ПРЕОБЛИКОВАЊЕ УПОТРЕБНИХ ПРЕДМЕТА	3	2	1	6
УКУПНО		**33**	**30**	**9**	**72**

НАСТАВНА ОБЛАСТ	ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	ОЦЕЊИВАЊЕ
ТЕОРИЈА ФОРМЕ	Слободно ритмичко компоновање	Перцепција и аперцепција	Опажање и представљање	Фронтални, индивидуални, дијалог, демонстрација	Цртање, сликање, вајање,	Евалуација ликовних техника, својства стваралачко мишљење и креативност
ЛИКОВНИ ЕЛЕМЕНТИ	Линија облик	Перцепција и аперцепција	Опажање и представљање	Фронтални, индивидуални, дијалог, демонстрација	Цртање, сликање	Реализација ликовних техника, стваралачко мишљење, креативност
ДЕКОРАТИВНА УМЕТНОСТ	орнамент	Упознавање декоративне уметности, перцепција и аперцепција	Развијање креативности, естетска анализа	Фронтални, индивидуални, дијалог, демонстрација	Цртање, сликање	Реализација ликовних техника, стваралачко мишљење, креативност
СЛИКАРСКЕ ТЕХНИКЕ	Светлински објекти и колаж	Перцепција, аперцепција	Упознавање технике колаж, креативност	Фронтални, индивидуални, дијалог, демонстрација	Колаж и одговарајућа средства и материјали	Реализација ликовних техника, стваралачко мишљење, креативност
ВИЗУЕЛНЕ КОМУНИКАЦИЈА	Визуелно споразумевање	Визуелно ликовна писменост	Психолошко социолошко препознавање знакова	Фронтални, индивидуални, дијалог, демонстрација	Цртање, сликање, вајање,	Реализација ликовних техника, стваралачко мишљење, креативност
ВАЈАЊЕ	Обликовање и преобликовање употребних предмета	Упознавање ликовне технике вајања, креативност	Развијање културне свести и заштита животне средине	Фронтални, индивидуални, дијалог, демонстрација	Вајање и остала одговарајућа средства	Реализација ликовних техника, стваралачкомишљење, креативност

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	**Основни ниво:** ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) **Средњи ниво:** ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) **Напредни ниво:** ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју
ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	**Основни ниво:** ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) **Средњи ниво:** ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) **Напредни ниво:** ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат

	ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других
УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	**Основни ниво:** ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу **Средњи ниво:** ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст **Напредни ниво:** ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота.

Стандарди су означени на следећи начин:
скраћеница за назив предмета (ЛК – ликовна култура);
први број као ознака за ниво (1. – основни ниво, 2. – средњи ниво, 3. – напредни ниво)
други број као ознака за област (1.,2. и 3) и
трећи број као редни број стандарда у одређеној области на одређеном нивоу.

Стандарди ЛК.1.1.3. и ЛК.1.2.3. се понављају. Они припадају и остварују се и у првој (1. Медији, материјали и технике визуелних уметности) и у другој области (2. Елементи, принципи и садржаји визуелних уметности). Разлог за такво понављање проистиче из специфичне, синетичке природе учења у оквиру предмета Ликовна култура. Такође, у складу је са активностима које се спроводе на часу у оквиру којих се увек прожимају садржаји из различитих области.

Стандарди ЛК.2.1.2. и ЛК.2.2.2. се понављају. Они припадају и остварују се и у првој (1. Медији, материјали и технике визуелних уметности) и у другој области (2. Елементи, принципи и садржаји визуелних уметности). Разлог за такво понављање проистиче из специфичне, синтетичке природе учења у оквиру предмета Ликовна култура. Такође, у складу је са активностима које се спроводе на часу у оквиру којих се увек прожимају садржаји из разних области.

Стандарди ЛК.3.1.2. и ЛК.3.2.1. се понављају. Они припадају и остварују се и у првој (1. Медији, материјали и технике визуелних уметности) и у другој области (2. Елементи, принципи и садржаји визуелних уметности). Разлог за такво понављање проистиче из специфичне, синтетичке природе учења у оквиру предмета Ликовна култура. Такође, у складу је са активностима које се спроводе на часу у оквиру којих се увек прожимају садржаји из разних области.

МУЗИЧКА КУЛТУРА – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљеви и задаци музичке културе

- неговање способности извођења музике певањем и свирањем
- неговање смисла за колективно музицирање (певање и свирање)
- стицање навике за слушање музичког дела
- развијање способности за доживљај музичког дела
- развијање способности за разумевање музичког дела
- развијање критичког мишљења
- подстицање стваралачког ангажовања ученика
- **развијање музичке креативности**
- развијање способности за импровизацију мелодије

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Назив предмета: Музичка култура		Разред – 5		
РБР	Назив наставне области	Број часова по области	Број часова за	
			обраду новог градива	друге типове часова
1	Слушање музике	28	14	14
2	Музичко извођење	40	20	20
3	Музичко стваралаштво	4		4
Укупно		72	34	38

Наставни предмет: Музичка култура за **5**. разред				Годишњи фонд часова: 72		
Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
I – Слушање музике	72	• слушање музике • уочавање начина музичког изражавања	• анализира • усмерава • мотивише	• аудитивна • дијалошка • демонстративна	• Упознавање са музичким саставима и соло инструментима • Упознавање са уметничком музиком и фолклором нашег, али и других народа • Развијање емоционалног осећаја за класичну, али и другу врсту музике, као и препознавање водећих инструмената • Упознавање нотног писма, разликовање тонског рода	• Познавање и разликовање музичких састава, као и врсте музике
II – Музичко извођење	68	• певање песама • самосталност • изражајност • упоређивање	• наводи • комуницира • дискутује	• аудитивна • дијалошка • демонстративна	• Упознавање музичких примера кроз свирање и певање • Упознавање са различитим музичким репертоаром кроз певање и свирање • Развијање способности ученика за извођење музичких садржаја • Разликовање у техници инструменталног и вокалног извођења	• Поседовање знања у смислу познавања основа музичке писмености, као и њихове примене у извођењу
III – Музичко стваралаштво	4	• развијање способности за грађење мелодије • креативност • изражавање	• усмерава • анализира • дискутује	• дијалошка • демонстративна	• Упознавање са Оровим инструметаријумом, као и осмишљавање музичких целина • Упознавање са музичким стваралаштвом композитора ради лакшег соспственог музицирања • Неговања смисла за заједничко музицирање • Развијање репродуктивне изражајне способности • Стварање мањих музичких целина на постојећим инструментима	• Креативна израда и импровизација краћих музичких целина

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	**ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА** **(искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области**
Знање и разумевање	**Основни ниво:** • МК.1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености • МК.1.1.2. опише основне карактеристике музичких инструмената и састава, историјско-стилских периода, музичких жанрова и народног стваралаштва **Средњи ниво:** • МК.2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером) • МК.2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми) • МК.2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота **Напредни ниво:** • МК.3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела • МК.3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора • МК.3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд • МК.3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
Слушање музике	**Основни ниво:** • МК.1.2.1. музичке изражајне елементе

	• МК.1.2.2. извођачки састав • МК.1.2.3. музичке жанрове • МК.1.2.4. српски музички фолклор **Средњи ниво:** • МК.2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) • МК.2.2.2. препозна структуру одређеног жанра **Напредни ниво:** • МК.3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера • МК.3.2.2. жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера • МК.3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора
Музичко извођење	**Основни ниво:** • МК.1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције • МК.1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту **Средњи ниво:** **Напредни ниво:** • МК.3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем или свирањем као солиста и у школским ансамблима
Музичко стваралаштво	**Основни ниво:** • МК.1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења • МК.1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела • МК.1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима • МК.1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст **Средњи ниво:** **Напредни ниво:** • МК.3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте • МК.3.4.2. Импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова • МК.3.4.3. Осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс

ИСТОРИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Циљеви и задаци

Циљ изучавања наставног предмета Историја је културни напредак и хуманистички развој ученика.Циљ наставе Историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена и историјских процеса и токова ,као и развијању националног , европског и светског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе Историје су да ученици , уочавајући узрочно – последичне везе , разумеју историјске процесе и токове , улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку , економску , друштвену , културну...) као и историју суседних народа и држава.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

Редни број	Наставна тема	обрада	утврђивање	систематизација	Укупно
I	УВОД	3	1		4
II	ПРАИСТОРИЈА	1	2		3
III	СТАРИ ВЕК	14	11	4	29

Оперативни задаци:

-резумевање појма прошлости,

-упознавање начина и значаја проучавања прошлости,

-разумевање основних одлика праисторије и старог века,

-разумевање основних временских одредница (деценија,век,миленијум)

-оспособљавање за коришћење историјске карте,

-стицање знања о догађајима и личностима који су обележили епоху старог века,

-упознавање основних одлика античке културе.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
У В О Д	6	-активно слушање -учешће у разговору - одговара на питања -гледање илустрација и графикона, кратке писмене провере петнаестоминутне вежбе - истражује, анализира историјске изворе	Објашњава, сугерише, мотивише, подстиче, анализира, проверава, поставља питања	-наративна (монолошка) -дијалошка -илустративна	-разумевање појма прошлости -упознавање начина и значаја проучавања прошлости примењивање временских одредница: деценија,век,миленијум	-зна предмет проучавања историје -именује и разликује историјске изворе -зна редослед историјских периода -уме да примени знање из историјске хронологије
ПРАИСТОРИЈА	2	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона -читање текстова кратке писмене провере петнаестоминутне вежбе - истражује, анализира историјске изворе, -одговара на питања	Објашњава, усмерава,наводи, подстиче, упућује на изворе знања, поставља проблем, проверава,поставља питања	-наративна -дијалошка -илустративна -текстуална	-разумевање појма праисторије -разумевање основних одлика праисторије -разумевање поделе прошлости на праисторију и историју	-зна поделу на праисторију и историју -уме да наведе најзначајнија открића која се примењују у садашњости
СТАРИ ВЕК	28	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона -читање текстова -анализа стрипа или филма -петнаестоминутне вежбе - истражује, анализира историјске изворе,користи историјску карту и атлас - одговара на питања 'писмена провера (тест)	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упућује на изворе знања, сугерише, проверава,поставља питања	-наративна -дијалошка -илустративна -текстуална -стрип или филм -писмена провера знања (тест)	-разумевање појма «стари век» -разумевање основних одлика старог века примењивање временских одредница -стицање знања о личностима које су обележиле епоху старог века оспособљавање за коришћење историјске карте,атласа -упознавање основних одлика античке културе. -примена стандарда	-препознаје значење основних појмова из историје цивилизације -именује најважније појаве из опште историје -уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми истор. карте у којој је наведена легенда -уме да закључи о којем догађају ,феномену и личности је реч на основу садржаја карактерист. писаних и сликовних истор.извора

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
УВОД	**Основни ниво:** ИС.1.1.1.именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2.именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.3. зна поделу на пра-историју и историју ИС.1.1.4.уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости **Средњи ниво:** ИС.2.1.4.препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)
ПРАИСТОРИЈА	Основни ниво: ИС.1.1.1.именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.3. зна поделу на пра-историју и историју Средњи ниво: ИС.2.1.4.препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости Напредни ниво: ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања
СТАРИ ВЕК	**Основни ниво:** ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС. 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора **Напредни ниво**: ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања

ГЕОГРАФИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

ЦИЉЕВИ:
Циљ наставе географије у 5. Разреду је усвајање знања о природно- географским и друштвено-географским објектима појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стицању знања о основним појавама и процесима у васиони о картографском описмењавању и употреби географских карата у свакодневном животу о Земљиним кретањима и последицама Земљиних кретања о објектима, појавама и процесима у географском омотачу-литосфери и атмосфери.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА
(за наставнике и ученике):
Географија за 5. разред основне школе
КОРЕЛАЦИЈА:
- У оквиру предмета
- Историја, биологија, техничко-информатичко о., српски језик, математика, ликовна к., информатика

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова		
		за обраду	за друге типове	укупно
I	**УВОД**	1		1
II	**ВАСИОНА И ЗЕМЉА**	4	2	6
III	**ГЕОГРАФСКА КАРТА**	6	2	8
IV	**ПЛАНЕТА ЗЕМЉА**	12	9	21
		23	**13**	**36**

Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Увод	1	Препознаје,понавља,закључује	Припрема, обавештава, подстиче, процењује	Дијалошка	Упознавање са географијом као наставним предметом и науком уопште	Дефинише појам географије као науке
Васиона и Земља	6	Дискутује,уочава,описује,попуњава	Усклађује, дефинише, помаже, прати, реализује	Фронтални Индивидуални Комбиновани Илустративно - демонстративни	Стицање основних знања о васиони и васионским телима Основна знања о земљи и њеном облику	Именују васионска тела и наводе њихов распоред Описују облик земље
Географска карта	8	Посматра,примењује,учествује,израђује	Унапређује, реализује, креира, подстиче, прати	Монолошка Дијалошка Комбинована Илустративно-демностративна	Стицање основних картографских знања и оспособљавање за коришћење географске карте	Чита и препознаје садржаје на карти Разуме појам оријентације у простору
Планета Землља-Земљина кретања Унутрашња грађа и рељеф Земље Ваздушни омотач Земље	21	Дискутује,анализира,уочава,скицира,израђује	Информише, охрабрује, усмерава, прати, дефинише	Фронтални Индивидуални Комбиновани Илустративно - демонстративни Рад у групама Рад у пару	Стицање основних знања о земљиним кретањима и њиховим последицама Стицање основних знања о начину настанка рељефа деловањем унутрашњих и спољашњих сила земље Стицање основних знања о структури и саставу атмосфере, времену и метеоролошким елементима, клими, климатским факторима и основним типовима климе на земљи Стицање знања о очувању и заштити атмосфере	Описује појаве и процесе везане за земљина кретања Схвата унутрашњу грађу земље Разуме данашњи распоред копна и мора и изглед рељефа Разуме основне појаве и процесе у атмосфери Препознаје основне елементе времена и климе Разуме потребе очувања и заштите атмосфере

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
Васиона и Земља	**Основни ниво:** ГЕ 1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред ГЕ 1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања **Средњи ниво:** ГЕ 2.2.1 описује небеска тела и њихова кретања **Напредни ниво:** ГЕ 3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика
Географска карта	**Основни ниво:** ГЕ 1.1.1. разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања ГЕ 1.1.2. наводи начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта) ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте **Средњи ниво:** ГЕ 2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама,знацима...),графиком, табелом и схемом **Напредни ниво** ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте
Планета Земља	**Основни ниво:** ГЕ 1.2.1. Именује небеска тела и у Сунчевом систему и наводи њихов распоред ГЕ 1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве појаве и процесе везане за њена кретања ГЕ 1.2.3. Именује Земљине сфере (литосферу) и препознаје њене основне одлике ГЕ 1.2.3. Именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу) и препознаје њихове основне одлике **Средњи ниво:** ГЕ 2.2.1 описује небеска тела и њихова кретања ГЕ 2.2.2. разликује и објашњава геогафске чињенице – објекте, појаве и процесе у литосфери ГЕ 2.2.2. разликује и објашњава геогафске чињенице – објекте, појаве и процесе у литосфери и атмосфери **Напредни ниво** ГЕ 3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања ГЕ.3.2.2. објашњава физичко географске законитости у географском оматачу и наводи мере за његову заштиту обнову и унапређивање ГЕ.3.2.2. објашњава физичко географске законитости у географском оматачу и наводи мере за његову заштиту обнову и унапређивање

МАТЕМАТИКА - ГОДИШЊИ ФОНД 144 часа

Циљеви и задаци

Ученике треба оспособити:

-да формирају и графички приказују скупове и њихове подскупове, изводе скуповне операције и правилно употребљавају одређене знакове.

-схвате познате геометријске фигуре (права, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и друго) и као скупове тачака.

-упознају углове уз трансверзалу паралелних правих,углове са паралелним и нормалним крацима.

-упознају дељивост и основна правила дељивости природних бројева ,одређују најмањи заједнички садржалац и највећи заједнички делилац.

-схвате појам разломака ,записивање разломка на разне начине , упоређују разломке, илуструју на бројевној правој, стекну знање у извођењу основних операција са разломцима.

-могу да читају ,састављају и израчунавају мање сложене бројевне изразе.Умеју да реше једноставније једначине и неједначине у вези са разломцима.

-упознају осу симетрију и њена својства,као и да умеју да изводе конструкције симетрале дужи,симетрале угла и нормале на дату праву кроз дату тачку.

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Број часова вежбе
1.	СКУПОВИ	16	7	9
2.	СКУПОВИ ТАЧАКА	12	5	7
3.	ДЕЉИВОСТ БРОЈЕВА	12	5	7
4.	УГАО	20	8	12
5.	РАЗЛОМЦИ	62	26	36
6.	ОСНА СИМЕТРИЈА	14	5	9
7.	ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ СА ИСПРАВКАМА	8	4	4

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
СКУПОВИ	**16**	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавају задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и слагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери	Оспособљавање ученика да: – умеју да формирају и графички приказују скупове и њихове подскупове; – изводе скуповне операције и правилно употребљавају одговарајуће ознаке; – схвате смисао речи “и”, “или”, “не”, “сваки”, “неки”, и да их правилно употребљавају; – уоче и схвате основне релације (= , > , < , ≤ , ≥) и операције у скуповима N и N_0, упознају њихове законитости и својства, и примењују их; – читају и састављају бројевне изразе, изразе са променљивом, табеле вредности израза и израчунавају бројевне вредности израза; – уочавају могућности изражавања математичким језиком и да га систематски и правилно користе; – користе уџбенике, збирке задатака и друге изворе информација у процесу учења; – усвајају технике и методе учења специфичне за математику. Развијање: – способности сређивања, анализирања и уопштавања приликом даљег изграђивања појмова (бројевни израз, променљива и др.); – навика за редовно припремање и доношење прибора, уџбеника и свезака и за редовну израду домаћих задатака; – културе понашања и комуникације између ученика и наставника, и ученика међусобно у наставном раду. Подстицање систематичности, прегледности, уредности, упорности и самосталности у раду. Навикавање ученика да се припреме за рад на часу и да после завршетка рада своје радно место оставе уредно.	▪ Читају елементе задатих скупова ▪ Раде четри основне рачунске операције на скупу N(природни бројева) и скупу N_0 (природни бројеви са нулом) ▪ уме да формира и графички да прикаже скупове и њихове подскупове,знају урадити унију и пресек два скупа ▪ Раде четри основне рачунске операције на скупу N (природни бројева) и скупу N_0 (природни бројеви са нулом) са вишечланим изразима ▪ Умеју да формирају и графички приказују скупове и њихове подскупове ▪ Изводе скуповне операције и правилно употребљавају одговарајуће ознаке ▪ Схватају смисао речи „и“, „или“, „не“, „сваки“ , „неки“ ▪ Одреде вредност сложеније бројевног израза Користе бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама

			ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика.	-уџбеник -збирка задатака		
ОСНОВНИ ГЕОМЕТРИЈСК И ОБЈЕКТИ	**12**	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавају задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник	* Оспособљавање ученика да: – схвате геометријске фигуре као скупове тачака примењујући при томе скуповне операције и ознаке; – прошире знања о важнијим геометријским фигурама и да их адекватније описују (права, раван, круг, угао,...); – уоче и схвате узајамни положај праве и кружнице, однос тангенте и полупречника у тачки додира;науче шта је тетива, кружни лук... – усвајају технике и методе учења специфичне за математику. * Развијање: – самосталности у раду; – одговорности за властити рад и рад групе; – културе у комуникацији између наставника и ученика и ученика међусобно. * Подстицање: – уредности, тачности, прецизности и упорности у раду; – конструктивне сарадње међу ученицима. * Навикавање ученика да: – систематски користе математички језик и правилно обележавају геометријске фигуре; – прегледно, систематично и редовно раде задатке (домаће и школске) и да поштују захтеве за изглед тих задатака; – припремају геометријски прибор, редовно га доносе на час и правилно користе; – користе уџбенике, збирке задатака и друге изворе информација у процесу учења математике; – се припреме за рад на часу и да по завршетку рада своје радно место оставе уредно.	▪ Распознају геометријске објекте(права, паралелне и нормалне праве, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.) ▪ Цртају геометријске објекте(права, паралелне и нормалне праве, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.) Цртају и конструишу , по потреби , геометријске објекте(права, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.)

			-Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	-збирка задатака		
ДЕЉИВОСТ БРОЈЕВА	**12**	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавају задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Пдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	* Оспособљавање ученика да: – формирају и правилно употребљавају појмове делиоца и садржаоца природног броја; – увежбавају и примењују основна правила дељивости (бројевима 2, 5, 3, 9, 4 и декадном јединицом); – растављају природне бројеве на просте чиниоце и записују дати број у облику производа простих чинилаца; – разумеју и усвоје појам простих и сложених бројева; – одређују најмањи заједнички садржалац и највећи заједнички делилац за дате бројеве, и примењују то у практичним задацима; – користе уџбенике, збирке задатака и друге изворе информација у процесу учења; – усвоје и прихвате методе и технике учења специфичне за математику. * Развијање: – способности повезивања чињеница, апстраховања и генерализације; – систематичности, тачности, уредности, прегледности и самосталности у раду; – одговорности за властити рад и рад групе; – објективности у процени властитих и туђих резултата; – културе понашања и комуникације између ученика и наставника и ученика међуобно. * Подстицање: – радозналости ученика; – развоја оних ученика који показују посебно интересовање за математику; – сарадње и толеранције међу ученицима. * Навикавање ученика да: – редовно, уредно и тачно раде домаће задатке; – уредно и прегледно раде школске писмене задатке и поштују договорене захтеве; – се припреме за рад на часу и да по	▪ Знају да дели са остатком једноцифреним бројем и знају када је један број дељив другим ▪ Знају шта је дељеник , делилац и количник ▪ Познају правила дељивости, знају такође који су прости а који сложени бројеви ▪ Користе бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама ▪ Познају дељивост природних бројева и основна правила дељивости и оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама Умеју да одређују најмањи заједнички садржалац и навећи заједнички делилац као и да их примене на текстуалним задацима

			постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика		завршетку тог рада оставе уредно своје радно место.	
УГАО	**20**	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавају задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	* Оспособљавање ученика да: – схвате угао као део равни који чине две полуправе са заједничком почетном тачком заједно с једном од тако насталих области, као и пресек две полуравни (пресек скупова тачака); – упознају начине класификације углова и врсте углова; – конструишу угао који је подударан датом углу, и на основу тога сабирају и одузимају углове (“преношењем”); – упознају јединице за мерење углова; – сабирају и одузимају углове рачунским путем; – схвате и усвоје појмове комплементних и суплементних углова, суседних, упоредних и унакрсних углова, углова с паралелним, и углова с нормалним крацима; – уочавају углове које чине паралелне праве с трансверзалом; – уочавају упознате углове у разним геометријским конфигурацијама; – користе уџбенике, збирке задатака и друге изворе информација у процесу учења; – овладају техником и методама учења специфичним за математику. * Развијање: – способности уочавања, анализирања и закључивања; – прецизности, прегледности, тачности, уредности и самосталности у раду; – одговорности за властити рад и рад групе; – објективности у процени својих и туђих резултата; – културе понашања и комуникације између ученика и наставника и ученика међусобно. * Подстицање: – радозналости; – сарадње међу ученицима. * Навикавање ученика да: – прегледно, систематично и редовно раде	- Ученик треба да: ▪ Користе одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова али и знају да изберe дужину дужи лењиром, величину угла угломером ▪ одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима ▪ рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера; ▪ Познају углове уз трансверзалу паралелних правих, углове с паралелним крацима и њихова својства, такође умеју да цртају праву паралелну датој правој

			-Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика		домаће задатке; – припремају геометријски прибор, редовно га доносе на час и правилно користе; се припреме за рад на часу и да по завршетку рада своје радно место оставе уредно.	
РАЗЛОМЦИ	**30**	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити ниво	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	* Оспособљавање ученика да: – схвате појам разломка (разломак као део целине, разломак као количник два природна броја); – правилно читају, записују и графички приказују разломке на бројевној полуправи; – умеју да записују разломке на различите начине и да их преводе из једног облика у други; – разумеју и примењују проширивање и скраћивање разломака, и упоређивање разломака; – стекну потребан ниво увежбаности у сабирању и одузимању разломака (у оба записа); – умеју да решавају једноставније једначине и неједначине у вези са сабирањем и одузимањем разломака и да графички приказују решења; – разумеју текстуалне задатке и искажу их математичким језиком; – користе уџбеник, збирке задатака, часописе и друге изворе информација у процесу учења; – овладају техником и методама учења специфичним за математику. * Развијање: – систематичности, рационалности, тачности, уредности, прегледности и самосталности у раду; – одговорности за резултате сопственог рада и рада групе. * Неговање културе понашања и комуникације између ученика и наставника и ученика међусобно. * Подстицање: – радозналости и интересовања за математику; – развоја ученика који показују посебну заинтересованост и способност за математику. * Навикавање ученика да: – проверавају добијене резултате;	▪ Умеју да запишу разломке на разне начине али и да преведу децимални запис броја у разломак и обрнуто ▪ Упореде по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно ▪ Умеју да реде основне рачунске операције са разломцима истих именилаца. ▪ Решавају једноставне једначине у скуповима N, N_0 и Q^+. ▪ Претварају веће јединице дужине , масе и времена у мање и обрнуто, заокругљују величине исказане датом мером ▪ Користе различите апоене новца ▪ Схватају појам разломка и умеју да га запишу у различитим облицима, да га прошире, скрате и упореде ▪ Користе бројеве и бројевне изразе у једноставнијим реалним ситуацијама ▪ Решавају мање сложене једначине у скуповима N, N_0 и Q^+. ▪ Претварају веће јединице дужине, масе и времена у мање и обрнуто,заокругљују величине исказане датом мером ▪ Упоређују велине(дужину и масу) изражене различитим мерним јединицама ▪ Знају израчунати аритметичку средину бројева ▪ Схватају појам разломка , умеју да га записују на разне начине и врше прелаз с једног начина на други али и да рачучнају сложеније бројевне изразе са њима ▪ Умеју да упоређују разломке и да из представљају на бројевној правој ▪ Имају довољну увежбаност у извођењу основних рачунских операција с разломцима(у оба записа)

			постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика		– систематски и прецизно користе математички језик; – контролишу сваки корак у реализацији плана решавања задатка; – редовно и уредно раде домаће задатке; – се припремају за рад на часу и да после завршетка рада оставе своје радно место уредно.	▪ Могу да читају, састављају и рачунају једноставније бројевне изразе и да их користе у реалним ситуацијама. ▪ Умеју да решавају једначине и неједначине с разломцима ▪ По потреби претварају и друге јединице мере, рачунајући са њима ▪ Знају израчунати аритметичку средину бројева ▪ Знају шта је размера и умеју да је примене ▪ Увижају математички садржај у текстуалним задацима и изражавају га математичким језиком
ОСНА СИМЕТРИЈА	**14**	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавају задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства	* Оспособљавање ученика да: – разумеју и упознају осно симетрично пресликавање у равни; – уоче особине осно симетричних тачака и примењују их приликом решавања геометријских задатака; – умеју да конструишу симетралу дужи, симетралу угла и нормалу на дату праву кроз дату тачку и да их примењују у конструктивним задацима; – правилно користе прибор и прецизно решавају конструктивне задатке; – користе уџбенике, збирке задатака и друге изворе информација у процесу учења; – овладају техником и методама учења специфичним за математику. * Развијање: – способности ученика да посматрају, опажају и, на основу тога, откривају геометријске чињенице; – прецизности, прегледности, тачности, уредности и самосталности у раду; – одговорности за резултате сопственог рада и рада групе; – објективности у процени својих и туђих резултата рада. * Подстицање сарадње и толеранције међу ученицима. * Неговање културе понашања и комуникације између ученика и наставника и ученика међусобно. * Навикавање ученика да: – правилно и прецизно користе математичко-логички језик;	- Ученик треба да: ▪ Конструише симетралу дужи и симетралу угла ▪ Конструишу симетралу дужи и симетралу угла, конструишу симетричне тачке једноставније симетричне фигуре у односу на дату праву • Познају осну симетрију и њена својства , а умеју да конструишу и симетрале дужи, симетрале угла, конструишу симетричне тачке, симетричне фигуре у односу на дату праву као и нормале на дату паву кроз дату тачку.

			-Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити ниво постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	-табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	– редовно, тачно и уредно раде домаће задатке; – се припреме за рад на часу и да после тог рада оставе уредно радно место.	
ШКОЛСКИ ПИСМЕНИ **ЗАДАЦИ И АНАЛИЗЕ**	**8**	-ученици решавају задатке који су им задати за писмени -схватају грешке које су направили на писменом задатку.	-Саставља задатке за писмени сходно образовним стандардима -оцењује писмене задатке Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити ниво постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика -Анализирати писмене задатке и указивање ученика на најчешће грешке.	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла		

				-фломастери -уџбеник -збирка задатака		

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
СКУПОВИ	**Основни ниво:** • Читају елементе задатих скупова • Раде четри основне рачунске операције на скупу N(природни бројева) и скупу N_0 (природни бројеви са нулом) **Средњи ниво:** • уме да формира и графички да прикаже скупове и њихове подскупове,знају урадити унију и пресек два скупа • Раде четри основне рачунске операције на скупу N (природни бројева) и скупу N_0 (природни бројеви са нулом) са вишечланим изразима **Напредни ниво:** • Умеју да формирају и графички приказују скупове и њихове подскупове • Изводе скуповне операције и правилно употребљавају одговарајуће ознаке • Схватају смисао речи „и“, „или“, „не“, „сваки“ , „неки“ • Одреде вредност сложеније бројевног израза • Користе бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама
СКУПОВИ ТАЧАКА	**Основни ниво:** • Распознају геометријске објекте(права, паралелне и нормалне праве, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.) **Средњи ниво:** • Цртају геометријске објекте(права, паралелне и нормалне праве, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.) **Напредни ниво:** • Цртају и конструишу , по потреби , геометријске објекте(права, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.)

УГАО	**Основни ниво:** • Користе одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова али и знају да изберe дужину дужи лењиром, величину угла угломером **Средњи ниво:** • одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима **Напредни ниво:** • рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера; • Познају углове уз трансверзалу паралелних правих, углове с паралелним крацима и њихова својства, такође умеју да цртају праву паралелну датој правој
ДЕЉИВОСТ БРОЈЕВА	**Основни ниво:** • Знају да дели са остатком једноцифреним бројем и знају када је један број дељив другим **Средњи ниво:** • Знају шта је дељеник , делилац и количник • Познају правила дељивости, знају такође који су прости а који сложени бројеви • Користе бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама **Напредни ниво:** • Познају дељивост природних бројева и основна правила дељивости и оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама • Умеју да одређују најмањи заједнички садржалац и највећи заједнички делилац као и да их примене на текстуалним задацима
РАЗЛОМЦИ	**Основни ниво:** • Умеју да запишу разломке на разне начине али и да преведу децимални запис броја у разломак и обрнуто • Упореде по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно • Умеју да реде основне рачунске операције са разломцима истих именилаца. • Решавају једноставне једначине у скуповима N, N_0 и Q^+ . • Претварају веће јединице дужине , масе и времена у мање и обрнуто, заокругљују величине исказане датом мером • Користе различите апоене новца **Средњи ниво:** • Схватају појам разломка и умеју да га запишу у различитим облицима, да га прошире, скрате и упореде

	• Користе бројеве и бројевне изразе у једноставнијим реалним ситуацијама • Решавају мање сложене једначине у скуповима N, N_0 и Q^+ . • Претварају веће јединице дужине, масе и времена у мање и обрнуто,заокругљују величине исказане датом мером • Упоређују велине(дужину и масу) изражене различитим мерним јединицама • Знају израчунати аритметичку средину бројева **Напредни ниво:** • Схватају појам разломка , умеју да га записују на разне начине и врше прелаз с једног начина на други али и да рачучнају сложеније бројевне изразе са њима • Умеју да упоређују разломке и да из представљају на бројевној правој • Имају довољну увежбаност у извођењу основних рачунских операција с разломцима(у оба записа) • Могу да читају, састављају и рачунају једноставније бројевне изразе и да их користе у реалним ситуацијама. • Умеју да решавају једначине и неједначине с разломцима • По потреби претварају и друге јединице мере, рачунајући са њима • Знају израчунати аритметичку средину бројева • Знају шта је размера и умеју да је примене • Увижају математички садржај у текстуалним задацима и изражавају га математичким језиком
ОСНА СИМЕТРИЈА	**Основни ниво:** • Конструише симетралу дужи и симетралу угла **Средњи ниво:** • Конструишу симетралу дужи и симетралу угла, конструишу симетричне тачке једноставније симетричне фигуре у односу на дату праву **Напредн ниво**: • Познају осну симетрију и њена својства , а умеју да конструишу и симетрале дужи, симетрале угла, конструишу симетричне тачке, симетричне фигуре у односу на дату праву као и нормале на дату паву кроз дату тачку.

БИОЛОГИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

- Схвате појам биологије као науке значајне за напредак људског друштва
- Буду оспособљени за руковање једноставним лабораторијским прибором,лупом и микроскоп, као и да умеју да израде једноставне привремене препарате
- Упознају и знају да објасне основну спољашњу и унутрашњу грађу вегетативних биљних органа
- Знају да објасне грађу цвета, плода и семена и схвате појаву ових органа као резултат прилагођавања животној средини
- Схвате процес опрашивања и оплођења и начин опрашивања биљака
- Упознају основне одлике микроорганизама и њихов значај и улогу у природи
- Упознају гљиве и њихове основне карактеристике
- Упознају природни систем биљака и најзначајније групе нижих и виших биљака
- Науче да распознају најтипичније јестиве,лековите и отровне биљке
- Разумеју потпуност у развоју живог света

ЛИТЕРАТУРА:
Биологија за 5. разред основне школе

КОРЕЛАЦИЈА:
Хемија (неорганска хемија)
ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ:
- Контролни задаци
- Тестови
- Активност на часу
- Усмена провера знања

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Р.Б.	Наставна тема	Обрада	Понављ.	Вежбе	Провера	Укупно
I	Увод	3	1	1	1	6

II	Особине живих бића и разноврсност живог света	7	4	1	0	12
III	Биљке –грађа и животни процеси	15	6	8	2	31
IV	Разноврсност биљака,значај и заштита	9	5	2	1	17
V	Царство гљива	4	1	1	0	6

Редни Бр. теме	Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
1.	Увод	6	- слушају, -посматрају, -причају, -микроскопирају и лупом	-наставник презентује наставни садржај -усмерава активности ученика	-индивидуални -рад у пару -фронтални	- да ученици схвате појам биологије као науке значајне за напредак људског друштва и заштиту природе - да буду оспособљени за руковање лупом и микроскопом	- схватају појам биологије као науке значајне за напредак људског друштва и заштиту природе - оспособљени су за руковање лупом и микроскопом
2.	Особине живих бића и разноврсност живог света	12	- слушају, -посматрају, -причају, -описују, -упоређују	-наставник презентује наставни садржај -подстиче на размишљање, увиђање	-индивидуални -групни -рад у пару -фронтални	- да упознају основну јединицу грађе живих бића -да упознају разноврсност живих бића	-знају да је ћелија основна јединица грађе и функције свих живих бића и да се на основу броја ћелија организми деле на једноћелијске и вишећелијске -познају основне сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња -умеју да наведу називе пет царстава и познају типичне представнике истих -разумеју да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање) - знају да свака ћелија у организму садржи генетички материјал -схватају у чему се огледа разноврсност живих бића
3.	Биљке-грађа и животни процеси	31	- слушају, -посматрају, -причају, -описују, -упоређују, -истражују	-наставник презентује наставни садржај -усмерава активности ученика -подстиче на размишљање, увиђање -подстиче развој свести о очувању животне средине	-индивидуални -групни -рад у пару -фронтални	- да схвате појам ботанике као научне области биологије -да упознају и знају да објасне основну спољашњу грађу вегетативних биљних органа -да знају да објасне грађу и улогу цвета,плода и семена -да схвате процесе и начине	- схватају појам ботанике као научне области биологије - познају и знају да објасне основну спољашњу грађу и улогу вегетативних биљних органа -знају да објасне грађу и улогу цвета,плода и семена -схватају процесе и начине опрашивања и оплођења

						опрашивања и оплођења	
4.	Разноврсност биљака, значај и заштита	17	- слушају, -посматрају, -причају, -описују, -упоређују, -истражују, -уочавају	-наставник презентује наставни садржај -подстиче на размишљање, увиђање -подстиче развој свести о очувању животне средине	-индивидуални -групни -рад у пару -фронтални	- да упознају царство биљака и најзначајније групе	- знају да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином - знају основне карактеристике царства биљака; које су особине најзначајнијих група биљака и њихове представнике - знају основне појмове о процесима размножавања - разумеју утицај човека на биолошку разноврсност (нестанак врста, сеча шума, интензивна пољопривреда, отпад) - препознају основне процесе важне у заштити и очувању животне средине (рециклажу, компост) и у заштити биодиверзитета (националних паркова, природних резервата)
5.	Царство гљива	6	- слушају, -посматрају, -описују, -упоређују,	-наставник презентује наставни садржај -усмерава активности ученика	-индивидуални -фронтални	-да упознају царство гљива и њихове основне карактеристике -да упознају основне елементе заштите и степене угрожености биљака делатностима човека у природи	-знају основне карактеристике царства гљива; поделу гљива; улогу и значај гљива за природу и човека

Начин остваривања програма (методе и технике)

Програмски садржаји биологије резултат су захтева времена, најновијих достигнућа у науци и примерени су развојним способностима ученика. Наставне теме су логички распоређене, а обрађују садржаје из биологије-ботанике и пружају ученицима основна знања за брже и лакше разумевање градива. Приликом израде планова рада (глобалног и оперативног) треба предвидети око 60% часова за обраду новог градива и око 40% за друге типове часова, укључујући и излазак у природу. Излазак у природу подразумева поред посматрања и праћења природних појава и процеса и прикупљање биљака за "заједнички хербар" (по десетак најтипичнијих биљака из окружења). Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационих технологија. Избор наставних метода зависи од циља и задатка наставног часа и опремљености кабинета. Избор облика рада је препуштен наставнику. Наставници треба да препознају различите нивое знања ученика; да настије да побољшају квалитет и проверавају резултате учења. Наставник за припрему рада на часу треба да користи уџбеник одобрен од стране Министарства просвете и спорта и да се усавршава пратећи акредитоване семинаре и најновију стручну литературу.

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
Увод	**Основни ниво:** 1.6.1. уме да разликује и користи једноставне процедуре, технике и инструменте за прикупљање података у биологији (посматрање, бројање, мерење) 1.6.3. зна како да се понаша у лабораторији и на терену и правила о раду и безбедности рада

Особине живих бића и разноврсност живог света	**Основни ниво:** 1.1.1 уме да наведе основне карактеристике живог света 1.1.2 разликује живу и неживу природу у непосредном окружењу и у типичним случајевима 1.1.3 препознаје основне сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња 1.1.4 уме да наведе називе пет царстава и познаје типичне представнике истих 1.2.1 зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и зна основне карактеристике граће такве ћелије 1.2.2 зна да је ћелија најмања јединица граће свих вишећелијских организама у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси, и зна основне карактеристике граће тих ћелија 1.2.6. разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање) 1.3.3. зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал **Средњи ниво:** 2.1.1 примењује критеријуме за разликовање живог од неживог на карактеристичном биолошком материјалу (препаратима, огледима) 2.1.2 познаје и користи критеријуме за разликовање биљака и животиња и примењује их у типичним случајевима 2.1.3 познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа кола/класе 2.2.1 разуме да постоје одређене разлике у граћи ћелија у зависности од функције коју обављају у вишећелијским организмима (разлике између биљне и животињске ћелије, између коштане и мишићне ћелије и сл.) 2.2.2 зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације јединке: зна да се ћелије које врше исту функцију групишу и образују ткива, ткива са истом функцијом органе, а органи са истом функцијом системе органа **Напредни ниво:** 3.1.1 примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима и у атипичним примерима (вируси, делови организама, плодови и сл.) 3.1.2 уме да објасни зашто је нешто класификовано као живо или као неживо 3.1.3 разуме критеријуме по којима се разликују биљке и животиње и уме да их примени у атипичним случајевима
Царство биљака- граћа и животни процеси	**Основни ниво:** 1.2.4 познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси 1.2.5 разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном 1.2.6 разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање) 1.2.7 зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином 1.3.1 разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте 1.3.2 зна основне појмове о процесима размножавања 1.3.3. зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал 1.4.3 уме на задатом примеру да одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланаца исхране и правце кружења најважнијих супстанци (воде, угљеника, азота) **Средњи ниво:** 2.2.4 разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам 2.2.5 разуме да биљне ћелије, захваљујући специфичној граћи, могу да везују енергију и стварају (синтетишу) сложене (хранљиве) материје 2.2.6 разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују, при чему се ослобађа енергија у процесу који се назива дисање 2.3.1 разуме основне разлике између полног и бесполног размножавања 2.3.2 разуме механизам настанка зигота 2.3.4. зна да на развиће организама поред генетичког материјала утиче и средина **Напредни ниво:** 3.2.3 разуме узроке развоја и усложњавања граће и функције током еволуције 3.6.2 уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата 3.6.3 уме самостално да прави графиконе и табеле према два критеријума уз детаљан извештај

	3.6.4 разуме значај контроле и пробе у експерименту (варирање једног/више фактора), уме да постави хипотезу и извуче закључак 3.6.5 зна, уз одговарајуће навођење наставника, самостално да осмисли, реализује и извести о експерименту на примеру који сам одабере 3.2.4 разуме да је у остваривању карактеристичног понашања неопходна функционална интеграција више система органа и разуме значај такве интеграције понашања за преживљавање
Разноврсност биљака, значај и заштита	**Основни ниво:** 1.2.7 зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином 1.3.1 разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте 1.3.2 зна основне појмове о процесима размножавања 1.4.6 разуме утицај човека на биолошку разноврсност (нестанак врста, сеча шума, интензивна пољопривреда, отпад) 1.4.7 препознаје основне процесе важне у заштити и очувању животне средине (рециклажу, компост) и у заштити биодиверзитета (националних паркова, природних резервата) 1.4.8 зна шта може лично предузети у заштити свог непосредног животног окружења **Средњи ниво:** 2.3.5. уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и зна да су оне настале деловањем еволуционих механизама 2.4.9 разуме значај природних добара у заштити природе (националних паркова, природних резервата, ботаничких башта, зоо-вртова) 2.5.3 зна како се чува хранљива вредност намирница **Напредни ниво:** 3.2.3 разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције
Царство гљива	**Основни ниво:** 1.1.4. уме да наведе називе пет царстава и познаје типичне представнике истих 1.2.7 зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином 1.4.3 уме на задатом примеру да одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланаца исхране и правце кружења најважнијих супстанци (воде, угљеника, азота) **Средњи ниво:** 2.2.4 разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам 2.3.5. уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и зна да су оне настале деловањем еволуционих механизама

ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ и задаци

Циљ васпитно-образовног рада је да доприноси:

- техничко - технолошком васпитању и образовању ученика;
- формирању стваралачке личности;
- стицању основних техничко-технолошких знања, умења и вештина и оспособлавању за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу;
- стицању радних навика;

- развијању интересовања и способности за техничко стваралаштво и проналазаштво;
- упознавању економских, социјалних, техничко-технолошких, еколошких и етичких аспеката рада и производње и њиховог утицаја на развој друштва.

Задаци наставе техничког образовања су:

- да помаже схватању законитости природних и техничких наука,
- да даје претпоставке за свесну примену науке у техници, технологији и другим облицима друштвено корисног рада,
- да помаже развоју стваралачког и критичког мишљења,
- да помаже развоју општих техничких склоности и способности,
- да помаже савладавању основних принципа руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима,
- да развија прецизност у раду, упорност и истрајност приликом решавања задатака,
- да стекну радне навике и оспособе се за међусобну сарадњу и тимски рад,
- да навикну на правилну примену одговарајућих мера заштите на раду и стичу знања о потреби
- заштите радне и животне средине,
- да помаже избору струке и занимања.

Оперативни задаци

Ученици треба да се:

- упознају са програмом техничког образовања,
- упознају са организацијом рада у кабинету за техничко образовање и мерама заштите.
- стекну представу о четири основна вида саобраћаја: друмски, железнички, водни и ваздушни,
- стекну знање о начинима регулисања друмског саобраја,
- упознају пут од идеје до реализације,
- упознају елементе техничког цртања,
- науче приказивати своје идеје помоћу скице,
- науче како се врши избор материјала за реализају своје идеје, као и редослед операција и алата при обликовању материјала,
- упознају основну конфигурацију рачунара и науче повезати основне елементе конфигурације рачунара,
- науче укључити рачунар у рад и функцију тастатуре, упознају неке могућности употребе рачунара са готовим програмима.

- реализују своју идеју уз примену конструкторских комплета и готових елемената.
- упознају врете и карактеристична својства лако обрадивих материјала: дрво, картон, кожа, пластичне масе,
- упознају основне принципе механичке обраде материјала,
- науче правилно да користе прибор и алат за механичку обраду материјала.
- упознају могућности коришпења енергије сунца, ветра и воде,
- да се навикавају на штедњу енергије.

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА				
Назив предмета: Техничко и информатичко образовање			Разред – 5	
РБР	Назив наставне теме	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду новог градива	друге типове часова
1	Увод	4	4	
2	Графичке комуникације	8	4	4
3	Информатичке технологије	16	6	10
4	Од идеје до реализације	8	2	6
5	Саобраћај	8	6	2
6	Материјали и технологије	12	5	7
7	Енергетика	4	4	
8	Конструкторско моделовање – модули	12	2	10
Укупно		72	33	39

Наставни предмет: Техничко и информатичко образовање за **5**. разред				Годишњи фонд часова: 72		
Садржаји програма (области)	**Број часова по областима**	**Активности ученика**	**Активност наставника**	**Начин и поступак остваривања**	**Циљеви и задаци садржаја програма**	**Исходи**
Увод	4	• слушају • посматрају	• упознаје ученике са развојем технике од праисторије до	• рад у групи	• стицање опште слике о садржајима који ће се изучаватати из предмета	• ученик формира општу слику о томе шта ће учити у оквиру

		• закључују • описују	данашњег доба • усмерава учениково размишљање наводећи их да дају одговарајуће закључке		• стицање знања о природним ресурсима, материји и енергији • стицање знања о правилној организацији радног места • развијање правилног односа и схватање важности природних богатстава	предмета • има правилан однос према радном месту • уме да наброји природне ресурсе • разуме значај природног богатства
Графичке комуникације	8	• посматрају • слушају • цртају • упоређују различите величине папира	• упознаје ученике о начину коришћења прибора за цртање • упознаје ученике са форматима папира, врстама линија и мерама на техничком цртежу • вреднује рад ученика	• индивидуални рад • групни рад	• упознавање ученика са основним елементима техничког цртања • приказивање своје идеје помоћу скице и техничког цртежа • правилно коришћење прибора за техничко цртање и развијање вештине његовог коришћења • стицање знања о просторном приказивању предмета	• ученик је способан да своје идеје прикаже скицом и једноставнијим техничким цртежом
Информатичке технологије	16	• раде на рачунару • повезују делове рачунара (миш, тастататура, штампач, флеш меморија)	• упознаје ученике са елементима хардвера и софтвера • учи ученике да покрену одређене програме • обучава ученике да користе штампач и скенер • вреднује рад ученика	• индивидуални рад	• добијање основних појмова из области информатике • оспособљавање за рад на рачунарима • свестрано развијање личности ученика	• ученик уме да укључи рачунар и покрене одговарајући програм • користи рачунар за исписивање текста и једноставније техничке цртеже, без програмирања
Од идеје до реализације	8	• цртају • раде на рачунару • састављају • секу • турпијају • боје делове	• помаже ученику приликом скицирања основне идеје • посматра ученике, помаже при резању, сечењу, склапању делова • вреднује рад ученика	• индивидуални рад • практичан рад	• развијање стваралачког мишљења и оспособљавање у реализацији својих идеја коришћењем лако обрадивих материјала	• ученик уме да састави једноставније моделе и макете од лако обрадивих материјала, према одговарајућим упутствима и својим идејама; • ученик зна да уради план радних поступака
Саобраћај	8	• раде на рачунару • возе бицикл • шетња по граду	• упознаје ученике са правилима понашања у саобраћају • упознаје ученике са саобраћајним полигоном • вреднује рад ученика	• индивидуални рад, • истарживачки рад	• развијање саобраћајне културе код ученика • општи преглед функционисања саобраћајног система	• ученик познаје основна правила и прописе кретања пешака и бициклиста у јавном саобраћају • познаје хоризонталну, вертикалну и светлосну сигнализацију у саобраћају
Материјали и технологије	12	• слушају • цртају • посматрају • упоређују материјале	• упознаје ученике са врстама материјала и показује неке од њих • упознаје ученике са технологијом обраде материјала • указује на значај заштите животне средине и рециклаже	• рад у групи	• развијање прецизности, упорности, истрајности у раду, стицање радне навике и способности рада у тимском раду	• ученик разликује природне и вештачке материјале • зна битне карактеристике материјала погодних за механичку обраду

			• вреднује рад ученика			
Енергетика	4	• цртају • раде на рачунару • истражују на интернету • конструишу	• упознаје ученике са обновљивим изворима енергије , трансформацијом , коришћењем и штедњом енергије • вреднује рад ученика	• индивидуални рад	• упознавање ученика са значајем енергије за човечанство, препознавање природних ресурса и њихову ограниченост у коришћењу	• ученик зна изворе енергије, начине искоришћавања енергије сунца, воде и ветра
Конструкторско моделовање – модули	12	• скицирају • цртају • секу • лепе • спајају • тестеришу • буше	• наставник надгледа и по потреби коригује рад ученика док израђују сопствене моделе и макете • надарени ученици могу да користе рачунар за 3d моделовање • вреднује рад ученика	• индивидуални рад • рад у групи	• развијање стваралачког мишљења ученика, оспособљавање ученика за правилно коришћење алата и прибора у самосталном раду и примену мера заштите	• ученик уме самостално да изради једноставније предмете од лако обрадивих материјала, по својој идеји, помоћу одговарајућег прибора и ручног алата, применом основних радних операција

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ и задаци:

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским,моторичким активностима,у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима,допринесе интегралном развоју ученика,развоју моторичких способности,стицању,усавршавању и примени моторичких умења,навика и непоходних теоретских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања су:

- Подстицање раста,развоја и утицање на правилно држање тела;
- Развој и усавршавање моторичких способности;
- Стицање моторичких умења која су као садржај утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичкох васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- Формирање морално-вољних квалитета личности;
- Оспособљавање ученика да стечена умења,знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- Стицање и развијање свести о потреби здравља,чувања здравља и заштити природе и човекове околине.

Оперативни задаци:

- Усмерени развој основних моторичких способности,првенствено брзине и координације;

- Усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика и навике предвиђених програмом физичког васпитања;
- Примена стечних знања,умења и навика у сложенијим условима(кроз игру , такмичење и сл.);
- Задовољавање социјалних потреба за потврђивањем,групним поистовећивањем и сл.;
- Естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности;
- Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

	НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА	ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА
1.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ 1.1РЕДОВНА НАСТАВА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА	2	72
2.ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ 2.1 ИЗАБРАНЕ СПОРТСКЕ ГРАНЕ 2.2 СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ(секције) 2.3 АКТИВНОСТИ У ПРИРОДИ 2.4 КОРЕКТИВНО-ПЕДАГОШКИ РАД 2.5 ШКОЛСКА И ДРУГА ТАКМИЧЕЊА	1 1	36 36

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Наставни садражај	Број часова	Број часова обраде	Број часова увежбавања	Број часова провере	Број часова понављања
АТЛЕТИКА	16	5	9	2	/
ГИМНАСТИКА	21	8	8	5	/
ТЕСТИРАЊЕ	12	/	/	12	/
СПОРТСКА ИГРА	23	8	8	7	/

УКУПНО	72	21	25	26	/

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
АТЛЕТИКА	16	-ходање -трчање -вежбање -анализирање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	-разликује правилно од неправилног држања тела -развијање и усавршавање моторичких способности -изводи покрете у задатом смеру -вешто изводи једноставне форме природног кретања	Ученик зна: да правилно држи тело, зна улогу делова тела приликом вежбања, има основне навике личне и колективне хигијене, поседује навике редовне и квалитетне исхране, да унапређује своје антропомоторичке способности- снагу, брзину, издржљивост, координацију, гикост, реавнотежу и прецизност.
ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ И РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И ПЛЕС	21	-вежбање -анализирање	-анализирање -објашњавање -показивање -поређење	-демонстрација -физичко вежбање	-вешто изводи задате вежбе са реквизитима -уочава своје моторичке способности и особине,сличности и разлике међу вршњацима	Ученик зна: да правилно држи тело, зна улогу делова тела приликом вежбања, да унапређује своје антропомоторичке способности- снагу, брзину, издржљивост, координацију, гикост, реавнотежу и прецизност, да покретом изражава своје емоције и искуства и повезује их са музиком.
ТЕСТИРАЊЕ	12	-мерење	-мерење -анализирање -упоређивање	-физичко вежбање	-мерење физичких способности ученика	Ученик зна: да унапређује своје антропомоторичке способности- снагу, брзину, издржљивост, координацију, гикост, реавнотежу и прецизност.
СПОРТСКА ИГРА	23	-вежбање -анализирање -трчање -скакање -такмичење	-анализирање -поређење -показивање -објашњавање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-познавање правила спортске игре и придржавање истих -стварање услова за социјално прилагођавање ученика за колективни живот и рад	Ученик зна: да се ученик игра и вежба у групи и успоставља сарадничке односе, развија културу навијања, уочава своје способности и особине, негује хумане и равноправне односе међу вршњацима, квалитетно користи слободно време за бављење физичким активностима организовано и самостално, препознаје хитна и ургентна станја и да пружи прву помоћ код лакших повреда.

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ВЕРСКА НАСТАВА - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова
Циљеви и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православни погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остваренју сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Напомена: у току школске године планирана је посета храму Св. Ђорђа на Лазареву суботу, као и учешће на Литургији у неком од храмова, у зависности од објективних могућности (удаљеност, време, могућност организовања итд).

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. Припрема света за долазак Сина Божијег у свет Први човек је прекинуо с' Богом и на тај начин је осудио себе и сњву творевину на смрт; Бог није одустао од свог шплана да створени свет живи вечни, иако је први човек одбио да има заједницу с' Богом; Бог је променио начин остварења тог плана, али не и сам план да се преко човека оствари јединство Бога и створене природе; Једини начин да се то оствари у новонасталим условима када су сви људи самим рођењем постајали смртни и зато нису могли да буду посредници између света и Бога јесте да Бог постане човек.	4	Препричавање библиске историје од пада Адама до позива Аврама да напусти родитељски дом и пође за Богом	Развијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском начину живота.човека према Богу и другом човеку	Индивидуални фронтални	да уоче да Бог није одустао од остварења свог првобитног плана о свету, који се огледа у сједињењу свих створених бића са Богом преко човека	Ученици ће да схвате да Бог створио првог човека Адама по свом лику и обличју. Његов задатак је био да брине о створеној природи.
2. Стари завет између Бога и света кроз изабрани народ избор Аврама и његових потомака као почетак цркве, тајне Христове; историја жртвовања Исака од стране Аврама као праслика страдања Божијег Сина за спасење света; старозаветни догађаји и пророчка сведочанства о рођењу, страдању и васкрсењу Сина Божијег као човека за спасење света.	5	Препричавање библиске историје везане за Аврама	Развијање код деце осећаја за припадност заједници и литургијском начину живота.	Индивидуални фронтални	да уоче да су грех и зло у свету последица погрешног изражавања човекове слободе да уоче да Бог поштује човекову слободу, али да не одустаје да свет доведе у вечно постојање	Схвате да су старозаветни догађаји сведоци постојања људи и природе пре рођења Сина Божијег
3. Аврам, родоначелник јеврејског народа, праслика Христа као главе цркве обрезање као израз заједништва Аврама и његових потомака с Богом као праслика крштења у Христу; Сваки који се роди од смртног човека Адама рађа се за смрт, а сваки рођен од Христа Сина Божијег рађа се за живот; разлика између јеврејског народа и старозаветне цркве од незнабожачких народа као праслика разлике између Христове цркве и осталог света; Људски напори у циљу проналажења спасења од смрти мимо остварења личне заједнице с Богом који је личност и који се открива у старозаветној цркви.	12	Препричавање библиске историје везане за Аврама	-Схвата повезаност својстава створене природе и Божије благодати	Индивидуални фронтални	да изграде свест да Бод воли човека и свет и да их никад не напушта, али вечни живот зависи од слободе човека и његове заједнице са Богом	Схвате да је Аврам са својим потомцима био у нераскидивој заједници са Господом

4. Мојсијев закон као припрема и водич ка Христу циљ давања закона људима јесте да се покаже да је слобода човекова избор између Бога и природе и да од тога избора зависи постојање или непостојање човека; кроз старозаветни закон се открива Христос, тј. Тајна Христова као заједница слободе Бога и човека; погрешно схватање закона као да је он довољан за спасење; спасење света је у оваплоћењу Сина Божијег као човека а не у испуњењу закона	10	Читање делова из Старог Завета и тумачење из перспективе новозаветних догађаја и указивање да он има смисао у односу човека према Богу и другом човеку	Ученици треба да уоче да у хришћанству нема сукоба и искључивости између једног и многих	Индивидуални фронтални	да развије свест да Бог није одустао од првобитног циља због кога је створио свет, а то је да се свет сједини с Њим посредством човека и да тако живи вечно	Схвате да је циљ давања Божијег закона да се покаже слобода човековог избора између људи и природе
5. Старозаветни мотиви у православној иконографији православна иконографиа показује јединство старозаветне и новозаветне цркве; спасење света и људи ће бити на крају историје кад Христос поново дође у сили и слави и кад васкрсну сви људи у Христу, а природа се преобрази из смртне у бесмртну.	5	Описивање и објашњење икона Старог Завета и јединства старозаветне и новозаветне Цркве кроз иконе	-Схвата повезаност својстава створене природе и Божије благодати - Отворено и радознало поставља питања.	Индивидуални фронтални	да развије способност уочавања сличности у структури страозаветне и новозаветне цркве	Да ученици схвате значај постојања икона

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Циљ и задаци

Општи циљ предмета

Општи циљ предмета је оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице, проширивање знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање.

Задаци предмета

-подстицање и оспособљавање за активно учешће у животу школе развијањем вештина за унапређивање услова школског живота кроз праксу;

-упознавање школских правила и процедура

- разумевање функционисања органа управљања школе и стручних тела;

- упознавање права и одговорности свих актера на нивоу школе;

-развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења;

- обучавање техникама групног рада;

- развијање способности критичког просуђивања и одговорног одлучивања и деловања.

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Редни број	Наставна тема	Број часова
1	Упознавање основних елемената програма	6
2	Сагледавање услова школског живота	4
3	Избор проблема на коме ће севрадити	1
4	Сакупљање података о изабраном проблему	8
5	Активизам и партиципација – план акције	12
6	Јавна презентација плана акције	1
7	Осврт на научено -евалуација	4

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК - ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ: Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавања на отвореност и комуникацију, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Циљ наставе НЕМАЧКОГ језика у V разреду јесте да:
- учење разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са темама предвиђеним наставним програмом;
- ученик чита са разумевањем кратке писане и илустроване текстове у вези са предвиђеним наставним програмом;
- ученик самостално усмено изражава садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом;
- ученик у писаној форми изражава краће садржаје у вез са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода;
- ученик остварује комуникацију и са саговорником размењује информације у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући социокултурне норме интеракције;
- ученик познаје принципе граматичке и социолингвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Задаци:
- **Оперативни задаци** по језичким вештинама се постепено проширују и усложњавају. Истовремено се континуирано примењују и оперативни задаци из претходних разреда;
- Разумевање говора;
- Разумевање писаног текста;
- Усмено изражавање;
- Интеракција;
- Писмено изражавање.
- **Начин остваривања програма**

Комуникативна настава језик сматра средством комуникације. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводи и примењују следећи ставови:
- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике у пријатној и опуштеној атмосфери;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник мора бити сигуран да је схваћено знање поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјалирајуће елементе;
- битно је значење језичке поруке;
- почев од петог разреда очекује се да наставник ученицима скреће пажњу и упућује их на значај граматичке прецизности исказа;

- знање ученика мери се јасно одређеним релативним критеријумима тачности;
- са циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива на раду у учионици и ван ње, спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, проспекти, аудио материјал);
- почев од петог разреда наставник упућује ученке на граматичке садржаје без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се оцењује на основу употребе у одговарајућем контексту.

Комуникација и интеракција у настави немачког језика укључује и следеће:
- усвајање језичког садржаја кроз осмишљено учествовање у друштвеном чину;
- уџбеници постају извори активности и морају бити праћени употребом аутентичних материјала;
- учионица постаје простор који је могуће прилагођавати проблемима наставе;
- рад у паровима, малим и великим групама (мини дијалози, игра по улогама);
- вежбе слушања (према упутствима наставника или са cd-а);
- певање у групи;
- разумевање писаног текста;
- писмено изражавање (проналажење недостајуће речи, употпуњавање низа, укрштене речи и сл.);
- писање честитки и разгледница.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Први контакти *Hallo*	5	-ученици се упознају са немачким говорним подручјем -препознају и користе бројеве -разумеју и одговарају на једноставна питања -схватају појам одређеног члана -препознају и користе личне заменице -постављају једноставна питања -одговарају на кратка питања	-предаје ново градиво, чита текст објашњава значење нових речи, даје упутства, објашњава граматичка правила, проверава рад ученика,мотивише, партнер у педагошкој комуникаци-ји	- рад на тексту - дијалошка - метода вођења разговора - аудитивна	-усвајање основних знања из немачког језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима који говоре немачки језик, -усвајање норме комуникације у складу са специфичностима немачког језика.	-ученик усваја основна правила и знања о немачком језику и култури
Породица и блиско окружење *-Das ist meine Familie* *-Hast du Geschwister?*	12	-разликује чланове породице и користи мушки и женски род -слуша и разуме кратак текст -одговара на једноставна питања -поставља питања -усваја облик за учтиво обраћање -користи облик за учтиво обраћање	-анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, усмерава	-дијалошка метода, монолошка метода, илустративна метода, разговор,	-усвајање новог вокабулара, употреба присвојне заменице “mein”	-ученик овладава једноставним говорним структурама , развија се комуникативна вештина
Мој дом *-Wo wohnt ihr?* *-Das Haus von Familie Weigel*	12	-разликује негације kein/nicht -разуме употребу негација kein/nicht -користи негације kein/nicht	-даје упутства, координира рад ученика, упућује ученике узаконитости усменог и писменог изражавања , уводећи граматичке садржаје без детаљних граматичких објашњења	-дијалошка -индивидуални рад -вербално-текстуална разговор, коришћење мултимедијалних презентација	-ученик треба да научи да каже где станује, где се то налази и колико их има код куће, -ученик треба да зна да измења по лицима глаголе haben, sein i wohnen -ученик треба да научи називе просторија у кући и да их опише.	-ученик зна да каже где станује, уме да мења глалоге haben, sein i wohnen -ученик зна да наброји просторије у кући и намештај и да их опише са бар једним придевом.
Празници и обичаји *-Weihnachten* *-Ostern*	2	-слуша, чита. тражи информације у тексту,одговара на питања, поставља питања, пише кратке реченице о свакодневним активностима ,упоређују празнике у Немачкој, Аустрији и Швајцарској и својој земљи	-организује -припрема -прати -помаже -мотивише -планира -учествује -вреднује	-рад на тексту -метода вођења разговора	-ученик тре ба да се упозна са обичајима прославе Божића и Ускрса	-ученик се упознао са обичајима Божића и Ускрса
Животиње *Mautzi, unsere Katze*	8	-прича о својим омиљеним животињама -правилно користи множину именица -уме да исприча кратку, једноставну причу	-даје упутства -координира -помаже -мотивише - наводи на повезивање и примену	-дијалошка метода, -монолошка метода, -илустративна метода, -разговор-,	-ученик треба да научи називе животиња, савлада употребу неодређеног члана у акузативу и негацију, да користи глалог moegen -развије позитиван однос према животној	-ученик је научио називе животиња, савладао употребу неодређеног члана у акузативу и негације, зна а употреби глагол moegen у презенту

			знања -усмерава- вреднује		средини и другим живим бићима;	
Исхрана *-Was isst du in der Pause?*	5	-слушање,понављањ е,читање и реаговање на краће језичке садржаје везане за тему -допуњавање реченица -глума -извођење закључака у вези са граматичким правилима -вођење дијалога ученика међусобно уз координацију наставника	-даје упутства -координира -помаже -мотивише -наводи на повезивање и примену знања -вреднује	-рад на тексту -дијалошка -метода вођења разговора -аудитивна	-ученик треба да: -усвоји лексику везану за тему, разуме краћи текст -раликује и правилно користи бројиве и небројиве именице -правилно користи неодређени члан и одређени члан - поставља питања у вези количине -усвоји презент неправилнпглагола essen. -увежба да наручи јело у ресторану -разуме и даје једноставна упуства у вези са темом	-ученик је начио да употребљаваглагол essen и набројн намирнице које користу у исцхрани, научио је да поручи храну и пиће са јеловника и да пита за цену.
Одећа *-Was soll ich anziehen?*	4	-слушање, допуњавање, одговори на питања, описивање слика, допуњавање реченица, усмено излагање, читање дијалога упаровима, прављење дијалога, понављање (вежбе изговора), допуњавање табеле на основу аудио записа	-организује -припрема -прати -помаже -мотивише -планира -учествује -вредну	-дијалошка -метода вођења разговара -рад на тексту -аудитивна -метода самосталног рада ученика	-ученик треба да научи називе одеће, ученик треба да научи присвојне заменице у акузативуа, ка и да усвоји модалне глаголе sollen i können	-ученик је научио називе одеће, научио је присвојне заменице у акузативу и модалне глаголе sollen i können
Окружење Ја и моји другови *-Ein Besuch* *-Die Nachbarn von Familie Weigel*	12	- слушање понављање и реаговање ка краће језичке садржаје везане за тему. -Читање, решавање граматичких вежбања,постављање питања и одговарање на питања, долажење до	-планира -припрема -анализира -мотивише, -координира, -наводи на повезивање и примену знања, усмерава,	-рад на тексту -дијалошка -метода вођења разговора -аудитивна	-ученик треба да зна да пита некога одакле долази и да одговори на то питање, да набројн неке државе, да савлада употребу потврдног и одричног одговора на питање. Ученик треба да научи да се учтиво поздрави	- ученик зна да пита одакле неко долази и да одговори на то питање, зна да набројн државе и језик који се говори у њима, зна да потврдно и одрично одговори на постављено питање

		граматичких правила, повезивање језичких израза са сликом, описивање слика, усмено излагање, извођење дијалога, вежба изговора	оцењује			
Остало: - годишња доба, месеци у години, дани у седмици, исказивање времена *Um wie viel Uhr stehst du auf?*	7	-слушање, допуњавање, одговори на питања, описивање слика, допуњавање реченица, усмено излагање, читање дијалога у паровима, прављење дијалога, понављање (вежбе изговора), допуњавање табеле на основу аудио записа	-даје упутства, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	-метода вођења разговора -дијалошка метода самосталног рада ученика -аудитивна	-ученик треба да научи да питаколико је сати и да зна да одговори на то питање. Ученик треба да се упозна са глаголи са одвојивим префиксом. са упитним речима везаним за време	- ученик зна да пита колико је сати и да одговори на то питае, познаје глаголе са одвојивим префиксом, зна упитне речи везане за време
Школа *Meine Schulsachen*	8	-слушају, читају. траже информације у тексту,одговарају на питања, поставњају питања,пишу кратке реченице о свакодневним активностима	-анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, усмерава	-рад на тексту -дијалошка -метода вођења разговора -аудитивна	-ученик треба да научи да набројi школски прибор и да зна њихове облике множине, да савлада облике одређеног члана у акузативу, да научи предмете у школи и употребу придева у позитивном и негативном контексту	-ученик је научио да набројi школски прибор и зна њихове облике за множину, научио је облике одређеног члана у акузативу, уме да набројi предмете у школи, употребљава придеве позитивиног и негативног значења

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа

ИЗАБРАНИ СПОРТ – РУКОМЕТ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТ ИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
РУКОМЕТ	36	-вежбање -анализирање -трчање -скакање -такмичење	-анализирање -поређење -показивање -објашњавање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких	Ученик зна: Да игра рукомет, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. -да, развија културу навијања, негује хумане и равноправне односе међу вршњацима, квалитетно користи слободно време за бављење физичким активностима организовано и самостално, препознаје хитна и ургентна станја и да пружи прву помоћ код лакших повреда.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа

ИЗАБРАНИ СПОРТ – КОШАРКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТ ИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
КОШАРКА	36	вежбање -анализирање -трчање -скакање -такмичење	-анализирање -поређење -објашњавање -показивање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких	Ученик зна: Да игра кошарку, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. -да развија културу навијања, негује хумане и равноправне односе међу вршњацима, квалитетно користи слободно време за бављење физичким активностима организовано и самостално, препознаје хитна и ургентна станја и да пружи прву помоћ код лакших повреда

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа
ИЗАБРАНИ СПОРТ – ОДБОЈКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТ ИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ОДБОЈКА	36	-вежбање -анализирање -трчање, скакање -такмичење	анализирање - објашњавање -показивање поређење	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких	Ученик зна: . Да игра одбојку, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. -да развија културу навијања, негује хумане и равноправне односе међу вршњацима, квалитетно користи слободно време за бављење физичким активностима организовано и самостално, препознаје хитна и ургентна станја и да пружи прву помоћ код лакших повреда

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа

ИЗАБРАНИ СПОРТ – ФУДБАЛ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТ ИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ФУДБАЛ	36	-вежбање -анализирање -трчање -скакање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких	Ученик зна: -. Да игра фудбал примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. -да развија културу навијања, негује хумане и равноправне односе међу вршњацима, квалитетно користи слободно време за бављење физичким активностима организовано и самостално, препознаје хитна и ургентна станја и да пружи прву помоћ код лакших повреда.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа

ИЗАБРАНИ СПОРТ – СТОНИ ТЕНИС

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТ ИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
СТОНИ ТЕНИС	36	-вежбање -анализирање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	-задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких способности	Ученик зна: Да игра стони тенис користећи виши ниво технике удараца повезујући их са кретањем, може да одигра тактичку замисао и користи више врста сервиса. -зна функцију и значај стоног тениса, већи број правила, принципе и утицаја тренинга..

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа

ИЗАБРАНИ СПОРТ – АТЛЕТИКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТ ИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
АТЛЕТИКА	36	-ходање -трчање -вежбање -анализирање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	-задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких способности.	Ученик зна: Да правилно изводи технику штафетног трчања. -да правилно скаче у даљ, варијантом технике увинуће. -да правилно скаче у вис леђном варијантом технике. -да правилно баца куглу леђном варијантом технике. -да зна правила за такмичење.

В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Циљ и задаци
Циљ образовно-васпитног рада изборног предмета је да се ученици оспособе за самостално коришћење рачунара.
Задаци образовно-васпитног рада:
упознавање ученика са применом рачунара у различитим областима људске делатности;
развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду;
подстицање креативног рада на рачунару;
оспособљавање за рад на рачунару.
Оперативни задаци:
- упознавање ученика са графичким радним окружењем оперативног система;
- упознавање ученика са организацијом дискова, датотека и директоријума;
- упознавање ученика са подешавањем околине за рад на српском језику;
- упознавање ученика са инсталацијом додатних уређаја и програма;
- упознавање ученика са радом у програму за обраду текста;
- упознавање ученика са основним програмима за рад у мултимедији;
- оспособљавање ученика за самостално коришћење рачунарских програма.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

При реализацији тематске целине "**Оперативни систем**" треба упознати ученике са оперативним системом *Виндовс* или *Линух.* Потребно је на самом почетку упознати ученике са графичким радним окружењем, са посебним нагласком на радну површину - Десктоп и његове делове (Таскбар, иконице, позадинска слика). Објаснити ученицима шта је Схортцут и употребу десног и левог клика мишем. Објаснити ученицима рад са објектима у *Му Цомпутер*-у. У оквиру ове наставне јединице упознати их са организацијом дискова, датотека и директоријума. Објаснити преносне и фиксне меморијске медијуме: дискете, ЦД и ДВД, Фласх меморије као и хард дискове. Пошто су ученици савладали овај део програма треба их упознати са програмом за управљање датотекама и директоријумима, *Виндовс Експлорер*. Ученицима указати на сличности са иконом *Му Цомпутер*, објаснити им рад са објектима и функцију десног тастера миша у овом програму, а посебан акценат ставити на *Цлипбоард* (на копирање и премештање објеката). Сваки ученик треба да научи да копира односно премести објекат са диска на преносни меморијски медијум (дискету, фласх меморију, ЦД и друго) и обрнуто. Након што су ученици савладали основе, објаснити им и остале појмове у *Експлорер*-у,

манипулацију групама објеката (помоћу тастера Схифт или Цтрл) и акценат ставити на проналажење фајлова односно на наредбу Финд. Након што су савладали *Ехплорер,* ученицима омогућити да вежбају један час те да самостално праве директоријуме и да проналазе одређене врсте датотека коришћењем џокер знакова * и ? (на пример слике, **.јпг*), као и на основу датума измене или величине фајла.

Објашњавање *Цонтрол Панел*-а почети са подешавањем изгледа радне површине и тастатуре. Сваки ученик треба да научи да промени позадинску слику и да подеси српску ћириличну и латиничну тастатуру. Остала подешавања, као што су датум и време, подешавање миша, мултимедијалних уређаја, звука и постављање пассворд-а показати ученицима без детаљније обраде ових опција. Објаснити им шта су то *фонтови.* Ученицима омогућити један час да понове стечена знања кроз вежбу. Ученицима треба показати како се инсталира програм, а такође и како се уклања непотребан програм опцијом *Адд/Ремове програмс*. Један час допустити ученицима да вежбају инсталирање програма, а уклањање програма им допустити само уз надзор наставника. Објаснити групе програма (Аццессориес, Цоммуницатион, Фах, Мултимедиа) и како се њима манипулише.

Инсталацију нових додатних уређаја ученицима објаснити на практичном примеру. Објаснити им појам *плуг&плау* (прикључи и почни да користиш) као и ток инсталације. На посебном часу за вежбање сваки ученик треба да инсталира програм са ЦД-а, да га покрене и на крају да га под надзором наставника уклони са рачунара.

Објаснити појам рачунарског вируса и злонамерног програма. Објаснити опасности од рачунарских вируса и злонамерних програма и како се од њих треба штитити. Објаснити појам легалног и пиратског софтвера.

При реализацији тематске целине **"Рад са текстом"** показати ученицима на које се начине може покренути програм за обраду текста (иконица, *Старт/Програмс, Старт/Рун*). Посебну пажњу обратити на радни простор као и на главни мени и траку са алатима. Сваки ученик треба да научи како се постављају и уклањају *тоолбар-ови*. Показати ученицима како се креира нови документ, односно како се отвара већ постојећи. Објаснити како се снима документ и нарочито нагласити разлику између команди *Саве* и *Саве Ас*. Пошто су обрађене основне команде *Филе* менија објаснити ученицима како се одређује изглед и величина стране, као и маргине (дијалог *Паге Сетуп*).

Пошто су се упознали са основним операцијама у програму за обраду текста, ученицима детаљно објаснити функције тастера са тастатуре, нарочито оних који су неопходни за рад у програму за обраду текста (*Дел, Бацкспаце, Инсерт*…), као и појам курзора. Показати како се селектује текст а након тога ученици сами треба да примене опције *Цлипбоард-а* које су научили у претходној теми (*Цut, Цopy, Пасте*).

Појам *форматирања* објаснити на примеру знака, објашњавајући ученицима дијалог *Фонт.* Кроз практичан рад ученици треба да савладају технику промене изгледа карактера (промена величине, боје, врсте фонта).

Код форматирања пасуса објаснити функцију тастера *Ентер* и дијалог *Параграпх*, односно како се врши поравнавање текста, увлачење редова и дефинисање прореда. У оквиру ове јединице показати ученицима и дијалог *Буллетс анд Нумберинг*. Ученицима обезбедити довољно времена да утврде стечено знање кроз практичну израду задатака.

У наставној јединици *штампање* објаснити укратко ученицима како се инсталира штампач и посебно се осврнути на дијалоге *Принт* и *Принт Превиew* са својим командама.

Ученицима треба објаснити на који начин се ради са сликама у текстпроцесору коришћењем менија *Инсерт.* Такође демонстрирати употребу *Wорд Арт-а*. Након тога наставити са графиком у програму за обраду текста и то са тоолбар-ом *Драwинг*. У овој наставној јединици показати ученицима како се цртају објекти, готове објекте (*Аутосхапес*) као и текст боксове и објаснити им како се врши промена боје фонта, линија и површине.

При реализацији тематске целине **"Увод у мултимедију"** ученике упознати са појмом мултимедија. Оспособити ученике да користе неке најчешће употребљаване апликације за рад са мултимедијом (нпр. Медиа Плауер, Реал Плауер, Мицро ДВД ...). Дати им основне информације о преносу, обради и репродукцији слике и звука на рачунару. Демонстрирати и практично реализовати употребу едукативних ЦД-а и ДВД-а (електронске књиге, енциклопедије, атласи...)

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА				
Назив предмета: Информатика и рачунарство			Разред – 5	
РБР	Назив наставне теме	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду новог градива	друге типове часова
1	Оперативни системи	14	12	2
2	Рад са текстом	14	9	5
3	Увод у мултимедију	8	5	3
Укупно		36	26	10

Наставни предмет: Информатика и рачунарство за 5. разред				**Годишњи фонд часова: 36**		
Садржаји програма (области)	**Број часова по областима**	**Активности ученика**	**Активност наставника**	**Начин и поступак остваривања**	**Циљеви и задаци садржаја програма**	**Исходи**
Оперативни системи	14	• слушају • посматрају • описују • упоређују • одговарају • дискутују • истражују • раде на рачунару	• организује • реализује • пита • мотивише • прати активности ученика • подстиче • објашњава • демонстрира	• индивидуални • фронтални • групни • демонстративна • метода практичних радова на рачунару • експериментална • активне методе	• упознавање са графичким радним окружењем Windows-а • упознавање са Control Panel-ом • упознавање са Windows Explorer-ом • упознавање са инсталацијом и деинсталацијом програма и периферије • упознавање заштите од рачунарских вируса	• ученик уме самостално да користи Windows • уме да користи програм Windows Explorer • уме да користи основне опције Контролне табле • уме да изврши проверу и опоравак оштећених делова хард диска • уме да користи заштиту од вируса
Рад са текстом	14	• слушају • посматрају • описују	• организује • реализује • пита	• индивидуални • фронтални • групни	• ученици треба да схвате улогу текст процесора • упознавање са радом са документима, подешавањем стране,	• ученик уме самостално да уреди једноставнији текст • уме да користи слике и цртеже у текст процесору

		• упоређују • одговарају • дискутују • истражују • раде на рачунару	• мотивише • прати активности ученика • подстиче • објашњава • демонстрира	• демонстративна • метода практичних радова на рачунару • експериментална • активне методе	уписивањем, кориговањем, селектовањем, изменама текста • упознавање са форматирањем текста, са радом са сликама и цртањем у текст процесору • упознавање са штампањем документа	• уме самостално да штампа документ
Увод у мултимедију	8	• слушају • посматрају • описују • упоређују • одговарају • дискутују • истражују • раде на рачунару	• организује • реализује • пита • мотивише • прати активности ученика • подстиче • објашњава • демонстрира	• индивидуални • фронтални • групни • демонстративна • метода практичних радова на рачунару • експериментална • активне методе	• ученици треба да схвате појам мултимедије и њену улогу • упознавање са програмима за рад са мултимедијом • упознавање са применом мултимедије у настави	• ученик уме самостално да направи видео запис и да употреби основне ефекте

Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Граматика	20	-повезује, закључује, бележи -усваја нове појмове, примењује знање на одговарајућим примерима -повезује градиво са осталим областима -ради на задацима уз наставникову помоћ	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -водити рачуна о одмерености захтева -стимулисање ученика за показане резултате -припрема и организација часова -упућује, објашњава -дефинише нове појмове -организује и контролише рад -проналази најпогодније облике и методе рада	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -рад на тексту као облик корелације наставе граматике и књижевности -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем	-развијање љубави према матерњем језику Стицање основних знања о именицама, функцијама и значењима падежа -стицање основних знања о заменицама и бројевима - стицање основних знања о глаголима (видовима и функцијама) -овладавање простом реченицом и њеним деловима -појам сложене реченице	-ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -увежбао је градиво на конкретним примерима и задацима -познаје врсте речи, препознаје подврсте речи, уме да одреди облик променљиве речи -препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици -препознаје главна значења и функције глаголских облика -препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску и комуникативну реченицу) -разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне и заповедне)
Ортоепија	2	-чита у складу са упутсвима које је добио од наставника	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -демонстрира како треба правилно прочитати одређени текст	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -рад на тексту као облик корелације наставе ортоепије и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивне методе	-увежбавање гласног читања -оспособљавање ученика за уочавање разлике у квантитету акцената -оспособљавање ученика за уочавање разлике у интонацији упитних реченица	-ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -правилно изговара одређене гласове -препознаје и води рачуна о реченичној интонацији
Правопис	6	- проширује своје знање о правопису -интересује се за коришћење школског Правописа	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -упућује ученике на коришћење школског Правописа	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -демонстрацијска и документацијска метода -рад на тексту као облик корелације наставе правописа и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем	-описмења вање ученика на темељима ортографских стандарда српског књижевног језика -проширивање знања о правописним правилима српског језика	-ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -зна шта све може пронаћи у школском Правопису и служи се с њим

Књижевност	5	-вежбе изражајног читања -повезивање познатих наставних садржаја са новим -употреба теоријских појмова -доживљава, разуме и учествује у обради текста -повезује књижевни садржај са сопственим искуством	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -усмеравање пажње ка важним естетским, моралним, животним и стилским вредностима у делима -увођење ученика у анализу лирских, епских и драмских дела -увођење ученика у проналажење мотива и песничких слика у лирској песми -увођење ученика у појам и функцију стилских фигура	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -текст-метода -демонстрацијска и документацијска метода -рад на тексту као облик корелације наставе граматике и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивна и визуелна метода	-развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности -оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, сврстано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова -упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу -поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање текста - упућивање ученика на вођење дневника о прочитаним књигама - развијање потребе за књигом -навикавање на самостално коришћење библиотеке -упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности - тумачење мотива, песничких слика и изражајних средстава у лирској песми -увођење ученика у структуру епског дела с тежиштем на књижевном лику и облицима приповедања -увођење ученика у тумачење драмског дела, с тежиштем на драмској радњи и лицима	-повезује познате наставне садржаје -разуме, анализира и доживљава прочитано књижевно дело -развој потребе за књигом -ученик је проширио своје знање из одређене области -повезује наслов дела из обавезне лектире и род и врсту, лик из дела -препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација -разликује лирско-епске врсте -препознаје и разликује одређене стилске фигуре у књижевно уметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) Одређује мотиве, идеје, композицију и форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке,етичке) и њихову међусобну повезаност -разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог, дијалог -уочава разлику између препричавања и анализе дела
Језичка култура	3	-усмено излаже о неком догађају -писмено излаже о неком догађају -слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика -уклања самостално грешке у писменим радовима	-мотивише и охрабрује ученике за рад -слуша ученичко излагање -коментарише усмено и писмено изражавање ученика -подстиче ученике да повезује знање из различитих области	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -текст-метода -демонстрацијска и документацијска метода -рад на тексту као облик корелације наставе граматике и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивна и визуелна метода -језичке игре	-оспосо бљавање ученика за самостално, планско и економично препричавање, причање, описивање, извештавање, те за обједињавање разних облика казивања -оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама -уочавање разлике између месног говора и књижевног језика -развијање способности за правилно,	-пише састав на задату тему или усмено говори о њој -богаћење вокабулара ученика -ученик је проширио своје знање из одређене области -ученик је уочио корелацију задате теме са обрађеним градивом, градивом из другог предмета или темом из свакодневног живота -зна да исприча о измишљеном или стварном догађају у првом или трећем лицу -зна и користи оба писма -саставља разумљиву и граматички исправну реченицу

					течно, усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза -васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности -развијање патриотизма и васпитања у духу мира, културних односа и сарадње међу људима -лексичке и семантичке вежбе -синтаксичке и стилске вежбе	

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунска настава је средство педагошке интервенције у ситуацијама у којима се поступцима редовне наставе не могу постићи задовољавајући резултати код једног дела ученика.

ОРГАНИЗАЦИЈА ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ:

Организује се по једном недељно за сваки разред, у укупном годишњем фонду од 36 часова, а који ће ученици бити укључени варира током године. Програм редовне наставе уједно је и програм допунске наставе и најчешће је у корелацији са месечним планом за одређени разред.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. Разговор о садржајима и начинима рада, евидентирање ученика	1	поставља питања учествује у разговору даје предлоге	поставља питања и одговара на питања мотивише подстиче	разговор	Мотивисати ученике да уче стране језике правилном идентификацијом проблема у савладавању градива предвиђеног планом и програмом;	ученик је заинтересован за допунску наставу
2. Alphabet, Numbers	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање - квиз, погађање	поставља питања мотивише упућује на коришћење речника и граматике објашњава поставља задатке	метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике, индивидуални приступ сарадничко учење учење кроз игру	поновити и утврдити садржаје који нису потпуно усвојени у редовној настави; указати ученицима на потребу редовног учења и вежбања, као и на примену наученог;	ученик зна слова енглеског алфабета, уме да спелује, зна основне бројеве до 100 и редне до 10.

		-решава задатке				
3. Facts about me	3	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање	поставља питања мотивише објашњава поставља задатке	метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике, индивидуални приступ сарадничко учење учење кроз игру	надокнадити губитке у знању или вештинама, и тако омогућити ученику напредовање на његовом сопственом нивоу	ученик уме да каже и напише одређени број реченица о себи (личне информације, породица, школа), зна глагол BE у садашњем времену и зна да употреби садашње време Present Simple Tense
4. The Past Simple Tense	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање	поставља питања мотивише објашњава поставља задатке	метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике, индивидуални приступ сарадничко учење учење кроз игру	поновити и утврдити садржаје који нису потпуно усвојени у редовној настави; указати ученицима на потребу редовног учења и вежбања, као и на примену наученог;	ученик разликује глаголска времена, уме да употреби прошло време у писаној и говорној форми

ИСТОРИЈА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
УВОД Историјски извори; Рачунање времена, -временске одреднице -стара и нова ера	3	-активно слушање -учешће у разговору - одговара на питања -гледање илустрација и графикона	Објашњава, мотивише, указује	-наративни -дијалошки -илустратинни	Боље разумевање поделе историјских извора и временских одредница у прошлости	Ученици ће знати да разликују историјске изворе, одреде деценију век и миленијум за одређене године као и разлику старе и нове ере
ПРАИСТОРИЈА	1	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација -читање текстова	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља питања	-наративна -дијалошка -илустративна -текстуална -стрип или филм	Боље разумевање основних појмова из праисторије , уочавање и усвајање основних знања	Ученици ће боље разумети основне појмове уочавати разлике на сликама, усвајати основна знања
СТАРИ ВЕК -Друштво старог века -Државе старог истока -Спарта,Атина -Настанак Рима -Освајање Рима	5	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона -читање текстова - користи историјску карту и атлас	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, мотивише,проверава,поставља питања	-дијалошки -текстуални наративни -илустративни - рад у пару, -индивидуални	Разумевање појмова, усвајање основних знања, сналажење на карти, повезивање и примена наученог	Ученици ће боље разумети основне појмове уочавати разлике на сликама, усвајати основна знања,сналазити се на историјској карти, повезивати научено

ГЕОГРАФИЈА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Васиона и Земља	2	-Слуша,дискутује -Набраја,закључује	-Објашњава -Помаже -Подстиче -Прати	-Индивидуално,у пару и групи -Илустративно-демонстративно -Дијаошки	Развијање интересовања,радозналости, -Подстицање -Развијање географског мишљења -Усвајање основних знања о појавама и процесима -Изграђивање навика коришћења различитих метода,наставних средстава и сл.	-Именује небеска тела Сунчевог система - Наводи њихов распоред
Географска карта	2	-Слуша,разговара -Оријентише се -Посматра,уочава -Бележи,уцртава	-Објашњава -Подстиче -Помаже,прати -Усклађује	-Индивидуално -Дијалошки -Демонстративно -У групи и пару		-Разуме појам оријентације -Наводи начине оријентисања и представљања Земњине површине -Препознаје,чита географске и допунске елем.карте
• Планета Земља - Земљина кретања • Унутрашња грађа и рељеф Земље • Ваздушни омотач Земље	5	-Слуша,бележи,скицира -Посматра -Закњучује,набраја -Дискутује -Сарађује	-Објашнјава -Помаже -Подстиче -Усклађује -Прати -Реализује	-У групи -У пару -Индивидуално -Фронтално -Илустративно-демонстративно -Дијалошки		-Описује облик Земље -Препознаје појаве и процесе кретања Земље -Именује Земљине сфере -Препознаје основне одлике сфера Земље

МАТЕМАТИКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
СКУПОВИ	4	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава	- Разговор о похађању допунске наставе, циљевима и задацима - Поновити како се скупови формирају и графички приказују - Користити се дијаграмима и табелама	Боље разумевање начина на који се формирају скупови . Боље коришћење дијаграма и табела. Боље уочавање законитости помоћу веновог дијаграм и извођење операција и употребљавање скуповних

				Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња	- Уочити законитости помоћу Веновог дијаграма Изводити скуповне операције и правилно употребљавати ознак	операција.
СКУПОВИ ТАЧАКА	4	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона	– Поновити и допунити стечена знања о геометријским фигурама(права, дуж, полуправа, раван, кружница и круг, полураван, простор итд.)	– Боље разумевање појмова о основним геометријским фигурама(права, дуж, полуправа, раван, кружница и круг, полураван, простор итд.)
УГАО	8	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња	- Поновити појам угла и врсте углова - Обновити сабирање углова и рачунски и графички - Овладати појмовима комплементних и суплементних углова Обновити цртање паралелних прави	-Боље владање појмом угла и познавање врсте углова -Боље сабирање углова рачунски и граљфички -Боље коришћење појма комплементарних и суплементарних углова -Боље разумевање начина цртања паралелних правих
ДЕЉИВОСТ БРОЈЕВА	8	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Стварала¬чка Разговор Текстуал¬на Активнанастава Проблемсканастава Разменамишљења Интерактивнаметода Ситуациона Радионичарска Сарадња	Упознатидељивостприродних бројева и основнаправиладељивости Обновитидељењедекаднимјединицакао и природнимбројевима	-Бољекоришћењедељивостибројева и основнихправиладељивости -Бољекоришћењарачунскеоперациједелењадекаднимјединицамакао и природнимбројевима
РАЗЛОМЦИ	8	-активно учешће у раду на часу	Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима	Стварала¬чка Разговор	Поновитипојамразломака Записразломка	-Бољеразумејупојамразломака, записразломака, проширивање и

		-самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	-Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и слагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Текстуал¬на Активнанастава Проблемсканастава Разменамишљења Интерактивнаметода Ситуациона Радионичарска Сарадња	Проширивање и скраћивањеразломака Какосеразломциупоређују Какосеразломципреводе у децималниоблик и обрнуто Довољноувежбатиосновнерачунскео перацијесаразломцима Саставити и рачунатимањекомпликованебројевнеизразе Решитиједноставнијеједначине и неједначинесаразломцима Израчунатиаритметичусредину Оспособитиученикезакоришћењеразмере у пракси	скраћивањеразломака, упоређивањеразломака, превођењеразломака у децималнибројј и обрнуто. -Бољекоришћењеосновнихрачунскихоп ерацијасаразломцима, као и израчунавањеједноставнихизраза. -Бољерачунајуједноставнијеједначине и неједначинесараломцима и израчунавајуаритметичкусредину. -Бољекоришћењеразмере у пракси.
ОСНА СИМЕТРИЈА	4	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и слагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња	– Упознати осну симетрију и њена својства Извести конструкцију симерале дужи, симетрале угла и нормале на датој правој кроз тачку	-Бољеразумејупојамоснесиметрије. -Бољеизводеконструкцијесиметраледу жи, симетралеугла и нормаленадатојправојкрозтачк

БИОЛОГИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Особине живих бића и разноврсност живог света	1	Слушају, питају	-методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива	Стичу знања о особинама живих бића, њиховој грађи, класификацији, о вирусима, бактеријама, различитим нивоима организације живих бића. Усвајају појмове ћелије, вируса, бактерија и болести које изазивају
Биљке-грађа и животни процеси	4	Слушају, питају, упоређују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање и уочавање	Стичу знања о вегетативним и репродуктивним биљним органима, о животним процесима, дисању, транспирацији и фотосинтези, оплођењу, клијању и вегетативном размножавању
Разноврсност биљака, значај и заштита	2	Слушају, питају, упоређују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива и уочавање разлика	Стичу знања о алгама, маховинама и папратима, семеницама, јестивим и лековитим биљкама
Царство гљива	1	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива	Стичу знања о гљивама, лишајевима, њиховој грађи, разноврсности и значају

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Идентификација потешкоћа код ученика у савладавању градива редовне наставе	1	-слуша, -поставља питања, - чита, уочава -именује -разликује -упоређује	- презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима, објашњава, одговара на постављена питања, демонстрира, мотивише, ослобађа треме, подстиче, охрабрује, похваљује,сугерише, објашњава,	Индивидуални Индивидуализовани Рад у паровима Групни рад	Ученици треба да савладају делове градива које нису успели да савладају у току редовне наставе.	Ученик уме да се уме да примени основне граматичке појмове и правила, д
Алфабет	1	пише, закључује, анализира	објашњава, одговара на постављена питања, мотиви	Индивидуални Индивидуализовани Рад у паровима Групни рад	Ученик треба да се упозна са правилима ортографије и да уме да их примени	Ученик уме да препозна, пише и чита сва слова немачке абецеде
Вежбе читања текстова	1	чита, закључује,	Мотивише ученике, развија интересовања	Индивидуални	Ученик треба да увежба	Ученик је увежбао читање текста и уме правилно

из уџбеника		анализира	ученика, интерпретира, демонстрира	Индивидуализовани Рад на тексту	читање и да уме добро да изговори речи	да изговори сваку реч
Вежбе писања – преписивања и диктати	1	пише, закључује, анализира	Презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима, објашњава, одговара на постављена питања,	Индивидуални Индивидуализовани Рад на тексту	-Ученик треба да се упозна са правилима ортографије и да уме да их примени	Ученик уме да препозна, пише и чита сва слова немачке абецеде
Говорне вежбе – основна комуникација	1	комуницира, примењује знање из изговора	Мотивише ученике Развија интересовања ученика, интерпретира, објашњава, демонстрира	Индивидуални Индивидуализовани Рад на тексту	Ученик треба да примени знање и да повезује у језичке целине	Ученик успешно примењује стечено знање и повезује у језичке целине
Граматичке вежбе: глаголи sein и haben	1	пише, закључује, анализира, примењује знање	презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима, објашњава, одговара на постављена питања,	Индивидуални Индивидуализовани Рад на тексту	Ученик треба да савлада основна граматичка правила	Ученик је успешно савладао граматичка правила грађења глагола haben и sein
Граматичке вежбе: присвојне заменице у номинативу	1	пише, закључује, анализира	подстиче, охрабрује, похваљује, сугерише, објашњава	Индивидуални Индивидуализовани Рад на тексту	Ученик треба да савлада основна граматичка правила	Ученик је успешно савладао граматичка правила грађења присвојне заменице у номинативу
Основни бројеви до 100	1	пише, закључује, анализира	подстиче, охрабрује, похваљује, сугерише, објашњава	Индивидуални Индивидуализовани Рад на тексту	Ученик треба да савлада писање бројева до 100	Ученик је савладао писање бројева до 100
Помоћ при изради домаћих задатака	1	пише, закључује, анализира	подстиче, охрабрује, похваљује, сугерише, објашњава	Индивидуални Индивидуализовани Рад на тексту	Ученик треба самостално да реши домаћи задатак	Ученик је самостално урадио домаћи задатак

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Граматика	16	-повезује, закључује, бележи -усваја нове појмове, примењује знање на одговарајућим примерима -повезује градиво са осталим областима -ради на задацима -самостално даје примере за одређена правила која се обрађују	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -упућује, објашњава -дефинише нове појмове -проверава -организује и контролише рад -активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -рад на тексту као облик корелације наставе граматике и књижевности -рад у пару и групи	-развијање љубави према матерњем језику -проширивање знања о именицама, функцијама и значењима падежа - проширивање знања о заменицама и бројевима - проширивање знања о глаголима (видовима и функцијама) -овладавање простом реченицом и њеним деловима -појам сложене реченице	-ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -увежбао је градиво на конкретним примерима и задацима -познаје врсте речи, препознаје подврсте речи, уме да одреди облик променљиве речи -препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици -препознаје главна значења и функције

		-припрема се и учествује на такмичењима из српског језика	стваралачки рад и упућује их на самостално коришћење различитих извора сазнања -утврђује конкретан програм рада -проналази најпогодније облике и методе рада -ствара сараднички однос с ученицима -обезбеђује укључивање ученика у организоване облике рада ван школе (смотре, такмичења, конкурси)	-индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем		глаголских облика -препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску и комуникативну реченицу) -разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне и заповедне)
Ортоепија	2	-чита у складу са упутсвима које је добио од наставника	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -демонстрира како треба правилно прочитати одређени текст	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -рад на тексту као облик корелације наставе ортоепије и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивне методе	-усавршавање гласног читања -оспособљавање ученика за уочавање разлике у квантитету акцената -оспособљавање ученика за уочавање разлике у интонацији упитних реченица	-ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -правилно изговара одређене гласове -препознаје и води рачуна о реченичној интонацији
Правопис	6	-повезује нове наставне јединице са већ обрађеним и проширује своје знање о правопису -користи школски Правопис	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -упућује ученике на коришћење школског Правописа -обавештава ученике о правописним правилима и приказује их на конкретним примерима -активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује их на самостално коришћење различитих извора сазнања	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -демонстрацијска и документацијска метода -рад на тексту као облик корелације наставе правописа и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем	-описмења вање ученика на темељима ортографских стандарда српског књижевног језика -проширивање знања о правописним правилима српског језика	-ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -зна шта све може пронаћи у школском Правопису и служи се с њим
Књижевност	7	-вежбе изражајног читања -повезивање познатих наставних садржаја са новим	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова	-примена монолошке, дијалошке,	-развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности -оспособљавање за читање, доживљавање,	-повезује познате наставне садржаје -адекватно употребљава књижевнотеоријске појмове

		-употреба теоријских појмова -доживљава, разуме и учествује у обради текста -рад на претходно задатим истраживачким задацима -разговара о утисцима након прочитаног текста -повезује књижевни садржај са сопственим искуством -припрема се и учествује на такмичењу из књижевности	-усмеравање пажње ка важним естетским, моралним, животним и стилским вредностима у делима -увођење ученика у анализу лирских, епских и драмских дела -увођење ученика у проналажење мотивива и песничких слика у лирској песми -увођење ученика у појам и функцију стилских фигура -активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује их на самостално коришћење различитих извора сазнања -утврђује конкретан програм рада -проналази најпогодније облике и методе рада -ствара сараднички однос с ученицима -обезбеђује укључивање ученика у организоване облике рада ван школе (смотре, такмичења, конкурси)	обавештајне методе -текст-метода -демонстрацијска и документацијска метода -рад на тексту као облик корелације наставе граматике и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивна и визуелна метода	разумевање, сврстано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова -упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу -поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање текста - вођења дневника о прочитаним књигама - развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици служе као извором сазнања, навикавање на самостално коришћење библиотеке -упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности - тумачење мотива, песничких слика и изражајних средстава у лирској песми -увођење ученика у структуру епског дела с тежиштем на књижевном лику и облицима приповедања -увођење ученика у тумачење драмског дела, с тежиштем на драмској радњи и лицима	-разуме, анализира и доживљава прочитано књижевно дело -развој потребе за књигом -препознаје одлике књижевних родова и одређених књижевних врста, одређује их -препознаје стилске фигуре у делима и даје самосталне примере за исте -ученик је проширио своје знање из одређене области -повезује наслов дела из обавезне лектире и род и врсту, лик из дела -препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација -разликује лирско-епске врсте -препознаје и разликује одређене стилске фигуре у књижевно уметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) -одређује мотиве, идеје, композицију и форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке,етичке) и њихову међусобну повезаност азликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог, дијалог -уочава разлику између препричавања и анализе дела
Језичка култура	5	-усмено излаже о неком догађају -писмено излаже о неком догађају -слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика -учествује у разговору о радовима осталих ђака -уклања самостално грешке у писменим радовима -самостално се служи књижевном и некњижевном грађом -припрема и излаже самосталн ерадове пред својом групом, разредом или школом	-мотивише и охрабрује ученике за рад -слуша ученичко излагање -коментарише усмено и писмено изражавање ученика -подстиче ученике да повезује знање из различитих области -активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује их на самостално коришћење различитих извора сазнања -утврђује конкретан програм рада -проналази најпогодније облике и методе рада -ствара сараднички однос с	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -текст-метода -демонстрацијска и документацијска метода -рад на тексту као облик корелације наставе граматике и књижевности -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада	-оспосо бљавање ученика за самостално, планско и економично препричавање, причање, описивање, извештавање, те за обједињавање разних облика казивања -оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама -уочавање разлике између месног говора и књижевног језика -развијање способности за правилно, течно, усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза -васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности	-пише састав на задату тему или усмено говори о њој -богаћење вокабулара ученика -ученик је проширио своје знање из одређене области -ученик је уочио корелацију задате теме са обрађеним градивом, градивом из другог предмета или темом из свакодневног живота -зна да исприча о измишљеном или стварном догађају у првом или трећем лицу -зна и користи оба писма -саставља разумљиву и граматички исправну реченицу

		-припрема се и учествује на литерарним конкурсима	ученицима -обезбеђује укључивање ученика у организоване облике рада ван школе (смотре, такмичења, конкурси)	-учење откривањем -аудитивна и визуелна метода -језичке игре	-развијање патриотизма и васпитања у духу мира, културних односа и сарадње међу људима -лексичке и семантичке вежбе -синтаксичке и стилске вежбе	

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Додатни рад се организује за изнад просечне и посебно заинтересоване ученике који желе да сазнају више и покажу своју даровитост и да се припремају за такмичење (ученици осмог разреда).Организоваће се једанпут недељно,а у време такмичења ће бити организовано више од једног часа недељно (осми разред). Прошириваће се садржаји из редовне наставе, радити нови и мало тежи садржаји, а опет према афинитету и интересовању ученика.Уколико се укаже потреба биће сачињени индивидуални програми рада са ученицима на основу њихових претходних знања, интересовања и способности.Неговаће се све језичке вештине:читање, говор,писање и слушање. У оквиру припрема за такмичење ученици осмог разреда ће радити тестове на часовима додатне наставе и код куће. Анализа грешака ће се вршити на часовима додатне наставе.

ИЗБОР УЧЕНИКА за додатну наставу се врши по следећим критеријумима:
- Општи успех
- Успех из енглеског језика
- Интересовање ученика
- Посебне способности
- Мотивација
- Досадашњи постигнути резултати

ВРЕДНОВАЊЕ се врши се кроз анализу:
- Успешно савладан програм
- Освојена места на такмичењу

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. Разговор о садржајима и начинима рада, евидентирање ученика	1	поставља питања учествује у разговору даје предлоге	поставља питања и одговара на питања мотивише подстиче	разговор демонстративно-илустративна метода	заинтересовати ученике за похађање додатне наставе; развијати љубав према енглеском језику; развијати истраживачки дух	ученик је заинтересован за додатну наставу

2. Life and culture: The UK and the USA	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање - квиз, погађање -решава задатке	поставља питања мотивише упућује на коришћење речника и граматике објашњава поставља задатке	аудио-визулена метода метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике	развијање критичког мишљења развијање толеранције оспособљавање за самостално учење развијање социокултурне компетенције	Ученик ће бити у стању да: -анализира и синтетише граматичке и лексичке јединице -одржава сталну мотивацију и жељу за учењем решавајући интелектуално захтевније задатке -примењује одређене технике самосталног учења
3. Reading a story: Silent Powers	3	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање - квиз, погађање - откривање и увиђање законитости	поставља питања мотивише упућује на коришћење речника и граматике објашњава поставља задатке	метода рада на тексту метода разговора	развијање критичког мишљења развијање толеранције оспособљавање за самостално учење развијање техника и вештине читања развијање комуникативне компетенције	Ученик ће бити у стању да: -анализира и синтетише граматичке и лексичке јединице -одржава сталну мотивацију и жељу за учењем решавајући интелектуално захтевније задатке -примењује одређене технике самосталног учења
4. At home	3	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање -пише краће саставе и песме	поставља питања мотивише упућује на коришћење речника и граматике објашњава поставља задатке	метода рада на тексту метода разговора метода писмених радова	развијање критичког мишљења развијање толеранције оспособљавање за самостално учење развијање техника читања развијање комуникативне компетенције развијање вештине слушања развијање вештине писања	Ученик ће бити у стању да: -анализира и синтетише граматичке и лексичке јединице -одржава сталну мотивацију и жељу за учењем решавајући интелектуално захтевније задатке -примењује одређене технике самосталног учења - пише краће саставе и песме

ИСТОРИЈА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
УВОД Историјски извори; Рачунање времена, -временске одреднице -стара и нова ера	1	-активно слушање -учешће у разговору - одговара на питања -гледање илустрација и графикона - истражује, анализира историјске изворе	Објашњава, сугерише, мотивише, подстиче, анализира, проверава, поставља питања	Наративни, дијалошки	Боље разумевање поделе историјских извора и временских одредница у прошлости	Проширивање постојећих знања, развијање вештина, креативности и међусобне сарадње
СТАРИ ВЕК Државе и друштво Старог Истока -Грчки полиси -Хеленизам -Стари Рим	5	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона -читање текстова - истражује, анализира историјске изворе,користи историјску карту и атлас -израда паноа	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упућује на изворе знања, сугерише, проверава,поставља питања	-наративна -дијалошка -илустративна -текстуална -стрип или филм	Боље разумевање основних појмова из старог века , уочавање и проширивање основних знања, истраживање , употреба различитих извора знања	Проширивање постојећих и усвајање нових знања, развијање вештина, креативности и међусобне сарадње
ПРИПРЕМА ЗА ТАКМИЧЕЊЕ	3	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона -читање текстова - истражује, анализира историјске изворе,користи историјску карту и атлас -израда тестова	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упућује на изворе знања, сугерише, проверава,поставља питања	Дијалошки, текстуални, наративни,илустративни, рад у пару, индивидуални	Боље разумевање основних појмова из старог века , уочавање и проширивање основних знања, истраживање ,рад на историјским изворима	Ученици ће боље разумети основне појмове уочавати разлике на сликама, усвајати основна знања,сналазити се на историјској карти, повезивати научено

МАТЕМАТИКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ	8	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује ,	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска	Разговор о похађању додатне наставе, циљевима и задацима, могућностима такмичења, иницијални испит знања... Израчунати збир првих n природних бројева. Решавати задатке рачунских операција у којима недостају одређене замене(задаци са звездицама, математички ребуси). Решавати једноставније линеарне једначине са једном непознатом заданом алгебарски, преко дефиниција.	Боље разумевање и проширивање знања у раду са природним бројевима(израчунавање збира, решавање ребуса, решавању једначина, проблемских задатака као и некин сложенијих задатака)

		примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	Сарадња	Проблемске задатке решавати свођењем на линеарну једначину (Декартова метода) Научити применити дистрибутивност и у тежим задацима у којима се заједнички фактор појављује као непозната величина. Примењиватидистрибутивност у једначинама. Сложеније проблемске задатке који би се могли решавати помоћу ј-на сводити на алгебарски запис са једном непознатом по принципу ваге у равнотежи. Одређивати бројеве ако су делови броја непознати симболи.	
ДЕЉИВОСТ ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА	8	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња	Решавати задатке у којима се могу применити својства дељивости збира, разлике, производа и количника. Научитиправиладељивости са4,6,8,12,1518,25... Упознати правила дељивости са наведеним бројевима. Решавати задатке са остатком при дељењу. Упознати Ератостеново сито, решавати сложеније задатке у којима је укључено растављање сложених бројева на просте чиниоце. Решавати сложеније задатке са заједничким садржалцем и делиоцем итд.)	Боље разумевање и решавање сложених задатака који се односе на дељивост бројева, дељењем са остатком, применом нзд, нзс, задатке који се решавају применом растављања на чиниоце
СКУПОВИ	6	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња	Усвојити кључне појмове: појам скупа, означавање скупа, елементи скупа, подскуп скупа, једнакост скупова. Упознати основне операције са скуповима: разлика,пресек,унија скупова Задатке из подручја пребројавања решавати преко скупова (али и оставити могућност ученику да користи и „свој" начин решавања задатака уз образложење). Решавати задатке у којима се пребројава број дужина, троугла, квадрата, правоугаоника... Одредитипресекскуповатачака. Решавати сложеније задатке у којима треба одредити опсег и површину заданих ликова. Посебнупажњупосветитимернимјединицама и	Боље разумевање и проширивање основна знања које се односе на скупове и операције са скуповима Разумевање сложенијих задатака који се односе на пребројавање скупова, одређивање обима и површине неких ликова

		искуство...	-Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика		појмуповршине.	
ЗАДАЦИ СА ТАКМИЧЕЊА	10	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим областима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња	Задаткесатакмичењабиратипотемамакојесе обрађујуилиихгруписатипоподручјима (рачунскизадаци, геометријскизадаци, дељивост, главоломке...) Можесепосебноистакнутидајеодређенизада такбионатакмичењу.	Боље разумевање и решавање задатак који су били на претходним такмичењима
ЛОГИЧКИ ЗАДАЦИ	4	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим областима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња	Решавањезадатакалогичкогтипанаразличит еначинерадиподстицањаучениковекреативности и потенцијала.	Боље разумевање и решавање задатака логичног типа.

БИОЛОГИЈА

Садржаји програма	Број часо ва	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Биљке-грађа и животни процеси	4	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Стичу знања о вегетативним и репродуктивним биљним органима, о животним процесима, дисању, транспирацији и фотосинтези, оплођењу, клијању и вегетативном размножавању
Разноврсност биљака, значај и заштита	2	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Стичу знања у већем обиму о алгама, маховинама и папратима, семеницама, јестивим и лековитим биљкама
Царство гљива	1	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Стичу знања у већем обиму о гљивама, лишајевима, њиховој грађи, разноврсности и значају

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Увод у биологију - Руковање лупом и микроскопом, израда привремених препарата	**1**	слушају, записују, посматрају	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	самосталан практични рад ученика	проширивање и продубљивање знања ученика у руковању лупом и микроскопом и развијање способности и вештина ученика у самосталном раду, према њиховим интересовањима и склоностима	самостално или уз малу помоћ наставника, реализују вежбе предвиђене наставним планом, развијају креативност и такмичарски дух
Особине живих бића и разноврсност живог света – класификација живих бића	**1**	слушају, записују, посматрају, договарају се, цртају, лепе, сецкају	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	практични рад ученика – израда паноа	Проширивање знања о начину класификације живих бића, развијање интелектуалних способности и вештине уочавања и препознавања и побуђивање радозналости код ученика за проучавање живих бића и развијање логичког мишљења	самостално или уз малу помоћ наставника, реализују садржаје, развијају креативност и самопоуздање
Царство биљака -Разликовање делова и облика корена, издвајање хлорофила из листа, доказивање дисања и транспирације, клијање семена	**4**	слушају, записују, посматрају, договарају се, изводе огледе	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -демонстрира	практични рад ученика	доказивање процеса транспирације, дисања, клијања семена код биљака развијање мануелних и интелектуалних способности; развијање вештине уочавања и процењивања	самостално или уз малу помоћ наставника, реализују садржаје, развијају креативност и самопоуздање
Разноврсност биљака, значај и заштита- Прикупљање биљака за хербаријум	**2**	слушају, записују, посматрају, договарају се, изводе огледе	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -демонстрира	практични рад ученика – израда хербаријума	израда школског хербаријума, примена упутства за прикупљање биљака развијати сналажљивост, опажање, перцепцију при сакупљању природног материјала изграђивање позитивног односа према околини и	самостално или уз малу помоћ наставника, реализују садржаје, развијају креативност и самопоуздање

					љубави према природи	
Царство гљива - Посматрање квасца и хлебне буђи под микрископом	**1**	слушају, записују, посматрају, договарају се, изводе огледе	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -демонстрира	практични рад ученика	проширивање и продубљивање знања ученика о царству гљива; развијање способности и вештина ученика у самосталном раду, према њиховим интересовањима и склоностима	самостално или уз малу помоћ наставника, реализују садржаје, развијају креативност и самопоуздање

ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

Наставни предмет: Техничко и информатичко образовање				Годишњи фонд часова: 36		
Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Избор ученика и усвајање годишњег плана рада	1	• упознавање • договор	• координира • даје задатке • предлаже	• дијалог • рад на рачунару	• упознавање са садржајима плана секције	• ученици ће бити упознати са планом рада и имати могућност да дају своје сугестије
Увод	2	• гледају • коментаришу • рад на рачунару	• презентује • објашњава	• презентација • дијалог	• презентације фотографија и снимака са протеклих такмичења • представљање досадашњих радова чланова секције	• проширивање постојећих знања, развијање вештина, креативности и међусобне сарадње
Техничка документација	7	• гледају • цртају • коментаришу • рад на рачунару	• надгледа рад ученика • црта • даје задатке • објашњава	• презентација • дијалог • тимски рад	• боље разумевање реализације сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмација креативности и оригиналности	• ученици ће моћи самостално да израде техничку документацију
Практичан рад	20	• секу • састављају • цртају • мере	• надгледа рад ученика • црта • даје задатке • објашњава	• практичан рад • дијалог • вршњачко учење • рад на терену	• боље разумевање реализације сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмација креативности и оригиналности	• ученици ће моћи самостално да израде макету , модел или мултимедијалну презентацију

		• снимање камером • фотографисање				
Припрема за такмичење	6	• припремају рад са којим излазе на такмичење	• надгледа рад ученика • објашњава • координира	• практичан рад • дијалог • вршњачко учење	• боље разумевање основних појмова из градива, уочавање и проширивање основних знања, истраживање	• ученици ће боље разумети основне појмове, усвајати основна знања, повезивати научено

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Наставни предмет: Информатика и рачунарство				Годишњи фонд часова: 36		
Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Избор ученика и усвајање годишњег плана рада	1	• упознавање • договор	• координира • даје задатке • предлаже	• дијалог • рад на рачунару	• упознавање са садржајима плана секције	• ученици ће бити упознати са планом рада и имати могућност да дају своје сугестије
Увод	2	• гледају • коментаришу • рад на рачунару	• презентује • објашњава	• презентација • дијалог	• презентације фотографија и снимака са протеклих такмичења • представљање досадашњих радова чланова секције	• проширивање постојећих знања, развијање вештина, креативности и међусобне сарадње
Техничка документација	7	• гледају • цртају • коментаришу • рад на рачунару	• надгледа рад ученика • црта • даје задатке • објашњава	• презентација • дијалог • тимски рад	• боље разумевање реализације сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмација креативности и оригиналности	• ученици ће моћи самостално да израде техничку документацију
Практичан рад	20	• снимање камером • фотографисање • обрада видео записа	• надгледа рад ученика • даје задатке • објашњава	• практичан рад • дијалог • вршњачко учење • рад на терену	• боље разумевање реализације сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмација креативности и оригиналности	• ученици ће моћи самостално да израде мултимедијалну презентацију
Припрема за такмичење	6	• припремају рад са којим излазе на такмичење	• надгледа рад ученика • објашњава • координира	• практичан рад • дијалог • вршњачко учење	• боље разумевање основних појмова из градива, уочавање и проширивање основних знања, истраживање	• ученици ће боље разумети основне појмове, усвајати основна знања, повезивати научено

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО –ОБРАЗОВНОГ РАДА

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

ЛИНГВИСТИЧКА СЕКЦИЈА - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Граматика	**15**	~ повезује ~ закључује ~ пореди ~ ради на задацима ~ примењује знање на новим примерима ~ повезује градиво са осталим областима	~ ствара пријатну, опуштену и радну атмосферу на часу ~ организује рад на часу ~ даје упутства за рад ~ мотивише и подстиче ученике на рад и креативност ~ остварује сараднички однос са ђацима ~ даје потребна објашњења ~ саветује ~ похваљује ~ предлаже ~ помаже ученицима при изради задатака ~ наводи и подстиче ученике да сами дођу до закључка ~ помаже им да повежу наставне садржаје из српског језика и других наставних предмета ~ упућује ђаке да повезују знање из граматике са садржајима из књижевности ~ подстиче ученике да повезују знања и да их примењују на задацима	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~ проширивање знања стечених из граматике ~ повезивање знања из граматике са садржајима из књижевности ~ повезивање наставних садржаја из српског језика и других наставних предмета ~ примена стечених знања на новим задацима	~ ученик је проширио своја знања из граматике ~ ученик повезује знања из језика и књижевности ~ ученик повезује знања из различитих области и предмета
Правопис	**5**	~ проширује своје знање о правопису ~ интересује се и служи се школским Правописом, Правописом Матице српске, Правописним речником српског језика Милана Шипке, као и	~ подсећа ученике на обрађене садржаје из правописа ~ оспособљава ученике да се самостално служе Правописом и разним правописним приручницима ~ помаже им да повежу знање из правописа са знањем из граматике	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~проширивање знања из правописа ~ самостално служење Правописом и другим приручницима као изворима сазнања	~ зна и доследно примењује правописну норму ~ користи Правопис и различите приручнике као изворе знања ~ повезује знања из правописа са знањем стеченим из граматике

		другим правописним приручницима				
Књижевност	**10**	~ ради на претходно задатим истраживачким задацима ~ повезује књижевни садржај са знањем стеченим из граматике ~ издваја кључне речи и резимира текст ~ изводи закључке засноване на тексту ~ анализира садржаје из различитих текстова	~ подстиче ученике да повезују знања из граматике и књижевности ~ усмерава анализу књижевног текста као и некњижевних текстова ~ подстиче и мотивише учеенике да користе књигу као извор сазнања	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода	~ развијање потребе за књигом , способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке	~ ученик повезује садржаје из књижевности и знања стечена из граматике; ~примењује стечена знања ~ ученик самостално користи књигу као извор сазнања
Јзичка култура	**6**	~усмено и писмено излаже о неком тексту, догађају ~слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика ~ израђује плакате, мапе уме, на сликовит начин приказује један сегмент градива ~ учествује у изради школског часописа	~ проверава и коментарише радове ученика ~ образлаже своја запажања ~ издваја грешке из ученичких радова и упућује ученике да их исправе ~ саветује ~ помаже ученицима да исправе и побољшају своје радове	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика ~ метода усменог излагања ученика	~ развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза ~оспособљавање ученика за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама	~ пише резиме дужег текста ~ саставља текст на основу прочитаног дела

ЛИТЕРАРНА СЕКЦИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Књижевност	6	-вежбе изражајног читања -повезивање познатих наставних садржаја са новим -употреба теоријских појмова -доживљава, разуме и учествује у обради текста -рад на претходно задатим	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -усмеравање пажње ка важним естетским, моралним, животним и стилским вредностима у делима -увођење ученика у анализу лирских, епских и драмских дела -увођење ученика у проналажење мотивива и	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -текст-метода -демонстрацијска и документацијска метода -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивна и визуелна метода	-развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности -оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, сврстано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова -упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова -поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање текста -поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама	-повезује познате наставне садржаје -адекватно употребљава књижевнотеоријске појмове -развој потребе за књигом -ученици су заинтересовани за присуство на литерарној секцији као виду слободних активности - побудити у ученицима интересовање за дела одређених аутора -препознаје одлике књижевних родова и одређених књижевних врста, одређује их - развој критичког и самокритичког мишљења; жеља за учешћем у тимском раду

		истраживачким задацима -разговара о утисцима након прочитаног текста -повезује књижевни садржај са сопственим искуством	песничких слика у лирској песми -увођење ученика у појам и функцију стилских фигура		- развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици служе као извором сазнања, навикавање на самостално коришћење библиотеке -упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности -увођење ученика у тумачење мотива, песничких слика и изражајних средстава у лирској песми -увођење ученика у структуру епског дела с тежиштем на књижевном лику и облицима приповедања -увођење ученика у тумачење драмског дела, с тежиштем на драмској радњи и лицима -упознавање с истакнутим писцима и личностима националне књижевности	-повезује наслов дела из обавезне лектире и род и врсту, лик из дела -препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација -разликује лирско-епске врсте -препознаје и разликује одређене стилске фигуре у књижевно уметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) -одређује мотиве, идеје, композицију и форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке,етичке) и њихову међусобну повезаност азликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог, дијалог -уочава разлику између препричавања и анализе дела
Језичка култура	30	-усмено излаже о неком догађају -писмено излаже о неком догађају -слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика -учествује у разговору о радовима осталих ђака -уклања самостално грешке у писменим радовима	-мотивише и охрабрује ученике за рад -слуша ученичко излагање -коментарише усмено и писмено изражавање ученика -подстиче ученике да повезује знање из различитих области -припрема ученике за учешће на литерарним конкурсима	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -рад на тексту -демонстрацијска и документацијска метода -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивна и визуелна метода -језичке игре	-оспосо бљавање ученика за самостално, планско и економично препричавање, причање, описивање, извештавање, те за обједињавање разних облика казивања -оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама -уочавање разлике између месног говора и књижевног језика -развијање способности за правилно, течно, усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза -васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности -развијање патриотизма и васпитања у духу мира, културних односа и сарадње међу људима -лексичке и семантичке вежбе -синтаксичке и стилске вежбе	-пише састав на задату тему или усмено говори о њој - ученици уочавају разлике између стандардног, књижевног и свакодневног говора - развој критичког и самокритичког мишљења; жеља за учешћем у тимском раду - ученици су оспособљени за препричавање информација које су усвојили аудио-визуелним путем, препознају карактер особа, уочавају неправилности свакодневног говора -богаћење вокабулара ученика -ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -ученик је уочио корелацију задате теме са обрађеним градивом, градивом из другог предмета или темом из свакодневног живота -зна да исприча о измишљеном или стварном догађају у првом или трећем лицу -зна и користи оба писма -саставља разумљиву и граматички исправну реченицу

ДРАМСКА СЕКЦИЈА "Школзориште" - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
СЕПТЕМБАР: • Уводни час – евидентирање ученика.. • Одрабир текста • Читање текста • Анализа текста **ОКТОБАР:** • Анализа текста • Анализа текста **НОВЕМБАР:** • Подела улога • Вежбе дикиције • Мотивационе вежбе • Гестикулација, вежбе • Дикција, вежбе **ДЕЦЕМБАР:** • Читалачке пробе текста • Читалачке пробе текста • Читалачке	**4** **2** **5** **5**	~повезује ~ закључује ~ бележи ~усваја нове појмове ~примењује знање на одговарајућим примерима ~повезује садржаје са осталим областима ~ради на задацима ~проширује своје знање о драмској уметности ~интересује се за актуелности у области позоришта. ~вежба изражајног читање ~повезује познате наставне садржаје са новим ~употребљава теоријске појмове ~доживљава, разуме и учествује у обради текста ~ради на претходно задатим истраживачким задацима ~разговара о утисцима након прочитаног текста ~повезује књижевни садржај са сопственим искуством ~ чита у складу са упутсвима које је добио од наставника ~слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика ~учествује у разговору о радовима осталих ђака ~уклања самостално грешке у писменим радовима	~ ствара пријатну, опуштену и радну атмосферу на час ~ организује рад на часу ~ даје упутства за рад и дели ученике у групе ~ мотивише и подстче ученике на рад ~ остварује сараднички однос са ђацима ~ даје потребна објашњења и упутства за рад ученицима ~ мотивише ученике да повезују знања из различитих области ~ дефинише и објашњава нове појмове ~ проверава ~ контролише ~ коментарише ~ помаже ученицима при изради задатака ~ наводи и подстиче ученике да сами дођу до закључка ~ подсећа ученике на одређене појмове ~ саветује ~ похваљује ~ награђује ~ предлаже ~ увиђа шта је ученицима најтеже и поново им то објашњава ~ одговара на питања ученика ~ помаже ђацима да повезују старо знање са новим градивом ~ подстиче да ученици сами долазе до закључка ~ подстиче ученике да повезују	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~ развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује језика рословенском језику ~разликовање кратких акцената и рченични акценат ~ развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књиженој уметности ~оспособљавање ученика за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова ~упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу ~ поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста ~ развијање потребе за књигом , способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке; поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама ~ поступно и систематично	~ препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, комуникативну и предикатску реченицу) ~ препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних реченица), именује их ~ зна акценатска правила ~ одређује реченичне и синтагматске чланове ~ препознаје и зна главна значења падежа и падежне синонимије Зна правописну нирму и примењује је

пробе текста • Читалачке пробе текста • Читалачке пробе текста **ЈАНУАР:** • Одлазак у позориште • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе **ФЕБРУАР:** • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе	**5**		знања и да их примењују на задацима ~ приближава ученицима наставне садржаја преко примера из живота ~ усмерава и наводи ученике на појмове које треба поновити ~ усмерава пажњу ученика на грешке које ваља исправљати ~ указује ученицима на важност и свхру израде домаћих задатака ~ проверава домаће задатке		оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења ~ усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности ~упознавање, развијање, чување и поштовање влатитог националног и културног идентитета на делима српске књижвности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења ~ развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује Осамостаљивање за анализу лирских, епских и драмских дела. Усвајање књижевних и функционалних појмова према захтевима програма Рад на књижевном тексту	
МАРТ: • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе **АПРИЛ:** • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе	**4** **3**					

МАЈ: • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе **ЈУН:** • **Изведба позоришне представе**	**3** **4** **1**					

ЛИКОВНА КУЛТУРА – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ИЗБОР УЧЕНИКА И УСВАЈАЊЕ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА Упознавање са садржајима слободних активности/одабир активности	1 час Септембар	Предлаже, дискутује, процењује	Предлаже, дискутује, процењује	Дијалошки	Развијање самосталности и одговорности ученика у процесу њиховог напредовања	Ученици ће да учествују и бирају адекватна средства (медиј,материјале,технику и садрзаје)помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своје идеје у оквиру слободних активности
СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ Мој свет и ја	7 часова Септембар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује и самопроцењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената	Ученици ће изводити радове са одређеном намером,користећи основне ликовне елементе и принципеда би постигли одређени ефекет
СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ Моја школа	8 часова Октобар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује и самопроцењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Развијање осетљивости за ликовне и визуелене вредности,које се стичу у настави,а примењују у раду и животу	Ученици ће изводити радове са одређеном намером,користећи основне ликовне елементе и принципеда би постигли одређени ефекет
КОМПОЗИЦИЈА И ПРОСТОР Мој креативни дан	6 часова Новебар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује и самопроцењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Омогућавање разумевања позитивног емоционалног става према ликовним вредностима,делима различитих подручија уметности	Ученици ће упознавати и користити различите изразајне могићности класичних и савремених медија,техника и материјала визуелних уметности
КОМПОЗИЦИЈА И ПРОСТОР Мој креативни дана	2 часова Децембар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује и самопроцењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Подстицање интересовања и стварање потреба код ученика за посећивање музеја,изложби,као и за	Ученици ће упознавати и користити различите изразајне могићности класичних и савремених медија,техника и материјала визуелних уметности

					чување културних добара и естетског изгледа средина у којо ученици живе и раде	
ПОСЕТА ИЗЛОЖБЕ „МЕСЕЦ КЊИГЕ“ СИВАЦ Мој креативни дан	6 часова Децембар	Опажају, процењују, дискутују	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, мотивише	Дијалошки, истраживачки рад	Подстицање интересовања и стварање потреба код ученика за посећивање музеја,изложби,као и за чување културних добара и естетског изгледа средина у којо ученици живе и раде	Ученици ће да анализира ода-брана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ Свети Сава школска слава	6 часова Јануар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује и самопроцењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Омогућавање разумевања позитивног емоционалног става према ликовним вредностима,делима различитих подручија уметности	Ученици ће да успешно стварају дела на основу имагинације на темељу познатих догађаја или прича
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ СТОП насиљу	8 часова Фебруар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Стварање услова да ученици у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства да упознају њихова визуелна и ликовна својства	Ученици ће да примењују знања, оригиналне идеје и различите методе у самосталном ликовном раду
ПОСЕТА МУЗЕЈИМА И ЛИКОВНИМ ГАЛЕРИЈАМА У СОМБОРУ Моја планета различитости	8 часова Март	Опажају, процењују, дискутују	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, мотивише	Дијалошки, истраживачки рад	Стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве	Ученици ће да анализира ода-брана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности
ОБЛИК Макро и микро свет	6 часова Април	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира,	Дијалошки, демонстративни, Истраживачки рад	Развој и способност ученика за визуелно памћење и повезивање опажаних	Ученици ће изводе радове на којима транспонују објекте које смештају у нов необичајан простор

			мотивише		информација као основе за увођење визуелно мишљење	
ПОСЕТА МУЗЕЈИМА И ЛИКОВНИМ ГАЛЕРИЈАМА У НОВОМ САДУ Свет око мене	10 часова Мај	Опажају, процењују, дискутују	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, мотивише	Дијалошки, Истраживачки рад	Стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве	Ученици ће да анализира ода-брана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности
БОЈА Уметност у мени	4 часа Јун	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, Истраживачки рад	Развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената	Ученици израђују радове где вешто транспонују свет природу у свет симбола

ИСТОРИЈА

ИСТОРИЈА “ПУТОВАЊЕ КРОЗ ПРОШЛОСТ“ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Договор о начину рада и програму	1	-предлажу -сугеришу -дискутују	-предлаже -мотивише -образлаже -сугерише	-разговор	Договор о темама које ће се обрађивати као и о начину на који ће се остваривати програм, усвајањ е сугестија ученика	Ученици имају могућност креирања програма рада
Израда ленте времена	4	-истражују -креирају ленту времена -сугеришу -дискутују	-предлаже -мотивише -образлаже -сугерише -усмерава	-израда ленте која има могућност допуне -истраживање у часописима књигама -употреба интернета	Проширивањеи продубљивање стечених знања, анализа и поређење стечених знања, истраживачки рад, увежбавање истраживачког рада и анализе историјских извора	Ученици ће умети да направе ленту времена не само за период који тренутно проучавају већ и за период који су проучавали; имеће целовиту слику историјског процеса
Догодило се на данашњи дан	8	-истражују -креирају времеплов -сугеришу -дискутују	-предлаже -мотивише -образлаже -сугерише -усмерава	-истраживање -самостални рад -израда паноа -употреба интернета -употреба литературе	Израда времеплова на паноу по месецима током школске године са значајним датумима	Ученици ће се детаљније упознати са догађајима о којима су учили и развијати креативности истраживачки рад
Обележавање значајних датума	7	-истражују -анализирају -сугеришу -дискутују -проширују сазнања -израђују плакат -креирају пано	-предлаже -мотивише -образлаже -сугерише -усмерава -помаже при изради паноа -одговара на питања	-анализа историјског догађаја -проширивање постојећег знања -прикупљање материјала -израда паноа -израда плаката -употреба интернета -употреба литературе	Обележавање значајних датума у току школске године(дан школе, школска слава,дан државности, годишњица почетка Првог светског рата);започиње септембру месецу а траје током школске године;групна израда паноа и плаката	Ученици ће боље разумети разлоге обележавања значајних датума и увежбавати тимски рад и своју креативност
Најзаначајније српске породице XIX века	4	-истражују -анализирају -дискутују -проширују сазнања -израђују плакат	-презентује литературу везану за тему -мотивише -образлаже -сугерише -усмерава -одговара на питања	-анлиза текстуалног историјског извора -истраживање -разговор	Упознавање са значајним српским породицама које су оставиле трага у српској прошлости	Ученици ће боље упознати прошлост свога народа као и породице које су допринеле развоју српског народа али су неправедно заборављене
Грчка и римска митологија		-истражују -анализирају -дискутују	-презентује литературу везану за тему -мотивише	-анализа текстова из митологије -упоређивање	Проширивање знања из грчке и римске митологије,израда плаката	Ученици ће се детаљније упознати са грчком и римском митологијом

	4	-проширују сазнања -израђују плакат	-образлаже -сугерише -усмерава -одговара на питања	-израда плаката		
Карађорђе и Наполеон	4	-истражују -анализирају -дискутују -проширују сазнања -израђују ППТ презентацију	-презентује литературу везану за тему -мотивише -образлаже -сугерише -усмерава -одговара на питања	-истраживање -анализа текстова -упоређивање -израдаППТ презентације	Упоређивање живота и дела две значајне историјске личности које су биле савременици	Ученици ће схватати различитости истог историјског периода
Египат	3	-истражују -анализирају -дискутују -проширују сазнања -израђују плакат	-презентује литературу везану за тему -образлаже -сугерише -усмерава -одговара на питања	-анализа текстова и слика -израда плаката	Проширивање стеченог знања о значају и улози Египта у развоју људског друштва	Учененици ће проширити своје знање о значају Египта , вежбање групног рада
Анализа рада	1	-предлажу -сугеришу -дискутују -анализирају	-предлаже -мотивише -образлаже -сугерише	-разговор -аналиаза продуката рада	Сумирање рада у току школске године и припрема за наредну школску годину	Ученици стичу целовиту слику о томе шта су научили и урадили

ИСТОРИЈА "ЧУВАРИ ПРОШЛОСТИ" - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Договор о начину рада Предлагање и усвајање тема за рад	2	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају	-предлаже - усмерава -подстиче	-разговор	Договор о темама које ће се обрађивати као и о начину на који ће се остваривати програм, усвајање сугестија ученика	Ученици имају могућност креирања програма рада -одабир тема
Свакодневни живот у прошлости Обележавање Дана школе-личност и дело Вука Караџића	4	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске изворе -упоређују садашњост и прошлост -израда плаката	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише	-читање и анализа историјских извора -упоређивање -израда плаката -дискусија	Упознавање са животом људи у прошлост, изглед кућа, исхрана, образовање, гардероба, забава истраживачки рад, -анализа историјских извора	Ученици ће се ближе упознати са животом људи у прошлости. Детаљније упознавање са животом Вука Караџића и увежбавати тумачење историјских извора
Обележавање завршетка Првог светског рата Писма, религије	5	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише	-анализа историјског догађаја -проширивање постојећег знања	Ближе упознавање са разлогом обележавања завршетка Првог светског рата, шта он представља проширивање знања о развоју писма и ширењу	Ученици ће боље разумети разлог обележавања завршетка Првог светског рата . Проширивање знања о три најзанчајније светске религије

		изворе -упоређују садашњост и прошлост -израда плаката -уређивање паноа		-прикупљање материјала -израда паноа -израда плаката	писмености и знања о религијам а и њиховом утицају на развој људског друштва	
Српске нововековне династије-Карађорђевићи, Обреновићи	5	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске изворе -упоређују садашњост и прошлост -израда плаката -уређивање паноа	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-истраживачки рад - анализа доступних издања о Карађорђевићима и Обреновићима -израда видео презентације	Детаљније упознавање са српским нововековним владарским породицама, прошлошћу њихових чланова,местом и улогом у историји српског народа	Ученици ће се боље упознатнати са српским нововековним владарским породицама и њиховим животима.
Српска династија Немањићи Обележавање школске славе –Светог Саве	4	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске изворе -уређивање паноа	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-истраживање -самостални рад -израда паноа	Проширивање знања о најзначајнијој српској средњовековној династији и обележавање дана посвећеног једном од њених чланова	Ученици ће се детаљније упознати са догађајима о којима су учили
Обележавање Дана државности Србије-Први српски устанак, Сретењски устав	5	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске изворе -упоређују садашњост и прошлост -уређивање паноа	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-анализа текстуалног историјског извора - истраживање -дискусија -израда паноа	Увежбаавање анализе историјских извора, пришириваше знања о српској револуцији	Ученици ће боље упознати разлоге обележавања Дана државности као и догађаје који су га иницирали
Грчка митологија	4	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају текст и слике -израда плаката	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-анализа текстова из митологије -упоређивање -израда плаката	Проширивање знања из грчке митологије,кроз читање и анализу текстова;израда плаката	Ученици ће се детаљније упознати са грчком митологијом
Манастири у Србији	4	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају прикупљени материјал	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-истраживање, -анализа текстова и фотографија -упоређивање	Детаљније упознавање са српским манастирима и њиховим значајем; детаљније упознавање са „српском Светом гором“	Ученици ће се детаљније упознати са најзначајнијим српским манастирима и њиховим значајем за српски народ
Обележавање Дана победе-9.мај	2	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске изворе -упоређују садашњост и прошлост -уређивање паноа	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-анализа текстова и слика -израда паноа	Схватање важности обележавање Дана победе и његовог значаја за савременог човека	Учененици ће проширити своје знање о победи над фашизмом , вежбање групног рада

Анализа рада	1	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају	-предлаже - усмерава -подстиче	-разговор	Сумирање рада у току школске године	Ученици стичу целовиту слику о томе шта су научили и урадили

ГЕОГРАФИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

БИОЛОГИЈА

СЕКЦИЈА „МЛАДИ БИОЛОЗИ „

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. ТЕМЕ ИЗ ФИЗИЧКЕ, РЕГИОНАЛНЕ И ДРУШТВЕНЕ ГЕОГРАФИЈЕ	18	Дискутује,излаже Самостално се служи гео. картом и литературом, Посматра,описује,мисаон о се ангажује, Активан је у групи,пару Процењује свој рад и рад својих вршњака, Прави слике,схеме,моделе Експериментише	Предлаже,одређује садржаје, -Припрема дидактичка средства, литературу -Мотивише,активира ученике Подстиче,прати,анализира -Процењује свој рад -Организује рад у групи,пару	- Истраживање у геог. библиотеци, интернету, енциклопедије, мутимедијалне презентације - КОРЕЛАЦИЈА-са сродним предметима - Израда ЦД-интернет - Групно, у пару, индивидуално - Press clipping - Излагањем - Дијалошки	- Проширивање наставног програма непосредним упознавањем нових и ширих садржаја и тема од предвиђених планом и програмом - Развој геог. мишљења заснованог на повезаности и међуусловљености појава и процеса - Развијање толерантног става према мултикултуралном свету - Подстицање идеја за опредељење у избору животног позива - Развој опште културе и образовања ученика - Развијање радозналости, интересовања и способности за упознавање других простора	- Описује физичке, друштвене и регионалне геог. елементе - Повезује узрочно последичне везе између природних и друштвених елемената - Објашњава улогу одређених геог. елем. за саобраћајну повезаност - Примењује стечена знања - Ствара самостално и тимски - Користи мултимедију
2. ИЗРАДА МАКЕТА, МОДЕЛА, АПЛИКАЦИЈА, ГЕОГРАФСКИХ КАРТИ, ПОСТЕРА, ПАНОА, АЛБУМА, ЗБИРКИ	10	-Слуша,прати,уочава -Анализира слике,шеме,моделе -Ствара заједничке продукте -Мисаоно се ангажује -Дискутује,излаже,закључу је	-Предлаже садржаје -Координира у раду -Информише -Помаже -Подстиче -Прати напредовања -Процењује	- Индивидуално, групно, у пару - Корелација са сродним предметима - Илустративно-демонстративно - Прикупљање материјала ангажовањем школе, родитеља и донатора - Мултимедија	- Оспособљавање за самосталан и тимски рад - Развијање способности и изграђивање навика коришћења различитих материјала - Подстицање идеја за опредељивање и избору животног позива - Подстицање креативности	- Прикупља материјал - Ствара самостално и у тиму - Приказује и правилно бележи геог. објекте - Објашњава самостално и доноси закључке у групи - Приказује геог. податке - Одговорно се односи према раду
3. ИЗЛОЖБЕ И ИЗЛЕТИ	8	-Посматра и уочава распоред објеката и појава,њихов однос у простору и на географској карти -Описује појаве и процесе -Примењује стечена знања -Активан је у групи и пару -Закључује,излаже	-Прдлаже,усклађује -Организује -Реализује -Анализира -Процењује -Унапређује	-Истраживачки рад - Корелација са сродним предметима - Групно - Илустративно-демонстративно - Примена мултимедије - Излагањем - Дијалошки	- Развијање ставова о превентиви и заштити животне средине - Развијање локалног, националног и европског интегритета - Подстицање идеја за определење у избору животног позива - Развој опште културе и образовања ученика - Развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање природног и друштвеног окружења	- Посматра и запажа геог. распоред објеката и појава у непосредном окружењу и доноси закључке - Примењује стечена знања при анализи - Разуме да неодговоран однос човека према окружењу може имати локални карактер - Оспособљава се за активно упознавање геопростора

Циљеви секције су: Да обезбеди ученицима који посебно воле биологију да стекну више знања из појединих области, да искористе делове биљака за своје уметничко изражавање и учествују у обележавању значајних датума за планету Земљу

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Микроскопирање трајних микроскопских препарата биљних и животињских органа	4	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације, микроскопирају	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму	Стичу знања у већем обиму о истраживачком раду, микроскопирању, биљним и животињским органима
Израда слика од делова биљака (суво лишће, латице, цвеће, семена)	5	Слушају, питају, практично раде, изражавји кративност	-подстиче на креативни рад рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму	-индивидуални -групни -рад у пару	Испољавање креативности	Испољавају своју креативност
Упознавање са лековитим биљкама	4	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Стичу знања у већем обиму о лековитим биљкама и њиховом коришћењу у лечењу различитих болести
Штетност дуванског дима	2	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму	Стичу знање о штетности пушења, пасивног пушења и опасностима по здравље
Обележавање значајних датума за планету Земљу	5	Слушају, питају,	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Стичу знања о значајним датумима за планету Земљу који се обележавају у целом свету

		упоређују, истражују, закључују, праве презентације	такмичењима			

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ – ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА (од 5-8.разреда) – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
ЕКОЛОЗИ НОВИНАРИ	4	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације, интервјуе	-подстиче на истраживачки рад -сугерише, дискутује, усмерава	Ученици проналазе занимљивости из екологије и заштите животне средине, уређују пано, праве интервјуе.	подстицање и проширивање интересовања ученика за биологију/ екологију и развој њихових склоности и способности	ученици показују своје способности и креативност, самосталност у раду и развијају осећање одговорности према животној средини
ХОРТИКУЛТУРА – А ШТА ЈЕ ТО?	5	Слушају, питају, практично раде, изражавају креативност	-подстиче на креативни рад	Покретање акције „ЦВЕЋЕ ЗА МОЈУ УЧИОНИЦУ“	Уређење школског простора,брига о цвећу, упознавање са могућностима које пружа хортикултура као занимање	Изражавање креативности и организаторских способности кроз уређење школског простора
ФОРМИРАЊЕ ЕКОЛОШКИХ ПАТРОЛА	6	Слушају, питају, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -организује ученике у групе/патроле - усмерава рад патрола - дискутује,	Сарадња са ученицима и наставницима – ГВ, због преклапања тема	Развијање еколошке свести, уочавање проблема, изналажење решења за поједине проблеме	Развијањем еколошке свести и уочавањем проблема у средини у којој живе, тражити и изналазити решења за поједине проблеме заједно са локалном заједницом
РЕЦИКЛАЖА	5	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -помаже у реализацији радионица	Израда предмета од рециклираног материјала	Схватање значаја рециклаже у очувању животне средине	Развијањем еколошке свести у очувању животне средине, необична употреба обичних ствари

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ВАЖНИХ ДАТУМА ИЗ ЕКОЛОГИЈЕ	8	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације, уређују паное	-подстиче на креативни рад - усмерава ученичке активности	Уређење паноа, постављање тематских ликовних изложби	Кроз тематске изложбе и презентације указати на значајне датуме из екологије	Стичу знања о значајним датумима за планету Земљу који се обележавају у целом свету
ПРАВЉЕЊЕ ШКОЛСКИХ ЗБИРКИ	8	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, сакупљају, праве презентације раде практично	-подстиче на креативни рад - усмерава ученичке активности	-индивидуални -групни -рад у пару	Направити збирке које се могу користити као наставна средства	Показати креативност у изради школских збирки (хербаријум, инсектаријум, збирка плодова и семена)

МАТЕМАТИКА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Време	Наставна тема
СЕПТЕМБАР	• Формирање група • Планираање рада секције на основу идеја ученика • Цртежом представимо секцију

ОКТОБАР	• Упознајмо се са математичарима • Математика кроз историју
НОВЕМБАР	• Израда плаката за такмичење «Мислиша»
ЈАНУАР	• Играјмо се математиком, израда укрштеница...
ФЕБРУАР	• Занимљиви задаци из математике, осмишљавање задатака
МАРТ	• Покажи се, квиз са кратким мозгалицама
АПРИЛ	• Израда реферата на слбодну тему
МАЈ	• Презентација радова • Анализа активности и успешности рада секције • анкете

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Kreuzworträtsel – укрштене речи	**4**	- нагађају, закључују, дискутују, упоређују	-даје упутства, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да прошире вокабулар путем решавања укрштених речи, да повезују знање.	Ученици примењују усвојени вокабулар у вођењу дијалога
Игра меморије	**4**	- нагађају, повезују знање	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да примене знање и да повежу речи на основу њиховог значења и логичке повезаности.	Ученици су применили знање и повезали су речи на основу њиховог значења и логичке повезаности
Можеш ли пронаћи реч?	**4**	-анализирају, упоређују, закључују	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да примене знање и да повежу речи у једну целину на основу њиховог значења и логичке повезаности.	Ученици су применили знање и повезали су речи на основу њиховог значења и логичке повезаности
Глума – драматизација	**4**	-доживљавају текст преко	координира,	- Групни рад	Ученици треба да се уживе	Ученици су се успешно уживели у

текстова из додатне литературе		ликова из дела, примењују комуникацијску вештину	наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Рад у пару - Индивидуални рад	у улогу и да успешно комуницирају на немачком језику	улоге и умеју да комуницијрају на немачком језику
Квиз "Deutsche Sprache-schwere Sprache"	**4**	-анализирају, закључују, повезују знање, истражују	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да примене знање и да повежу речи у једну целину на основу њиховог значења и логичке повезаности.	Ученици су применили знање и повезали су речи на основу њиховог значења и логичке повезаности
Превођење песама по избору	**4**	-анализирају, повезују, дискутују, истражују	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да прошире вокабулар превођењем песама, да повезују знање.	Ученици примењују усвојени вокабулар у вођењу дијалога, препознају нове речи у другим текстовима.
Немачки часописи – како се пишу новински чланци	**4**	-анализирају, повезују, истражују, закључују	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад - -Рад на тексту	Ученици треба да препознају стил текстова из новина и да покушају да напишу новински чланак	Ученици умеју да препознају новинарски стил и умеју да се писмено изражавају у новинарском стилу
Немачка култура- традиција и обичаји	**4**	-истражују, упоређују, анализирају	координира, наводи на повезивање и примену знања,	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да упознају немачку традицију и обичаје земаља немачког говорног подручја	Ученици су упознали немачку традицију и обичаје земаља немачког говорног подручја

			поставља питања и подстиче ученике да постављају питања			
Најпознатија књижевна дела из немачке књижевности	**4**	- слушање и понављање прозног текста уз показивање - слушање и понављање песама и рецитација - слушање и понављање дијалога - певање - рецитовање	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да сазнају нешто више о најпознатијим књижевним делима немачке књижевности	Ученици су сазнали информације о најпознатијим књижевним делима немачке књижевности

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

РУКОМЕТ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
РУКОМЕТ	**36**	-вежбање -анализирање -трчање -скакање -такмичење	-анализирање -поређење -показивање -објашњавање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-познавање правила спортске игре и придржавање истих -стварање услова за социјално прилагођавање ученика за колективни живот и рад	Ученик зна: . Да игра рукомет примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама. -зна тактику рукомета , систем такмичења, начин организовања утакмице и суди

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

ОДБОЈКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ОДБОЈКА	**36**	-вежбање -анализирање -трчање, скакање -такмичење	анализирање -објашњавање -показивање поређење	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-познавање правила спортске игре и придржавање истих -стварање услова за социјално прилагођавање ученика за колективни живот и рад	Ученик зна: . Да игра одбојку примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама. -зна тактику одбојке, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

ФУДБАЛ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ФУДБАЛ	**36**	-вежбање -анализирање -трчање - скакање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	- познавање правила спортске игре и придржавање истих -стварање услова за социјално прилагођавање ученика за колективни живот и рад	Ученик зна: Да игра фудбал примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама. -зна тактику фудбала, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди..

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

СТОНИ ТЕНИС

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
СТОНИ ТЕНИС	**36**	-вежбање -анализирање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	-разликује правилно од неправилног држања тела -развијање и усавршавање моторичких способности -изводи покрете у задатом смеру -вешто изводи једноставне форме природног кретања	Ученик зна: Да игра стони тенис повезујући одигравање сложених елемената у целину заједно са кретањем; -формира концепције игре према својим психо физичким способностима ; -организује школско такмичење; -суди на такмичењу..

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

ПЛЕС

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ПЛЕС	**36**	-вежбање -анализирање -наступи на школским приредбама	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-демонстрација -физичко вежбање	-вешто изводи задате вежбе у ритму са музиком -развија осећај за естетику -уочава своје моторичке способности и особине,сличности и разлике међу вршњацима -стварање услова за социјално прилагођавање ученика за колективни живот и рад	Ученик зна: Да самостално изводи сопствену композицију покрета и кретања уз музичку пратњу и успешно моторички у ритму и темпу реализује одабрани друштвени, модерни или стандардни плес; влада основама тренинга и учествује на такмичењу. -зна терминологију плесова и систем такмичења.

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ 5.РАЗРЕДА

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	Упознавање ученика са правилима понашања у школи Усклађивање ставова породице и школе везаних за васпитање ученика Организовање индивидуалних разговора Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија -евиденција у дневнику	-одељењски старешина -ученици -родитељи
-октобар	Упознавање својих и потреба других Изражавање сопствених и разумевање туђих осећања Организовање индивидуалних разговора	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник

	Сређивање педагошке документације		
-новембар	Развијање толеранције на различите ставове, особине и потребе Грађење сарадничког односа у групи (разреду) Анализа успеха на крају I класификационог периода Сређивање педагошке документације	-разговор -евиденција у Дневику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-децембар	Решавање проблема Подршка и значај социјалне групе у превазилажењу личних проблема Подршка и значај социјалне групе у превазилажењу личних проблема Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија -евиденција у Дневику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-јануар	Обележавање Дана Светог Саве Проблеми у учењу и савлађивању знања – грађење модела за превазилажење	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	Суочавање са неуспехом и грађење модела за његово превазилажење Помоћ ученицима при укључивању у такмичења Разрешавање сукоба	- едукативне радионице -разговор	-изабрани ученици-чланови ученичког парламента -стручни сарадник - сарадници Завода за јавно здравље -одељенски старшина
-март	Грађење и јачање личних вредности и ставова Праћење ученика на такмичењима Сређивање педагошке документације Развој сарадничке комуникације у разреду (активно слушање других)	-едукативна радионица -разговор -евиденција у дневику рада	-одељењски старешина -стручни сарадник
-април	Анализа успеха на крају III класификационог периода	-разговор	-ученици

	Стресогене животне ситуације Учење и изградња одбрамбених механизама за превазилажење стреса Организовање родитељског састанка	-дискусија- -презентација -евиденција у дневнику	-одељенски старешина -стручни сарадник
-мај	Организовање и извођење екскурзије Ризична понашања (пушење, алкохолизам, наркоманија) Учење вредносних судова. Сређивање педагошке документације	-чишћење учиноице -разговор -договор	- ученици -одељенски старешина -родитељи
-јун	Анализа успеха на крају школске године Анализа рада одељенског старешине Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија	-ученици -одељенски старешина

ОДЕЉЕНСКЕ СТАРЕШИНЕ:

V_1 – Данијела Ловре

V_2 – Предраг Кнежевић

V_3 – Весна Чуковић

V_4 – Снежана Поткоњак

ПРЕДМЕТНИ НАСТАВНИЦИ:

1. Српски језик – Татјана Голубовић, Весна Чуковић, Слађана Шикора
2. Енглески језик – Радмила Матић, Љиљана Косовић
3. Немачки језик – Виолета Комазец
4. Ликовна култура – Весна Лисица Рупић
5. Музичка култура – Предраг Кнежевић
6. Историја – Нада Мјеримачка, Наташа Ђерић
7. Географија – Вера Обреновић, Снежана Поткоњак
8. Математика – Слађана Пердув, Гордана Пејановић
9. Биологија – Зорка Матић, Марица Цветковић
10. Физичко васпитање – Данијела Ловре, Миладиновић Зоран, Станислава Лучић
11. Техничко и информатичко образовање – Јелена Керекеш, Валентина Рутовић
12. Информатика – Оливера Крстоношић
13. Верска настава– Софија Бошњак

14. Грађанско васпитање – Снежана Поткоњак, Наташа Ђерић

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА

ШЕСТИ РАЗРЕД

ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школске 2014/2018. године

ФОНД ЧАСОВА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Редни број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ШЕСТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	4	144
2.	Страни језик - енглески	3	72
3.	Ликовна култура	1	36
4.	Музичка култура	1	36
5.	Историја	2	72
6.	Географија	2	72
7.	Физика	2	72
8.	Математика	4	144
9.	Биологија	2	72
10.	Техничко и информатичко образовање	2	72
11.	Физичко васпитање	2	72
	Укупно : А	**25**	**864**
Редни број	**Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		
1.	Верска настава / Грађанско васпитање	1	36
2.	Страни језик- НЕМАЧКИ ЈЕЗИК	2	72
3.	Физичко васпитање- изборни спорт	1	36
	Укупно : Б	**4**	**144**
	Укупно : А+Б	**27**	**972**
Редни број	**В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		
1	Информатика и рачунарство	1	36

Редни број	Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Редовна настава	25-26*	900-936*
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатни рад	1	36
Редни број	**Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**		
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзије	1 дан	

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;

- омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних црквa и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.
- програм се остварује на српском језику.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ :

СРПСКИ ЈЕЗИК – ГОДИШЊИ ФОНД 144 часа

ЦИЉЕВИ

- Развијање љубави према матерњем језику и потреба да се негује и унапређује
- Увежбавање и усавршавање глсаног читања и читања у себи
- Оспособљавање за самостално читање и тумачење текста
- Поступно описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда
- Поступно и систематично упознавање граматике и правописа
- Овладавање нормативном граматиком и стиловима и могућностима српског језика – развијање осећања за аутентичне естетске вредности
- Навикавање на самостално коришћење библиотеке
- Развијање потебе за књигом
- Развијање патриотизма
- Васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности
- Развијање поштовања према култури, баштини и потребе да се она негује и унапређује
- Подстицање ученика за самостално језичко,литерарно и сценско стваралаштво

- Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима, његове усмене и посмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама

КОРЕЛАЦИЈА

Ликовна култура, музичка култура, историја, географија, информатика, верска настава,

ЛИТЕРАТУРА

Читанка, Радна свеска, граматика, приручник за наставнике за 6. Разред, Методика наставе, Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси...

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ

Активност на часу, контролни задаци, писани задаци, тестови, усмена провера знања...

ГЛОБАЛНИ ПЛАН

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ НАСТАВНИХ ЧАСОВА					
		ОБРАДА ГРАДИВА	ПОНАВЉАЊЕ И ВЕЖБАЊЕ	УТВРЂИВАЊЕ ОЦЕЊИВАЊЕ	ПИСМЕНА ПРОВЕРА	СИСТЕМАТИЗАЦИЈА	УКУПНО ЧАСОВА
1.	ГРАМАТИКА	30	15	5	4	1	55
2.	ОРТОЕПИЈА	1	1	/	/	/	2
3.	ПРАВОПИС	5	1	/	/	/	6
		48	/	/	/	/	48

4.	**КЊИЖЕВНОСТ**						
5.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	/	**25**	**4**	**4**	**4**	**33**
							144

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	**БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА**	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ**	**АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ**	**НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА**	**ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА**	**ИСХОДИ**
ЈЕЗИК **Граматика**	**55**	~повезује ~ закључује ~ бележи ~усваја нове појмове ~примењује знање на одговарајућим примерима ~повезује градиво са осталим областима ~ради на задацима ~самостално даје примере за одређена правила која се обрађују на часу	~ поздравља ученике и жели им срећан почетак нове школске године, ствара пријатну атмосферу на часу, а својим говором мотивише ђаке за рад на почетку шестог разреда, упознаје их са планом рада и прибором који ће им бити потребан ~ ствара пријатну, опуштену и радну атмосферу на часу ~ подсећа ученике на садржаје из граматике обрађене у петом разреду ~ организује рад на часу ~ осмишљава уводни разговор ~ даје упутства за рад ~ дели ученике у групе ~ мотивише ученике за рад ~ подстиче ученике на рад ~ остварује сараднички однос са ђацима ~ даје потребна објашњења ~ даје упутства за рад ученицима ~ мотивише ученике да повезују знања из различитих области ~ дефинише и објашњава нове појмове ~ проверава ~ контролише ~ коментарише ~ помаже ученицима при изради задатака ~ наводи и подстиче ученике да сами дођу до закључака ~ подсећа ученике на одређене појмове	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~ развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује ~ поступно и систематично упознавање граматике српског језика ~ увођење ученика у грађење речи ~ упознавање са гласовним системом ~ упознавање гласовних алтернација, њихово уочавање у грађењу и промени речи ~ утврђивање знања о значењу и функцији придевских заменица ~ стицање основних знања о грађењу и значењима глаголских облика (футур II, имперфекат, плусквамперфек-ат, императив, потенцијал, трпни глаголски придев, глаголски прилози) ~проширивање знања о сложеној реченици	~ разликује просте од сложених речи, префикс, суфикс, корен речи и творбену основу; познаје основне начине грађења речи ~ разликује атрибутску од предикатске функције именица и придева ~ зна поделу гласова; дели речи на слогове ~ препознаје гласовне промене, објашњава их и именује ~ разликује придевске заменице по значењу и функцији ~ препознаје глаголске облике, главна значења и функције ~ разликује комуникативну од предикатске реченице; независну и зависну предикатску реченицу

			~ саветује ~ похваљује ~ награђује ~ предлаже ~ увиђа шта је ученицима најтеже и поново им то објашњава ~ напомиње ученицима који се се елементи оцењују у задатку ~ одговара на питања ученика ~ помаже ђацима да повезују старо знање са новим градивом ~ изражава општи утисак о успешности контролног задатка на нивоу одељења ~ помаже им да повежу наставне садржаје из српског језика и других наставних предмета ~ помаже им да се сете обрађених наставних садржаја у српском књижевном језику ~ упућује ђаке да повезују знање из граматике са садржајима из књижевности ~ подстиче да ученици сами долазе до закључка ~ подстиче ученике да повезују знања и да их примењују на задацима ~ приближава ученицима наставне садржаја преко примера из живота ~ усмерава и наводи ученике на појмове које треба поновити ~ усмерава пажњу ученика на грешке које ваља исправљати ~ указује ученицима на важност и свхру израде домаћих задатака ~ проверава домаће задатке			
Правопис	6	~пише диктат ~повезује нове наставне јединице са већ обрађеним ~проширује своје знање о правопису ~интересује се за школски Правопис и начин коришћења истог	~подсећа ученике на садржаје правописа обрађене у петом разреду ~ оспособљава ученике да се самостално служе Правописом ~ помаже им да повежу знање из правописа са знањем из граматике	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~описмењавање ученика на темељима ортографских стандарда српског књижевног језика ~ поступно и систематично упознавање правописа српског језика	~ зна и примењује правописна правила
Ортоепија	2	~ чита у складу са упутсвима које је добио од наставника	~ објашњава ученицима колико је битно течно и разговетно, али и правилно говорити ~ правилно изговара и акцентује речи и труди се да оспособи ученике да их чују	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ метода усменог излагања ученика	~описмењавање ученика на темељима ортоепских стандарда српског књижевног језика ~оспособљавање ученика за уочавање разлике између дугих акцената	~ препознаје дуге акценте, уочава акцентовани слог, обележава акценат

Књижевност	48	~вежба изражајно читање ~повезује познате наставне садржаје са новим ~употребљава теоријске појмовае ~доживљава, разуме и учествује у обради текста ~ради на претходно задатим истраживачким задацима ~разговара о утисцима након прочитаног текста ~повезује књижевни садржај са сопственим искуством	~ изражајно чита песму ~ упознаје ђаке са основним биографским подацима песника и писаца ~ тумачи непознате и мање познате речи ~ подстиче их да паралелно посматрају и тумаче песме ~ изражајно и интерпретативно чита књижевни текст ~ локализује одломак (унутрашња и временска локализација) ~ прави поделу ученика за читање по улогама ~ подстиче их да повежу уметнички свет текста са сопственим искуством ~ усмерава интерпретацију књижевног текста ~ усмерава пажњу ученика ка кључним естетским и другим вредностима у делу ~ објашњава на који начин ученици треба да повежу ликове, мотиве и догађаје из различитих текстова ~ охрабрује ученике да се ослободе и учествују у тумачењу књижевних текстова и да слободно кажу своје мишљење ~ мотивише ученике да прочитају дело у целини ~ подстиче их да размишљају и пишу о књижевним ликовима ~ користи књижевнотеоријске појмове и захтева од ученика да их објашњавају и примењују ~ помаже ученицима да уоче разлику између књижевних и некњижевних речи ~ помаже ђацима да повежу познате појмове са новим садржајима ~ мотивише ученике да читају за време распуста	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода	~оспособљавање ученика за уочавање и тумачење узрочно-последичних веза у уметничком тексту, за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста и у разним говорним ситуацијама ~ развијање способности за уочавање и тумачење емоција, мотива и песничких слика у лирском тексту ~ развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књиженој уметности ~оспособљавање ученика за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова ~упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу ~ поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста ~ развијање потребе за књигом , способности да се њоме ученици самостално служе као изворoм сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке; поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама ~ поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења ~ усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности ~упознавање, развијање, чување и поштовање златитог националног и културног идентитета на делима српске књижвности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења ~ развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује	~ повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела, повезује наслов дела, род, врсту и лик из дела ~ разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) ~ разликује књижевне родове и врсте ~препознаје, разликује, проналази и именује стилске фигуре ~ разликује облике приповедања (монолог, дијалог, дескрипција, нарација) ~ одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика ~ одређује и именује врсту стиха и строфе
Језичка култура	33	~усмено излаже о неком догађају ~писмено излаже о неком догађају ~слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика ~учествује у разговору о радовима осталих	~ слуша радове ученика ~ слуша излагање ученика ~ саветује, исправља, предлаже, помаже ~коментарише излагања ђака ~ издваја грешке из ученичких задатака, записује их на табли и мотивише ђаке да грешке исправе ~ изражава општи утисак о успешности писменог задатка на нивоу одељења ~ образлаже сваку оцену посебно	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~ постепено упознавање структуре основних облика усменог и писменог изражавања – према захтевима програма ~ развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза ~оспособљавање ученика за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима	~ ученик препричава текст; истиче карактеристике лика у књижевном тексту, филму, позоришној представи; препричава текст са променом гледишта ~ излаже/прича са коришћењем елемената комозиционе форме ~ разликује хронолошко и ретроспективно излагање ~ описује унутрашњи и спољашњи простор

		ђака ~уклања самостално грешке у писменим радовима	~ помаже слабијим ученицима ~ поново оцењује исправљене задатке	~ метода усменог излагања ученика	његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама	~ портретише особу из непосредне околине на основу анализе књижевних портрета ~ извештава – пише кратак извештај о школској акцији, свечаности, догађају ~ влада основним жанровима писане комуникације ~ саставља службено писмо ~ саставља наративни и дескриптивни текст ~ саставља текст на основу прочитаног дела, филма, представе

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
1.Вештина читања и разумевања прочитаног	**1. Основни ниво:** СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи СЈ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција, дескрипција, нарација, аргументација, пропаганда* СЈ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на различитим примерима СЈ.1.1.4. разликује основе делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста СЈ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима СЈ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног СЈ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту СЈ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текст а: леген де, табеле, дијаграме и графиконе **2. Средњи ниво:** СЈ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање рад иуживања* СЈ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама) СЈ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове СЈ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи СЈ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) СЈ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на једноставним примерима СЈ.2.1.7. препознаје с тав аутора неуметничког текста и разликује га од другачијих

	ставова изнетих у тексту **3. Напредни ниво:** СЈ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) СЈ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст СЈ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту СЈ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе
2. Писано изражавање	**1. Основни ниво:** СЈ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) СЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.1.2.4. уме да преприча текст СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) СЈ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)* СЈ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима СЈ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње* **2. Средњи ниво:** СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај СЈ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста СЈ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика* СЈ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева **3. Напредни ниво:** СЈ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасус е; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста СЈ.3.2.2. саставља аргументативни текст СЈ.3.2.3. пише приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.), репортажу и расправу СЈ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму
3.Граматика	**1. Основни ниво:** СЈ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слогове у једноставнијим

	примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним промена ма СЈ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације* СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи СЈ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синт агму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) СЈ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) СЈ.1.3.11. препоз наје бирократски језик као непожељан начин изражавања* **2. Средњи ниво:** СЈ.2.3.1. одређу је место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме СЈ.2.3.2. препознаје гласовне промене СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи СЈ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) СЈ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) СЈ.2.3.6. одређ ује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима СЈ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици СЈ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика **3. Напредни ниво:** СЈ.3.3.1. дели реч на слогове у сложенијим случајевима СЈ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује) СЈ.3.3.3. зна и у свом говору примењује* акценатску норму СЈ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама СЈ.3.3.5. познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних пред икатских реченица) СЈ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)
4.Лексика	**1. Основни ниво:** СЈ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначнос т речи; основ-не лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам СЈ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у

	контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.) СЈ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употр ебљ авају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и о них који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) СЈ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви) СЈ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама **2. Средњи ниво:** СЈ.2.3.9. познаје метонимију* као лексички механизам СЈ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава СЈ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) **3. Напредни ниво:** СЈ.3.3.7. уме да одред и значења непозна тих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на ос нову њиховог порекла СЈ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава
5.Народна књижевност	**1. Основни ниво:** СЈ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас) СЈ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика СЈ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина СЈ.1.3.20. има позитиван став према дијалект има (свом и туђем)* СЈ.1.3.21. разуме важност књижевног језика за живот заједнице и за лични развој*
6.Књижевност	**1. Основни ниво:** СЈ.1.4.1. повезује наслове про читаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... СЈ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе* СЈ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничких дела* **2. Средњи ниво:** СЈ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са

	временом које се узима за оквир приповедања СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врс ту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација СЈ.2.4.3. разликује лирско-епске врсте (баладу, поему) СЈ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове СЈ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) СЈ.2.4.6. одређује мотиве , идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошк е, етичке) и њихову међусобну повезаност СЈ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање , описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог СЈ.2.4.8. уочава разлик у између препричавања и анализе дела СЈ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама **3. Напредни ниво:** СЈ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива СЈ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном текс ту СЈ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу СЈ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту СЈ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе СЈ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело СЈ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже СЈ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави*

ИСХОДИ ЗА 6. РАЗРЕД

НАСТАВНЕ ОБЛАСТИ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
Вештина читања и разумевања прочитаног	Ученик: а) разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи б) служи се садржајем да би пронашао одређени део текста в) разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног г) изводи закључак заснован на једноставном тексту	а) читање „с оловком у руци“ ради извршавања различитих задатака б) проналази, издваја и упоређује битно и небитно в) препознаје и повезује садржаје из различитих текстова	а) проналази, издваја и упоређује информације б) издваја кључне речи и резимира текст в) изводи закључке засноване на тексту г) анализира задржаје из различитих текстова

Писмено изражавање	а) зна и користи оба писма (ћирилицу и латницу) б) саставља разумљиву, граматички исправну реченицу в) уме да преприча текст г) влада основним жанровима писане комуникације; саставља службено писмо д) примењује правописну норму у једноставним примерима	а) пише резиме краћег текста б) зна правописну норму и примењује је у већини случајева в) зна да преприча текст г) саставља наративни и дескриптивни текст	а) пише резиме дужег текста б) зна и доследно примењује правописну норму в) саставља текст на основу прочитаног дела, филма, представе
Граматика	а) зна поделу гласова б) речи дели на слогове код двосложних речи в) уочавање дугих и кратких акцената код једносложних речи г) разликује просте речи од сложених; препознаје корен речи д) препознавање гласовних промена у једноставним примерима ђ) препознаје глагоске облике	а) познаје осонве начине грађења речи б) препознаје гласовне промене в) препознавање дугих акцената г) препознаје главна значења и функције глагоских облика	а) позаје и зна основне начине грађења речи (извођење и слагање) б) уме да препозна гласовне промене, објасни их и именује в) зна да уочи акцентовани слог г) зна да обележи акценат д) уме да објасни главна значења глаголских облика
Лексика	а) препознаје значења непознатих речи б) препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у свакодневној комуникацији	а) одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава б) зна значење речи које се јављају у школским текстовима	а) уме да одреди значење непознатих речи и израза на основу њиховог састава и контекста у коме су употребљени б) зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима
Књижевност	а) повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела б) разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) в) разликује основне књижевне родове г) препознаје епски десетерац и врсте риме д) препознаје дијалог, монолог, дескрипцију и нарацију) ђ) препознаје стилске фигуре (градација, контраст, метафора)	а) повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања б) повезује наслов дела и род, врсту и лик из дела в) пепознаје род и врсту књижевноуметничког дела г) препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре д) одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика и њихову међусобну повезаност ђ) разликује облике приповедања (дијалог, монолог, дескрипција, нарација) е) уочава разлику између препричавања и анализе дела	а) наводи наслов дела, одломака, аутора, род и врсту на основу ликова, караткеристичних тема и мотива б) проналази и именује стилске фигуре в) одређује и именује врсту стиха и строфе г) издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ

Циљ наставе енглеског језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. стога, циљ наставе страног језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивних односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће

му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи.

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Оперативни задаци по језичким вештинама

Разумевање говора

Ученик треба да разуме дијалоге (до 10 реплика, питања и одговора), приче, друге врсте текстова и песме о темама предвиђеним наставним програмом, које чује уживо или са аудио-визуелних записа; разуме општи садржај и издвоји кључен информације из прилагођених текстова после 2 – 3 слушања; разуме и реагује на усмене поруке у вези са личним искуством и активностима на часу.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да разуме текстове који садрже претежно познате језичке елементе, а чији садржај је у складу са искуством и интересовањем ученика; разуме и адекватно интерпретира садржај илустрованих текстова користећи језичке елементе предвиђене наставним програмом; може да изведе закључак о могућем значењу непознатих речи ослањајући се на општи смисао текста са темом из свакодневног живота.

Усмено изражавање

Ученик треба да усклађује интонацију, ритам и висину гласа са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације. Поред информација о себи и свом окружењу описује или извештава у неколико реченица о лицима, догађајима и активностима у садашњости, прошлости и будућности, користећи познате језичке елементе. Препричава у неколико реченица садржај писаних, илустрованих и усмених текстова. Даје своје мишљење и изражава ставове у складу са предвиђеним комуникативним функцијама.

Интеракција

Ученик треба да у стварним и симулираним говорним ситуацијама са саговорницима размењује исказе у вези са контекстом учионице и осталим темама предвиђених планом и програмом. Учествује у комуникацији и поштује социокултурне норме комуникације (тражи реч, не прекида саговорника, пажљиво слуша друге ...).

Писмено изражавање

Ученик треба да пише реченице и краће текстове (до 70 речи); издваја кључне информације и препричава оно што је видео, доживео, чуо или прочитао; користи писани код за изражавање сопствених потреба и интересовања (шаље личне поруке, честитке, користи електронску пошту, и сл.).

Медијација

У ситуацији када посредује између осова које не могу да се споразумеју, Ученик треба да усмено преноси суштину поруке са матерњег на циљни језик и обрнуто; писмено преноси једноставне поруке и објашњења.

Доживљај и разумевање књижевног текста

Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту користећи вербална и невербална средства изражавања.

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН

Предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК Разред: VI (шеста година учења)

Редни бр. наст. области	Назив наставне области	БРОЈ НАСТАВНИХ ЧАСОВА					
		Обрада	Вежбање и понављање	Утврђивање	Писмена провера	Остало	Свега часова
1	**Module 1: My life**	5	3	2	1	1	12
2	**Module 2: In the past**	5	4	1	1	-	11
3	**Module 3: Out and about**	6	5	3	2	-	16
4	**Module 4: It's different**	6	3	1	1	-	11

5	**Module 5: A healthy future**	6	3	1	-	-	10
6	**Module 6: Our world**	5	4	2	1	-	12

Теме се смењују или прожимају кроз наставне јединице. Настава се одржава према уџбенику Messages 2, аутора Diana Goodey, Noel Goodey (издавач Klett). Тежиште предложеног програма је на интерактивној настави у којој је ученик субјекат наставног процеса, а наставник организатор активности рада на часу. План и програм се заснивају на комуникативном приступу у учењу страног језика уз задржавање свих проверено добрих карактеристика традиционалних метода. Императив је да се на часовима комбинују наставне методе и облици рада у циљу веће мотивисаности ученика, трајнијем знању, и уопште постизању бољих резултата рада. Годишњи фонд часова је 72.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК VI разред годишњи фонд часова: 72 недељни фонд часова: 2						
САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	**Бр. часова по областима**	**ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА**	**ЗАДАЦИ**			**ИСХОДИ**
			ОБРАЗОВНИ	**ФУНКЦИОНАЛНИ**	**ВАСПИТНИ**	
Module 1 **My Life**	12	Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика.	Стицање знања и обрада нове лексике везане за тему уобичајних активности, те сходно томе и употребе Present Simple Tense и прилога за учесталост, бројивих и небројивих именица.	Развијање комуникативне компетенције везане за давање личних информација и способности писменог изражавања о уобичајним активностима и личним информацијама.	Развијање љубави према страном језику, поштовању према култури и традицији народа чији се језик учи, стицање самопоуздања приликом изражавања на страном језику	Ученик уме да говори о ономе шта воли, а шта не воли, тражи и даје личне информације, говори о свакодневним активностима, уме да пише о својим уобичајним активностима
Module 2 **In the Past**	11	Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,	Обрада нове лексике и граматичких структура везане за годишње одморе и занимања. Увежбавање прошлог глаголског времена Past Simple Tense.	Развијање способности логичког закључивања. Равзијање комункикативне компетенције у вези са прошлим догађајима и занимањима. Развијање маште, запажања и критичког мишљења.	Развијање љубави према страном језику, поштовању према култури и традицији народа чији се језик учи, стицање самопоуздања приликом изражавања на страном језику	Ученик уме да говори о догађајима из прошлости употребом Past Simple Tense, уме да напише како је провео годишњи одмор, да пита и даје информације о прошлим догађајима.
Module 3 **Out and about**	16	Стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према	Обрада нове лекстике везане за давање упутстава за кретање (Directions) и	Развијање способности логичког размишљања , маште, запажања и критичког мишљења. Развијање	Развијање културе понашања (учтиво постављање питања, давање и тражење информација). Развијање	Ученик зна како да постави питање и да одговор везано за оријетанцију и кретање у простору. Каже нешто о

		сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости	историје-прошлости неког места. Контрастирање Present Simple и Present Continuous. Понављање конструкције There was/were, Past Simple, и увођење Past Continuous Tense.	комуникативне компетенције. Развијање способности писменог изражавања.	љубави према родном граду и свести о значају познавања историје неког места.	историји неког места и животу у прошлости. Уме правилно да употреби Past Continuous.
Module 4 It's different	11	Навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.	Обрада нове лексике и граматичких структура везане за описивање и поређење, разговор о недавним дешавањима, и писање разгледница: Comparison of Adjectives, Present Perfect.	Развијање способности логичког размишљања , маште. Развијање комуникативне компетенције, развијање способности писменог изражавања.	Развијање предузетничког духа, љубави према науци, путовањима и упознавању нових култура.	Ученик уме да описује и пореди живу и неживу природу, упоређује јединку са остатком групе, описује недавне догађаје употребом Present Perfect.
Module 5 A healthy future	10	Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика	Обрада нове лексике и граматичких структура везане за будућност, храну и пиће и здрав и нездрав стил живота. Будућност са Future Simple. Учтиво постављање питања везана за храну и пиће.	Развијање способности логичког размишљања , маште. Развијање комуникативне компетенције, развијање способности писменог изражавања.	Развијање културе понашања, развијање свести о здравом и нездравом начину живота.	Ученик уме да говори о предвиђањима и нагађањима везаним за будућност, уме да говори и пише о својим здравим и нездравим навикама, уме учтиво да постави питање у вези са храном и пићем.
Module 6 Our world	12	Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,	Обрада нове лексике и граматичких структура везане за модалне глаголе SHOULD, HAVE TO, загађивање животне околине и последицама. Увођење условиних реченица први тип.	Развијање способности логичког размишљања , маште. Развијање комуникативне компетенције, развијање способности писменог изражавања.	Развијање еколошке свести код ученика.	Ученик уме да говори и пише о проблемима загађивања животне околине. Уме да употреби условене реченице први тип у говорној и писаној форми.

АКТИВНОСТИ У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ ПРОЦЕСУ		**НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА - Тип наставе (наставне методе, наставни облици, наставна средства)**	
НАСТАВНИКА	**УЧЕНИКА**	**Наставне методе**	**Наставни облици рада**
- Организује наставни процес - мотивише ученике - развија интересовања ученика - помаже ученицима -усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	- слушање - понављање - читање - постављање питања - давање одговора - решавање задатака - израда пројеката - превод	• метода разговора (монолошка и дијалошка) • текст - метода • методе писаних радова и практичних радова • демонстрације (изговора и сл.) • хеуристичка метода Технике: • текнике учења (где се одваја битно од небитног користећи неке сопствене теме или асоцијације као олакшице при памћењу), • асоцијативна техника,	фронтални, групни, у пару, индивидуални

-координира		• брејн сторминг, • контрастирање и • игровне активности.	

ЛИКОВНА КУЛТУРА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

ЦИЉЕВИ:

Да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета

ЗАДАЦИ:

- Развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: текстура, светлина боја
- Стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства
- Развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење
- Развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави а примењују у раду и животу
- Подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој живе и раде
- Развијање моторичких способности ученика и навика за лепо писање
- Стварање услова да се упознавањем ликовне уметности боље разумеју природне знаности и друштвене појаве
- Омогућавање развијања позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности
- Развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности

ЛИТЕРАТУРА:

Уџбеник за наставнике и ученике, ,,Историја уметности,, - Џонсон; ,,Психологија стваралаштва ,, и интернет

КОРЕЛАЦИЈА:

Књижевност, Музичка култура, природне науке,друштвене науке

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

ТЕМАТСКИ ПЛАН РАДА					
Р. БР.	БР. НАЗИВ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			

		ОБРАДА	ВЕЖБАЊЕ	ЕСТЕТСКА АНАЛИЗА-систематизација	УКУПНО
1.	СЛОБОДНО РИТМИЧКО ИЗРАЖАВАЊЕ БОЈЕНИМ МРЉАМА, ЛИНИЈАМА СВЕТЛИНАМА, ОБЛИЦИМА И ВОЛУМЕНИМА	2	1	1	4
2.	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	1	1	1	3
3.	ТЕКСТУРА	4	1	1	6
4.	СВЕТЛИНА	5	2	1	8
5.	БОЈА	8	3	1	12
6.	СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ДЕЛИМА ЛИКОВНЕ УМЕТНОСТИ	1	1	1	3
УКУПНО		**21**	**9**	**6**	**36**

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	**БРОЈ ЧАСОВА**	**АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ**	**АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ**	**НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА**	**ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА**	**ИСХОДИ**
СЛОБОДНО РИТМИЧКО ИЗРАЖАВАЊЕ БОЈЕНИМ МРЉАМА, ЛИНИЈАМА, СВЕТЛИНАМА ОБЛИЦИМА И ВОЛУМЕНИМА	4	Цртање, сликање, колажирање. Процењује и самопроцењује. Истраживачки рад.	Образлаже, мотивише, усмерава, едукује, демонстрира, процењује	Перцепција и аперцепција, естетска анализа	Развој маште	**Ученици треба да :** Имају ликовно-естетски сензибилитет (осетљивост) за спонтани ритам бојених мрља у ликовним делима; Поседују способности за самостално откривање визуе-лних појава и законитости света облика: светло-тамно, облик-боја, простор, композиција; Умеју естетски да процењују уметничка дела; Развијају љубав према ликовном наслеђу; Оспособљавају се за стваралачко преношење визуелно-ликовних искустава у природно-друштвено научна подручја и тако развијају интересо-вање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења; Развијају способности за креативно и апстрактивно мишљење; Развијају спосо-бности сарадње и самопоуздања у тимском раду; Разви-јају индивидуално истраживање односа ликовних еле-мената на примерима националног и светског ликовног уметничког наслеђа.
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	3	Цртање, сликање, колажирање. Процењује и самопроцењује. Истраживачки рад.	Образлаже, мотивише, усмерава	Перцепција, аперцепција	Развој способности споразумева-ња визуелним знацима и појавама	Ученици треба да : Развијају ликовно-естетски сензибилитет (осетљивост) за спонтани ритам бојених мрља, линија, текстуру, све-тлину, боју и чулну осетљивост и осећајност за визуелно споразумевање и свет уобразиље у ликовним делима; Поседују способности за самостално откривање визуе-лних појава и законитости света облика: светло-тамно, облик-боја, простор, композиција; Умеју естетски да процењују уметничка дела; Развијају љубав према ликовном наслеђу; Оспособљавају се за стваралачко преношење визуелно-ликовних искустава у природно-друштвено научна подручја и тако развијају интересо-вање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења; Развијају способности за креативно и апстрактивно мишљење; Развијају спосо-бности сарадње и самопоуздања у тимском раду; Разви-јају индивидуално истраживање односа ликовних еле-

						мената на примерима националног и светског ликовног уметничког наслеђа.
ТЕКСТУРА	6	Цртање, сликање, колажирање. Процењује и самопроцењује. Истраживачки рад.	Образлаже, именује, демонстрира, мотивише, едукује	Перцепција и аперцепција, естетска анализа	Развијање моћи опажања различитих површина	.Ученици треба да : Развијају ликовно-естетски сензибилитет (осетљивост) за спонтани ритам бојених мрља, линија, текстуру, све-тлину, боју и чулну осетљивост и осећајност за визуелно споразумевање и свет уобразиље у ликовним делима; Поседују способности за самостално откривање визуе-лних појава и законитости света облика: светло-тамно, облик-боја, простор, композиција; Умеју естетски да процењују уметничка дела; Развијају љубав према ликовном наслеђу; Оспособљавају се за стваралачко преношење визуелно-ликовних искустава у природно-друштвено научна подручја и тако развијају интересо-вање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења; Развијају способности за креативно и апстрактивно мишљење; Развијају спосо-бности сарадње и самопоуздања у тимском раду; Разви-јају индивидуално истраживање односа ликовних еле-мената на примерима националног и светског ликовног уметничког наслеђа.
СВЕТЛИНА	8	Цртање, сликање, колажирање. Процењује и самопроцењује. Истраживачки рад.	Образлаже, именује, демонстрира, мотивише, едукује	Перцепција, симетрија, понављање, преношење, естетска анализа	Подстицање интересовања ученика за деловање светлости на околину	Ученици треба да : Развијају ликовно-естетски сензибилитет (осетљивост) светлину, боју и чулну осетљивост и осећајност за визу-елно споразумевање; Поседују способности за самоста-лно откривање визу-лних појава и законитости света облика: светло-тамно, облик-боја, простор, компози-ција; Умеју естетски да процењују уметничка дела; Развијају љубав према ликовном наслеђу; Оспособља-вају се за стваралачко преношење визуелно-ликовних искустава у природно-друштвено, научна подручја и та-ко развијају интересовање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења; Развијају способности за креативно и апстрактивно ми-шљење; Развијају способности сарадње и самопоузда-ња у тимском раду; Развијају индивидуално истражива-ње односа ликовних елемената на примерима национа-лног и светског ликовног уметничког наслеђа.
БОЈА	12	Цртање, сликање, колажирање. Процењује и самопроцењује. Истраживачки рад.	Образлаже, именује, демонстрира, мотивише, едукује	Перцепција и аперцепција, естетска анализа	Развој способности владања техникама сликарства	
СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ДЕЛИМА ЛИКОВНЕ УМЕТНОСТИ	3	Цртање, сликање, колажирање. Процењује и самопроцењује. Истраживачки рад.	Образлаже, именује, демонстрира, мотивише, едукује	Аперцепција	Подстицање ученика на апстрактно мишљење	Ученици треба да : Развијају ликовно-естетски сензибилитет (осетљивост) за спонтани ритам бојених мрља, линија, текстуру, све-тлину, боју и чулну осетљивост и осећајност за визуелно споразумевање и свет уобразиље у ликовним делима; Поседују способности за самостално откривање визуе-лних појава и законитости света облика: светло-тамно, облик-боја, простор, композиција; Умеју естетски да процењују уметничка дела; Развијају љубав према ликовном наслеђу; Оспособљавају се за стваралачко преношење визуелно-ликовних искустава у природно-друштвено научна подручја и тако развијају интересо-вање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења; Развијају способности за креативно и апстрактивно мишљење; Развијају спосо-бности сарадње и самопоуздања у тимском раду; Разви-јају индивидуално истраживање односа ликовних еле-мената на примерима националног и светског ликовног уметничког наслеђа.

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	**Основни ниво:** ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) **Средњи ниво:** ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) **Напредни ниво:** ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју
2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	**Основни ниво:** ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) **Средњи ниво:** ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) **Напредни ниво:** ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других

3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	**Основни ниво:** ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу **Средњи ниво:** ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст **Напредни ниво:** ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота.

МУЗИЧКА КУЛТУРА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Циљеви и задаци музичке културе

- неговање способности извођења музике певањем и свирањем
- неговање смисла за колективно музицирање (певање и свирање)
- стицање навике за слушање музичког дела
- развијање способности за доживљај музичког дела
- развијање способности за разумевање музичког дела
- развијање критичког мишљења
- подстицање стваралачког ангажовања ученика
- развијање музичке креативности
- развијање способности за импровизацију мелодије

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Назив предмета: Музичка култура		Разред – 6		
РБР	Назив наставне области	Број часова по области	Број часова за	
			обраду новог градива	друге типове часова
1	Слушање музике	15	8	7
2	Музичко извођење	18	10	8
3	Музичко стваралаштво	3		3
Укупно		**36**	**18**	**18**

Наставни предмет: Музичка култура за **6**. разред				Годишњи фонд часова: 36		
Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
I – Слушање музике	36	• слушање музике • уочавање начина музичког изражавања	• анализира • усмерава • мотивише	• аудитивна • дијалошка • демонстративна	• Упознавање са уметничком музиком сложенијих музичких састава • Упознавање са уметничком музиком и фолклором нашег, али и других народа • Развијање емоционалног осећаја за класичну, али и другу врсту музике, као и препознавање водећих инструмената • Упознавање нотног писма, разликовање тонског рода	• Познавање и разликовање музичких састава, као и врсте музике
II – Музичко извођење	33	• певање песама • самосталност • изражајност • упоређивање	• наводи • комуницира • дискутује	• аудитивна • дијалошка • демонстративна	• Упознавање нотног писма кроз певање и свирање одрешених песама • Упознавање са различитим врстом музике кроз певање и свирање • Разликовање извођењу уметничке и народне музике • Развијање способности ученика за извођење музичких садржаја	• Поседовање знања у смислу познавања основа музичке писмености, као и њихове примене у извођењу
III – Музичко стваралаштво	3	• развијање способности за грађење мелодије • креативност • изражавање	• усмерава • анализира • дискутује	• дијалошка • демонстративна	• Упознавање са ширим саставом Оровим инструметаријумом, као и осмишљавање сложенијих музичких целина • Упознавање са музичким стваралаштвом композитора ради лакшег соспственог музицирања • Неговања смисла за заједничко музицирање. Развијање репродуктивне изражајне способности • Стварање сложенијих музичких целина на постојећим инструментима	• Креативна израда и импровизација музичких целина на задати текст

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	**ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА** **(искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области**
Знање и разумевање	**Основни ниво:** • МК.1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености • МК.1.1.2. опише основне карактеристике музичких инструмената и састава, историјско-стилских периода, музичких жанрова и народног стваралаштва **Средњи ниво:** • МК.2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером) • МК.2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми)

	• МК.2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота **Напредни ниво:** • МК.3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела • МК.3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора • МК.3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд • МК.3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
Слушање музике	**Основни ниво:** • МК.1.2.1. музичке изражајне елементе • МК.1.2.2. извођачки састав • МК.1.2.3. музичке жанрове • МК.1.2.4. српски музички фолклор **Средњи ниво:** • МК.2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) • МК.2.2.2. препозна структуру одређеног жанра **Напредни ниво:** • МК.3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера • МК.3.2.2. жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера • МК.3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора
Музичко извођење	**Основни ниво:** • МК.1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције • МК.1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту **Средњи ниво:** **Напредни ниво:** • МК.3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем или свирањем као солиста и у школским ансамблима
Музичко стваралаштво	**Основни ниво:** • МК.1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења • МК.1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела • МК.1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима • МК.1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст **Средњи ниво:** **Напредни ниво:** • МК.3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте • МК.3.4.2. Импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова • МК.3.4.3. Осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс

ИСТОРИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ изучавања наставног предмета историја је културни развој и хуманистичко образовање ученика.Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског преостора и времена и историјских процеса и токова ,као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци настеве Историје су да ученици , уочавајући узрочно – последичне везе , разумеју историјске процесе и токове , улогу истакнутих личности које су одредиле развој људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку , економску , друштвену , културну...) као и историју суседних народа и држава.

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Ред. број	Наставна тема	обрада	утврђивање	систематизациа	Укупно
	Увод	2	1	1	4
I	Европа и Средоземље у раном средњем веку	6	5	1	12
II	Срби и њихово окружење у раном средњем веку	5	5	1	11
III	Европа у позном средњем веку	5	5	1	11
IV	Срби и њихово окружење у позном средњем веку	12	8	1	21
V	Српске земље и њихово окружење у доба османлијских освајања	7	5	1	13

Задаци наставе историје су:

- разумевање појма ``средњи век`` и основних одлика тог историјског периода,
- разумевање основних одлика феудалног друштва,
- стицање знања о најзначајнијим државама средњовековне Европе,
- стицање знања о српским средњовековним државама
- стицање знања о личностима које су обележиле средњи век у општој и националној историји,
- разумевање улоге религије у друштву средњег века,
- упознавање културних и техничких достигнућа средњовековне Европе,
- упознавање културног наслеђа Срба у средњем веку,
- коришћење историјских карата за период средњег века,
- подстицање ученика на коришћење историјских извора
- развијање критичког односа према историјским изворима

Оперативни задаци:

-резумевање појма прошлости,
-упознавање начина и значаја проучавања прошлости,
-разумевање основних одлика праисторије и старог века,
-разумевање основних временских одредница (деценија,век,миленијум)
-оспособљавање за коришћење историјске карте,
-стицање знања о догађајима и личностима који су обележили епоху старог века,
-упознавање основних одлика античке културе.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
У В О Д	5	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација -читање текстова -употреба историјске карте и атласа	-објашњава -усмерава -подстиче -мотивише	-наративна (монолошка) -дијалошка -илустративна -текстуална	разумевање појма „средњи век“ и основних одлика тог периода -разумевање основних одлика феудалног друштва -коришћење историјских карата за период средњег века -подстицање ученика на коришћење историјских исзвора -развијање критичког односа према историјским изворима	- ученик ће знати појма „средњи век“ и основне одлике тог периода и феудалног друштва као и поделу и врсте историјских извора за тај период -умеће да се оријентише на историјској карти и ленти времена -заузеће став по питању разлике између друштвених слојева
ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	12	- активно слушање - учешће у разговору - читање текстова - гледање илустрација - анализа стрипа или филма -употреба историјске карте и атласа -писмена провера знања	-објашњава -усмерава -наводи -поставља проблем -анализира -проверава -упућује на изворе	- наративна (монолошка) - дијалишка - илустративна - текстуална - стрип и филм	- разумевање основних одлика раног феудалног друштва на Истоку - стицање знања о најзначајнијим државама средњовековне Европе - стицање знања о личностима које су обележиле рани средњи век - упознавање културних и техничких достигнућа средњовековне Европе - коришћење историјских карата за овај период - разумевање улоге религије у друштву средњег века	- ученик ће знати основне одлике раног средњег века у западној Европи и Византији -умеће да се оријентише на историјској карти и ленти времена -заузеће став по питању утицја религије на друштво средњег века -знаће најзначајније личности овог периода и њихову улогу у историји
		- активно слушање - учешће у разговору - читање текстова - гледање илустрација - анализа стрипа или филма -писмена провера знања	-објашњава -усмерава -наводи -мотивише -сугерише -дискутује -упућује на изворе	- наративна - дијалошка - илустративна - текстуална	- разумевање карактеристика феудалног друштва на Истоку - стицање знања о српским средњовековним државама - стицање знања о личностима које су обележиле рани средњи век српске историје	-ученик ће знати порекло и настањивање Јужних Словена на простор Балканског полуострва -знаће које су биле прве словенске и српске државе,развој првих српских држава -умеће да наведе најзнаћајније личности

СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	13				- упознавање културног наслеђа Срба у раном средњем веку - коришћење историјских карата за рани средњи век националне историје - развијање критичког односа према историјским изворима - подстицање ученика на коришћење историјских извора	из периода раног средњег века на простору Балкана -схватиће утицај суседних држава на привредни, верски и културни развој народа Балкана -знаће најзначајнију тековину културе раног средњег века
ЕВРОПА У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	11	- активно слушање - учешће у разговору - читање текстова - гледање илустрација - употреба историјске карте -израда ППТ презентације	-објашњава - усмерава -наводи -мотивише -анализира -подстиче -упућује на изворе -поставља проблем	- наративна - дијалошка - илустративна - текстуална -историјски атлас -употреба ИТ	- разумевање основних одлика друштва позног феудализма - стицање знања о најзначајнијим државама средњовековне Европе иличностима које су обележиле општу историју позног средњег века - разумевање улоге религије у друштву средњег века - упознавање културних и техничких достигнућа средњовековне Европе - коришћење историјских карата за овај период - подстицање ученика на коришћење историјских извора - развијање критичког односа према историјским изворима	- ученик ће знати основне одлике позног средњег века у западној Европи и Византији -умеће да се оријентише на историјској карти и ленти времена -заузеће став по питању утицја религије на друштво средњег века -знаће најзначајније личности овог периода и њихову улогу у историји
СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	16	- активно слушање - учешће у разговору - читање текстова - гледање илустрација - анализа филма - израда родословних таблица -израда ППТ презентације -коришћење историјске карте	-објашњава -иницира дискусију -наводи -анализира -упућује на изворе -сугерише -мотивише	- наративна - дијалошка - илустративна - текстуална - стрип или филм - таблице родослова	- стицање знања о српским средњовековним државама и личностима које су обележиле позни средњи век српске историје - стицање знања о развоју српског средњовековног друштва, династије - упознавање културног наслеђа Срба у позном средњем веку - коришћење историјских карата за овај период - подстицање ученика на коришћење историјских извора - развијање критичког односа према историјским изворима	-ученик ће разумети постанак и развој средњовековне српске држа -умеће да наведе најзначајније личности из лозе Немањића и њихову улогу у периоду позног средњег века на простору Балкана -схватиће утицај суседних држава на привредни, верски и културни развој народа Балкана -знаће најзначајније културне тековине позног средњег века -умеће да се оријентише на историјској карти везаној за позни средњи век -разумеће улогу српских владара на Балкану у позном средњем веку
СРПСКЕ ЗЕМЉЕ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ДОБА ОСМАНЛИЈСКИХ ОСВАЈАЊА	14	- активно слушање - учешће у разговору - читање текстова - гледање илустрација - анализа филма - израда родословних таблица -писмена провера знања	-објашњава -наводи -усмерава -поставља проблем -анализира -упућује на изворе -сугерише -мотивише	- наративна - дијалошка - илустративна - текстуална - филм - таблице родослова	- стицање знања о личностима које су обележиле овај период српске историје - схватање узрока пада балканских земаља под турску власт - разумевање основних одлика турског феудалног друштва - коришћење историјских карата - подстицање ученика на коришћење	-ученик ће разумети узроке и последице јачања Турске и пада српских земаља под турску власт -знаће да именује најзначајније личности и опиче њихов живот -умеће да наведе најзначајније догађаје овог периода и са њима повеже дате личнисти -разумеће повезаност догађаја из

					историјских извора - развијање критичког односа према историјским изворима	прошлости са садашњошћу -препознаће повезаност националне, регионалне и светске историје

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
У В О Д	**Основни ниво:** ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама **Средњи ниво:** ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора **Напредни ниво:** ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора
	Основни ниво: ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом

ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...
СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	**Основни ниво:** ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје
ЕВРОПА У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	**Основни ниво:** ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч **Средњи ниво:** ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

	Напредни ниво: ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје
СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	**Основни ниво:** ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву
СРПСКЕ ЗЕМЉЕ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ДОБА ОСМАНЛИЈСКИХ ОСВАЈАЊА	**Основни ниво:** ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора

	ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену **Напредни ниво:** ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

ГЕОГРАФИЈА-ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

ЦИЉЕВИ:
Циљ наставе географије у 6. Разреду је усвајање знања о природно-географским и друштвено-географским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стицању знања о основним појавама и процесима у географском омотачу-хидросфери и биосфери; стицању основних појмова из географије становништва и насеља; схватању појмова природне и географске средине и појму географске регије; упознавању најважнијих природних друштвених и економско – географских долика Европе, њених регија и држава.

ЛИТЕРАТУРА:
Географија за 6. Разред основне школе

КОРЕЛАЦИЈА:
- У оквиру предмета
- Историја, биологија, физика, математика, српски језик,ликовна култура, техничко-информатичко о., енглески језик, немачки језик, музичка култура, верска настава

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова		
		за обраду	за друге типове	укупно
I	**УВОД**		**1**	**1**

II	**ПЛАНЕТА ЗЕМЉА**	**5**	**3**	**8**
А	ВОДЕ НА ЗЕМЉИ	3	2	5
Б	БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ НА ЗЕМЉИ	2	1	3
III	**СТАНОВНИШТВО И НАСЕЉА НА ЗЕМЉИ**	**3**	**2**	**5**
IV	**ГЕОГРАФСКА СРЕДИНА И ЉУДСКЕ ДЕЛАТНОСТИ**	**2**	**1**	**3**
V	РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	**31**	**21**	**52**
А	ОПШТЕ ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ ЕВРОПЕ	5	3	8
Б	ЈУЖНА ЕВРОПА	10	4	14
В	СРЕДЊА ЕВРОПА	6	4	10

Садржаји програма (области)	Број часова	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Увод у програмске садржаје	1	Препознаје,понавља,закључује,наводи	Припрема,организује,обавештава,подстиче,прати,процењује,одређује	Монолошка Дијалошка	Упознавање ученика са наставним планом и програмом 6. Раз.	Схвата основе програма за 6. Разред
Воде на З емљи	5	Повезује,формулише,размењује,дискутује,експериментише	Реализује,презентира,омогућује,прати,анализира,охрабрује	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни	Упознавање са својствима морске воде Упознавање са особинама вода на копну Загађеност и заштита светског мора и копнених вода	Зна да наведе и опише својства морске воде и њена кретања Зна поделу копнених вода Распрострањеност и значај Схвата значај заштите вода на земљи

Биљни и животињски свет на Земљи	3	Разговара,посматра,описује,примањује,тимски и групно ради,попуњава	Организује,усклађује,информише,помаже,прати,усмерава	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни Рад у групама Рад у пару	Упознавање са биљним и животињским заједницама на земљи Значај и заштита биосфере на земљи	Препознаје и уме да покаже на карти природне зоне на земљи Разуме важност унапређивања биосфере на земљи
Становништво и насеље на Земљи	5	Уочава,дефинише,дискутује,оријентише се,израђује,скицира,попуњава	Припрема,усклађује,подстиче,координира,реализује,дефинише,анализира,даје повратне информације	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни Рад у групама Рад у пару	Упознавање са основним појмовима о становништву и насељима на земљи	Зна да наведе основне демографске карактеристике становништва и насеља
Географска средина и људске делатности	3	Повезује,излаже,оријентише се,дискутује	Информише,усклађује,подстиче,унапређује,омогућава,анализира	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни Рад у групама Рад у пару	Схватање појмова природне и географске средине, географских регија и привреде	Разликје природну и географску средину Схвата појам регије Разликује привредне делатности
Регионална географија Европе	55	Повезује,излаже,оријентише се,попуњава,израђује моделе,карте,обнавља,анализира	Припрема,израђује,анализира, организује групе и парове,формулише,прати,оцењује	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни Рад у групама Рад у пару	Упознавање са основним географским подацима о европи	Препознаје основне природне и друштвене одлике европе
Јужна Европа Средња Европа Западна Европа Северна Европа Источна Европа				Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни Рад у групама Рад у пару	Упознавање најважнијих природних, друштвених и економско географских одлика наведених регија и њихових држава	Описује природне, друштвене, и привредне одлике регије европе и појединих држава Уме да покаже на картама регије, маркантне примере држава

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
Планета Земља	**1. Основни ниво:** ГЕ 1.1.2. наводи начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта)

	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу и биосферу) и препознаје њихове основне одлике **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама,знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери) **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте ГЕ 3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређење
Становништво и насеља	**1. Основни ниво:** ГЕ 1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља
Географска средина и људске делатности	**1. Основни ниво:** ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности
Регионална географија Европе	**1. Основни ниво:** ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2. препознаје основне природне и друштвене одлике Европе **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и

	односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама,знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре станивништва ГЕ 2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст) ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности ГЕ 3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије

ФИЗИКА – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ и задаци

Општи циљ наставе *физике* јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Остали циљеви и задаци наставе физике су:

- развијање функционалне писмености;
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици;
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона;
- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање;
- развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања;
- развијање логичког и апстрактног мишљења;
- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења;
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја;
- развијање способности за примену знања из физике;
- схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине;
- развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи;
- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци

Ученик треба да:

- кроз већи број занимљивих и атрактивних демонстрационих огледа, који манифестују појаве из различитих области физике, схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања;

- уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина: метарска трака, лењир са милиметарском поделом, хронометар, мензура, вага, динамометар;

- само упозна појам грешке и значај релативне грешке, а да зна шта је апсолутна грешка и како настаје грешка при очитавању скала мерних инструмената;

- користи јединице SI система за одговарајуће физичке величине: m, s, kg, N, m/s, Pa...;

- усвоји основне представе о механичком кретању и зна величине које карактеришу равномерно праволинијско кретање и средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања;

- на основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела која се одређује интензитетом, правцем и смером;

- усвоји појам масе и тежине и прави разлику између њих;

- уме да одреди густину чврстих тела и густину течности мерењем њене масе и запремине;

- усвоји појам притиска, схвати преношење спољњег притиска кроз течности и гасове и разуме Паскалов закон.

Начин остваривања програма

Циљеви и задаци наставе физике остварују се кроз следеће основне облике:

1. Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе.
   Од свих метода логичког закључивања које се користе у физици као научној дисциплини (индуктивни, дедуктивни, закључивање по аналогији итд.), ученицима основне школе најприступачнији је индуктивни метод (од појединачног ка општем) при проналажењу и формулисању основних закона физике. Зато програм предвиђа да се при проучавању макрофизичких појава претежно користи индуктивни метод.
   Увођење једноставних експеримената за демонстрирање физичких појава има за циљ враћање огледа у наставу физике, развијање радозналости и интереса за физику и истраживачки приступ природним наукама.Једноставне експерименте могу да изводе и сами ученици на часу или да их понове код куће, користећи многе предмете и материјале из свакодневног живота.
   Програм предвиђа да се унутар сваке веће тематске целине, после поступног и аналитичног излагања појединачних наставних садржаја, кроз систематизацију и обнављање изложеног градива, изврши синтеза битних чињеница и закључака и да се кроз њихово обнављање омогући да их ученици у потпуности разумеју и трајно усвоје.
2. Решавање квалитативних и квантитативних задатака.
   При решавању квантитативних (рачунских) задатака из физике, у задатку прво треба на прави начин сагледати физичке садржаје, па тек после тога прећи на математичко формулисање и израчунавање. Наиме, решавање задатака одвија се кроз три етапе: физичка анализа задатка, математичко израчунавање и дискусија резултата. У првој етапи уочавају се физичке појаве на које се односи задатак, а затим се набрајају и речима исказују закони

по којима се појаве одвијају. У другој етапи се, на основу математичке форме закона, израчунава вредност тражене величине. У трећој етапи тражи се физичко тумачење добијеног резултата.

3. Лабораторијске вежбе.

Час експерименталних вежби састоји се из: уводног дела, мерења и записивања резултата мерења.

У уводном делу часа наставник: - обнавља делове градива који су обрађени на часовима предавања, а односе се на дату вежбу (дефиниција величине која се одређује и метод који се користи да би се величина одредила),

- обраћа пажњу на чињеницу да свако мерење прати одговарајућа грешка и указује на њене могуће изворе,
- упознаје ученике с мерним инструментима и обучава их да пажљиво рукују лабораторијским инвентаром,
- указује ученицима на мере предострожности, којих се морају придржавати ради сопствене сигурности, при руковању апаратима, електричним изворима, разним уређајима и сл.

Док ученици врше мерења, наставник активно прати њихов рад, дискретно их надгледа и, кад затреба, објашњава им и помаже.

При уношењу резултата мерења у ђачку свеску, процену грешке треба вршити само за директно мерене величине (дужину, време, електричну струју, електрични напон и сл.), а не и за величине које се посредно одређују (електрични отпор одређен применом Омовог закона)

4. коришћење и других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (домаћи задаци, читање популарне литературе из историје физике.Битан облик рада су домаћи задаци,који се планирају за час.
5. систематско праћење рада сваког појединачног ученика.

Редни број	Наставна тема	Број часова					
		Обрада	Понављање	Утврђивање и оцењивање	Писмена провера	Лаб. вежбе	Укупно часова
1	Увод	2	/	/	/	/	2
2	Кретање	7	3	3	1	/	14
3	Сила	6	4	3	1	/	14
4	Мерење	4	2	1	1	7	15
5	Маса и густина	5	4	2	1	3	15
6	Притисак	5	4	2	/	1	12
Укупно		29	17	11	4	11	72

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Увод	2	Спонтанопрати ток посматране појаве, расуђује,пост авља питања идакроз примереуоча ва разлику између физич ких телаисупстан ција	Излаже новисадржај. Подстич еиусмер аваучен ике на размиш љање. Постављапитања, сугерише,упућује даповезује састеченим знањима.	-фронтални -радупаровима -групни -дијалошкаметода -текстуална метода	-стекнепојам о начинукако физикаистражује природу -знадаразликује појмове физичких тела одсупстанција од којихсесастоје тела	- схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања;
Кретање	14	Посматрајукрета ње разних тела,самостално закључујуи наводе примере, учествују уанализирачунских задатакаидискутују решење задатака	Наводипримере.Наводи ученике да самостално изводезакључке.П оставља питањаи подпитања.демонс трира,сугерише, детаљно објашњава,упућује у истраживачкирад,к ординира раду одељењу,развијап артнерски однос кроз групнирад.	-индивидуални -радупару -фронтални -дијалошкаметода - илустрати вно- демонстра тивна метода -графичка метода - решавањерачунск их задатака	-усвојиосновне представео механичком кретању -упозна величине које карактеришуравно мерно праволинијско кретање(пут, временскиинтервалибрзин у) -користијединицузабрзину уSI систему:m/s -уме да измериииз рачуна сталну брзину	- Ученик препознаје врсту кретања на основу примера. (праволинијско и криволинијско) - Ученик препознаје врсте кретања на основу примера (равномерно и неравномерно, не мора да зна разлику између тренутне и средње брзине,али треба да зна да је брзина стална код рав.кретања). - Ученик уме у тексту да препозна величине које описују равномерно кретање, користи образац v=s/t и може да израчуна једну величину ако су познате друге две. Није обавезно да зна претварање мерних јединица. - Ученик препознаје да је оснавна јединица за брзину m/s али да се користи и km/h. Знадамеханичкокретањепредставља промену положаја неког тела у односу на референтно тело. Разликује путању тела од пређеног пута. Зна да је брзина пређени пут у јединици времена. -Ученикумеда претвара Јединицеизведенихфизичких величина у одговарајуће јединице SI - система. Пример: претвара km/h у m/s и обрнуто.
Сила	14	Пажљивопосмат рају различитаделова ња које наставник показујеотворено ирадознало постављају питања,схватапо везаност физичкихпојаваиистра	Подстичеученикеукоришћ ењудодатне литературе.Изводииде монстрира огледе.Вршидодатнаобј ашњења,сугерише у повезивањутеоретских ипрактичних знања.	-фронтални -радупару -индивидуални -дијалошкаметода -текстуална метода -практичнирад - демонстрат ивна метода	-на основу појма узајамног деловањатела (одбијања, привлачења,деформација, променекретања) схватисилу каомеруузајамногделовања тела,која семеридинамометром-уме да измерисилу динамометром -користијединицусилеуSI систему:N -знајудаје сила векторска величина	- Ученик уме да препозна гравитациону силу у једноставним ситуацијама. Ученик такође зна да је у одсуству подлоге гравитациона сила узрок падања тела. Ученик зна да кад тело клиза по подлози на њега делује сила трења, која се супроставља кретању и да ће га зауставити кад на њега не делују друге силе. - Ученик зна да стални магнети имају два пола N и S и да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана. Ученик препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно односно одбојно и да је то деловање највеће у случају кад су магнети односно наелектрисана тела најближе. -Ученик уме да препознаје еластичну силу у системима у којима постоји еластична опруга, препознаје правац и смер еластичне силе. Ученик кроз задатке проверава постојање еластичне силе која се уравнотежава са силом дефрмације.

		жује сам још некаделовањаприродн и				-Ученик зна да је гравитациона сила увек привлачна и да зависи од масе тела, зна да је сила теже гравитациона сила; зна да одреди правац и смер еластичне силе код истегнуте односно сабијене опруге.
Мерење	15	Посматра разна мерила и иструменте,уочава разлику примерењу, развија радозналостза мерење некихвеличина, записујенеке мерене величинеи закључује значајмерења уфизици	Објашњаваи практично показује рад мерилаимерних инструмената.Указује на значајфиз.величинаијединица.Објашњава апсолутнуирелативнугрешку мерења,сугеришедастеченазнањапримене у пракси.	-радугрупама -индивидуални -радупаровима -дијалошкаметода - илустрати вно- демонстра тивна метода -практичнирад - решавањерачунских задатака	-овладајумерењем следећих физичкихвеличина: дужине, временаизапремине -уме дарукује мерилима и инструментимазамерење одговарајућихфизичких величиналењиром, мерном траком,нониусом, хронометром, мензуром - користијединицеSIсистема набројанихфизичкихвеличина (m,s...)	- Ученик користи уређај за мерење (метарска трака,мензура, вага, штоперица, амперметар и волтметар) зна да одреди вредност најмањег подеока на мерној скали и очита вредност измерене физ.величине, и запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом мере. -Ученик препознаје основна и најједноставнија мерила и инструменте за мерење неких основних физичких величина. Пример: Ученик препознаје да је вага уређај за мерење масе, хронометар за мерење времена, термометар за мерење температуре.... Препознавање се састоји у томе да ученик бира одговоре из понуђеног скупа мерила и уређаја. - Ученик зна да препозна основне јединице за дужину , масу, запремину, температуру и време као и оне мерне јединице које се најчешће користе. Ученик уме да користе важнније изведене јединице Si система и зна њиховеознаке. (засилу,притисак, густину...) - Ученик зна да је литар исто што и дециметар кубни и да су то јединице којима се мери запремина, претвара литре у метре кубне и обрнуто,тоне у килограме. - Ученик зна да користи префиксе мили и кило и уме да претвара јединице. Пример: Зна да претвори километре у метре и обрнуто као и милиметре у метре и обрнуто. -Ученикуме дапретвара Јединицеизведенихфизичких величина у одговарајуће јединице Si система.(изведенејединицекоје садрже величине које нису изражене у декадном бројном систему). - Ученик зна шта је грешка мерења, ученик зна да се тачност мерањаповећавасасмањењем вредности најмањег подеокана инструменту, зна да уколико понављена мерења дају различите резултате средња вредност тих резултата представљаконачни
Масаи густина	15	Посматра,уочава,врши мерења,записује,закључује вршианализуз адатакаи математички израчунава непознатувеличину	Излаже новсадржајибуди радозналосткод ученика.Подстичеученикена истраживачкирадисам остално закључивање.наводиприменуу техници,упућејеученика да стеченазнања издругихпредметакаои изфизике искористи приусвајањунових.	-фронтални -радупару -радугрупи -дијалошкаметода - илустрати вно- демонстра тивна метода -практичнирад - решавањерачунских задатака	-добије представуо масикао карактеристицифизичкогтела приузајамном деловањутела, да зна дасемаса тела меривагоми да је адитивнавеличина - умепомоћудефиниционих формуладаизрачуна бројне вредностигустине -уме даодредигустинучврстих телаитечностимерењем масеи запремине -знајединице масе игустине уSI систему	- Ученик зна да користи основне јединице за масу и густину као и оне које се најчешће користе. -Ученик зна основна правила мерења, зна да вага мора бити у равнотежи када на њој нема терета и тегова. - Ученик зна да измери масу помоћу дигиталне ваге а не мора да зна да користи теразије. 2.1.1. Ученик уме да препозна инерцију као узрок пјава при промени брзине тела. - Ученик разуме и примењује појам густине, зна да је густина воде 1000 kg/m3. .

Притисак	12	Посматра,пита,з аписује, наводи примере за притисак, решава простезадаткеи примењујестече њознање зарешавање проблема	Наводипримере идемонстрира огледе.Навони применуи значајфизике у свакодневном животуи техници,кординира,ус мерава,објашњава.	-радугрупи -радупару -индивидуални -фронтални -дијалошкаметода - илустрати вно- демонстра тивна метода -решавањерачунских задатака	-одреди притисакчврстихтела мерењемиизрачунав. -користијединицупритискаySI систему:Pa -схватипреношење притиска у течностимаигасовима -разуме Паскаловзакон -разуме атмосверски притисак -уме да користибарометар	- Ученик разуме принцип спојених судова (ученик зна да се течност пење до истог нивоа без обзира на облик суда ,ученик на примерима нивоа воде у реци и речним каналима може да предвиди који ће ниво достићи вода када буде у стању равнотеже. -Ученик уме да препозна уређаје за мерење притиска. (барометар, манометар) - Ученик уме да користи основне јединице за притисак, препознаје да је оснавна јединица паскал али да се у свакодневном животу користи и милибар. Ученик да зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба течности, зна да процени у понуђеној ситацији на којој дубини ће бити већи или мањи притисак. -. Ученик уме да користи важније изведене јединице Si система за притисак. - Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредност физичких величина из једне јединице у другу. (Пример: kPa, MPa у Pa). - Ученик зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи, зна да притисак чврстих тела зависи од нормалне компоненте тежине тела и од додирнеповршинетела и подлоге, закључује како се мења притисак кад се промени маса и величина додирне површине, на примеру три квадра идентичних маса одреди ко врши већи притисак. - Ученик разуме и примењује концепт притиска у течностима, зна да је хидростатички притисак у течностима сразмеран производу густине и дубине на којој се притисак тражи, разуме како се притисак преноси кроз течности.

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
1. Увод	
2. Кретање	**Основни ниво:** **1.2.1.**Ученикпрепознајеврстукретањанаосновупримера. (праволинијско икриволинијско) **1.2.2.** Ученик препознајеврстекретањана основу примера (равномерноинеравномерно,неморадазнаразлику између тренутнеисредњебрзине,алитребада знада јебрзина сталнакодрав.кретања). **1.2.3.** Ученик уме у тексту да препозна величине које описујуравномернокретање,користиобразацv=s/tиможе даизрачунаједнувеличинуакосу познатедругедве.Није обавезнодазнапретварањемернихјединица. **1.4.4.**Ученикпрепознаједајеоснавнајединицазабрзину m/salидасе користиикm/h. **Средњи ниво:** **2.2.2.**Знадамеханичкокретањепредстављапроменуположајанекогтела у односу на референтно тело.Разликује путањутела од пређеног пута.Знада је брзинапређенипутујединицивремена **Напредни ниво:**

	3.4.1. Ученикумедапретварајединицеизведенихфизичких величинауодговарајућејединицеSI -система.Пример:претваракm/hy m/sиобрнуто.
3. Сила	**Основни ниво:** **1.1.1.** Ученик уме да препозна гравитациону силу у једноставнимситуацијама.Учениктакођезна даје у одсуствуподлогегравитационасилаузрок падањателa. Ученикзнада кадтелоклиза по подлозинањегаделујесила трења,којасесупростављакретањуидаћегазаустaвити кад на њега не делујудругесиле. **1.1.2.**УченикзнадасталнимагнетиимајудваполаNиSи дателамогубитипозитивноилинегативнонаелектрисана. Ученикпрепознајекада је узајамно деловањеизмеђу два телапривлачноодносноодбојноидајетоделовањенајвеће услучајукад су магнетиодноснонаелектрисанатела најближе **Средњи ниво:** **2.1.1.**Ученикумедапрепознајееластичнусилуу системимаукојимапостоји еластичнаопруга,препознаје праваци смереластичнесиле.Ученик кроззадатке проверавапостојањеластичнесилекоја сеуравнотежавасасилом дефрмације. **2.1.2.** Ученикзнада јегравитационасила увекпривлачнаидазависиодмасетела,зна дајесилатежегравитационасила;зна да одредиправаци смереластичнесиле код истегнуте односно сабијене опруге. **Напредни ниво: /**
4.Мерење	**Основни ниво:** **1.4.1.** Ученик користи уређај за мерење (метарска трака, мензура,вага,штоперица,амперметари волтметар)знада одредивредностнајмањегподеокана мернојскали иочита вредностизмеренефиз.величине, и запишеизмерену бројну вредност саодговарајућом јединицом мере. **1.4.2.**Ученикпрепознајеосновнаинајједноставнијамерила и инструментеза мерењенеких основних физичких величина.Пример:Ученикпрепознаједајевага уређајза мерењемасе,хронометарза мерењевремена,термометарза мерењетемпературе....Препознавањесесастојиу томеда ученикбира одговоре из понуђеногскупа мерила иуређаја. **1.4.3.**Ученик знадапрепознаосновне јединицезадужину , масу,запремину,температуру ивремекаои онемерне јединицекоје се најчешће користе **1.4.5.**Ученикзнаосновнаправилазаисправномерење:зна давагаморабитиухоризонталномположајукаднањој нематеретаи теговаи знаподкојимугломтребада гледа скалу. **1.4.6.**Ученик зна да меридужину,масу,запремину ивреме (користилењир, мерну траку,вагу,мензуруи штоперицу) приликомизвођења лабораторијскихвежби **Средњи ниво:** **2.4.1** Ученик уме да користе важнијеизведене јединице Sicистема и зна њихове ознаке. (за силу, притисак, густину...) **2.42.**Ученик знадајелитаристоштои дециметаркубниида су то јединице којимасе мери запремина,претваралитре уметрекубнеиобрнуто,тонеу килограме. **2.4.3.**Ученик зна дакористипрефиксе милии килоиумедапретвара јединице. Пример:Знада претвори километреу метреиобрнутокаоимилиметреуметре иобрнуто **2.4.4.**Ученикзнакадамерењепонављамовишепутакадасеуистимусловимамогу добитиразличитирезултати **Напредни ниво:** **3.4.1.** Ученик уме да претварајединицеизведених физичких величинау одговарајуће јединицеSi система.(изведенејединицекоје садржевеличинекојенису изражене удекадномбројномсистему). **3.4.3.**Ученик знашта јегрешка мерења,ученик знада се тачност мерања повећавасасмањењем вредностинајмањег подеока на инструменту,зна дауколико

	понављенамерењадају различите резултатесредња вредносттих резултата представљаконачни резултат мерења.
5.Маса и густина	**Основни ниво:** **1.4.3.**Ученикзнадакористиосновнејединицезамасуигустинукаоионе које се најчешће користе. **1.4.5.**Ученикзнаосновнаправиламерења,знадавагамора битиуравнотежикада на њојнема теретаитегова. **1.4.6.**Ученикзнада измери масупомоћу дигиталне вагеа не морадазна дакориститеразије. **Средњи ниво:** **2.1.1.** Ученик уме да препозна инерцијукаоузрокпојава припроменибрзинетела. **2.1.5.**Ученикразумеипримењујепојам густине,зна даје густина воде1000kg/m^3. . **Напредни ниво: /**
6.Притисак	**Основни ниво:** **1.1.3.** Ученик разуме принцип спојених судова (ученик зна да се течност пење до истог нивоа без обзира на облик суда ,ученик на примерима нивоа воде у реци и речним каналима може да предвиди који ће ниво достићи вода када буде у стању равнотеже. **1.4.2.** Ученик уме да препозна уређаје за мерење притиска. (барометар, манометар) **1.4.3.** Ученик уме да користи основне јединице за притисак, препознаје да је оснавна јединица паскал али да се у свакодневном животу користи и милибар. 2.1.6. Ученик да зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба течности, зна да процени у понуђеној ситацији на којој дубини ће бити већи или мањи притисак. **Средњи ниво:** **2.4.1.** Ученик уме да користи важније изведене јединице Si система за притисак. **2.4.3.** Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. (Пример: kPa, MPa у Pa). 3.1.3. Ученик зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи, зна да притисак чврстих тела зависи од нормалне компоненте тежине тела и од додирне површине тела и подлоге, закључује како се мења притисак кад се промени маса и величина додирне површине, на примеру три квадра идентичних маса одреди ко врши већи притисак. **Напредни ниво:** **3.1.4.** Ученик разуме и примењује концепт притиска у течностима, зна да је хидростатички притисак у течностима сразмеран производу густине и дубине на којој се притисак тражи, разуме како се притисак преноси кроз течности.

Образовни стандарди којиседоносе н акомпетенције које се стичу током изучавањ апредмета физика у основном бразовању су ФИ.1.7.1,1.7.2,2.6.1,2.6.2,2.6.3,2.7.1,2.7.2,2.7.3, 3.7.1, 3.7.2.

Ови стандарди су из области*Експеримент* и *Математичке основе физике* и налазе се у свакој наставно јтеми јер нису везани за специфичан садржај него за

компетенције које се развијају стално.

1.7.1 Ученикпоседује мануелне способностипотребне за радулабораторији.
1.7.2 Ученикумедасе придржаваосновнихправилапонашањаулабораторији.
2.6.1 Ученикразуме ипримењује основене математичкеформулације односа изаконитости уфизици,нпр. директнуиобрнутупропорционалност.
2.6.2 Ученикумедапрепозна векторскевеличине.
2.6.3 Ученикумедакористи иинтерпретира табеларнии графичкиприказ зависностифизичкихвеличина.
2.7.1 Ученикуметабеларно играфичкида прикаже резултатепосматрања имерења.
2.7.2 Ученикумедавршиједноставнауопштавањаисистематизацијурезултата.
2.7.3 Ученикумедареализује експериментпоупутству.
3.7.1 Ученикумедадонесерелевантанзакључакна основурезултатамерења.
3.7.2 ученикуме да препозна питање на које можемо даодговоримо посматрањем илиекспериментом.

МАТЕМАТИКА - ГОДИШЊИ ФОНД 144 часа

Циљеви и задаци:

Ученике треба оспособити да:

-схвате потребу увођења негативних бројева,упознају структуре скупова целих и рационалних бројева, појмове супротног броја, реципрочног броја и апсолутне вредности броја;
-упознају и савладају основне рачунске операције у скуповима Z и Q и потпуно увежбају извођење тих операција, уз коришћење њихових својстава;
-могу да читају и састављају разне једноставније изразе са рационалним бројевима и израчунају њихову бројевну вредност;
-упознају и умеју да решавају једноставније једначине и неједначине у скупу рационалних бројева;
-разумеју процентни начин изражавања и умеју да тај рачун примењују у пракси;
-упознају класификацију троуглова и четвороуглова и знају њихова основна својства;
-схвате релацију подударности и њена својства и умеју да је примењују у извођењу основних конструкција троугла и четвороугла;
-схвате једнакост површина геометријских фигура и науче правила о израчунавању површина троуглова, паралелограма и других четвороуглова;
-примењују правила за израчунавање површине троугла и четвороугла у разним практичним задацима;
-усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења ; правилно коришћење свих везника “и”, “или” , а нарочито “ако… онда…” и “ ако и само ако “; осете потребу за извођењем доказа и умеју то да раде у једноставнијим случајевима).

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Број часова вежбе
1.	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	24	9	15
2.	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	45	17	28
3.	ТРОУГАО	30	13	17
4.	ЧЕТВОРОУГАО	20	8	12
5.	ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА	17	7	10
6.	ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ СА ИСПРАВКАМА	8	4	4

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Цели бројеви	**24**	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе ,	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај.	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације	- Оспособљавање ученика да схвате потребу увођења негативног броја , структуру скупа целих бројева , појмове супротног броја и апсолутне вредности броја, те да их представљају на бројевној правој. - Усвајуање основних рачунских	Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Схвати појам и потребу негативног броја ▪ Умеју да прдставе целе бројеве на бројевној прави и да их упоређују ▪ Умеју да саберу и одузму два цела броја ▪ Умеју да помноже и поделе два цела броја

		табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавају задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика.	Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	операција(сабирање ,одузимање, множење и дељење) у скупу целих бројева , уз коришћење његових својства и постизање потребног нивоа у њиховом извођењу. -Оспособити ученике да решавају једноставније једначине и неједначине у вези са сабирањем и одузимањем(множења и дељења) у скупу целих бројева и да повезују раније научено градиов са новим и да га користе у решавању задатака и проширивању знања, као и да читају и састављају изразе и да им израчунају бројевну вредност. -Развијање способности уочавања повезаности рачункских операција , аналлизирања задатака и резултата, сконцентрисасности на рад, рационалности, прецизности, упорности и самосталности у решавању задатака Развијање одговорности за властити рад и рад у групе. -Постицање радозналости, оригиналности и интересовање за математику, посебно код ученика који имају склоности за то. -Подстицање ученика на систематско учење, редовно доношење уџбеника и прибпр за рад, уредно и прегледно писање	**Средњи ниво:** ▪ Знају да одреде супротан борј и апсолутну вредност ▪ Примењују особине збира ▪ Израчунавају вредност једноставнијег израза са операцијама множења и дељења целилх бројева, укључујући осовађање од заграда ▪ Користе целе бројеве и бројевне изразе у једноствним реалним ситуацијама **Напредни ниво:** ▪ Решавају сложеније задатке комбинујући операције сабирања и одузимања целих бројева ▪ Решавају бројевне изразе са више рачунских операција различитог приоритета и ослобађање од заграда ▪ Примењују бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама

					задатака.	
Троугао	**30**	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим областима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавају задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	-Оспособљавање ученика за разумевање, даље допуњавање и проширивање појма троугла упознавањем његових елемената и систематско и прецизно коришћење ознака . -Оспособљавање ученика за посматрање у уочавање реалних односа ,експериментисањем и доказивањем теорема и правилно формулисање исказа и теорема. -Оспособљавање ученика за конструкцију неких углова кориишћењем својстава једнакостраничног троугла, осне симетрије.. и разумевање и дање упзнавање елемената и значаних тачака троугла. -Упознавање класификације троуглова и стицање знања о хивховим основним својствима и релацијом подударности и примена те релације у конструктивним задацима. -Навикавање ученика да се изражавају математичким језиком, контролишу сваки корак у реализацији плана решавања задатака и проверавају добијени резултат. -Неговање планског приступа при решавању конструктивних	Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Разумеју појам троугла и његових елемената ▪ Умеју да разлијују основне врсте троугла и д их нацртају ▪ Знају колики је збир углова у троуглу ▪ Конструишу основне углове(60°, 120°, 30°, 45°, 90°...). ▪ Интуитивно схватају појам подударних фигура(кретањем до поклапања) **Средњи ниво:** ▪ Знају да одреде однос углова и страница у троуглу ▪ Израчунају непознати угао троугла ако су дата друга два ▪ Разликују ставове подударности троугла ▪ Знају да дефинишу и да конструишу занчајне тачке троугла **Напредни ниво:** ▪ Користе основна својства троугла у решавању задатака ▪ Примењују особине различитих троуглова ▪ Користе основна својстава троугла и умеју да их конструишу Примењују ставове подударности у решавању сложенијих задатака

			-Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика		задатака.. -Даљи рад на развијању навика , самосталности, одговорности, сарадничких односа , толеранције, културе понашања и комуникације. -Постицање оригиналности у решавању задатака, радозналости и инересовања за математику.	
Рационални бројеви	**45**	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим областима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Пдсстицање ученике на	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник	-Стицање знања неопходних за проширивање појма броја, схватање структуре скупа рацоналних бројева. -Проширивање и продубљивање знања о рачунским операцијама у скупу рационалних борјева и коришћење њихових својстава. -Оспособљавање ученика за правилно читање , записивање и графичко престављање рационалних бројева, њихово упоређивање ,налажење везе са претходно наученим скуповима бројева, разумевање основних рачунских операција и постизање потребног нивоа увежбаности у њиховом извђењу, читању и састављање једноставних израза и израчунавањре њихове бројевне вредности, решавање једноставних једначина и неједначинаи проверавање њихових решења, као и превођење текстуалних задатака на математички језик. -Развијање способности уочавања повезаности рачунских операција и	- Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Схватају појам и потребу рационалног броја ▪ Умеју да прдставе рационалне бројеве на бројевној прави ▪ Упореди по величини рационалне бројеве истог записа ▪ Знају да одреде вредност рациналног броја ▪ Умеју да помноже и поделе два рационална броја истог записа ▪ Разумеју појам процнета и његову примену ▪ Знају да одреде проценат од датог броја **Средњи ниво:** ▪ Упоређују по величини рационалне бројеве различитог записа ▪ Умеју да саберу и одузму рационалне бројеве различитог записа ▪ Израчунају вредност једноставнијих израза са више рачунских операција различитог приоритета , укључујући ослобађање од заграда, са рационалним бројевима истог записа ▪ Решавају једноставније једначине са рационалним бројевима ▪ Користе рационалне бројеве , бројевне изразе и процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама **Напредни ниво:**

			учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	-збирка задатака	навике да користе раније стечено знање у новим ситуацијама. -Развијање способности налиурања задатака и резултата, као и концентације за рад, рационалности и самосталности. ----развијање могућности решења задатака на више начина. -Навикавање ученика на оригиналност, прецизност, упорност и контролу резултата.. -Даљи рад на неговању радне културе ученика, објективности, критичности, сарадничких односаи толерације, као и културе понашања и комуникације на наставном раду, -Навикавање ученика на коришћење разних извора учења. -оспособљавање ученика да схвате појам процента као специфичан начин записивања разломка и порнађу везу са осталом начинима записивања разломака. -Упознавање ученика са графичким приказивањем и његовом применом.	▪ Решавају сложеније изразе комбинујући операције сабирања и одузимања рационалних бројева ▪ Користе рационалне бројеве и бројевне изазе у реалним ситуацијама ▪ Решавају једначине и неједначине , примењујући их у сложенијим текстуалним задацима Примењују процентни рачун у сложенијим задацима
Четвороугао	**20**	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка	-Проширивање ,продубљивање и прецизирање појма четвороугла и упознавање његових елемената. -Упознавање класификације четвороуглова према различитим	- Ученик треба да: : **Основни ниво:** ▪ Владају појмом четвороугао и врстама(уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор)

		стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	-самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	критеријумима и његових својстава. -Оспособљавање ученика за конструкције четвороглова. -Неговање планског приступа у решавању конструктивних задатака и зравијање потере за образложењем извршене конструкције. -Навикавање за прецизност у мерењу, цртању и конструкцији. -Подстицање ученика да користе раније стечена знања. -Даљу рад на развијању радних навика, уредности и самосталности, одговорности и критичности у вредновању својих и туђих резултата рада. -Неговање културе понашања и комуникације у наставном процесу. -Оспособљавање ученика за правилно коришћење и чување свог и школског прибора.	▪ Знају збир углова у четвороуглу **Средњи ниво:** ▪ Решавају једноставније задатке примењујући збир углова у четвороуглу ▪ Разумеју својства различитих врста четвороугла(паралелограм, трапез,делтоид) **Напредни ниво**: користи основна својства четвороугла, паралелограма и трапеза, уме да их конструише
Површина четвороугла и троугла	**17**	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини	Наставне методе: -дијалошка	-Дање изграђивање појма површине. -Оспособљавање ученика да схвате појам једнакости површи	- Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Схватају појам површине троугла и четвороугла као и мерне јединице

		домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавају задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити ниво постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	-монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	геометријских фигура и науче формуле за израунавање површина троугла и четвороугла. -Развијање способности ученика да стечено знање примењују у решавању практичних задатака. -Развијање способности ученика да стечена знања примењују у решавању практичних задатака. -Навикавање ученика да контолишу сваки корак у реализацији плана решавања задатака и да проверавају добијене резултате, користе рационалне поступке решавања. -Развијање мисаоних операција, концентрације, самосталности, одговорности, објективности у процењивању својих и резултата групе. - Даљу рад на развијању радних навика, уредности и самосталности, одговорности и критичности у вредновању својих и туђих резултата рада. -Неговање културе понашања и комуникације у наставном процесу.	▪ Знају формуле за обиме и површину троугла и четвороугла **Средњи ниво**: ▪ Рачунају њихове обиме и површине на оснву елемената који су непосредно дати у задатку **Напредни ниво:** ▪ Рачунају њихове обиме и површине на основу лемената којис нису непосредно дати у задатку ▪ Претварају јединице мере, рачунајући са њима.
ШКОЛСКИ ПИСМЕНИ	**8**	-ученици решавају задатке који су им	-Саставља задатке за писмени сходно образовним	Наставне методе:		

ЗАДАЦИ И АНАЛИЗЕ		задати за писмени -схватају грешке које су направили на писменом задатку.	стандардима -оцењује писмене задатке Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити ниво постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика -Анализирати писмене задатке и указивање ученика на најчешће грешке.	-дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака		

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Схвати појам и потребу негативног броја ▪ Умеју да прдставе целе бројеве на бројевној прави и да их упоређују ▪ Умеју да саберу и одузму два цела броја ▪ Умеју да помноже и поделе два цела броја **Средњи ниво:** ▪ Знају да одреде супротан борј и апсолутну вредност ▪ Примењују особине збира ▪ Израчунавају вредност једноставнијег израза са операцијама множења и дељења целилх бројева, укључујући осовађање од заграда ▪ Користе целе бројеве и бројевне изразе у једноствним реалним ситуацијама **Напредни ниво:** ▪ Решавају сложеније задатке комбинујући операције сабирања и одузимања целих бројева ▪ Решавају бројевне изразе са више рачунских операција различитог приоритета и ослобађање од заграда ▪ Примењују бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	- Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Схватају појам и потребу рационалног броја ▪ Умеју да прдставе рационалне бројеве на бројевној прави ▪ Упореди по величини рационалне бројеве истог записа ▪ Знају да одреде вредност рациналног броја ▪ Умеју да помноже и поделе два рационална броја истог записа ▪ Разумеју појам процнета и његову примену ▪ Знају да одреде проценат од датог броја **Средњи ниво:** ▪ Упоређују по величини рационалне бројеве различитог записа ▪ Умеју да саберу и одузму рационалне бројеве различитог записа ▪ Израчунају вредност једноставнијих израза са више рачунских операција различитог приоритета , укључујући ослобађање од заграда, са рационалним бројевима

	истог записа ▪ Решавају једноставније једначине са рационалним бројевима ▪ Користе рационалне бројеве , бројевне изразе и процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама **Напредни ниво:** ▪ Решавају сложеније изразе комбинујући операције сабирања и одузимања рационалних бројева ▪ Користе рационалне бројеве и бројевне изазе у реалним ситуацијама ▪ Решавају једначине и неједначине , примењујући их у сложенијим текстуалним задацима Примењују процентни рачун у сложенијим задацима
ТРОУГАО	Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Разумеју појам троугла и његових елемената ▪ Умеју да разлијују основне врсте троугла и д их нацртају ▪ Знају колики је збир углова у троуглу ▪ Конструишу основне углове(60°, 120°, 30°, 45°, 90°...). ▪ Интуитивно схватају појам подударних фигура(кретањем до поклапања) **Средњи ниво:** ▪ Знају да одреде однос углова и страница у троуглу ▪ Израчунају непознати угао троугла ако су дата друга два ▪ Разликују ставове подударности троугла ▪ Знају да дефинишу и да конструишу занчајне тачке троугла **Напредни ниво:** ▪ Користе основна својства троугла у решавању задатака ▪ Примењују особине различитих троуглова ▪ Користе основна својстава троугла и умеју да их конструишу Примењују ставове подударности у решавању сложенијих задатака
ЧЕТВОРОУГАО	- Ученик треба да: : **Основни ниво:** ▪ Владају појмом четвороугао и врстама(уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор) ▪ Знају збир углова у четворуглу **Средњи ниво:** ▪ Решавају једноставније задатке примењујући збир углова у четворуглу

	▪ Разумеју својства различитих врста четвороугла(паралелограм, трапез,делтоид) **Напредни ниво**: користи основна својства четвороугла, паралелограма и трапеза, уме да их конструише
ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА	- Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Схватају појам површине троугла и четвороугла као и мерне јединице ▪ Знају формуле за обиме и површину троугла и четвороугла **Средњи ниво**: ▪ Рачунају њихове обиме и површине на оснву елемената који су непосредно дати у задатку **Напредни ниво:** ▪ Рачунају њихове обиме и површине на основу лемената којис нису непосредно дати у задатку ▪ Претварају јединице мере, рачунајући са њима.

БИОЛОГИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

- Упознају основне појмове о природном систему животиња и еволутивном развоју животињских група
- Науче основу грађу и начин живота, распрострањеност и значај праживотиња, сунђера, дупљара, пљоснатих црва, ваљкастих црва, чланковитих црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца
- Схвае улогу инсеката у природи
- Науче основну грађу, начин живота, распрострањеност и прилагођеност различитим условима живота риба, водоземаца, гмизаваца, птица и сисара
- Схвате значај бриге о потомству птица и сисара
- Упознају основне врсте птица и сисара које се гаје као домаће животиње
- Упознају основне елементе заштите фауне и степен угрожености животиња делатностима човека у природи
- Схвате основне елементарне теорије органске еволуције и разумеју историсјки развитак Земље и живота на њој
- Развију љубав према животињама и осећање дужности бриге о њима

ЛИТЕРАТУРА

Билогија за 6. Разред основне школе

КОРЕЛАЦИЈА

Географија – геграфска распрострањеност животиња,

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ

- контролни задаци
- тестови
- активност на часу
- усмена провера

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

Р.Б.	Наставна тема	Обрада	Понављ.	Вежбе	Провера	УКУПНО
I	Увод	2	1	0	0	3
II	Праживотиње	5	2	1	1	9
III	Царство животиња	24	19	3	2	48
IV	Угроженост и заштита животиња	3	3	0	0	6
V	Увод у еволуцију живог света	3	2	0	1	6

Р. бр. теме	Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
1.	Увод	3	- слушају, - причају	-подстиче ученике на размишљање -презентује нови садржај	-фронтални -индивидуални	- да ученици упознају основне појмове о природном систему животиња и еволуотивном развоју главних животињских група	- знају основне појмове о природном систему животиња и еволуотивном развоју главних животињских група (од најпростијих до најсложенијих)
2.	Праживотиње	9	- слушају, - причају, - упоређују	-подстиче ученике на размишљање -презентује нови садржај	-фронтални -индивидуални -рад у пару	- упознавање спољашње и основне унутрашње грађе праживотиња	- знају да објасне спољашњу и унутрашњу грађу праживотиња, начин живота и како обављају основне животне процесе

3.	Царство животиња	48	- слушају, - посматрају, - причају, - описују, - упоређују, - истражују	-подстиче ученике на размишљање -презентује нови садржај -подстиче на повезивање претходно ученог са новим садржајима -подстиче радозналост код ученика	-фронтални -индивидуални -рад у пару -рад у групи	- да науче основни грађу и начин живота, распрострањеност и значај сунђера, дупљара, пљоснатих црва, ваљкастих црва, чланковитих црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца - упознају обољења која изазивају празити - схвате улогу инсеката у природи -да науче основну грађу, начин живота, распрострањеност и прилагођеност различитим условима живота: риба, водоземаца, гмизаваца, птица и сисара - схвате значај бриге о потомству сисара и птица	- научили су основну грађу и начин живота, распрострањеност и значај сунђера, дупљара, пљоснатих црва, ваљкастих црва, чланковитих црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца - знају који организми из појединих група су паразити, како се могу њима заразити, која обољења изазивају празити, као и мере превенције у циљу спречавања појаве заразе - схватају улогу инсеката у природи -научили су основну грађу, начин живота, распрострањеност и прилагођеност различитим условима живота: риба, водоземаца, гмизаваца, птица и сисара - схватају значај бриге о потомству сисара и птица
4.	Угроженост и заштита животиња	6	-слушају, -причају, -описују, -упоређују, -истражују	-подстиче ученике на размишљање -презентује нови садржај -подстиче развој еколошке свести	-фронтални -индивидуални -рад у пару -рад у групи	- да схвате значај одговорног односа према животињама	- разумеју утицај човека на биолошку разноврсност (нестанак врста, сеча шума, интензивна пољопривреда, отпад) - знају основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разумеју зашто је важно да их се придржавају - разумеју значај одржавања хигијене кућних љубимаца, домаћих и дивљих животиња и правилног опхођења са њима - схватају значај одговорног односа према животињама
5.	Увод у еволуцију живог света	6	- слушају, посматрају, причају, описујју, упоређују, истражују, уочавају	-подстиче ученике на размишљање, и коришћење нових извора знања -презентује нови садржај(научно објашњење света)	-фронтални -индивидуални -рад у пару	- да ученици схвате елементарне основе теорије органске еволуције и разумеју историјски развитак Земље и живота на њој	- знају основне научне чињенице о еволуцији живота на Земљи - знају да живот на Земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа - знају да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организама

Начин остваривања програма (методе и технике)

Избор и систематизација програмских садржаја наставног предмета биологија, односе се на научну дисциплину: зоологија и резултат су захтева времена најновијих достигнућа у науци. Наставне теме обрађују садржаје из зоологије и логички су распоређене у пет тематских целина: Увод, Праживотиње, Царство животиња, Угроженост и заштита животиња и увод у еволуцију живог света (еволуција човека и наслеђивање изучавале су се у осмом разреду). Овако конципиран програм пружа ученицима основна знања, а ради лакшег разумевања и усвајања градива, наставника не треба да инсистира на детаљној грађи, већ да стави акценат на животни простор, начин живота, разноврсност и значај појединих група у оквиру царства животиња.

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационо-комуникационих технологија. Вербално-текстуалне методе треба да буду мање заступљене, а предност треба дати демонстративно-илустративним методама , методама практичног рада и активностима ван учионице. Избор наставних метода зависи од циља и задатака наставног часа и опремљености кабинета. избор облика рада препуштен је наставнику. За часове вежби треба користити групни облик рада, али ако вежба то захтева и постоје услови, може се применити рад у паровима или индивидуални облик рада. Вежбе треба реализовати уз максимално коришћење природног материјала, препарата и лабораторијског прибора. Веома су корисни часови у природи и посете природњачком музеју и зоолошком врту. Препоручује се сарадња са здравственим и ветеринарским институцијама, њихово ангажовање и организовање предавања-трибина са темама из програмских садржаја бологије.

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
Увод	**Основни ниво:** 1.1.3 препознаје основне сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња 1.1.4 уме да наведе називе пет царстава и познаје типичне представнике истих 1.1.5 зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе 1.2.1 зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и зна основне карактеристике грађе такве ћелије 1.2.3 зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма 1.4.3. уме на задатом примеру да одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланаца исхране и правце кружења најважнијих супстанци (воде, угљеника, азота) **Средњи ниво:** 2.1.2. познаје и користи критеријуме за разликовање биљака и животиња и примењује их у типичним случајевима 2.1.3. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа кола/класе 2.2.3. зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека

	2.2.4. разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам 2.2.5. разуме да биљне ћелије, захваљујући специфичној грађи, могу да везују енергију и стварају (синтетишу) сложене (хранљиве) материје 2.2.6. разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују, при чему се ослобађа енергија у процесу који се назива дисање **Напредни ниво:** 3.1.3. разуме критеријуме по којима се разликују биљке и животиње и уме да их примени у атипичним случајевима 3.1.4. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа класе/реда најважнијих група 3.2.1. зна карактеристике и основне функције унутрашње грађе биљака, животиња и човека
Праживотиње	**Основни ниво:** 1.1.4 уме да наведе називе пет царстава и познаје типичне представнике истих 1.2.1 зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и зна основне карактеристике грађе такве ћелије **Средњи ниво:** 2.1.3. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа кола/класе 2.2.4. разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам **Напредни ниво:** 3.2.3. разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције
Царство животиња	**Основни ниво:** 1.1.5 зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе 1.2.2 зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси, и зна основне карактеристике грађе тих ћелија 1.2.4 познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси 1.2.5 разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном 1.2.6 разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање) 1.2.7 зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином 1.3.1 разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте 1.3.2 зна основне појмове о процесима размножавања 1.3.7. зна да од зигота настаје организам и да се тај процес назива развиће 1.6.3. зна како да се понаша у лабораторији и на терену и правила о раду и безбедности рада **Средњи ниво:** 2.2.6. разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују, при чему се ослобађа енергија у процесу који се назива дисање 2.2.8. зна да је неопходна координација функција у вишећелијским организмима и зна који органски системи омогућују ову интеграцију 2.3.1. разуме основне разлике између полног и бесполног размножавања 2.3.2. разуме механизам настанка зигота 2.3.5. уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и зна да су оне настале деловањем еволуционих механизама 2.3.6. уочава прилагођеност организама и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организама на услове животне средине **Напредни ниво:**

	3.2.2. разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност 3.2.3. разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције 3.2.6. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који информишу организам о стању у околини и њихову улогу у одржавању унутрашње равнотеже (улога нервног система) 3.6.1 разуме значај и уме самостално да реализује систематско и дуготрајно прикупљање података 3.6.2 уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата 3.6.3 уме самостално да прави графиконе и табеле према два критеријума уз детаљан извештај 3.6.5 зна, уз одговарајуће навођење наставника, самостално да осмисли, реализује и извести о експерименту на примеру који сам одабере
Угроженост и заштита животиња	**Основни ниво:** 1.4.6. разуме утицај човека на биолошку разноврсност (нестанак врста, сеча шума, интензивна пољопривреда, отпад) 1.4.8. зна шта може лично предузети у заштити свог непосредног животног окружења 1.5.1. зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разуме зашто је важно да их се придржава 1.5.3. разуме значај одржавања хигијене кућних љубимаца, домаћих и дивљих животиња и правилног опхођења са њима **Средњи ниво:** 2.4.9. разуме значај природних добара у заштити природе (националних паркова, природних резервата, ботаничких башта, зоо-вртова)
Увод у еволуцију живог света	**Основни ниво:** 1.3.8 зна основне научне чињенице о еволуцији живота на Земљи 1.3.9 зна да живот на Земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа 1.3.10. зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организама **Средњи ниво:** 2.3.5. уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и зна да су оне настале деловањем еволуционих механизама 2.3.6. уочава прилагођеност организама и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организама на услове животне средине **Напредни ниво:** 3.3.5. разуме како различити еволуциони механизми, мењајући учесталост особина у популацијама, доводе до еволуције

ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ- ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ и задаци

Циљ васпитно-образовног рада је да доприноси:

- техничко - технолошком васпитању и образовању ученика; формирању стваралачке личности; стицању основних техничко - технолошких знања, умења и вештина и оспособлавању за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу; стицању радних навика; развијању интересовања и способности за

техничко стваралаштво и проналазаштво; упознавању економских, социјалних, техничко — технолошких, еколошких и етичких аспеката рада и производње и њиховог утицаја на развој друштва.

Задаци наставе техничког образовања су:

- да помаже схватању законитости природних и техничких наука,
- да даје претпоставке за свесну примену науке у техници, технологији и другим облицима друштвено корисног рада,
- да помаже развоју стваралачког и критичког мишљења,
- да помаже развоју општих техничких склоности и способности,
- да помаже савладавању основних принципа руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима,
- да развија прецизност у раду, упорност и истрајност приликом решавања задатака,
- да стекну радне навике и оспособе се за међусобну сарадњу и тимски рад,
- да навикну на правилну примену одговарајућих мера заштите на раду и стичу знања о потреби
- заштите радне и животне средине,
- да помаже избору струке и занимања.

Оперативни задаци

Ученици треба да се:

- упознају са програмом техничког образовања,
- упознају са организацијом рада у кабинету за техничко образовање и мерама заштите.
- стекну представу о четири основна вида саобраћаја: друмски, железнички, водни и ваздушни,
- стекну знање о начинима регулисања друмског саобраја,
- упознају пут од идеје до реализације,
- упознају елементе техничког цртања,
- науче приказивати своје идеје помоћу скице,
- науче како се врши избор материјала за реализају своје идеје, као и редослед операција и алата при обликовању материјала,
- упознају основну конфигурацију рачунара и науче повезати основне елементе конфигурације рачунара,
- науче укључити рачунар у рад и функцију тастатуре, упознају неке могућности употребе рачунара са готовим програмима.
- реализују своју идеју уз примену конструкторских комплета и готових елемената.
- упознају врете и карактеристична својства лако обрадивих материјала: дрво, картон, кожа, пластичне масе,
- упознају основне принципе механичке обраде материјала,
- науче правилно да користе прибор и алат за механичку обраду материјала.

- упознају могућности коришпења енергије сунца, ветра и воде,
- навикавају на штедњу енергије.

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Назив предмета: Техничко и информатичко образовање			Разред – 6	
РБР	Назив наставне теме	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду новог градива	друге типове часова
1	Увод у архитектуру и грађевинарство	4	4	
2	Техничко цртање у грађевинарству	8	4	4
3	Информатичке технологије	16	6	10
4	Грађевински материјали	4	4	
5	Енергетика	4	4	
6	Техничка средства у грађевинарству	4	4	
7	Саобраћајни системи	2	2	
8	Култура становања	4	1	3
9	Конструкторско моделовање – модули	22	2	20
10	Техничка средства у пољопривреди	4	2	2
Укупно		72	33	39

Наставни предмет: Техничко и информатичко образовање за **6**. разред				Годишњи фонд часова: 72		
Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Увод у архитектуру и грађевинарство	4	• слушају, посматрају, цртају, закључују, описују, • раде на рачунару • траже значајне грађевине у свету • проналазе слике грађевина са различитим стиловима на интернету	• упознаје ученике са историјским развојем архитектуре кроз слајдове на видео биму • упознаје ученике са стиловима градње у архитектури и врстама грађевинских објеката	• рад у групи • индивидуални рад	• развијање љубави према грађевинској техници, схватање значаја грађевинарства у животу људи • професионална оријентација ученика	• визуелно уочавање грађевинских објеката кроз историју
Техничко цртање у грађевинарству	8	• посматрају, слушају • скицирају • цртају техничке цртеже користећи прибор за цртање	• објашњава грађевинске симболе • надгледа цртеже ученика и правилну употребу прибора за цртање • вреднује рад ученика	• индивидуални рад • групни рад	• развијање прецизности и тачности у раду • добијање основних знања о техничком.цртању у грађевинарству	• ученик уме да црта и користи грађевинске цртеже
Информатичке технологије	16	• раде на рачунару, • користе програме за техничко цртање (sketch up, visio , floor plan..) • праве 3D грађевине на рачунару	• објашњава основне команде за коришћење програма • надгледа рад ученика и по потреби помаже и коригује • вреднује рад ученика	• индивидуални рад	• добијање основних знања о техничком цртању помоћу рачунара • коришћење програма за техничко цртање	• ученик уме да користи CD, флеш меморију и штампач • ученик уме да прави грађевинске цртеже уз помоћ разних програма
Грађевински материјали	4	• посматрају • упоређују • закључују	• показује узорке различитих врста материјала и применом тих материјала • вреднује рад ученика	• индивидуални рад • практичан рад	• схватање значаја савремених материјала у грађевинарству	• ученик познаје основне врсте, карактеристике и примену грађевинских материјала на основу физичких и хемијских особина
Енергетика	4	• пишу • цртају • скицирају • раде на рачунару	• објашњава на примерима изворе топлотне енергије у кући , значај топлотне изолације • указује на значај соларне енергије • надгледа истраживање ученика • вреднује рад ученика	• индивидуални рад, • истарживачки рад	• схватање значаја штедње енергије • добијање основних знања о врстама енергије и алтернативним изворима енергије	• ученик уме да препозна значај коришћења обновљивих извора енергије и штедње енергије
Техничка средства у грађевинарству	4	• слушају , цртају, посматрају , упоређују , материјале , користе алат и прибор	• упознаје ученике са основним техничким средствима у грађевинарству и њиховом применом • упознаје ученике са мерама заштите • вреднује рад ученика	• рад у групи	• професионална оријентација ученика • добијање знања о основним машинама у грађевинарству	• ученик уме да препозна различите грађевинске машине • ученик уме да разликује различита занимања у грађевинарству и архитектури

Саобраћајни системи	2	• посматрају , истражују на интернету • посматрају саобраћајне објекте у својој околини, фотографишу, • снимају камером • закључују	• објашњава на презентацији основне грађевинске објекте • надгледа ученике док претражују • слуша резултате истраживања • вреднује рад ученика	• индивидуални рад • истраживачки рад	• развијање саобраћајне културе ученика • добијање знања о саобраћајним објектима у грађевинарству • надоградња постојећих знања	• ученик уме да разликује сврху и намену саобраћајних средстава и саобраћајних објеката
Култура становања	4	• истражују • посматрају • цртају • упоређују	• прати рад ученика приликом израде плана стана • подстиче ученике да схвате значај културе становања у свакодневном животу	• индивидуални рад • рад у групи	• развијање основих моралних вредности ученика • добијање основних знања о функцији стана и значају културе становања	• ученик познаје основне функције стана • ученик има основну културу становања
Конструкторско моделовање – модули	22	• цртају, састављају делове, секу делове, режу, турпијају, боје	• надгледа рад ученика , помаже и ако треба коригује • вреднује рад ученика	• индивидуални рад • рад у групи	• развијање креативности код ученика • оспособљавање ученика у самосталном раду	• ученик уме самостално да изради једноставније предмете од лако обрадивих материјала, по својој идеји, помоћу одговарајућег прибора и ручног алата, применом основних радних операција
Техничка средства у пољопривреди	4	• посматрају , истражују , цртају • закључују	• упознаје ученике са основним средствима у пољопривреди • надгледа рад ученика на рачунару • вреднује рад ученика	• индивидуални рад • рад у групи	• професионална оријентација ученика • добијање знања о пољопривредним машинама и њиховој намени	• ученик познаје основне пољопривредне машине

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ и задаци:

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским,моторичким активностима,у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима,допринесе интегралном развоју ученика,развоју моторичких способности,стицању,усавршавању и примени моторичких умења,навика и непоходних теоретских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања су:

- Подстицање раста,развоја и утицање на правилно држање тела;
- Развој и усавршавање моторичких способности;
- Стицање моторичких умења која су као садржај утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичкох васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- Формирање морално-вољних квалитета личности;
- Оспособљавање ученика да стечена умења,знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;

- Стицање и развијање свести о потреби здравља,чувања здравља и заштити природе и човекове околине.

Оперативни задаци:

- Усмерени развој основних моторичких способности,првенствено брзине и координације;
- Усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика и навике предвиђених програмом физичког васпитања;
- Примена стечних знања,умења и навика у сложенијим условима(кроз игру , такмичење и сл.);
- Задовољавање социјалних потреба за потврђивањем,групним поистовећивањем и сл.;
- Естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности;
- Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

	НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА	ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА
1.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
1.1РЕДОВНА НАСТАВА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА	2	72
2.ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
2.1 ИЗАБРАНЕ СПОРТСКЕ ГРАНЕ	1	36
2.2 СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ(секције)	1	36
2.3 АКТИВНОСТИ У ПРИРОДИ		
2.4 КОРЕКТИВНО-ПЕДАГОШКИ РАД		
2.5 ШКОЛСКА И ДРУГА ТАКМИЧЕЊА		

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Наставни садражај	Број часова	Број часова обраде	Број часова увежбавања	Број часова провере	Број часова понављања
АТЛЕТИКА	16	5	9	2	/
ГИМНАСТИКА	21	8	8	5	/
ТЕСТИРАЊЕ	12	/	/	12	/
СПОРТСКА ИГРА	23	8	8	7	/
УКУПНО	72	21	25	26	/

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
АТЛЕТИКА	16	-ходање -трчање -вежбање -анализирање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање поређење показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	-разликује правилно од неправилног држања тела -развијање и усавршавање моторичких способности -изводи покрете у задатом смеру -вешто изводи једноставне форме природног кретања	Ученик зна: да правилно држи тело, зна улогу делова тела приликом вежбања, има основне навике личне и колективне хигијене, поседује навике редовне и квалитетне исхране, да унапређује своје антропомоторичке способности-снагу, брзину, издржљивост, координацију, гикост, реавнотежу и прецизност.
ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ И РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И ПЛЕС	19	-вежбање -анализирање	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-демонстрација -физичко вежбање	-вешто изводи задате вежбе са реквизитима -уочава своје моторичке способности и особине,сличности и разлике међу вршњацима	Ученик зна: да правилно држи тело, зна улогу делова тела приликом вежбања, има основне навике личне и колективне хигијене, поседује навике редовне и квалитетне исхране, да унапређује своје антропомоторичке способности-снагу, брзину, издржљивост, координацију, гикост, реавнотежу и прецизност, да покретом изражава своје емоције и искуства и повезује их са музиком.

ТЕСТИРАЊЕ	12	-мерење	-мерење -анализирање -упоређивање	-физичко вежбање	-мерење физичких способности ученика	Ученик зна: да унапређује своје антропомоторичке способности-снагу, брзину, издржљивост, координацију, гикост, реавнотежу и прецизност.
СПОРТСКА ИГРА	25	-вежбање -анализирање -трчање -скакање -такмичење	-анализирање -поређење -објашњавање -показивање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-познавање правила спортске игре и придржавање истих -стварање услова за социјално прилагођавање ученика за колективни живот и рад	Ученик зна: да се ученик игра и вежба у групи и успоставља сарадничке односе, развија културу навијања, уочава своје способности и особине, негује хумане и равноправне односе међу вршњацима, квалитетно користи слободно време за бављење физичким активностима организовано и самостално, препознаје хитна и ургентна станја и да пружи прву помоћ код лакших повреда.

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ВЕРСКА НАСТАВА - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова
Циљеви и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православни погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остваренју сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Напомена: у току школске године планирана је посета храму Св. Ђорђа на Лазареву суботу, као и учешће на Литургији у неком од храмова, у зависности од објективних могућности (удаљеност, време, могућност организовања итд).

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Увод	1	упознавање са садржајем и начином рада	Критички размишља и доноси закључке	фронтални индивидуални групни		
Тајна Христова – јединство Бога и човека (Литургија као тајна Христова	6	опис Христовог живота забележеног у Јеванђељима из Литургијске перспективе	- Отворено и радознало поставља питања.	фронтални индивидуални групни	да уоче да је слобода кључни елемент у разумевању Тајне Христове	Разумеју да је човек слободно биће,створен по лику и обличју Божијем
Рођење Христово од Духа Светог и Марије Дјеве (улога слободе Марије Дјеве у рођењу Спаситеља: девичанство Богородице	3	читање сведочанстава забележених у Новом Завету и светоотачка тумачења	Схвата повезаност својстава створене природе и Божије благодати	фронтални индивидуални групни	да уоче да је зачеће Господа Исуса Христа од Духа Светог и Марије Дјеве акт слободе, како Бога, тако и човека	Разумеју да је Син Божији зачет безгрешно од Духа Светога.
Христос је Син Божији који је постао човек, нови Адама, да би сјединио створену природу с Богом (одлуке 1. и 4. Васељенског сабора; Символ Вере	8	опис Христовог живота забележеног у Јеванђељима и одлукама 1. и 4. Васељенског сабора протумаченог кроз Литургију указивање на сличности и разлике између Христа и Адама кроз Стари Завет и описе стварања и живота првог човека	Ученици треба да уоче да у хришћанству нема сукоба и искључивости између једног и многих.	фронтални индивидуални	да се изгради свест да је Син Божији постао нови Адам преко кога се остварује јединство створене природе и Бога	Схвате да се преко Сина Божијег остварује јединство природе и људи са Господом
Улога Бога у спасењу света (свет не може да постоји без заједнице с Богом, али Бог не врши насиље над човеком)	4	читање сведочанстава из Новог Завета и светоотачких тумачења	Критички размишља и доноси закључке	фронтални индивидуални групни	да запазе да слобода кључни елемент у остваривању јединстава Бога и тварне природе у коме створена природа превазилази смрт	Да схвате да је неопходна заједница људи и природе како би свет могао функционисати
Улога човека у спасењу света (слобода човекова је пресудна за спасење света; осврт на првог Адама и његову улогу у спасењу света; однос човека према природи)	5	читање делова Новог Завета и светоотачких тумачења	Критички размишља и доноси закључке	фронтални индивидуални групни	да науче да се слобода поистовећује са личносшћу, односно да се личност поистовећује с љубављу према другој личности	Да ученици разумеју да је веома важно уважавати и пружати љубав другим људима.
Христово страдање и Васкрсење	5	читање делова Новог Завета и светоотачких тумачења	Критички размишља и доноси закључке	фронтални индивидуални групни	да уоче да се слобода човека у односу на Бога изражава као вера у Бога Оца и његово обећање, односно као љубав према Богу Оцу која кроз Литургију чини присутним у историји оно што нам је Бог	Разумеју да је Христос својим Васкрсењем подио смрт и дао нам живот вечни у Царству Божијем

					обећао да ће се десити на крају, а то је Царство Божије	
Христов живот у Православној иконографији	4	приказ и објашњење икона Господњих празника	Отворено и радознало поставља питања.	фронтални индивидуални	запазе разлику између приказивања живота Христовог у православној иконографији и западној ренесансној уметности	Да науче и разумеју све детаље Христовог приказивања у иконографији

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Циљ и задаци

Општи циљ предмета је оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе, посебно локалне заједнице,о примени демократских принципа и поштовање вредности кроз практично деловање

Задаци предмета:

-подстицање и оспособљавање за активно учешће у животу локалне заједнице.

-разумевање и функционисање нивоа и органа власти,

-упознавање мера власти,

-упознавање права и одговорности грађана на нивоу заједнице,

-развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљеања,

-обучавање за тимски начин рада.

- развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и делања.

Редни број	Наставне теме	Број часова
1	Упознавање основних елемената програма	6
2	Први корак –уочавање проблема у заједници	4
3	Други корак –избор проблема	1
4	Трећи корак –сакупљање података о изабраном проблему	8
5	Израда студије	12
6	Јавна презентација студије	1
7	Осврт на научено	4
	УКУПНО	36

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
1. Упознавање основних елемената програма	6	-разговарају, -илуструју, -дискутују, -изводе закључке	Презентује програм, ствара тимове, мотивише за рад,	-радионичарска, -интерактивна, -симулацијска	-упознати ученика са најзначајнијим појмовима везаним за пројекат грађанин, -обучавање ученика за тимски рад , -оспособљавање за активно учешће у животу и раду локалне заједнице
2. Први корак –Уочавање проблема у заједници	4	-дискутују, -разговор са родитељима и осталим представницима локалне заједнице -попуњавају упитник, -читају штампане изворе локалне заједноце, -доносе закључке	Упознаје ученике са основним појмовима локалне средине,ствара ситуације, даје упутства, упућује на изворе сазнања	- радионичарска, -групни рад, -тимски рад, -интерактивна	-слободно размишљање и изношење размишљања о отвореним питањима и проблемима које су сами идентификовали у локалној средини као значајне, -упознавање права и одговорности грађана на нивоу локалне заједнице, -разумевање функционисања нивоа и органа власти, -упознавање мера власти
3. Други корак –избор проблема	1	-процењују прикупљене податке, -дискутују, -бирају заједнички проблем	Мотивише их за слободно комуницирање,	-радионичарска, -групни	-слободно, демократско изражавање сопствених идеја -учење преузимања одговорности за сопствене одлуке
4. Трећи корак – Сакупљање података о изабраном проблему	8	-сакупљају информације -праве упитнике -одлазе на терен-библиотеку,локалну управу..., -истражују -разговарају	Разговара, одговара на питања и објашњава непознате појмове, упућује на начине прављења упитника..	-истраживачки рад, -тимски рад, -посете, -инерактивна	-унапређење комуникацијских вештина у различитим социјалним ситуацијама- са представницима јавних институција, организација и другим учесницима у животу локане заједнице, -развијање способности критичког мишљења, аргументовања и залагања за сопствене ставове
5. Четврти корак –Израда студије	12	-разврставају и класификују прикупљени материјал, -дискутују, - израђују пано	Учествује као активан члан неке групе, координира рад	-радионичарска -групни -интерактивна -симулативна	-обучавање за рад у групи и тиму, - да науче не шта да мисле-раде, него како мисле-раде, -да самостално и активно учествују у свим активностима и преузетим одговорностима
6. Пети корак –Јавна	1	-презентују,	Слуша, поставља	-интерактивна	-боље разумевање нових и непознатих ситуација и ублажавање страха од

презентација студије		-одговарају на питања, -бране своје ставове, -изводе закључке	питања,подржава, мотивише ослобађа треме, страха	-симулативна -јавни наступ	непознатог као ометајућег фактора у различитим приликама јаног наступа, -упознавање свих структура: школе, родитеља, представника локалне заједнице, са оствареним резултатима програма
7. Шести корак –Осврт на научено	6	-разговарају, -процењују, -закључују	Слуша, износи на крају своје мишљење	-интерактивна -демонстративна -игровна	Оспособљавање да самостално процене, искуства и вештине које су стекли током програма

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК - ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

Циљ: Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавања на отвореност и комуникацију, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

- Циљ наставе НЕМАЧКОГ језика у 6. разреду јесте да:
- учење разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са темама предвиђеним наставним програмом;
- ученик чита са разумевањем кратке писане и илустроване текстове у вези са предвиђеним наставним програмом;
- ученик самостално усмено изражава садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом;
- ученик у писаној форми изражава краће садржаје у вез са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода;
- ученик остварује комуникацију и са саговорником размењује информације у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући социокултурне норме интеракције;
- ученик познаје принципе граматичке и социолингвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Задаци:

- **Оперативни задаци** по језичким вештинама се постепено проширују и усложњавају. Истовремено се континуирано примењују и оперативни задаци из претходних разреда;
- Разумевање говора;
- Разумевање писаног текста;
- Усмено изражавање;
- Интеракција;

- Писмено изражавање.

- **Начин остваривања програма**

Комуникативна настава језик сматра средством комуникације. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводи и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике у пријатној и опуштеној атмосфери;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- наставник мора бити сигуран да је схваћено знање поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјалирајуће елементе;
- битно је значење језичке поруке;
- почев од петог разреда очекује се да наставник ученицима скреће пажњу и упућује их на значај граматичке прецизности исказа;
- знање ученика мери се јасно одређеним релативним критеријумима тачности;
- са циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива на раду у учионици и ван ње, спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, проспекти, аудио материјал);
- почев од петог разреда наставник упућује ученке на граматичке садржаје без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се оцењује на основу употребе у одговарајућем контексту.

Комуникација и интеракција у настави НЕМАЧКОГ језика укључује и следеће:

- усвајање језичког садржаја кроз осмишљено учествовање у друштвеном чину;
- уџбеници постају извори активности и морају бити праћени употребом аутентичних материјала;
- учионица постаје простор који је могуће прилагођавати проблемима наставе;
- рад у паровима, малим и великим групама (мини дијалози, игра по улогама);
- вежбе слушања (према упутствима наставника или са cd-а);
- певање у групи;
- разумевање писаног текста;
- писмено изражавање (проналажење недостајуће речи, употпуњавање низа, укрштене речи и сл.);
- писање честитки и разгледница.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Der Sport	9	-слушају, читају. траже информације у тексту,одговарају на питања, постављају питања, пишу кратке реченице о свакодневним активностима, упоређују	-даје упутства, координира рад ученика, упућује ученике узаконитости усменог и писменог изражавања	-рад на тексту -аудитивна -метода вођења разговора -демонстративна - групни рад	ученик треба да научи да вршњаку постави питање везано за хоби, тре да увежба модалне глаголе können, müssen, wollen, ученик треба да усвоји присвојни члан у акузативу и номинативу	ученик зна да правилно постави питање везано за хови, зна правилно да користи модалне глаголе, усвојио је присвојни члан у акузативу и номинативу
Die Ferien- Wohin fährst du?	6	- нагађају, закључују, дискутују, упоређују	-подстиче да повезују и примењују стечена знања -подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и интересовањима ученика -упућује на коришћење додатних извора знања -подстиче развој критичког мишљења и истраживачког рада	-рад на тексту -аудитивна -метода вођења разговора -демонстративна -рад у пару	ученик треба да научи да пита куда иде на одмор, треба да зна називе месеца и годишњих доба, ученик треба да научи да говори о временским приликам.а.	ученик уме да постави питање и да каже кута путује на одмор, научио је годишња доба и месеце у години, зна да извештава о временским приликам, говори о замишљеном путовању, усвојио је нове речи пева песмицу
Die Geburtstag und die Feiern	8	-самостално и спонтано постављају питања, изводе закључке, претражују и користе литературу и интернет	анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, усмерава	-рад на тексту -аудитивна -метода вођења разговора - метода самостално рада ученика -дијалошка	-ученик треба да научи како да пита и каже када је нека особа рођена тј. када је умрла, да користи редне бројеве, да научи како се пише позивница за рођендан и издаје заповест. Треба да научи да пита неко за савет или мишљење. Ученик треба да усвоји личне заменице у акузативу. Ученик вежба селективно слушање и разумевање прочитаног текста. Треба да напише позивницу и одбије позив, те говори познатим темама.	ученик уме да постави питања о томе кад је неко рођен, зна да напише позвиницу за рођ., да пита некога за савет. Научио је редне бројеве и личне заменице у акузативу, -ученик је увежбао селективно слушање текста и разумевање оспособљен је да самостално напише позивницу и одбије позив.
Beim Arzt	8	-слушају текст, читају, траже информацију у тексту, допуњавају и	-подстиче да повезују и примењују стечена знања -подстиче на усвајање	-рад на тексту -аудитивна -метода вођења разговора	Ученик треба да научи делове тела. Треба да научи како се зову неке болести и да каже да	Ученик је научио делове тела на немачком, уме да каже да га боли неки део тела, зна како се изговарају неке

		исправљају реченице, записују информације које чују,самостално долазе до граматичких правила, завршавају и причају причу	знања -мотивише за рад	-демонстративна	га нешто боли. Треба да научи одређени члан и личну заеницу у дативу.	болести на немачком усвоји је одређени члан и лич. зам. у акузативу
Die Ernährung und gesundes Leben	8	- нагађају, закључују, дискутују, упоређују	-даје упутства, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	-рад на тексту -аудитивна -метода вођења разговора -демонстративна	ученик треба да разликује здраву од нездраве хране. Треба да савлада модалне глаголе wollen i dürfen . Циљ је да ученик зна називе животних намирница. Да разуме рецепт и да буде у стању да сам напише један рецепт.	ученик зна да разликује здраву од нездраве хране, савладао је модалне глаголе, уме да напише рецепт на немачком језику, зна називе животних намирница
Wo ist denn hier?	13	-слушају, питају, уочавају, упоређују разговарају	- објашњава, усмерава,наводи, подстиче, упућује на изворе знања, поставља проблем, проверава,поставља питања	-метода вођења разговора-метода самосталног рада ученика -дијалошка	ученик треба да научи да каже како је провео дан, да усвоји основна правила перфекта, да зна да пита где се налази нека особа или објекат. Треба да локализује неку особу или објекат.	ученинки зна да опише како је провео дан, савладао је пефекат, уме да пита где се налази неки предмет или особа и уме да локализује неки објекат или особу.
Das Kino	14	-слушају, питају, уочавају, упоређују, разговарају	- објашњава, усмерава, наводи, подстиче, упућује на изворе знања, поставља проблем, проверава,поставља	-метода вођења разговора-метода самосталног рада ученика -дијалошка	ученик треба да научи да пита друга да ли хоће са њим негде да иде. Треба да увежба предлоге са дативом и акузатиовм. Треба да научи да се оријетише у граду, да или дам да да информацију. Ученик треба да научи да се оријентише у граду, пита или сам да информацију.	ученик зна да правилно постаља питаања, уме да се оријентише у граду и да пита за информацију и да је да ученик је поновио и утврдио знања из области граматике

			питања			
Die Klassenarbeiten	6	-индивидуални одговори ученика писаним путем	-сугерише -поставља проблем	-метода писменог рада	систематизација и провера стеченог знања из граматике, правописа и језичке компентенције	ученици примењују путеме писмених радова стечена знања из граматике, правописа и језичке компентеције

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа
ИЗАБРАНИ СПОРТ – РУКОМЕТ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
РУКОМЕТ	**36**	-вежбање -анализирање -трчање -скакање -такмичење	-анализирање -поређење -показивање -објашњавање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких	Ученик зна: Да игра рукомет, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. -да, развија културу навијања, негује хумане и равноправне односе међу вршњацима, квалитетно користи слободно време за бављење физичким активностима организовано и самостално, препознаје хитна и ургентна стања и да пружи прву помоћ код лакших повреда.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа
ИЗАБРАНИ СПОРТ – КОШАРКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
КОШАРКА	**36**	- вежбање -анализирање -трчање -скакање -такмичење	- анализирање -поређење -објашњавање -показивање	- демонстрација -физичко вежбање -разговор	- задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких	Ученик зна: Да игра кошарку, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. -да развија културу навијања, негује хумане и равноправне односе међу вршњацима, квалитетно користи слободно време за бављење физичким активностима организовано и самостално, препознаје хитна и ургентна стања и да пружи прву помоћ код лакших повреда

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа
ИЗАБРАНИ СПОРТ – ОДБОЈКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ОДБОЈКА	**36**	-вежбање -анализирање -трчање, скакање -такмичење	анализирање - објашњавање -показивање поређење	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање	Ученик зна: . Да игра одбојку, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. -да развија културу навијања, негује хумане и равноправне односе међу вршњацима, квалитетно користи слободно време за бављење физичким активностима организовано и самостално, препознаје хитна и ургентна стања и да пружи прву помоћ код лакших повреда

					моторичких	

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа
ИЗАБРАНИ СПОРТ – ФУДБАЛ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ФУДБАЛ	**36**	-вежбање -анализирање -трчање - скакање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких	Ученик зна: -. Да игра фудбал примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. -да развија културу навијања, негује хумане и равноправне односе међу вршњацима, квалитетно користи слободно време за бављење физичким активностима организовано и самостално, препознаје хитна и ургентна стања и да пружи прву помоћ код лакших повреда.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа
ИЗАБРАНИ СПОРТ – СТОНИ ТЕНИС

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
СТОНИ ТЕНИС	**36**	**-вежбање** **-анализирање** **-такмичење**	**-дискусија** **-анализирање** **-објашњавање** **-показивање**	**-разговор** **-демонстрација** **-физичко вежбање**	**-задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту.** **- развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за**	**Ученик зна:** **Да игра стони тенис користећи виши ниво технике удараца повезујући их са кретањем, може да одигра тактичку замисао и користи више врста сервиса.** **-зна функцију и значај стоног тениса, већи број правила, принципе и утицаја тренинга..**

					бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких способности	

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часа
ИЗАБРАНИ СПОРТ – АТЛЕТИКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
АТЛЕТИКА	**36**	-ходање -трчање -вежбање -анализирање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	-задовољавање интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту. - развијање способности за бављењем спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. -развијање и усавршавање моторичких способности.	Ученик зна: Да правилно изводи технику штафетног трчања. -да правилно скаче у даљ, варијантом технике увинуће. -да правилно скаче у вис леђном варијантом технике. -да правилно баца куглу леђном варијантом технике. -да зна правила за такмичење.

Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ образовно-васпитног рада изборног програма је да се ученици оспособе за коришћење рачунара.
Задаци образовно-васпитног рада:
- упознавање основних појмова из информатике и рачунарства;
- развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду;
- подстицање креативног рада са рачунаром;
- оспособљавање за рад на рачунару.

Оперативни задаци:
- упознавање ученика са радом са табелама у програму за обраду текста;
- упознавање ученика са применом рачунара у области информација и комуникација;
- упознавање ученика са основним елементима програма за графику и анимацију;
- упознавање ученика са основним елементима програмирања;
- упознавање ученика са различитим образовним софтверима

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Назив предмета: Информатика и рачунарство			Разред – 6	
РБР	Назив наставне теме	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду новог градива	друге типове часова
1	Рад са текстом	10	7	3
2	Интернет	4	3	1
3	Графика	10	8	2
4	Анимација	3	3	/
5	Интерактивна графика	9	9	/
Укупно		**36**	30	6

Наставни предмет: Информатика и рачунарство за **6**. разред				Годишњи фонд часова: 36		
Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Рад са текстом	10	• слушају • посматрају • описују • упоређују • одговарају • дискутују • истражују • раде на рачунару	• организује • реализује • пита • мотивише • прати активности ученика • подстиче • објашњава • демонстрира	• индивидуални • групни • демонстративни • метода практичних радова на рачунару • експериментални • активне методе	• упознавање основних појмова из информатике и рачунарства • развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду • подстицање креативног рада са рачунаром • оспособљавање за рад на рачунару • упознавање ученика са радом са табелама у програму за обраду текста	• ученик познаје основне појмове из информатике и рачунарства • ученик зна да користи рачунар при изради и обради сложеног текстуалног документа
Интернет	4	• слушају • посматрају • упоређују	• организује • мотивише • прати активности ученика	• индивидуални • демонстративни • метода практичних радова	• развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду • подстицање креативног рада са рачунаром	• ученик уме самостално да претражује и користи податке са интернета

		• дискутују • истражују • раде на рачунару	• подстиче • објашњава • демонстрира	на рачунару • експериментална • активне методе	• оспособљавање за рад на рачунару • упознавање ученика са применом рачунара у области информација и комуникација	
Графика	10	• слушају • посматрају • упоређују • дискутују • истражују • раде на рачунару	• организује • мотивише • прати активности ученика • подстиче • објашњава • демонстрира	• индивидуални • демонстративни • метода практичних радова на рачунару • експериментална • активне методе	• упознавање основних појмова из информатике и рачунарства • подстицање креативног рада са рачунаром • упознавање ученика са основним елементима програма за графику	• ученик уме самостално да обради слику и употреби основне ефекте
Анимација	3	• слушају • посматрају • упоређују • дискутују • истражују • раде на рачунару	• организује • мотивише • прати активности ученика • подстиче • објашњава • демонстрира	• индивидуални • демонстративни • метода практичних радова на рачунару • експериментална • активне методе	• упознавање основних појмова из информатике и рачунарства • подстицање креативног рада са рачунаром • упознавање ученика са основним елементима програма за анимацију	• ученик уме самостално да направи једноставну анимацију и употреби основне ефекте
Интерактивна графика	9	• слушају • посматрају • упоређују • дискутују • истражују • раде на рачунару	• организује • мотивише • прати активности ученика • подстиче • објашњава • демонстрира	• индивидуални • демонстративни • метода практичних радова на рачунару • експериментална • активне методе	• развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду • подстицање креативног рада са рачунаром • упознавање ученика са основним елементима програма за интерактивну графику • упознавање ученика са различитим образовним софтверима	• ученик уме самостално да користи програм из области интерактивне графике – Google SketchUp и Geo Gebra • ученик уме да представи своју креативност кроз разне програме интерактивне графике

Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
Граматика	20	~ повезује, закључује, бележи ~ усваја нове појмове, примењује знање на одговарајућим примерима ~ повезује градиво са осталим областима ~ ради на задацима уз наставникову помоћ	~ припрема и организује часове ~ мотивише, подстиче и охрабрује ђаке ~ упућује, објашњава ~ дефинише нове појмове -организује и контролише рад ~ стимулише ученике за показане резултате ~ проналази најпогодније облике и методе рада ~води рачуна о одмерености захтева	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~ поступно и систематично упознавање граматике српског језика ~ увођење ученика у грађење речи ~ упознавање са гласовним системом ~ упознавање гласовних алтернација, њихово уочавање у грађењу и промени речи ~ стицање основних знања о грађењу и значењима глаголских облика (футур II, имперфекат, плусквамперфекат, императив, потенцијал, трпни глаголски придев, глаголски прилози) ~проширивање знања о сложеној реченици ~ утврђивање знања о значењу и функцији придевских заменица
Правопис	5	~ проширује своје знање о правопису ~ интересује се за коришћење школског Правописа	~ припрема и организује часове ~ мотивише, подстиче и охрабрује ђаке ~ упућује ученике на коришћење школског Правописа	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ метода графичких радова ученика	~описмењавање ученика на темељима ортографских стандарда српског књижевног језика ~ поступно и систематично упознавање правописа српског језика
Ортоепија	2	~ чита у складу са упутствима које је добио од наставника	~ демонстрира како треба правилно прочитати одређени текст	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ метода усменог излагања ученика	~оспособљавање ученика за уочавање разлике између дугих и кратких акцената
Књижевност	5	~ вежба изражајно читање ~ доживљава, разуме и учествује у обради текста ~ повезује књижевни садржај са сопственим искуством	~ припрема и организује часове ~ мотивише, подстиче и охрабрује ђаке ~ усмерава пажњу ученика ка важним естетским, моралним,	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода	~оспособљавање ученика за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметни-чких дела разних жанрова

		~ повезује познате наставне садржаје са новим ~ употребљава теоријске појмове	животним и стилским вредностима у делима ~ уводи ученике у анализу лирских, епских и драмских дела ~ уводи ученике у проналажење мотива и песничких слика у лирској песми ~ уводи ученике у појам и функцију стилских фигура		~оспособљавање ученика за уочавање и тумачење узрочно-последичних веза у уметничком тексту, за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста и у разним говорним ситуацијама ~ усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности
Језичка култура	4	~ усмено излаже о неком догађају ~ писмено излаже о неком догађају ~ слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика ~ уклања самостално грешке у писменим радовима	~мотивише и охрабрује ученике за рад ~слуша ученичко излагање ~коментарише усмено и писмено изражавање ученика ~подстиче ученике да повезује знање из различитих области	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ метода графичких радова ученика ~ метода усменог излагања ученика	~ постепено упознавање структуре основних облика усменог и писменог изражавања – према захтевима програма ~ развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунска настава је средство педагошке интервенције у ситуацијама у којима се поступцима редовне наставе не могу постићи задовољавајући резултати код једног дела ученика.

ОРГАНИЗАЦИЈА ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ:

Организује се по једном недељно за сваки разред, у укупном годишњем фонду од 36 часова, а који ће ученици бити укључени варира током године.Програм редовне наставе уједно је и програм допунске наставе и најчешће је у корелацији са месечним планом за одређени разред.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. Разговор о садржајима и начинима рада, евидентирање ученика	1	поставља питања учествује у разговору даје предлоге	поставља питања и одговара на питања мотивише подстиче	разговор	Мотивисати ученике да уче стране језике правилном идентификацијом проблема у савладавању градива предвиђеног планом и програмом;	ученик је заинтересован за допунску наставу
2. Present Simple and Continuous	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање - квиз, погађање -решава задатке	поставља питања мотивише упућује на коришћење речника и граматике објашњава поставља задатке	метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике, индивидуални приступ сарадничко учење учење кроз игру	поновити и утврдити садржаје који нису потпуно усвојени у редовној настави; указати ученицима на потребу редовног учења и вежбања, као и на примену наученог;	ученик уме да разликује ова два садашња времена, научио је како се граде, зна како да их употреби у речници
3. Facts about me	3	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање	поставља питања мотивише објашњава поставља задатке	метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике, индивидуални приступ сарадничко учење учење кроз игру	надокнадити губитке у знању или вештинама, и тако омогућити ученику напредовање на његовом сопственом нивоу	ученик уме да каже и напише одређени број реченица о себи (личне информације, породица, школа), зна глагол BE у садашњем времену и зна да употреби садашње време Present Simple Tense
4. The Past Simple Tense	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод,	поставља питања мотивише објашњава	метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг,	поновити и утврдити садржаје који нису потпуно усвојени у	ученик разликује глаголска времена, уме да употреби прошло време у писаној и говорној форми

		- питања и одговори - допуњавање	поставља задатке	асоцијативне технике, индивидуални приступ сарадничко учење учење кроз игру	редовној настави; указати ученицима на потребу редовног учења и вежбања, као и на примену наученог;	

ИСТОРИЈА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
УВОД Хронолошки оквири средњег века	1	Слушају, питају, одговарају на питања, читају лекцију из књиге заједно са наставником	-објашњава -наводи -показује -усмерава -подстиче	Објашњавање основних појмова везаних за средњи век, читање одломака из књиге и анализирање, учимо учење	Боље разумевање основних одредница средњег века и историјских извора за овај период	Ученици ће знати временски да одреде период средњег века као и на основу којих историјских извора се проучава
ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ -настанак феудалног друштва и његов састав -Германске државе	2	Слушају, питају, одговарају на питања, читају лекцију из књиге заједно са наставником, увежбавају сналажење на карти	-објашњава -наводи -показује -усмерава -подстиче	Објашњавање основних појмова везаних за феудализам (феуд, феудалац, вазал, сениор...), читање одломака из књиге и анализирање, учимо учење	Боље разумевање основних појмова из средњег века , увежбавање сналажења на историјској карти	Ученици ће боље разумети основне одлике средњег века, поделу друштва и положај становништва као и основне податке о првим државама западне Европе; боље сналажење на историјској карти
СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ -Досељавање Словена на Балканско полуострво -Рашка и Дукља -Развој словенског писма	3	Слушају, питају, одговарају на питања, читају лекцију из књиге заједно са наставником, увежбавају сналажење на карти	-објашњава -наводи -показује -усмерава -подстиче	Дијалошки, текстуални, наративни, илустративни, индивидуални	Разумевање појмова, усвајање основних знања, сналажење на карти, повезивање и примена наученог	Ученици ће боље разумети основне појмове уочавати разлике на сликама, усвајати основна знања,сналазити се на историјској карти, повезивати научено
СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ **-**Србија у време Немањића од XIIдо XIV века	2	Слушају, питају, одговарају на питања, читају лекцију из књиге заједно са наставником, увежбавају сналажење на карти	-објашњава -наводи -показује -усмерава -подстиче	Дијалошки, текстуални, наративни, илустративни, рад у пару, индивидуални	Разумевање појмова, усвајање основних знања, сналажење на карти, повезивање и примена наученог	Ученици ће знати основне догађаје из периода владавине Немањића, уочавати узрочно-последичне везе, користити карту за тај период
СРПСКЕ ЗЕМЉЕ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ДОБА ОСМАНЛИЈСКИХ ОСВАЈАЊА	1	Слушају, питају, одговарају на питања, читају лекцију из књиге заједно са наставником, увежбавају сналажење на	-објашњава -наводи -показује -усмерава -подстиче	Дијалошки, текстуални, наративни, илустративни, индивидуални	Усвајање основних знања, повезивање и примена наученог	Ученици ће разумети разлоге пропасти средњовековне Србије, знаће најзначајније догађаје и да покажу на кари битке

		карти				

ГЕОГРАФИЈА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Воде на Земљи	1	-Слуша -Бележи -Дискутује -Наводи,именује -Објашњава	-Објашњава -Помаже -Подстиче -Прати,бележи	-Илустративно -Демонстративно -Корелација са градивом петог разреда -Дијалошки	-Стицање о сновних знања о природним и друштвеним одликама -Развијање интересовања,радозналости -Подстицање креативности,жеље за новим сазнањима -Развијање тимског рада -Развијање самопоуздања -Примена стечених знања	-Именује Земљине сфере и препознаје основне одлике -Наводи океане и већа мора,воде на копну и њихове основне особине
Биљни и животињски свет на Земљи	1	-Слуша -Објашњава -Наводи -Закључује	-Објашњава -Прилагођава -Помаже	-Излагање -Дијалошки -Корелација са предходним градивом географије		-Наводи природне зоне и њихове основне карактеристике
Становништво и насеље на Земљи	1	-Слуша,закључује -Дискутује	-Објашњава -Подстиче -Прати -Бележи	-Демонстративно -Дијалошки -Илустративно		-Познаје основне појмове о становништву и насељима,уочава њихов просторни распоред
Географска средина и људске делатности	1	-Закључује -Наводи	-Објашњава -Прилагођава	-Излагање -Демонстративно		-Навод основне појмове о становништву и насељима -Дефинише привреду,препознаје привредне делатности и гране
Регионална географија Европе	5	-Демонстрира -Повезује -Закључује -Уцртава	-Објашњава -Подстиче -Помаже -Прати	-Дијалошки -Демонстративно -Корелација са градивом петог разреда		-Препознаје основне природне и друштвене одлике Европе

ФИЗИКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Кретање	3	Ученик: треба да посматра кретање тела, уз помоћ наставника изведе закључак, уради просте задатке и дискутује решења.	Појашњавање ученицима величине које представљају кретање и упознаје их са физичким величинама и мерним јединицама,наводи их да препознају врсту кретања и физичке величине.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалошка метода -илустративно-	Ученик треба да: стекне представу; препозна величине које карактеришу кретање; зна шта је	**-.**Ученик препознаје врсту кретања на основу примера. (праволинијско и криволинијско) **-**Ученик препознаје врсте кретања на основу примера (равномерно и неравномерно, не мора да зна разлику између тренутне и средње брзине,али треба да зна да је брзина стална код рав.кретања). **-**Ученик уме у тексту да препозна величине које

				демонстративна метода	брзина и која је њена мерна јединица.	описују равномерно кретање, користи образац v=s/t и може да израчуна једну величину ако су познате друге две. Није обавезно да зна претварање мерних јединица. -Ученик препознаје да је оснавна јединица за брзину m/s али да се користи и km/h.
Сила	2	Ученик: треба да посматра различита деловања између тела и уз помоћ наставника дође до закључка.	Објашњавање појам силе као физичке величине.Упознаје их са мерном јединицом и уређајем за мерење силе.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалошка метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да на основу узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања, која се мери динамометром и зна њену мерну јединицу.	- Ученик уме да препозна гравитациону силу у једноставним ситуацијама. Ученик такође зна да је у одсуству подлоге гравитациона сила узрок падања тела. Ученик зна да кад тело клиза по подлози на њега делује сила трења, која се супроставља кретању и да ће га зауставити кад на њега не делују друге силе. -Ученик зна да стални магнети имају два пола N и S и да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана. Ученик препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно односно одбојно и да је то деловање највеће у случају кад су магнети односно наелектрисана тела најближе
Мерење	2	Ученик: посматра разна мерила и инструменте; уз помоћ наставника мери неке физичке величине; записује и изводи закњучак.	Објашњава мерење физичких величина, :дужине,запремине,времена.Упознаје их са мерним јединицама физичких величина.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалошка метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: научи мерење физичких величина: дужине, времена и запремине; зна уређаје за њихово мерење и њихове мерне јединице.	- Ученик користи уређај за мерење (метарска трака, мензура, вага, штоперица, амперметар и волтметар) зна да одреди вредност најмањег подеока на мерној скали и очита вредност измерене физ.величине, и запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом мере -. Ученик препознаје основна и најједноставнија мерила и инструменте за мерење неких основних физичких величина. Пример: Ученик препознаје да је вага уређај за мерење масе, хронометар за мерење времена, термометар за мерење температуре.... Препознавање се састоји у томе да ученик бира одговоре из понуђеног скупа мерила и уређаја. - Ученик зна да препозна основне јединице за дужину , масу, запремину, температуру и време као и оне мерне јединице које се најчешће користе -Ученик зна основна правила за исправно мерење: зна да вага мора бити у хоризонталном положају кад на њој нема терета и тегова и зна под којим углом треба да гледа скалу. -Ученик зна да мери дужину, масу, запремину и време (користи лењир, мерну траку, вагу, мензуру и штоперицу) приликом извођења лабораторијских вежби

Маса и густина	3	Ученик: посматра уз помоћ наставника, уочава, врши мерење, записује, закључује и решава једноставне задатке.	Упознаје ученике са масом (ознаком)и јединицом.Објашњава мерење масе и помаже при решавању једноставних задатака.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалошка метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: добије преставу о маси; зна уређај за мерење масе и њене мерне јединице; уме да израчуна густину и зна мерну јединицу густине.	-Ученик зна да користи основне јединице за масу и густину као и оне које се најчешће користе. - Ученик зна основна правила мерења, зна да вага мора бити у равнотежи када на њој нема терета и тегова. - Ученик зна да измери масу помоћу дигиталне ваге а не мора да зна да користи теразије.
Притисак	2	Ученик: посматра, уз помоћ наставника наводи примере за притисак, решава једноставне задатке.	Објашњава како се рачуна притисак и помаже да усвоји Паскалов закон и да научи шта је атмосферски а шта хидростатички притисак.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалошка метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: зна да израчуна притисак и да зна његову мерну јединицу; зна Паскалов закон; зна шта је атмосферски и хидростатички притисак.	- Ученик разуме принцип спојених судова (ученик зна да се течност пење до истог нивоа без обзира на облик суда ,ученик на примерима нивоа воде у реци и речним каналима може да предвиди који ће ниво достићи вода када буде у стању равнотеже. -.Ученик уме да препозна уређаје за мерење притиска. (барометар, манометар) -Ученик уме да користи основне јединице за притисак, препознаје да је оснавна јединица паскал али да се у свакодневном животу користи и милибар.

МАТЕМАТИКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	8	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	-Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и залагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима	Боље разумевање појма цели бројеви , супротан број , апсолутна вредност целог боја. Боље разумевање основне законитости у вези са операцијама са целим бројевима.	▪ Схвати појам и потребу негативног броја ▪ Умеју да прдставе целе бројеве на бројевној прави и да их упоређују ▪ Умеју да саберу и одузму два цела броја ▪ Умеју да помноже и поделе два цела броја

				-индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака		
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	8	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	– Боље разумевање претварања децималног броја у разломак и обрнуто – Боље разумевање начина на који се приказују негативни рационални бројеви на бројевној правој. Боље разумевање решавања задатака који се односе на основне операције са рационалним бројевима, као и једноставније једначине у скупу рационалних бројева	▪ Схватају појам и потребу рационалног броја ▪ Умеју да прдставе рационалне бројеве на бројевној прави ▪ Упореди по величини рационалне бројеве истог записа ▪ Знају да одреде вредност рациналног броја ▪ Умеју да помноже и поделе два рационална броја истог записа ▪ Разумеју појам процнета и његову примену ▪ Знају да одреде проценат од датог броја
ТРОУГАО	8	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	Боље разумевање појма троугла и његову класификацију. Боље разумевање својства троугла Боље разумевање консруксвије неких основних углова,конструкције троугла, уписану и описану кружницу у троугао	▪ Разумеју појам троугла и његових елемената ▪ Умеју да разлијују основне врсте троугла и д их нацртају ▪ Знају колики је збир углова у троуглу ▪ Конструишу основне углове(60°, 120°, 30°, 45°, 90°...). ▪ Интуитивно схватају појам подударних фигура(кретањем до поклапања)

ЧЕТВОРОУГАО	4	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	-Боље коришћење и разумевање класификације четвороугла као и његових својстава	▪ Владају појмом четвороугао и врстама(уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор) ▪ Знају збир углова у четвороуглу
ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА	4	-активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике	Припрема наставни садржај који се односи на допунски рад са ученицима -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу --Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	Боље користе формуле у израчунавању повшине троугла, паралелограма, трапеза,паралелограма са нормалним дијагоналама	– Схватити једнакост површи геометријских фигура – Правила израчунавања површине троугла – Површина паралелограма – Површина трапеза – Површина паралелограма са нормалним дијагоналама

БИОЛОГИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Праживотиње	1	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива	Стичу знања о особинама праживотиња, грађи и начину живота
Царство животиња	4	Слушају, питају, упоређују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање и уочавање	Стичу знања о спољашњој и унутрашњој грађи и другим значајним одликама сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара, бодљокожаца, хордата и кичмењака
Угроженост и заштита животиња	1	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива и уочавање разлика	Уочавају постојање јединства и разноврсности биодиверзитета царства животиња. Упознацање фактора угрожавања и значај заштите животиња
Увод у органску еволуцију	1	Слушају, питају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива	Стичу знања о настанку живота на Земљи, доказима и тероијама еволуције

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Увод	1	слушају, бележе, посматрају, разговарају размишљају, записују, повезују, закључују, решавају задатке	Излаже, објашњава, демонстрира, записује, разговара са ученицима, проверава, оцењује	По обради наставне теме, уколико има ученика који нису на редовним часовима савладали наставне садржаје, организоваће се допунска настава. Кроз индивидуални или групни облик рада остварити постављене циљеве и задатке	**Циљеви** **- објаснити**: разноврсност и јединство живог света, као и сличности и разлике између биљака, животиња и гљива **Задаци** **- схватање** разноврсности и јединства живог света, као и разумевање сличности и разлике између биљака, животиња и гљива **- развијање** логичког мишљења **- побуђивање** интересовања и радозналости ученика за зоологију	Ученици ће усвојити основе о разноврсности и јединству живог света, као и о сличностима и разликама између биљака, животиња и гљива
Праживотиње	1	слушају, бележе, посматрају, разговарају размишљају, записују, повезују, закључују, решавају задатке	Излаже, објашњава, демонстрира, записује, разговара са ученицима, проверава, оцењује	По обради наставне теме, уколико има ученика који нису на редовним часовима савладали наставне садржаје, организоваће се допунска настава. Кроз индивидуални или групни облик рада остварити постављене циљеве и задатке	**Циљеви** **- стицање знања о**: особинама праживотиња, њиховој грађи, начину живота **Задаци** **- усвајање** знања о разноврсности протиста, грађи и начину живота амеба, бичара и трепљара **- развијање** логичког мишљења **- побуђивање** интересовања и радозналости ученика	Ученици ће стећи знања о особинама праживотиња, њиховој грађи, начину живота
		слушају, бележе, посматрају, разговарају размишљају,	Излаже, објашњава, демонстрира, записује, разговара са ученицима, проверава, оцењује	По обради наставне теме, уколико има ученика који нису на редовним часовима савладали наставне	**Циљеви** **- стицање знања о**: начину живота, спољашњој и унутрашњој грађи и	Ученици ће стећи знања о начину живота, спољашњој и унутрашњој грађи и другим битним одликама сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара, бодљокожаца, хордата и кичмењака; моћи ће

Царство животиња	**4**	записују, повезују, закључују, решавају задатке		садржаје, организоваће се допунска настава. Кроз индивидуални или групни облик рада остварити постављене циљеве и задатке	другим битним одликама сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара, бодљокожаца, хордата и кичмењака **Задаци** **- усвајање знања о**: начину живота, спољашњој и унутрашњој грађи и другим битним одликама сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара, бодљокожаца, хордата и кичмењака - **оспособљавање** ученика да самостално запажају и разликују битне одлике животиња **- развијање** систематичности и прецизности у раду **- побуђивање** интересовања и радозналости ученика	самостално да запажају и разликују битне одлике животиња
Угроженост и заштита животиња	**2**	слушају, бележе, посматрају, разговарају размишљају, записују, повезују, закључују, решавају задатке	Излаже, објашњава, демонстрира, записује, разговара са ученицима, проверава, оцењује	По обради наставне теме, уколико има ученика који нису на редовним часовима савладали наставне садржаје, организоваће се допунска настава. Кроз индивидуални или групни облик рада остварити постављене циљеве и задатке	**Циљеви** **-уочавање** постојања јединства и разноврсности – биодиверзитета царства животиња; - **упознавање** са факторима угрожавања и значајем заштите животиња **Задаци** **- да схвате** појам биодиверзитета, облике и начине угрожавања животиња и њихових станишта **- развијање** логичког мишљења и вештине посматрања и уочавања **- побуђивање** свести о потреби заштите биодивезитета	Ученици ће уочити постојање јединства и разноврсности – биодиверзитета царства животиња; - упознаће факторе угрожавања и значајем заштите животиња
		слушају, бележе,	Излаже, објашњава,	По обради наставне теме,	**Циљеви** **- упознавање** ученика са	Ученици ће стећи знања о настанку живота на Земљи, доказима и теоријама еволуције и схватиће поступност

Увод у еволуцију живог света	**1**	посматрају, разговарају размишљају, записују, повезују, закључују, решавају задатке	демонстрира, записује, разговара са ученицима, проверава, оцењује	уколико има ученика који нису на редовним часовима савладали наставне садржаје, организоваће се допунска настава. Кроз индивидуални или групни облик рада остварити постављене циљеве и задатке	настанком живота на Земљи, доказима и теоријама еволуције **Задаци** **- да схвате** поступност настанка и еволуције живог света на Земљи **- развијање** логичког мишљења и вештине посматрања и уочавања **- побуђивање** интересовања и радозналости ученика	настанка и еволуције живог света на Земљи
	9	**Напомена: -** рад у допунској настави прилагодити потребама и могућностима ученика **-** уколико се укаже потреба број часова може бити и већи				

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Идентификација потешкоћа код ученика у савладавању градива редовне наставе	1	-слуша, -поставља питања, - чита, уочава -именује -разликује -упоређује	- презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима, објашњава, одговара на постављена питања, демонстрира, мотивише, ослобађа треме, подстиче, охрабрује, похваљује,сугерише, објашњава,	Индивидуални - Индивидуализовани - Рад у паровима - Групни рад	Ученици треба да савладају делове градива које нису успели да савладају у току редовне наставе.	Ученик уме да се уме да примени основне граматичке појмове и правила,
Модални глаголи	1	пише, закључује, анализира	презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима,	Индивидуални - Индивидуализовани - Рад у паровима	Ученици треба да савладају модалне глаголе и да знају да их примене у реченици, као и ред речи у реченици са модалним глаголима	Ученици су савладали модалне глаголе, умеју да их примене у реченици и примене правала реда речи у реченици
Граматичке вежбе: присвојне заменице у номинативу и акузативу	1	пише, закључује, анализира	презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима,	Индивидуални - Индивидуализовани - Рад у паровима - Групни рад	Ученик треба да савлада основна граматичка правила присвојних заменица у номинативу и акузативу	Ученик је успешно савладао граматичка правила грађења присвојне заменице у номинативу и акузативу
Основни бројеви	1	примењује знање,	презентује наставни садржај и	Индивидуални	Ученик треба да савлада	Ученик је савладао писање бројева до

до 1000		препознаје, закључује	прилагођава методе ученичким способностима,	- Индивидуализовани - Рад у паровима - Групни рад	писање бројева до 1000	1000
Редни бројеви	1	примењује знање, препознаје, закључује	презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима,	Индивидуални - Индивидуализовани - Рад у паровима - Групни рад	Ученик треба да савлада писање и примену редних бројева.	ченик је савладао писа писање редних а
Граматичке вежбе: императив	1	пише, закључује, анализира	презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима,	Индивидуални - Индивидуализовани - Рад у паровима - Групни рад	Ученик треба да савлада основна граматичка правила грађења императива	Ученик је успешно савладао граматичка правила грађења императива
Вежбе читања текстова из уџбеника	1	чита, закључује, анализира	презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима,	Индивидуални - Индивидуализовани - Рад у паровима - Групни рад	Ученик треба да савлада читање немачких речи и текстова	Ученик треба да савлада читање немачких речи и текстова
Вежбе писања – преписивања и диктати	1	пише, закључује, анализира	презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима,	Индивидуални - Индивидуализовани - Рад у паровима - Групни рад	-Ученик треба да се упозна са правилима ортографије и да уме да их примени	Ученик уме да препозна и пише сва слова немачке абецеде, зна како се она пишу а како изговарају
Граматичке вежбе: презент	1	примена знања, комуникација, писање	подстиче, охрабрује, похваљује, сугерише, објашњава	Индивидуални - Индивидуализовани - Рад у паровима - Групни рад	Ученик треба да савлада граматичка правила грађења презента код правилних и неправилних глагола, глагола са одвојивим префиксом и модалним глаголима	Ученик је успешно савладао граматичка правила грађења презента код правилних, неправилних, глагола са одвојивим префиксоми и модалним глаголима

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Граматика	15	~ повезује ~ закључује ~ пореди ~ усваја нове појмове ~ ради на задацима ~ примењује знање на новим примерима ~ повезује градиво са осталим	~ ствара пријатну, опуштену и радну атмосферу на часу ~ подсећа ученике на садржаје из граматике обрађене у петом разреду ~ организује рад на часу ~ даје упутства за рад ~ мотивише и подстиче	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~ проширивање знања о грађењу речи ~ упознавање са гласовним системом ~ овладавање гласовним алтернацијама,	~ познаје и зна основне начине грађења речи (извођење и слагање) ~ уме да препозна гласовне промене, објасни их и именује ~ уме да објасни главна значења глаголских облика ~ разликује придевске заменице и зна њихово значење и функцију ~ разликује комуникативну од предикатске реченице;

		областима ~ самостално даје примере за одређена правила која се обрађују	ученике на рад ~ остварује сараднички однос са ђацима ~ даје потребна објашњења ~ мотивише ученике да повезују знања из различитих области ~ дефинише и објашњава нове појмове ~ проверава ~ коментарише ~ помаже ученицима при изради задатака ~ наводи и подстиче ученике да сами дођу до закључка ~ саветује ~ похваљује ~ награђује ~ предлаже ~ увиђа шта је ученицима најтеже и поново им то објашњава ~ одговара на питања ученика ~ помаже им да повежу наставне садржаје из српског језика и других наставних предмета ~ упућује ђаке да повезују знање из граматике са садржајима из књижевности ~ подстиче ученике да повезују знања и да их примењују на задацима		њихово уочавање у грађењу и промени речи ~ утврђивање и проширивање знања о грађењу и значењима глаголских облика (футур II, имперфекат, плусквамперфекат, императив, потенцијал, трпни глаголски придев, глаголски прилози) ~ утврђивање знања о значењу и функцији придевских заменица ~проширивање знања о сложеној реченици	независну и зависну предикатску реченицу
Правопис	5	~ проширује своје знање о правопису ~ повезује нове наставне јединице са већ обрађеним ~ интересује се за школски Правопис и начин коришћења истог	~ подсећа ученике на садржаје правописа обрађене у петом разреду ~ оспособљава ученике да се самостално служе Правописом ~ помаже им да повежу знање из правописа са знањем из граматике	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~описмењавање ученика на темељима ортографских стандарда српског књижевног језика ~ поступно и систематично упознавање правописа српског језика	~ зна и доследно примењује правописну норму
Ортоепија	2	~ чита акцентоване текстове; вежба изговор дугосилазног и	~ правилно изговара и акцентује речи и труди се	~ монолошка метода ~ дијалошка метода	~описмењавање ученика на темељима	~ зна да уочи акцентовани слог ~ зна да обележи акценат

		дугоузлазног акцента	да оспособи ученике да их чују	~ рад на тексту ~ метода усменог излагања ученика	ортоепских стандарда српског књижевног језика ~оспособљавање ученика за уочавање разлике између дугих акцената	
Књижевност	7	~вежба изражајно читање ~доживљава, разуме и учествује у обради текста ~ради на претходно задатим истраживачким задацима ~разговара о утисцима након прочитаног текста ~повезује књижевни садржај са сопственим искуством ~повезује познате наставне садржаје са новим ~употребљава теоријске појмове	~ подстиче их да паралелно посматрају и тумаче песме ~ локализује одломак (унутрашња и временска локализација) ~ прави поделу ученика за читање по улогама ~ подстиче их да повежу уметнички свет текста са сопственим искуством ~ усмерава интерпретацију књижевног текста ~ усмерава пажњу ученика ка кључним естетским и другим вредностима у делу	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода	~оспособљавање ученика за уочавање и тумачење узрочно-последичних веза у уметничком тексту, за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста и у разним говорним ситуацијама ~ развијање способности за уочавање и тумачење емоција, мотива и песничких слика у лирском тексту ~ развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књиженој уметности ~оспособљавање ученика за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова ~упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу ~ поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко	~ наводи наслов дела, одломака, аутора, род и врсту на основу ликова, карактеристичних тема и мотива ~ проналази и именује стилске фигуре ~ одређује и именује врсту стиха и строфе ~ издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту

					процењивање прочитаног текста ~ развијање потребе за књигом , способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке; поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама ~ поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења ~ усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности ~упознавање, развијање, чување и поштовање влатитог националног и културног идентитета на делима српске књижвности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења ~ развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује	
Језичка култура	7	~усмено излаже о неком догађају ~писмено излаже о неком догађају	~ слуша радове ученика ~ коментарише излагања ђака	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту	~ постепено упознавање структуре основних облика	~ пише резиме дужег текста ~ саставља текст на основу прочитаног дела, филма, представе

		~слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика ~учествује у разговору о радовима осталих ђака ~уклања самостално грешке у писменим радовима	~ издваја грешке из ученичких задатака и мотивише ђаке да грешке исправе ~ образлаже своја запажања ~ исправља ~ саветује ~ помаже ученицима да исправе и побољшају своје радове	~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика ~ метода усменог излагања ученика	усменог и писменог изражавања – према захтевима програма ~ развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза ~оспособљавање ученика за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама	~ издваја кључне речи и резимира текст ~ изводи закључке засноване на тексту ~ анализира садржаје из различитих текстова

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Додатни рад се организује за изнад просечне и посебно заинтересоване ученике који желе да сазнају више и покажу своју даровитост и да се припремају за такмичење (ученици осмог разреда).Организоваће се једанпут недељно,а у време такмичења ће бити организовано више од једног часа недељно (осми разред). Прошириваће се садржаји из редовне наставе, радити нови и мало тежи садржаји, а опет према афинитету и интересовању ученика.Уколико се укаже потреба биће сачињени индивидуални програми рада са ученицима на основу њихових претходних знања, интересовања и способности.Неговаће се све језичке вештине:читање, говор,писање и слушање. У оквиру припрема за такмичење ученици осмог разреда ће радити тестове на часовима додатне наставе и код куће. Анализа грешака ће се вршити на часовима додатне наставе.

ИЗБОР УЧЕНИКА за додатну наставу се врши по следећим критеријумима:
- Општи успех
- Успех из енглеског језика
- Интересовање ученика
- Посебне способности
- Мотивација
- Досадашњи постигнути резултати

ВРЕДНОВАЊЕ се врши се кроз анализу:
- Успешно савладан програм

- Освојена места на такмичењу

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. Разговор о садржајима и начинима рада, евидентирање ученика	1	поставља питања учествује у разговору даје предлоге	поставља питања и одговара на питања мотивише подстиче	разговор демонстративно-илустративна метода	заинтересовати ученике за похађање додатне наставе; развијати љубав према енглеском језику; развијати истраживачки дух	ученик је заинтересован за додатну наставу
2. A letter from Canada (English speaking countries)	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање - квиз, погађање -решава задатке	поставља питања мотивише упућује на коришћење речника и граматике објашњава поставља задатке	аудио-визулена метода метода разговора и рада на тексту техника брејнсторминг, асоцијативне технике	развијање критичког мишљења развијање толеранције оспособљавање за самостално учење развијање социокултурне компетенције	Ученик ће бити у стању да: -анализира и синтетише граматичке и лексичке јединице -одржава сталну мотивацију и жељу за учењем решавајући интелектуално захтевније задатке -примењује одређене технике самосталног учења
3. Reading a story: WILD FLOWERS	3	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање - квиз, погађање - откривање и увиђање законитости	поставља питања мотивише упућује на коришћење речника и граматике објашњава поставља задатке	метода рада на тексту метода разговора	развијање критичког мишљења развијање толеранције оспособљавање за самостално учење развијање техника и вештине читања развијање комуникативне компетенције	Ученик ће бити у стању да: -анализира и синтетише граматичке и лексичке јединице -одржава сталну мотивацију и жељу за учењем решавајући интелектуално захтевније задатке -примењује одређене технике самосталног учења
4. Poetry	2	- слушање - понављање, разговор - читање, превод, - питања и одговори - допуњавање -пише краће саставе и песме	поставља питања мотивише упућује на коришћење речника и граматике објашњава поставља задатке	метода рада на тексту метода разговора метода писмених радова	развијање критичког мишљења развијање толеранције оспособљавање за самостално учење развијање техника и вештине читања развијање комуникативне компетенције развијање вештине слушања развијање вештине писања	Ученик ће бити у стању да: -анализира и синтетише граматичке и лексичке јединице -одржава сталну мотивацију и жељу за учењем решавајући интелектуално захтевније задатке -примењује одређене технике самосталног учења - пише краће саставе и песме

ИСТОРИЈА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
УВОД	1	Учествују у разговору, активно слушају, читају и анализирају врсте историјских извора	-објашњава -усмерава -поставља проблем -анализира -мотивише	Обнављање градива 5. разреда, разумевање појма средњег века, феудализма, помоћу уџбеника и историјских текстова	Боље разумевање поделе историјских извора и временских одредница у прошлости	Проширивање постојећих знања, развијање вештина, креативности и међусобне сарадње
ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ -Франачка држава -Византија -Хришћанска црква -Ислам	2	Учествују у разговору, активно слушају, читају и анализирају текстове из историјске читанке, користе атлас, израђују шеме феудалних држава, феудалног поседа, структуре друштва	-објашњава -усмерава -поставља проблем -анализира -мотивише	Дијалошки, текстуални, анализа историјских извора и критички однос према њима, илустративни, рад у пару,прикупљање материјала (интернет,исечци из штампе),израда паноа	Боље разумевање основних појмова из средњег века , уочавање и проширивање основних знања, истраживање , употреба различитих извора знања	Проширивање постојећих и усвајање нових знања, развијање вештина, креативности и међусобне сарадње,практична примена наученог
СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ -прве словенске државе	1	Учествују у разговору, активно слушају, читају и анализирају врсте историјских извора	-објашњава -усмерава -поставља проблем -анализира -мотивише	Дијалошки, текстуални, наративни,илустративни, рад у пару, индивидуални	Уочавање значаја познавања словенских сеоба за садашњост	Схватање порекла сопственог и народа у окружењу
СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ -Србија у доба Немањића	2	Учествују у разговору, активно слушају, читају и анализирају текстове из историјске читанке, користе атлас, врше истраживање о познатим личностима, илустрације, израда родослова, задужбине Немањића	-објашњава -подстиче -мотивише -усмерава дисксију -наводи	Дијалошки, текстуални, анализа историјских извора и критички однос према њима, илустративни, рад у пару,прикупљање материјала (интернет,исечци из штампе),израда паноа	Боље упознавање са најзанчајнијом српском средњовековном династијом	Проширивање постојећих и усвајање нових знања, развијање вештина, креативности и међусобне сарадње,практична примена наученог
ПРИПРЕМА ЗА ТАКМИЧЕЊЕ	3	-активно слушање, учешће у разговору, гледање илустрација и графикона, читање текстова, истражује, анализира историјске изворе,користи историјску карту и атлас,израда тестова	Објашњава, усмерава, наводи, дискутује, поставља проблем, мотивише, упућује на изворе знања, сугерише, проверава,поставља питања	Дијалошки, текстуални, наративни,илустративни, рад у пару, индивидуални израда теста	Боље разумевање основних појмова из средњег века , уочавање и проширивање основних знања, истраживање ,рад на историјским изворима	Ученици ће боље разумети основне појмове уочавати разлике на сликама, усвајати основна знања,сналазити се на историјској карти, повезивати научено

Физика

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Кретање	3	Ученик: треба да посматра кретање тела, уз помоћ наставника изведе закључак, уради просте задатке и дискутује решења.	Појашњавање ученицима величине које представљају кретање и упознаје их са физичким величинама и мерним јединицама,наводи их да препознају врсту кретања и физичке величине.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалошка метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: стекне представу; препозна величине које карактеришу кретање; зна шта је брзина и која је њена мерна јединица.	**-.**Ученик препознаје врсту кретања на основу примера. (праволинијско и криволинијско) **-**Ученик препознаје врсте кретања на основу примера (равномерно и неравномерно, не мора да зна разлику између тренутне и средње брзине,али треба да зна да је брзина стална код рав.кретања). **-**Ученик уме у тексту да препозна величине које описују равномерно кретање, користи образац v=s/t и може да израчуна једну величину ако су познате друге две. Није обавезно да зна претварање мерних јединица. **-**Ученик препознаје да је оснавна јединица за брзину m/s али да се користи и km/h.
Сила	2	Ученик: треба да посматра различита деловања између тела и уз помоћ наставника дође до закључка.	Објашњавање појам силе као физичке величине.Упознаје их са мерном јединицом и уређајем за мерење силе.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалошка метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да на основу узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања, која се мери динамометром и зна њену мерну јединицу.	- Ученик уме да препозна гравитациону силу у једноставним ситуацијама. Ученик такође зна да је у одсуству подлоге гравитациона сила узрок падања тела. Ученик зна да кад тело клиза по подлози на њега делује сила трења, која се супроставља кретању и да ће га зауставити кад на њега не делују друге силе. -Ученик зна да стални магнети имају два пола N и S и да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана. Ученик препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно односно одбојно и да је то деловање највеће у случају кад су магнети односно наелектрисана тела најближе
Мерење	2	Ученик: посматра разна мерила и инструменте; уз помоћ наставника мери неке физичке величине; записује и изводи закњучак.	Објашњава мерење физичких величина, :дужине,запремине,времена.Упознаје их са мерним јединицама физичких величина.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалошка метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: научи мерење физичких величина: дужине, времена и запремине; зна уређаје за њихово мерење и њихове мерне јединице.	- Ученик користи уређај за мерење (метарска трака, мензура, вага, штоперица, амперметар и волтметар) зна да одреди вредност најмањег подеока на мерној скали и очита вредност измерене физ.величине, и запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом мере -. Ученик препознаје основна и најједноставнија мерила и инструменте за мерење неких основних физичких

						величина. Пример: Ученик препознаје да је вага уређај за мерење масе, хронометар за мерење времена, термометар за мерење температуре.... Препознавање се састоји у томе да ученик бира одговоре из понуђеног скупа мерила и уређаја. - Ученик зна да препозна основне јединице за дужину , масу, запремину, температуру и време као и оне мерне јединице које се најчешће користе -Ученик зна основна правила за исправно мерење: зна да вага мора бити у хоризонталном положају кад на њој нема терета и тегова и зна под којим углом треба да гледа скалу. -Ученик зна да мери дужину, масу, запремину и време (користи лењир, мерну траку, вагу, мензуру и штоперицу) приликом извођења лабораторијских вежби
Маса и густина	3	Ученик: посматра уз помоћ наставника, уочава, врши мерење, записује, закључује и решава једноставне задатке.	Упознаје ученике са масом (ознаком)и јединицом.Објашњава мерење масе и помаже при решавању једноставних задатака.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалошка метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: добије преставу о маси; зна уређај за мерење масе и њене мерне јединице; уме да израчуна густину и зна мерну јединицу густине.	-Ученик зна да користи основне јединице за масу и густину као и оне које се најчешће користе. - Ученик зна основна правила мерења, зна да вага мора бити у равнотежи када на њој нема терета и тегова. - Ученик зна да измери масу помоћу дигиталне ваге а не мора да зна да користи теразије.
Притисак	2	Ученик: посматра, уз помоћ наставника наводи примере за притисак, решава једноставне задатке.	Објашњава како се рачуна притисак и помаже да усвоји Паскалов закон и да научи шта је атмосферски а шта хидростатички притисак.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалошка метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: зна да израчуна притисак и да зна његову мерну јединицу; зна Паскалов закон; зна шта је атмосферски и хидростатички притисак.	- Ученик разуме принцип спојених судова (ученик зна да се течност пење до истог нивоа без обзира на облик суда ,ученик на примерима нивоа воде у реци и речним каналима може да предвиди који ће ниво достићи вода када буде у стању равнотеже. -.Ученик уме да препозна уређаје за мерење притиска. (барометар, манометар) -Ученик уме да користи основне јединице за притисак, препознаје да је оснавна јединица паскал али да се у свакодневном животу користи и милибар.

МАТЕМАТИКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	7	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -различите збирке које садрже задатке из ове области -различите интернет странице	Боље разумевање и проширивање знања у раду са целим бројевима(израчунавање збира, решавање ребуса, решавању једначина, проблемских задатака као и некин сложенијих задатака)	– Разговор о похађању додатне наставе, циљевима и задацима, могућностима такмичења, иницијални испит знања... – Мотивација за увођењем целих бројева ,повезивање са ситуацијама из стварног живота. – Нагласак на увежбавању практичних правила за рачунање – Решавати задатке рачуноских операција у којима недостају одређене замене(задаци са звездицама, математички ребуси). – Сложеније проблемске задатке који би се могли решавати помоћу ј-на сводити на алгебарски запис са једном непознатом по принципу ваге у равнотежи. Одређивати бројеве ако су делови броја непознати симболи.
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	7	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују.	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални	▪ Боље разумевање и решавање сложених задатака који се односе на рационалне бројеве, линеарних једначина сложенијег типа	– Објаснити како децимални број претварамо у разломак и обрнуто. – Приказати негативне рационалне бројеве на бројевној правој. – Креће се од позитивних мешовитих бројева те се прелази на супротан број и извлачи закључак о смештању било ког негативног броја. – Подсетити се како се решавају линеарне једначине,онда прећи на једначине са заградама потом са разломцима.

			-Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	-рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -различите збирке које садрже задатке из ове области -различите интернет странице		
ЗАДАЦИ СА ТАКМИЧЕЊА	8	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -различите збирке које садрже задатке из ове области -различите интернет странице	Боље разумевање и решавање задатак који су били на претходним такмичењима	– Задатке са такмичења бирати по темама које се обрађују или их груписати по подручјима (рачунски задаци, геометријски задаци, дељивост, главоломке...) – Може се посебно истакнути да је одређени задатак био на такмичењу.
ЛОГИЧКИ ЗАДАЦИ	7	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем ,	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују,	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици	-Боље разумевање и решавање задатака логичког типа.	– Решавање задатака логичког типа на различите начине ради подстицања ученикове креативности и потенцијала.

		повезује знања са другим областима , ослања се на претходно знање и искуство...	изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -различите збирке које садрже задатке из ове области -различите интернет странице		
ТРОУГАО И ЧЕТВОРОУГАО	7	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим областима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -различите збирке које садрже задатке из ове области -различите интернет странице		– Разговор о похађању додатне наставе, циљевима и задацима, могућностима такмичења, иницијални испит знања... – Мотивација за увођењем целих бројева ,повезивање са ситуацијама из стварног живота. – Нагласак на увежбавању практичних правила за рачунање – Решавати задатке рачуноких операција у којима недостају одређене замене(задаци са звездицама, математички ребуси). – Сложеније проблемске задатке који би се могли решавати помоћу ј-на сводити на алгебарски запис са једном непознатом по принципу ваге у равнотежи. Одређивати бројеве ако су делови броја непознати симболи.

БИОЛОГИЈА

Садржаји програма	Број часо ва	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Разноврсност живог света	**1**	слушају, записују, посматрају, истражују	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	Прикупљање података из различитих извора; самосталан практични рад ученика – израда паноа	проширивање и продубљивање знања ученика у прикупљању података; развијање способности и вештина ученика у самосталном раду, према њиховим интересовањима и склоностима	самостално или уз малу помоћ наставника, реализују вежбе предвиђене наставним планом, развијају креативност и такмичарски дух
Праживотиње - посматрање слатководних праживотиња под микроскопом	**1**	слушају, записују, посматрају, дискутују, цртају	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	практични рад ученика	упознавање са живим светом – праживотиње у капи воде; обновити знања о руковању микроскопом, прављењу и посматрању микроскопских препарата и уочавању праживотиња у капи воде; развијање способности самосталног посматрања и уочавање битних појава и вештине микроскопирања; оспособљавање за самостални практични рад	самостално или уз малу помоћ наставника, реализују садржаје, развијају креативност и самопоуздање
Разноврсност царства животиња	**4**	слушају, записују, посматрају, договарају се, израђују презентације	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -демонстрира	практични рад ученика - израда паноа и презентација	проширивање и продубљивање знања ученика о царству животиња; развијање способности и вештина ученика у самосталном раду, према њиховим интересовањима и склоностима	самостално или уз малу помоћ наставника, реализују садржаје, развијају креативност и самопоуздање
Угроженост и заштита животиња	**2**	слушају, записују, посматрају, договарају се, израђују паное и презентације	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	практични рад ученика - израда паноа и презентација	проширивање и продубљивање знања ученика о угрожености и заштити животиња; развијање способности и вештина ученика у самосталном раду, према њиховим интересовањима и склоностима	самостално или уз малу помоћ наставника, реализују садржаје, развијају креативност и самопоуздање

			-демонстрира			
Увод у еволуцију живог света	**1**	слушају, записују, посматрају, договарају се	-усмерава -наводи -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -демонстрира	практични рад ученика	прошириваше и продубљивање знања ученика о теоријама еволуције; развијање способности и вештина ученика у коришћењу интернета	самостално или уз малу помоћ наставника, реализују садржаје, развијају креативност и самопоуздање

БИОЛОГИЈА

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Праживотиње	1	Слушају, питају, упоређују, закључују	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Стичу знања у већем обиму о особинама праживотиња, грађи и начину живота
Царство животиња	4	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Стичу знања знања у већем обиму о спољашњој и унутрашњој грађи и другим значајним одликама сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара, бодљокожаца, хордата и кичмењака
Угроженост и заштита животиња	1	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Уочавају у већем обиму постојање јединства и разноврсности биодиверзитета царства животиња. Упознацање фактора угрожавања и значај заштите животиња
Увод у органску еволуцију	1	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Стичу знања у већем обиму о настанку живота на Земљи, доказима и тероијама еволуције

ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

Наставни предмет: Техничко и информатичко образовање				Годишњи фонд часова: 36		
Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Избор ученика и усвајање годишњег плана рада	1	• упознавање • договор	• координира • даје задатке • предлаже	• дијалог • рад на рачунару	• упознавање са садржајима плана секције	• ученици ће бити упознати са планом рада и имати могућност да дају своје сугестије
Увод	2	• гледају • коментаришу • рад на рачунару	• презентује • објашњава	• презентација • дијалог	• презентације фотографија и снимака са протеклих такмичења • представљање досадашњих радова чланова секције	• проширивање постојећих знања, развијање вештина, креативности и међусобне сарадње
Техничка документација	7	• гледају • цртају • коментаришу • рад на рачунару	• надгледа рад ученика • црта • даје задатке • објашњава	• презентација • дијалог • тимски рад	• боље разумевање реализације сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмација креативности и оригиналности	• ученици ће моћи самостално да израде техничку документацију
Практичан рад	20	• секу • састављају • цртају • мере • снимање камером • фотографисање	• надгледа рад ученика • црта • даје задатке • објашњава	• практичан рад • дијалог • вршњачко учење • рад на терену	• боље разумевање реализације сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмација креативности и оригиналности	• ученици ће моћи самостално да израде макету , модел или мултимедијалну презентацију
Припрема за такмичење	6	• припремају рад са којим излазе на такмичење	• надгледа рад ученика • објашњава • координира	• практичан рад • дијалог • вршњачко учење	• боље разумевање основних појмова из градива, уочавање и проширивање основних знања, истраживање	• ученици ће боље разумети основне појмове, усвајати основна знања, повезивати научено

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО –ДОДАТНА

Наставни предмет: Информатика и рачунарство				Годишњи фонд часова: 36		
Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Избор ученика и усвајање годишњег плана рада	1	• упознавање • договор	• координира • даје задатке • предлаже	• дијалог • рад на рачунару	• упознавање са садржајима плана секције	• ученици ће бити упознати са планом рада и имати могућност да дају своје сугестије
Увод	2	• гледају • коментаришу • рад на рачунару	• презентује • објашњава	• презентација • дијалог	• презентације фотографија и снимака са протеклих такмичења • представљање досадашњих радова чланова секције	• проширивање постојећих знања, развијање вештина, креативности и међусобне сарадње
Техничка документација	7	• гледају • цртају • коментаришу • рад на рачунару	• надгледа рад ученика • црта • даје задатке • објашњава	• презентација • дијалог • тимски рад	• боље разумевање реализације сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмација креативности и оригиналности	• ученици ће моћи самостално да израде техничку документацију
Практичан рад	20	• снимање камером • фотографисање • обрада видео записа	• надгледа рад ученика • даје задатке • објашњава	• практичан рад • дијалог • вршњачко учење • рад на терену	• боље разумевање реализације сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмација креативности и оригиналности	• ученици ће моћи самостално да израде мултимедијалну презентацију
Припрема за такмичење	6	• припремају рад са којим излазе на такмичење	• надгледа рад ученика • објашњава • координира	• практичан рад • дијалог • вршњачко учење	• боље разумевање основних појмова из градива, уочавање и проширивање основних знања, истраживање	• ученици ће боље разумети основне појмове, усвајати основна знања, повезивати научено

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО –ОБРАЗОВНОГ РАДА

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

ЛИНГВИСТИЧКА СЕКЦИЈА - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Граматика	**15**	~ повезује ~ закључује ~ пореди ~ ради на задацима ~ примењује знање на новим примерима ~ повезује градиво са осталим областима	~ ствара пријатну, опуштену и радну атмосферу на часу ~ организује рад на часу ~ даје упутства за рад ~ мотивише и подстиче ученике на рад и креативност ~ остварује сараднички однос са ђацима ~ даје потребна објашњења ~ саветује ~ похваљује ~ предлаже ~ помаже ученицима при изради задатака ~ наводи и подстиче ученике да сами дођу до закључка ~ помаже им да повежу наставне садржаје из српског језика и других наставних предмета ~ упућује ђаке да повезују знање из граматике са садржајима из књижевности ~ подстиче ученике да повезују знања и да их примењују на задацима	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~ проширивање знања стечених из граматике ~ повезивање знања из граматике са садржајима из књижевности ~ повезивање наставних садржаја из српског језика и других наставних предмета ~ примена стечених знања на новим задацима	~ ученик је проширио своја знања из граматике ~ ученик повезује знања из језика и књижевности ~ ученик повезује знања из различитих области и предмета
Правопис	**5**	~ проширује своје знање о	~ подсећа ученике на	~ монолошка метода	~проширивање знања	~ зна и доследно примењује правописну норму

		правопису ~ интересује се и служи се школским Правописом, Правописом Матице српске, Правописним речником српског језика Милана Шипке, као и другим правописним приручницима	обрађене садржаје из правописа ~ оспособљава ученике да се самостално служе Правописом и разним правописним приручницима ~ помаже им да повежу знање из правописа са знањем из граматике	~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	из правописа ~ самостално служење Правописом и другим приручницима као изворима сазнања	~ користи Правопис и различите приручнике као изворе знања ~ повезује знања из правописа са знањем стеченим из граматике
Књижевност	**10**	~ ради на претходно задатим истраживачким задацима ~ повезује књижевни садржај са знањем стеченим из граматике ~ издваја кључне речи и резимира текст ~ изводи закључке засноване на тексту ~ анализира садржаје из различитих текстова	~ подстиче ученике да повезују знања из граматике и књижевности ~ усмерава анализу књижевног текста као и некњижевних текстова ~ подстиче и мотивише учеенике да користе књигу као извор сазнања	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода	~ развијање потребе за књигом , способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке	~ ученик повезује садржаје из књижевности и знања стечена из граматике; ~примењује стечена знања ~ ученик самостално користи књигу као извор сазнања
Јзичка култура	**6**	~усмено и писмено излаже о неком тексту, догађају ~слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика ~израђује плакате, мапе уме, на сликовит начин приказује један сегмент градива ~ учествује у изради школског часописа	~ проверава и коментарише радове ученика ~ образлаже своја запажања ~ издваја грешке из ученичких радова и упућује ученике да их исправе ~ саветује ~ помаже ученицима да исправе и побољшају своје радове	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика ~ метода усменог излагања ученика	~ развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза ~оспособљавање ученика за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама	~ пише резиме дужег текста ~ саставља текст на основу прочитаног дела

ЛИТЕРАРНА СЕКЦИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Књижевност	6	-вежбе изражајног читања -повезивање познатих наставних садржаја са новим -употреба теоријских појмова -доживљава, разуме и учествује у обради текста -рад на претходно задатим истраживачким задацима -разговара о утисцима након прочитаног текста -повезује књижевни садржај са сопственим искуством	-мотивација, подстицање и охрабривање ђака -припрема и организација часова -усмеравање пажње ка важним естетским, моралним, животним и стилским вредностима у делима -увођење ученика у анализу лирских, епских и драмских дела -увођење ученика у проналажење мотива и песничких слика у лирској песми -увођење ученика у појам и функцију стилских фигура	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -текст-метода -демонстрацијска и документацијска метода -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивна и визуелна метода	-развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности -оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, сврстано тумачење и вредновање књижевноуметнички х дела разних жанрова -упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова -поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање текста -поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама - развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици служе као извором сазнања, навикавање на самостално коришћење библиотеке -упознавање,	-повезује познате наставне садржаје -адекватно употребљава књижевнотеоријске појмове -развој потребе за књигом -ученици су заинтересовани за присуство на литерарној секцији као виду слободних активности - побудити у ученицима интересовање за дела одређених аутора -препознаје одлике књижевних родова и одређених књижевних врста, одређује их - развој критичког и самокритичког мишљења; жеља за учешћем у тимском раду -повезује наслов дела из обавезне лектире и род и врсту, лик из дела -препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација -разликује лирско-епске врсте -препознаје и разликује одређене стилске фигуре у књижевно уметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) -одређује мотиве, идеје, композицију и форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке,етичке) и њихову међусобну повезаност азликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог, дијалог -уочава разлику између препричавања и анализе дела

					развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности -увођење ученика у тумачење мотива, песничких слика и изражајних средстава у лирској песми -увођење ученика у структуру епског дела с тежиштем на књижевном лику и облицима приповедања -увођење ученика у тумачење драмског дела, с тежиштем на драмској радњи и лицима -упознавање с истакнутим писцима и личностима националне књижевности	
Језичка култура	30	-усмено излаже о неком догађају -писмено излаже о неком догађају -слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика -учествује у разговору о радовима осталих ђака -уклања самостално грешке у писменим радовима	-мотивише и охрабрује ученике за рад -слуша ученичко излагање -коментарише усмено и писмено изражавање ученика -подстиче ученике да повезује знање из различитих области -припрема ученике за учешће на литерарним конкурсима	-примена монолошке, дијалошке, обавештајне методе -рад на тексту -демонстрацијска и документацијска метода -рад у пару и групи -индивидуални и фронтални облик рада -учење откривањем -аудитивна и визуелна метода -језичке игре	-оспосо бљавање ученика за самостално, планско и економично препричавање, причање, описивање, извештавање, те за обједињавање разних облика казивања -оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у	-пише састав на задату тему или усмено говори о њој - ученици уочавају разлике између стандардног, књижевног и свакодневног говора - развој критичког и самокритичког мишљења; жеља за учешћем у тимском раду - ученици су оспособљени за препричавање информација које су усвојили аудио-визуелним путем, препознају карактер особа, уочавају неправилности свакодневног говора -богаћење вокабулара ученика -ученик је обновио и проширио своје знање из одређене области -ученик је уочио корелацију задате теме са обрађеним градивом, градивом из другог предмета или темом из свакодневног живота -зна да исприча о измишљеном или стварном догађају у првом или трећем лицу

					различитим комуникационим ситуацијама -уочавање разлике између месног говора и књижевног језика -развијање способности за правилно, течно, усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза -васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности -развијање патриотизма и васпитања у духу мира, културних односа и сарадње међу људима -лексичке и семантичке вежбе -синтаксичке и стилске вежбе	-зна и користи оба писма -саставља разумљиву и граматички исправну реченицу

ДРАМСКА СЕКЦИЈА "Школзориште" - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
СЕПТЕМБАР: • Уводни час – евидентирање ученика.. • Одрабир текста • Читање текста • Анализа текста **ОКТОБАР:** • Анализа текста • Анализа текста **НОВЕМБАР:** • Подела улога • Вежбе дикиције • Мотивационе вежбе • Гестикулација, вежбе • Дикција, вежбе **ДЕЦЕМБАР:** • Читалачке пробе текста • Читалачке пробе текста • Читалачке пробе текста • Читалачке пробе текста • Читалачке пробе текста **ЈАНУАР:** • Одлазак у позориште • Сценске пробе	**4** **2** **5** **5** **5**	~повезује ~ закључује ~ бележи ~усваја нове појмове ~примењује знање на одговарајућим примерима ~повезује садржаје са осталим областима ~ради на задацима ~проширује своје знање о драмској уметности ~интересује се за актуелности у области позоришта. ~вежба изражајног читање ~повезује познате наставне садржаје са новим ~употребљава теоријске појмове ~доживљава, разуме и учествује у обради текста ~ради на претходно задатим истраживачким задацима ~разговара о утисцима након прочитаног текста ~повезује књижевни садржај са сопственим искуством ~ чита у складу са упутсвима које је добио од наставника ~слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика ~учествује у разговору о радовима осталих ђака ~уклања самостално грешке у писменим радовима	~ ствара пријатну, опуштену и радну атмосферу на час ~ организује рад на часу ~ даје упутства за рад и дели ученике у групе ~ мотивише и подстче ученике на рад ~ остварује сараднички однос са ђацима ~ даје потребна објашњења и упутства за рад ученицима ~ мотивише ученике да повезују знања из различитих области ~ дефинише и објашњава нове појмове ~ проверава ~ контролише ~ коментарише ~ помаже ученицима при изради задатака ~ наводи и подстиче ученике да сами дођу до закључка ~ подсећа ученике на одређене појмове ~ саветује ~ похваљује ~ награђује ~ предлаже	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~ развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује језика рословенском језику ~разликовање кратких акцената и рченични акценат ~ развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књиженој уметности ~оспособљавање ученика за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова ~упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу ~ поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање	~ препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, комуникативну и предикатску реченицу) ~ препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних реченица), именује их ~ зна акценатска правила ~ одређује реченичне и синтагматске чланове ~ препознаје и зна главна значења падежа и падежне синонимије Зна правописну нирму и примењује је

• Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе **ФЕБРУАР:** • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе **МАРТ:** • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе **АПРИЛ:** • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе **МАЈ:** • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе • Сценске пробе **ЈУН:** • **Изведба позоришне представе**	**4** **3** **3** **4** **1**		~ увиђа шта је ученицима најтеже и поново им то објашњава ~ одговара на питања ученика ~ помаже ђацима да повезују старо знање са новим градивом ~ подстиче да ученици сами долазе до закључка ~ подстиче ученике да повезују знања и да их примењују на задацима ~ приближава ученицима наставне садржаја преко примера из живота ~ усмерава и наводи ученике на појмове које треба поновити ~ усмерава пажњу ученика на грешке које ваља исправљати ~ указује ученицима на важност и свхру израде домаћих задатака ~ проверава домаће задатке		прочитаног текста ~ развијање потребе за књигом , способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке; поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама ~ поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења ~ усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности ~упознавање, развијање, чување и поштовање златитог националног и културног идентитета на делима српске књижвности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења ~ развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује Осамостаљивање за анализу лирских, епских и драмских дела. Усвајање књижевних и функционалних појмова према захтевима	

					програма Рад на књижевном тексту	

ЛИКОВНА КУЛТУРА – ГОДИШЊИ ФОНД 72 часа

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ИЗБОР УЧЕНИКА И УСВАЈАЊЕ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА Упознавање са садржајима слободних активности/одабир активности	1 час Септембар	Предлаже, дискутује, процењује	Предлаже, дискутује, процењује	Дијалошки	Развијање самосталности и одговорности ученика у процесу њиховог напредовања	Ученици ће да учествују и бирају адекватна средства (медиј,материјале,технику и садрзаје)помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своје идеје у оквиру слободних активности
СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ Мој свет и ја	7 часова Септембар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује и самопроцењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената	Ученици ће изводити радове са одређеном намером,користећи основне ликовне елементе и принципеда би постигли одређени ефекет
СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ Моја школа	8 часова Октобар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује и самопроцењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Развијање осетљивости за ликовне и визуелене вредности,које се стичу у настави,а примењују у раду и животу	Ученици ће изводити радове са одређеном намером,користећи основне ликовне елементе и принципеда би постигли одређени ефекет
КОМПОЗИЦИЈА И ПРОСТОР Мој креативни дан	6 часова Новебар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује и самопроцењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Омогућавање разумевања позитивног емоционалног става према ликовним вредностима,делима различитих подручија уметности	Ученици ће упознавати и користити различите изразајне могићности класичних и савремених медија,техника и материјала визуелних уметности

КОМПОЗИЦИЈА И ПРОСТОР Мој креативни дана	2 часова Децембар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује и самопроцењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Подстицање интересовања и стварање потреба код ученика за посећивање музеја,изложби,као и за чување културних добара и естетског изгледа средина у којо ученици живе и раде	Ученици ће упознавати и користити различите изразајне могућности класичних и савремених медија,техника и материјала визуелних уметности
ПОСЕТА ИЗЛОЖБЕ „МЕСЕЦ КЊИГЕ“ СИВАЦ Мој креативни дан	6 часова Децембар	Опажају, процењују, дискутују	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, мотивише	Дијалошки, истраживачки рад	Подстицање интересовања и стварање потреба код ученика за посећивање музеја,изложби,као и за чување културних добара и естетског изгледа средина у којо ученици живе и раде	Ученици ће да анализира ода-брана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ Свети Сава школска слава	6 часова Јануар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује и самопроцењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Омогућавање разумевања позитивног емоционалног става према ликовним вредностима,делима различитих подручија уметности	Ученици ће да успешно стварају дела на основу имагинације на темељу познатих догађаја или прича
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ СТОП насиљу	8 часова Фебруар	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, истраживачки рад	Стварање услова да ученици у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства да упознају њихова визуелна и ликовна својства	Ученици ће да примењују знања, оригиналне идеје и различите методе у самосталном ликовном раду
ПОСЕТА МУЗЕЈИМА И ЛИКОВНИМ ГАЛЕРИЈАМА У СОМБОРУ Моја планета различитости	8 часова Март	Опажају, процењују, дискутују	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, мотивише	Дијалошки, истраживачки рад	Стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве	Ученици ће да анализира ода-брана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности
ОБЛИК	6 часова	Цртање, сликање,	Предлаже,	Дијалошки,	Развој и способност ученика	Ученици ће изводе радове на којима транспонују објекте које смештају у

Макро и микро свет	Април	вајање, комбинује, процењује	дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	демонстративни, Истраживачки рад	за визуелно памћење и повезивање опажаних информација као основе за увођење визуелно мишљење	нов необичајан простор
ПОСЕТА МУЗЕЈИМА И ЛИКОВНИМ ГАЛЕРИЈАМА У НОВОМ САДУ Свет око мене	10 часова Мај	Опажају, процењују, дискутују	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, мотивише	Дијалошки, Истраживачки рад	Стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве	Ученици ће да анализира ода-брана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности
БОЈА Уметност у мени	4 часа Јун	Цртање, сликање, вајање, комбинује, процењује	Предлаже, дискутује, процењује, едукује, демонстрира, мотивише	Дијалошки, демонстративни, Истраживачки рад	Развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената	Ученици израђују радове где вешто транспонују свет природу у свет симбола

ИСТОРИЈА

ИСТОРИЈА “ПУТОВАЊЕ КРОЗ ПРОШЛОСТ“ – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Договор о начину рада и програму	1	-предлажу -сугеришу -дискутују	-предлаже -мотивише -образлаже -сугерише	-разговор	Договор о темама које ће се обрађивати као и о начину на који ће се остваривати програм, усвајањ е сугестија ученика	Ученици имају могућност креирања програма рада
Израда ленте времена	4	-истражују -креирају ленту времена -сугеришу -дискутују	-предлаже -мотивише -образлаже -сугерише -усмерава	-израда ленте која има могућност допуне -истраживање у часописима књигама -употреба интернета	Проширивањеи продубљивање стечених знања, анализа и поређење стечених знања, истраживачки рад, увежбавање истраживачког рада и анализе историјских извора	Ученици ће умети да направе ленту времена не само за период који тренутно проучавају већ и за период који су проучавали; имеће целовиту слику историјског процеса
		-истражују -креирају времеплов	-предлаже -мотивише	-истраживање -самостални рад	Израда времеплова на паноу по месецима током школске године са	Ученици ће се детаљније упознати са догађајима о којима су учили и развијати креативности истраживачки рад

Догодило се на данашњи дан	8	-сугеришу -дискутују	-образлаже -сугерише -усмерава	-израда паноа -употреба интернета -употреба литературе	значајним датумима	
Обележавање значајних датума	7	-истражују -анализирају -сугеришу -дискутују -проширују сазнања -израђују плакат -креирају пано	-предлаже -мотивише -образлаже -сугерише -усмерава -помаже при изради паноа -одговара на питања	-анализа историјског догађаја -проширивање постојећег знања -прикупљање материјала -израда паноа -израда плаката -употреба интернета -употреба литературе	Обележавање значајних датума у току школске године(дан школе, школска слава,дан државности, годишњица почетка Првог светског рата);започиње септембру месецу а траје током школске године;групна израда паноа и плаката	Ученици ће боље разумети разлоге обележавања значајних датума и увежбавати тимски рад и своју креативност
Најзаначајније српске породице XIX века	4	-истражују -анализирају -дискутују -проширују сазнања -израђују плакат	-презентује литературу везану за тему -мотивише -образлаже -сугерише -усмерава -одговара на питања	-анлиза текстуалног историјског извора -истраживање -разговор	Упознавање са значајним српским породицама које су оставиле трага у српској прошлости	Ученици ће боље упознати прошлост свога народа као и породице које су допринеле развоју српског народа али су неправедно заборављене
Грчка и римска митологија	4	-истражују -анализирају -дискутују -проширују сазнања -израђују плакат	-презентује литературу везану за тему -мотивише -образлаже -сугерише -усмерава -одговара на питања	-анализа текстова из митологије -упоређивање -израда плаката	Проширивање знања из грчке и римске митологије,израда плаката	Ученици ће се детаљније упознати са грчком и римском митологијом
Карађорђе и Наполеон	4	-истражују -анализирају -дискутују -проширују сазнања -израђују ППТ презентацију	-презентује литературу везану за тему -мотивише -образлаже -сугерише -усмерава -одговара на питања	-истраживање -анализа текстова -упоређивање -израдаППТ презентације	Упоређивање живота и дела две значајне историјске личности које су биле савременици	Ученици ће схватати различитости истог историјског периода
Египат	3	-истражују -анализирају -дискутују -проширују сазнања -израђују плакат	-презентује литературу везану за тему -образлаже -сугерише -усмерава -одговара на питања	-анализа текстова и слика -израда плаката	Проширивање стеченог знања о значају и улози Египта у развоју људског друштва	Учененици ће проширити своје знање о значају Египта , вежбање групног рада
Анализа рада	1	-предлажу -сугеришу -дискутују -анализирају	-предлаже -мотивише -образлаже -сугерише	-разговор -аналиаза продуката рада	Сумирање рада у току школске године и припрема за наредну школску годину	Ученици стичу целовиту слику о томе шта су научили и урадили

ИСТОРИЈА “ЧУВАРИ ПРОШЛОСТИ“

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Договор о начину рада Предлагање и усвајање тема за рад	2	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају	-предлаже - усмерава -подстиче	-разговор	Договор о темама које ће се обрађивати као и о начину на који ће се остваривати програм, усвајање сугестија ученика	Ученици имају могућност креирања програма рада -одабир тема
Свакодневни живот у прошлости Обележавање Дана школе-личност и дело Вука Караџића	4	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске изворе -упоређују садашњост и прошлост -израда плаката	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише	-читање и анализа историјских извора -упоређивање -израда плаката -дискусија	Упознавање са животом људи у прошлост, изглед кућа, исхрана, образовање, гардароба, забава истраживачки рад, -анализа историјских извора	Ученици ће се ближе упознати са животом људи у прошлости. Детаљније упознавање са животом Вука Караџића и увежбавати тумачење историјских извора
Обележавање завршетка Првог светског рата Писма, религије	5	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске изворе -упоређују садашњост и прошлост -израда плаката -уређивање паноа	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише	-анализа историјског догађаја -проширивање постојећег знања -прикупљање материјала -израда паноа -израда плаката	Ближе упознавање са разлогом обележавања завршетка Првог светског рата, шта он представља проширивање знања о развоју писма и ширењу писмености и знања о религијам а и њиховом утицају на развој људског друштва	Ученици ће боље разумети разлог обележавања завршетка Првог светског рата . Проширивање знања о три најзанчајније светске религије
Српске нововековне династије-Карађорђевићи, Обреновићи	5	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске изворе -упоређују садашњост и прошлост -израда плаката -уређивање паноа	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-истраживачки рад - анализа доступних издања о Карађорђевићима и Обреновићима -израда видео презентације	Детаљније упознавање са српским нововековним владарским породицама, прошлошћу њихових чланова,местом и улогом у историји српског народа	Ученици ће се боље упознатнати са српским нововековним владарским породицама и њиховим животима.
Српска династија Немањићи Обележавање школске славе –Светог Саве	4	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске изворе -уређивање паноа	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-истраживање -самостални рад -израда паноа	Проширивање знања о најзначајнијој српској средњовековној династији и обележавање дана посвећеног једном од њених чланова	Ученици ће се детаљније упознати са догађајима о којима су учили
Обележавање Дана државности Србије-Први српски устанак, Сретењски	5	-предлажу -сугеришу -дискутују	-предлаже - усмерава -подстиче	-анализа текстуалног историјског извора - истраживање	Увежбаавање анализе историјских извора, пришириваље знања о српској револуцији	Ученици ће боље упознати разлоге обележавања Дана државности као и догађаје који су га иницирали

устав		-анлизирају историјске изворе -упоређују садашњост и прошлост -уређивање паноа	-сугерише -презентује прикупљени материјал	-дискусија -израда паноа		
Грчка митологија	4	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају текст и слике -израда плаката	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-анализа текстова из митологије -упоређивање -израда плаката	Проширивање знања из грчке митологије,кроз читање и анализу текстова;израда плаката	Ученици ће се детаљније упознати са грчком митологијом
Манастири у Србији	4	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају прикупљени материјал	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-истраживање, -анализа текстова и фотографија -упоређивање	Детаљније упознавање са српским манастирима и њиховим значајем; детаљније упознавање са „српском Светом гором“	Ученици ће се детаљније упознати са најзначајнијим српским манастирима и њиховим значајем за српски народ
Обележавање Дана победе-9.мај	2	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају историјске изворе -упоређују садашњост и прошлост -уређивање паноа	-предлаже - усмерава -подстиче -сугерише -презентује прикупљени материјал	-анализа текстова и слика -израда паноа	Схватање важности обележавање Дана победе и његовог значаја за савременог човека	Учененици ће проширити своје знање о победи над фашизмом , вежбање групног рада
Анализа рада	1	-предлажу -сугеришу -дискутују -анлизирају	-предлаже - усмерава -подстиче	-разговор	Сумирање рада у току школске године	Ученици стичу целовиту слику о томе шта су научили и урадили

ГЕОГРАФИЈА – ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1. ТЕМЕ ИЗ ФИЗИЧКЕ, РЕГИОНАЛНЕ И ДРУШТВЕНЕ ГЕОГРАФИЈЕ	18	Дискутује,излаже Самостално се служи гео. картом и литературом, Посматра,описује,мисаоно се ангажује, Активан је у групи,пару Процењује свој рад и рад својих вршњака, Прави слике,схеме,моделе Експериментише	Предлаже,одређује садржаје, -Припрема дидактичка средства, литературу -Мотивише,активира ученике Подстиче,прати,анализира -Процењује свој рад -Организује рад у групи,пару	- Истраживање у геог. библиотеци, интернету, енциклопедије, мутимедијалне презентације - КОРЕЛАЦИЈА-са сродним предметима - Израда ЦД-интернет - Групно, у пару, индивидуално - Press clipping - Излагањем - Дијалошки	- Проширивање наставног програма непосредним упознавањем нових и ширих садржаја и тема од предвиђених планом и програмом - Развој геог. мишљења заснованог на повезаности и међуусловљености појава и процеса - Развијање толерантног става према мултикултуралном свету - Подстицање идеја за опредељење у избору животног позива - Развој опште културе и образовања ученика - Развијање радозналости, интересовања и способности за упознавање других простора	- Описује физичке, друштвене и регионалне геог. елементе - Повезује узрочно последичне везе између природних и друштвених елемената - Објашњава улогу одређених геог. елем. за саобраћајну повезаност - Примењује стечена знања - Ствара самостално и тимски - Користи мултимедију
2. ИЗРАДА МАКЕТА, МОДЕЛА, АПЛИКАЦИЈА, ГЕОГРАФСКИХ КАРТИ, ПОСТЕРА, ПАНОА, АЛБУМА, ЗБИРКИ	10	-Слуша,прати,уочава -Анализира слике,шеме,моделе -Ствара заједничке продукте -Мисаоно се ангажује -Дискутује,излаже,закључу је	-Предлаже садржаје -Координира у раду -Информише -Помаже -Подстиче -Прати напредовања -Процењује	- Индивидуално, групно, у пару - Корелација са сродним предметима - Илустративно-демонстративно - Прикупљање материјала ангажовањем школе, родитеља и донатора - Мултимедија	- Оспособљавање за самосталан и тимски рад - Развијање способности и изграђивање навика коришћења различитих материјала - Подстицање идеја за опредељивање и избору животног позива - Подстицање креативности	- Прикупља материјал - Ствара самостално и у тиму - Приказује и правилно бележи геог. објекте - Објашњава самостално и доноси закључке у групи - Приказује геог. податке - Одговорно се односи према раду
3. ИЗЛОЖБЕ И ИЗЛЕТИ	8	-Посматра и уочава распоред објеката и појава,њихов однос у простору и на географској карти -Описује појаве и процесе -Примењује стечена знања -Активан је у групи и пару -Закључује,излаже	-Прдлаже,усклађује -Организује -Реализује -Анализира -Процењује -Унапређује	-Истраживачки рад - Корелација са сродним предметима - Групно - Илустративно-демонстративно - Примена мултимедије - Излагањем	- Развијање ставова о превентиви и заштити животне средине - Развијање локалног, националног и европског интегритета - Подстицање идеја за опредељење у избору	- Посматра и запажа геог. распоред објеката и појава у непосредном окружењу и доноси закључке - Примењује стечена знања при анализи - Разуме да неодговоран однос човека према окружењу може имати локални карактер - Оспособљава се за активно упознавање геопростора

				- Дијалошки	животног позива - Развој опште културе и образовања ученика - Развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање природног и друштвеног окружења	

БИОЛОГИЈА

СЕКЦИЈА „МЛАДИ БИОЛОЗИ „

Циљеви секције су: Да обезбеди ученицима који посебно воле биологију да стекну више знања из појединих области, да искористе делове биљака за своје уметничко изражавање и учествују у обележавању значајних датума за планету Земљу

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Микроскопирање трајних микроскопских препарата биљних и животињских органа	4	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације, микроскопирају	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму	Стичу знања у већем обиму о истраживачком раду, микроскопирању, биљним и животињским органима
Израда слика од делова биљака (суво лишће, латице, цвеће, семена)	5	Слушају, питају, практично раде, изражавају кративност	-подстиче на креативни рад рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму	-индивидуални -групни -рад у пару	Испољавање креативности	Испољавају своју креативност
Упознавање са лековитим биљкама	4	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Стичу знања у већем обиму о лековитим биљкама и њиховом коришћењу у лечењу различитих болести

Штетност дуванског дима	2	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму	Стичу знање о штетности пушења, пасивног пушења и опасностима по здравље
Обележавање значајних датума за планету Земљу	5	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа	Стичу знања о значајним датумима за планету Земљу који се обележавају у целом свету

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ – ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА (од 5-8.разреда)

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
ЕКОЛОЗИ НОВИНАРИ	4	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације, интервјуе	-подстиче на истраживачки рад -сугерише, дискутује, усмерава	Ученици проналазе занимљивости из екологије и заштите животне средине, уређују пано, праве интервјуе.	подстицање и проширивање интересовања ученика за биологију/ екологију и развој њихових склоности и способности	ученици показују своје способности и креативност, самосталност у раду и развијају осећање одговорности према животној средини
ХОРТИКУЛТУРА – А ШТА ЈЕ ТО?	5	Слушају, питају, практично раде, изражавају креативност	-подстиче на креативни рад	Покретање акције „ЦВЕЋЕ ЗА МОЈУ УЧИОНИЦУ“	Уређење школског простора,брига о цвећу, упознавање са могућностима које пружа хортикултура као занимање	Изражавање креативности и организаторских способности кроз уређење школског простора
ФОРМИРАЊЕ ЕКОЛОШКИХ ПАТРОЛА	6	Слушају, питају, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -организује ученике у групе/патроле - усмерава рад патрола - дискутује,	Сарадња са ученицима и наставницима – ГВ, због преклапања тема	Развијање еколошке свести, уочавање проблема, изналажење решења за поједине проблеме	Развијањем еколошке свести и уочавањем проблема у средини у којој живе, тражити и изналазити решења за поједине проблеме заједно са локалном заједницом
РЕЦИКЛАЖА	5	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -помаже у реализацији радионица	Израда предмета од рециклираног материјала	Схватање значаја рециклаже у очувању животне средине	Развијањем еколошке свести у очувању животне средине, необична употреба обичних ствари

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ВАЖНИХ ДАТУМА ИЗ ЕКОЛОГИЈЕ	8	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације, уређују паное	-подстиче на креативни рад - усмерава ученичке активности	Уређење паноа, постављање тематских ликовних изложби	Кроз тематске изложбе и презентације указати на значајне датуме из екологије	Стичу знања о значајним датумима за планету Земљу који се обележавају у целом свету
ПРАВЉЕЊЕ ШКОЛСКИХ ЗБИРКИ	8	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, сакупљају, праве презентације раде практично	-подстиче на креативни рад - усмерава ученичке активности	-индивидуални -групни -рад у пару	Направити збирке које се могу користити као наставна средства	Показати креативност у изради школских збирки (хербаријум, инсектаријум, збирка плодова и семена)

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Занимљиви огледи у физици	2	Пажљиво посматрају различите огледе које наставник показује отворено и радознало постављају питања,схвата повезаност физичких појава и истражује сам још нека деловања у природи	Подстиче ученике у коришћењу додатне литературе.Изводи идемонстрира огледе.Врши додатна објашњења,сугерише у повезивању теоретских и практичних знања.	Демонстрација,дијалог	Развијање интересовања за физику изводећи занимљиве огледе -експерименте ,	познају основне начине истраживања у науци :посматрање,размишљање,експеримент,мерење и анализа ,закључивање
Истраживање и продубљавање тема физике у основној школи	2	Посматра,уочава,врши мерења,записује,закључује врши анализу задатака	Излаже нов садржај и буди радозналост код ученика.Подстиче ученике на истраживачки рад и самостално закључивање.	Дијалог,презентација	Да ученици прошире знање са часова наставе физике додатним темама	Познаје теме изван обавезне наставе
Физика око нас	1	Пажљиво посматрају различита деловања које наставник наводи отворено и радознало постављају питања,схвата повезаност физичких појава и истражује сам још нека деловања у природи	Наводи примере.Наводи ученике да самостално изводе закључке.Поставља питања и подпитања.демонстрира,сугерише, детаљно објашњава	Дијалог, презентације	да се упознају са физиком у свакодневним појавама и околини која нас окружује	Препознаје физичке појаве у својој околини
Занимљивости из света физике	1	истражује сам неке појаве и деловања у природи	Подстиче ученике на истраживачки рад и самостално закључивање.	Практичан рад	Припрема паноа са занимљивостима из физике које се могу пронаћи на интернету или научне литературе ,које ће привући пажњу ученика	Пано са занимњивостима
Астрономија и астрофизика	1	Посматра,пита,записује,посматра инструмент	Излаже нов садржај и буди радозналост код ученика	Презентација, практичан рад	Упознавање ученика са елементима астрономије и астрофизике, упознавање са коришћењем телескопа	Поседује елементарна знања из астрономије
Повезаност физике са матеметиком,хемијом,биологијом,метеорологијом,медицином,техником	1	посматрају различита деловања које наставник наводи, радознало постављају питања	Објашњава повезаност физике са другим областима науке и технике	дијалог,презентација	Упознавање ученика са присутношћу физике у другим областима науке и технике	Ученик зна везе физике са другим областима
Физика и рачунари	1	Посматра и изводи симулације на рачунару,закључује	Објашњава,изводи демонстрације,поставља питања и задатке	Рад на рачунару	Примена рачунара у физици , симулације	Зна да демонстрира појаве на рачунару
Екологија и физика	1	Посматра,повезује са градивом физике	Излаже примере, Поставља питања и подпитања.	презентација	Улога физике у заштити	Познаје како штитимо околину помоћу сазнања из физике

			демонстрира,сугерише, детаљно објашњава		човекове околине	
Познати физичари	2	-посматрају -записују -уочавају -питају	Излаже биографије научника	презентација	Упознавањем са биографијама и делима познатих научника Архимед,Галилеј,Њутн	Познаје животе и дела научника Архимед,Галилеј,Њутн

МАТЕМАТИКА - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

Време	Наставна тема
СЕПТЕМБАР	• Формирање група • Планираање рада секције на основу идеја ученика • Цртежом представимо секцију
ОКТОБАР	• Упознајмо се са математичарима • Математика кроз историју
НОВЕМБАР	• Израда плаката за такмичење «Мислиша»
ЈАНУАР	• Играјмо се математиком, израда укрштеница...
ФЕБРУАР	• Занимљиви задаци из математике, осмишљавање задатака
МАРТ	• Покажи се, квиз са кратким мозгалицама
АПРИЛ	• Израда реферата на слбодну тему
МАЈ	• Презентација радова • Анализа активности и успешности рада секције • анкете
	•

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК –ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Kreuzworträtsel – укрштене речи	**4**	- нагађају, закључују, дискутују, упоређују	-даје упутства, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да прошире вокабулар путем решавања укрштених речи, да повезују знање.	Ученици примењују усвојени вокабулар у вођењу дијалога
Игра меморије	**4**	- нагађају, повезују знање	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да примене знање и да повежу речи на основу њиховог значења и логичке повезаности.	Ученици су применили знање и повезали су речи на основу њиховог значења и логичке повезаности
Можеш ли пронаћи реч?	**4**	-анализирају, упоређују, закључују	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да примене знање и да повежу речи у једну целину на основу њиховог значења и логичке повезаности.	Ученици су применили знање и повезали су речи на основу њиховог значења и логичке повезаности

Глума – драматизација текстова из додатне литературе	**4**	-доживљавају текст преко ликова из дела, примењују комуникацијску вештину	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да се уживе у улогу и да успешно комуницирају на немачком језику	Ученици су се успешно уживели у улоге и умеју да комуницијрају на немачком језику
Квиз "Deutsche Sprache-schwere Sprache"	**4**	-анализирају, закључују, повезују знање, истражују	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да примене знање и да повежу речи у једну целину на основу њиховог значења и логичке повезаности.	Ученици су применили знање и повезали су речи на основу њиховог значења и логичке повезаности
Превођење песама по избору	**4**	-анализирају, повезују, дискутују, истражују	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да прошире вокабулар превођењем песама, да повезују знање.	Ученици примењују усвојени вокабулар у вођењу дијалога, препознају нове речи у другим текстовима.
Немачки часописи – како се пишу новински чланци	**4**	-анализирају, повезују, истражују, закључују	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад - -Рад на тексту	Ученици треба да препознају стил текстова из новина и да покушају да напишу новински чланак	Ученици умеју да препознају новинарски стил и умеју да се писмено изражавају у новинарском стилу
Немачка култура- традиција и обичаји	**4**	-истражују, упоређују, анализирају	координира, наводи на повезивање и примену	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да упознају немачку традицију и обичаје земаља немачког	Ученици су упознали немачку традицију и обичаје земаља немачког говорног подручја

			знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања		говорног подручја	
Најпознатија књижевна дела из немачке књижевности	**4**	- слушање и понављање прозног текста уз показивање - слушање и понављање песама и рецитација - слушање и понављање дијалога - певање - рецитовање	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља питања и подстиче ученике да постављају питања	- Групни рад - Рад у пару - Индивидуални рад	Ученици треба да сазнају нешто више о најпознатијим књижевним делима немачке књижевности	Ученици су сазнали информације о најпознатијим књижевним делима немачке књижевности

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

РУКОМЕТ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
РУКОМЕТ	**36**	-вежбање -анализирање -трчање -скакање -такмичење	-анализирање -поређење -показивање -објашњавање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-познавање правила спортске игре и придржавање истих -стварање услова за социјално прилагођавање ученика за колективни живот и рад	Ученик зна: . Да игра рукомет примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама. -зна тактику рукомета , систем такмичења, начин организовања утакмице и суди

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

ОДБОЈКА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ОДБОЈКА	**36**	-вежбање -анализирање -трчање, скакање -такмичење	анализирање -објашњавање -показивање поређење	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	-познавање правила спортске игре и придржавање истих -стварање услова за социјално прилагођавање ученика за колективни живот и рад	Ученик зна: . Да игра одбојку примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама. -зна тактику одбојке, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

ФУДБАЛ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ФУДБАЛ	**36**	-вежбање -анализирање -трчање - скакање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-демонстрација -физичко вежбање -разговор	- познавање правила спортске игре и придржавање истих -стварање услова за социјално прилагођавање ученика за колективни живот и рад	Ученик зна: Да игра фудбал примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама. -зна тактику фудбала, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди..

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

СТОНИ ТЕНИС

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
СТОНИ ТЕНИС	**36**	-вежбање -анализирање -такмичење	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-разговор -демонстрација -физичко вежбање	-разликује правилно од неправилног држања тела -развијање и усавршавање моторичких способности -изводи покрете у задатом смеру -вешто изводи једноставне форме природног кретања	Ученик зна: Да игра стони тенис повезујући одигравање сложених елемената у целину заједно са кретањем; -формира концепције игре према својим психо физичким способностима ; -организује школско такмичење; -суди на такмичењу..

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ГОДИШЊИ ФОНД 36 часова

ПЛЕС

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
ПЛЕС	**36**	-вежбање -анализирање -наступи на школским приредбама	-дискусија -анализирање -објашњавање -показивање	-демонстрација -физичко вежбање	-вешто изводи задате вежбе у ритму са музиком -развија осећај за естетику -уочава своје моторичке способности и особине,сличности и разлике међу вршњацима -стварање услова за социјално прилагођавање ученика за колективни живот и рад	Ученик зна: Да самостално изводи сопствену композицију покрета и кретања уз музичку пратњу и успешно моторички у ритму и темпу реализује одабрани друштвени, модерни или стандардни плес; влада основама тренинга и учествује на такмичењу. -зна терминологију плесова и систем такмичења.

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ 6.РАЗРЕДА

ВРЕМЕ ОДРЖАВАЊА (месец)	АКТИВНОСТИ / ТЕМЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-септембар	Упознавање ученика са правилима понашања у школи Усклађивање ставова породице и школе везаних за васпитање ученика Организовање индивидуалних разговора Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици
-октобар	Упознавање својих и потреба других Изражавање сопствених и разумевање туђих осећања Организовање индивидуалних разговора Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-новембар	Развијање толеранције на различите ставове, особине и потребе Грађење сарадничког односа у групи (разреду) Анализа успеха на крају I класификационог периода Сређивање педагошке документације	-разговор -евиденција у Дневику рада -едукативна радионица	-одељењски старешина -ученици
-децембар	Решавање проблема Подршка и значај социјалне групе у превазилажењу личних проблема Подршка и значај социјалне групе у превазилажењу личних проблема Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија -евиденција у Дневику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-јануар	Обележавање Дана Светог Саве	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	Суочавање са неуспехом и грађење модела за његово превазилажење Помоћ ученицима при укључивању у такмичења Разрешавање сукоба	- едукативне радионице -разговор	-изабрани ученици-чланови ученичког парламента -стручни сарадник - сарадници Завода за јавно здравље -одељенски старшина
-март	Грађење и јачање личних вредности и ставова Праћење ученика на такмичењима Сређивање педагошке документације Развој сарадничке комуникације у разреду (активно слушање других)	-едукативна радионица -разговор -евиденција у Дневику рада	-одељењски старешина -стручни сарадник
-април	Анализа успеха на крају III класификационог периода Стресогене животне ситуације Учење и изградња одбрамбених механизама за превазилажење стреса Организовање родитељског састанка	-разговор -дискусија- -презентација	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник -сарадници Вишег суда-Ужице
-мај	Организовање и извођење екскурзије Ризична понашања (пушење, алкохолизам, наркоманија) Учење вредносних судова. Сређивање педагошке документације	--дискусија- -презентација - чишћење учиноице -разговор	- ученици -одељенски старешина
-јун	Анализа успеха на крају школске године	-разговор	-ученици

	Анализа рада одељенског старешине Сређивање педагошке документације	-дискусија	-одељенски старешина

Наставна област	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Облици извођења програма	Циљеви и задаци
• Екскурзија	12	• посматрање • упоређивање • разговор • дискусија • упознавање нових предела, културно-историјских споменика • упознавање природно-географских одличја посећених места • корелација међу наставним предметима • проширивање знања	• излаже • објашњава • упућује на изворе знања • учествује у активностима са ученицима • сугерише	• Екскурзија седмих разреда: Црвенка – Нови Сад–Рума-Шабац- Тршић-Текереш-Шабац-Рума- Црвенка • Обилазак • Дијалог	• разгледање и упознавање фресака и других елемената ликовне културе • савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем садржаја више наставних предмета • уочавање и анализирање појава и односа у друштвеној средини • упознавање културног наслеђа • развијање заједништва и колективизма у специфичним условима • развијање психо-физичке и спортске спремности и издржљивости

ЕКСКУРЗИЈА

Наставна област	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Облици извођења програма	Циљеви и задаци
• ЧОС	5	• посматрање • упоређивање • упознавање нових предела • упознавање природно-географских одлика своје околине • корелација међу наставним предметима • проширивање знања	• објашњава • упућује на изворе знања • учествује у активностима са ученицима • сугерише	• Излет седмих разреда: Излетиште „Поток“ • Обилазак • Дијалог • Тимски рад	• савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем садржаја више наставних предмета • уочавање и анализирање појава и односа у друштвеној средини • упознавање културног наслеђа • развијање љубави и свести код ученика за очување културне и природне баштине своје уже и шире околине
• Техничко и информатичко образовање – додатна настава	20	• посматрање • упоређивање • разговор • дискусија • снимање камером • фотографисање • корелација међу наставним предметима • проширивање знања	• објашњава • упућује на изворе знања • учествује у активностима са ученицима • сугерише	• Додатна настава: Прикупљање мултимедијалног материјала • Обилазак • Дијалог • Тимски рад	• савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем садржаја више наставних предмета • уочавање и анализирање појава и односа у друштвеној средини • упознавање културног наслеђа • развијање љубави и свести код ученика за мултимедијалну уметност
• Грађанско васпитање	12	• посматрање • разговор • проширивање знања • вршњачка помоћ	• објашњава • учествује у активностима са ученицима • сугерише	• Посета „Плавој птици“ у Кули и другим установама у оквиру којих се реализују волонтерске акције	• уочавање и анализирање појава и односа у друштвеној средини • развијање љубави и свести код ученика према деци са посебним потребама • развијање хуманих осећања
• Обележавање почетка школске године – пријем првака	август	• учествовање у приредби	• одабир ученика и пригодних садржаја • организовање • координирање	• тимски рад	• пружање подршке ученицима и родитељима • добродошлица

• Ликовна колонија	Септембар и Мај	• цртање, сликање, комбиноване технике ликовне културе, дружење	• припремање • усмеравање активности • координира • мотивише	• тимски рад • индивидуални рад • истраживачки	• ликовно описмењавање • визуално споразумевање • дружење
• Обележавање Дечије недеље	октобар	• учествовање у конкурсима, изложбама	• координирање • усмеравање активности	• тимски рад	• развијање хуманих осећања
• Обележавање Дана Школе	новембар	• учествовање у приредби	• припремање • усмеравање активности • презентовање садржаја	• тимски рад	• неговање поштовања према лику и делу Вука Караџића
• Обележавање државних празника који се славе (11. новембар, 27. јануар, • 17. фебруар, • 22. април, 9. мај, 28. јун)	прво и друго полугодиште	• прављење паноа, организовање изложби, учешће на ликовном и литерарном конкурсу, писање реферата	• задуживање ученика • усмеравање активности • презентовање садржаја	• рад у групама • тимски рад • демонстративни • истраживачки	• указивање на значај културних и националних вредности
• Обележавање школске славе – Светог Саве	јануар	• припрема и извођење приредбе, учешће на ликовном и литерарном конкурсу • израда паноа	• одабир ученика и пригодних садржаја • организовање • координирање	• тимски рад	• указивање на значај и дело Светог Саве • обележавање школске славе

• Обележавање 8. марта	март	• припрема честитки • изложба радова • организовање приредбе	• координирање • усмеравање активности	• тимски рад • истраживачки	• указивање на историјски значај и вредност мајке као ослонца породице
• Обележавање Васкрса	април	• украшавање и фарбање васкршњих јаја • цртање, сликање, изложба	• усмеравање активности	• тимски рад • истраживачки	• очување традиције • развијање креативности
• Посете позоришту	прво и друго полугодиште	• посете ученика, презентовање	• координирање	• тимски рад	• развијање естетских и културних вредности • стицање знања

ОДЕЉЕНСКЕ СТАРЕШИНЕ:

VI_1 – Вера Обреновић

VI_2 – Весна Лисица Рупић

VI_3 – Љиљана Косовић

VI_4 – Гордана Пејановић

ПРЕДМЕТНИ НАСТАВНИЦИ:

1. Српски језик –, Татјана Голубовић, Весна Чуковић, Слађана Шикора
2. Енглески језик – Радмила Матић, Љиљана Косовић
3. Немачки језик – Виолета Комазец
4. Ликовна култура – Весна Лисица Рупић
5. Музичка култура – Предраг Кнежевић
6. Историја – Нада Мјеримачка, Наташа Ђерић
7. Географија – Вера Обреновић, Снежана Поткоњак
8. Физика – Стеван Хилко
9. Математика – Слађана Пердув, Гордана Пејановић
10. Биологија – Зорка Матић, Марица Цветковић
11. Физичко васпитање. – Данијела Ловре, Миладиновић Зоран, Станислава Лучић
12. Техничко и информатичко образовање. – Јелена Керекеш, Валентина Рутовић
13. Информатика и рачунарство – Оливера Крстоношић

14. Верска настава. – Софија Бошњак
15. Грађанско васпитање. – Снежана Поткоњак, Наташа Ђерић

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА

СЕДМИ РАЗРЕД

ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школске 2014/2018. године

ФОНД ЧАСОВА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

Редни број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	СЕДМИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
11.	Српски језик	4	144
12.	Страни језик - енглески	2	72
13.	Ликовна култура	1	36
14.	Музичка култура	1	36
15.	Историја	2	72
16.	Географија	2	72
17.	Физика	2	72
18.	Математика	4	144
19.	Биологија	2	72
20.	Хемија	2	72
21.	Техничко и информатичко образовање	2	72
22.	Физичко васпитање	2	72
	Укупно : А	**26**	**900**
Редни	**Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		
1.	Верска настава / Грађанско васпитање[4]	1	36
2.	Страни језик - немачки језик	2	72
3.	Физичко васпитање- изборни спорт	1	36
Редни	**В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**		

1.	Информатика и рачунарство	1	36
	Укупно : Б	**1**	**36**
	Укупно : А+Б	**26-27***	**936-972***
Редни број	**Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**		
1.	Редовна настава	26-27*	900-936*
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатни рад	1	36
Редни број	**Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**		
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзије	1-3 дана годишње	

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;

- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;

- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;

- омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;

- развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;

- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;

- уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;

- развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних црквава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;

- поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;

- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

- програм се остварује на српском језику.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

1. СРПСКИ ЈЕЗИК-ГОДИШЊИ ФОНД 144 ЧАСА

ЦИЉЕВИ:

- Развијање љубави према матерњем језику и потреба да се он негује и унапређује
- Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком
- Развијање смисла за правилно, течно, економично писмено изражавање
- упознавање граматике и правописа
- Оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, тумачење и вредновање књижевноуметничких дела и дела разних жанрова
- Развијање осећања за аутентичне стетске вредности – упознавање, читање и тумачење популарних текстова – подстицање ученика на самостално стваралаштво
- Подстицање ваннаставних активности
- Развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима
- Васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности
- Развијање поштовања према култури, баштини и потребе да се она негује и унапређује

ЛИТЕРАТУРА

Читанка, Граматика, Радна свеска за 7. Разред, Лектира за 7. Разред, Приручник за наставнике, Методика наставе, Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси

КОРЕЛАЦИЈА

Музичка и ликовна култура, историја, географија, верска настава

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ

Активност на часу, контролни задаци и тестови, писани задаци, усмена провера знања

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Граматика	55	~повезује ~ закључује ~ бележи ~усваја нове појмове ~примењује знање на одговарајућим примерима ~повезује градиво са осталим областима ~ради на задацима ~самостално даје примере за одређена правила која се обрађују на часу	~ ствара пријатну, опуштену и радну атмосферу на час ~ подсећа ученике на садржаје из граматике обрађене у шестом разреду ~ организује рад на часу ~ даје упутства за рад и дели ученике у групе ~ мотивише и подстче ученике на рад ~ остварује сараднички однос са ђацима ~ даје потребна објашњења и упутства за рад ученицима ~ мотивише ученике да повезују знања из различитих области ~ дефинише и објашњава нове појмове ~ проверава ~ контролише ~ коментарише ~ помаже ученицима при изради задатака ~ наводи и подстиче ученике да сами дођу до закључка ~ подсећа ученике на одређене појмове ~ саветује ~ похваљује ~ награђује ~ предлаже ~ увиђа шта је ученицима најтеже и поново им то објашњава ~ одговара на питања ученика ~ помаже ђацима да повезују старо знање са новим градивом ~ упућује ђаке да повезују знање из граматике са	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~ развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује ~ поступно и систематично упознавање граматике српског језика ~систематизација и проширивање знања о врстама речи, граматичким категоријама променљивих речи, о значењу и употреби падежа; о врстама глагола ~систематизација и проширивање знања о реченичним члановима ~ напоредни односи међу реченичним члановима ~ појам синтагме и састав именичке синтагме ~ појам актива и пасива ~ систем независних предикатских реченица ~ напоредни односи међу независним предикатским реченицама у оквиру комуникативне реченице ~конгруенција ~ основни појмови о старословенском	~ препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, комуникативну и предикатску реченицу) ~ препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних реченица), именује их ~ зна акценатска правила ~ одређује реченичне и синтагматске чланове ~ препознаје и зна главна значења падежа и падежне синонимије

			садржајима из књижевности ~ подстиче да ученици сами долазе до закључка ~ подстиче ученике да повезују знања и да их примењују на задацима ~ приближава ученицима наставне садржаја преко примера из живота ~ усмерава и наводи ученике на појмове које треба поновити ~ усмерава пажњу ученика на грешке које ваља исправљати ~ указује ученицима на важност и свхру израде домаћих задатака ~ проверава домаће задатке		језику	
Правопис	6	~повезује нове наставне јединице са већ обрађеним ~проширује своје знање о правопису ~интересује се за школски Правопис и начин коришћења истог	~подсећа ученике на садржаје правописа обрађене у шестом разреду ~ оспособљава ученике да се самостално служе Правописом ~ помаже им да повежу знање из правописа са знањем из граматике	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика	~описмењавање ученика на темељима ортографских стандарда српског књижевног језика ~ поступно и систематично упознавање правописа српског језика	~ зна правописну норму и примењује је
Ортоепија	3	~ чита у складу са упутсвима које је добио од наставника	~ објашњава колико је битно течно и разговетно, али и правилно говорити ~ правилно изговара и акцентује речи и труди се да оспособи ученике да их чују	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ метода усменог излагања ученика	~описмењавање ученика на темељима ортоепских стандарда српског књижевног језика ~разликовање кратких акцената и рченични акценат	~ зна акценатска правила
Књижевност	50	~вежба изражајног+ читање ~повезује познате наставне садржаје са новим ~употребљава теоријске појмове ~доживљава, разуме и учествује у обради текста ~ради на претходно задатим истраживачким задацима ~разговара о утисцима након прочитаног текста ~повезује књижевни садржај са	~ изражајно чита песму ~ упознаје ђаке са основним биографским подацима песника и писаца ~ подстиче их да паралелно посматрају и тумаче песме ~ изражајно и интерпретативно чита књижевни текст ~ локализује одломак (унутрашња и временска	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода	~ развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књиженој уметности ~оспособљавање ученика за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и	~ повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела, повезује наслов дела, род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација ~ разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска

		сопственим искуством	локализација) ~ прави поделу ученика за читање по улогама ~ подстиче их да повежу уметнички свет текста са сопственим искуством ~ усмерава интерпретацију књижевног текста ~ усмерава пажњу ученика ка кључним естетским и другим вредностима у делу ~ објашњава на који начин ученици треба да повежу ликове, мотиве и догађаје из различитих текстова ~ охрабрује ученике да се ослободе и учествују у тумачењу књижевних текстова и да слободно кажу своје мишљење ~ мотивише ученике да прочитају дело у целини ~ подстиче их да размишљају и пишу о књижевним ликовима ~ користи књижевнотеоријске појмове и захтева од ученика да их објашњавају и примењују ~ помаже ученицима да уоче разлику између књижевних и некњижевних речи ~ помаже ђацима да повежу познате појмове са новим садржајима ~ мотивише ученике да читају за време распуста		вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова ~упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу ~ поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста ~ развијање потребе за књигом , способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке; поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама ~ поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења ~ усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности ~упознавање, развијање, чување и поштовање влатитог	књижевност) ~ разликује књижевне родове и врсте ~препознаје, разликује, проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту ~ разликује облике казивања – унутрашњи монолог ~ одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност ~ одређује и именује врсту стиха и строфе ~ издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту ~ тумачи различите елементе књижевноуметничког делапозивајући се на само дело

					националног и културног идентитета на делима српске књижвности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења ~ развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује ~осамостаљивање за анализу лирских, епских и драмских дела ~ усвајање књижевних и функционалних појмова према захтевима програма ~ рад на некњижевном тексту	
Језичка култура	30	~усмено излаже о неком догађају ~писмено излаже о неком догађају ~слуша коментаре и предлоге наставника и осталих ученика ~учествује у разговору о радовима осталих ђака ~уклања самостално грешке у писменим радовима	~ слуша радове ученика ~ коментарише излагања ђака ~ изражава општи утисак о успешности писменог задатка на нивоу одељења ~ издваја грешке из ученичких задатака, записује их на табли и мотивише ђаке да грешке исправе ~ образлаже сваку оцену посебно ~ помаже слабијим ученицима ~ поново оцењује исправљене задатке	~ монолошка метода ~ дијалошка метода ~ рад на тексту ~ истраживачка метода ~ игровна метода ~ метода графичких радова ученика ~ метода усменог излагања ученика	~оспособљавање ученика за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца) ~ развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза ~ излагање (експозиција), опис и	~ саставља разумљиву, граматичи исправну реченицу ~ саставља текст и умен да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) ~ уме да преприча текст ~ влада основним жанровима писане комуникације; саставља писмо, попуњава различите обрасце и формуларе, i – mail поруке ~ препознје техничко и сугестивно приповедање и описивање ~ саставља вест, реферат, извештај ~ пише најаве догађаја, обавештења, интервјуе ~ организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан

					приповедање ~ технички и сугестивни опис; техничко и сугестивно приповедање ~информативно читање и упућивање ученика у читање „с оловком у руци“ (подвлачење, обележавање, записивање)	наслов тексту и поднаслове деловима текста ~ пише резиме дужег и сложенијег текста

НАСТАВНЕ ОБЛАСТИ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
Вештина читања и разумевања прочитаног	а) разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи б) разликује уметнички и неуметнички текст в) препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима г) препознаје цитат, служи се садржајем да би пронашао одређени део текста д) разликује у тексту главно од споредног ђ) повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство-циљ, узрок-последица) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту. е) чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме	а) чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“; читање „с оловком у руци“ б) познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање) в) препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове г) проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) д) разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности на једноставнијим примерима ђ) препознаје став аутора неуметничког текста и разликује га од другачијих ставова изнетих у тексту	а) проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих б) издваја кључне елементе и резимира текст в) чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме
Писмено изражавање	а) зна и користи оба писма (ћирилицу и латницу) б) саставља разумљиву, граматички исправну реченицу в) саставља текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) г) уме да преприча текст д) влада основним жанровима писане комуникације; саставља писмо, попуњава различите обрасце и формуларе, i-mail порука ђ) примењује правописну норму у једноставним примерима е) препознаје техничко и сугестивно приповедање и описивање	а) саставља вест, реферат и извештај б) писање најаве догађаја, обавештења, интервјуа в) сажимање текста и писање резимеа г) зна правописну норму и примењује је у већини случајева	а) организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста б) пише резиме дужег и/или сложенијег текста в) зна и доследно примењује правописну норму

Граматика	а) препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску и комуникативну реченицу) б) разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне... в) разликује основне врсте напоредних односа (саставни, раставни, супротни) г) одређује реченичне и синтагматске чланове у школским (типичним) примерима д) препознавање конгруенције ђ) препознавање падежне синонимије е) разликовање кратких и дугих акцената	а) зна основна правила акценатске норме б) препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних реченица) в) одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима г) препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици	а) зна акценатска правила б) познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних реченица) в) познаје главна значења падежа и падежне синонимије
Лексика	а) познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију б) служи се речницима и школским правописом	а) одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и контекста у коме су употребљени б) зна значења речи и фразеологизама који се јављају у медијским текстовима намењеним младима и правилно их употребљава	а) уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и контекста у коме су употребљени б) зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима намењеним младима и правилно их употребљава
Народни и књижевни језик	а) зна основне податке о историји језика (језик Словена до настанка глагољице и ћирилице)		
Књижевност	а) повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела б) разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) в) разликује основне књижевне родове:лирику, епику и драму г) препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) д) препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (алегорија) ђ) уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, место и време радње, лик...	а) повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања б) повезује наслов дела и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација в) препознаје и разликује одређене стилске фигуре (алегорија) г) одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност д) разликовање облика казивања- унутрашњи монолог	а)наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива б) издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту в) проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту г) одређује и именује врсту стиха и строфе д) тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК –ГОДИШЊИ ФОНД 72 ЧАСА

Циљ

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Општи стандарди

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да разуме усмену поруку исказану савременим језиком, без непотребних лексичких и синтаксичких тешкоћа, и не дужу од две до три минуте; и то на нивоу глобалног разумевања (основно обавештење из поруке), на нивоу селективног разумевања (проналажење тражене информације) и разумевања имплицитног садржаја (интонације поруке, односно намере говорника). Разумевање треба да се односи на различите врсте усмених порука (приповедање, разговор, информативни билтен), а ученик треба да буде способан да идентификује различите врсте исказа (изјавне, упитне и заповедне), да уочи кључне речи и експресивне елементе исказа, да уочи одредбе за исказивање различитих, програмом предвиђених односа (време, место, узрок, последица, начин, итд.), да реконструише непознато на основу контекста и да запамти кључне елементе поруке.

Усмено изражавање

Ученик треба да, у оквиру програмом предвиђене језичке грађе, буде оспособљен да савременим језиком, примереним свакодневној комуникацији, искаже једноставну усмену поруку, да буде у стању да учествује у једноставном разговору, да једноставно и јасно исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да прочита и разуме једноставне поруке, знакове, информације, да разуме, глобално, селективно и на нивоу имплицитног, једноставније аутентичне или адаптиране аутентичне текстове писане савременим језиком, у вези са свакодневним ситуацијама и из домена његовог интересовања.

Писано изражавање

Ученик треба да, у оквиру програмом предвиђене језичке грађе, буде способан да напише своје личне податке, да напише честитку, разгледницу, једноставну поруку и краће неформално писмо, да опише неки доживљај и место у којем живи, да напише нешто о себи и својим интересовањима, да напише кратак резиме о ономе што је чуо, видео или прочитао и изнесе лични став (допадање, недопадање, слагање, неслагање и друго).

Развијање социокултурне компетенције

Поред сазнања о основним чињеницама везаним за историју, географију, културу и уметност земаља чији језик учи, ученик треба да стекне увид, у оквиру поља свог интересовања и искуства, у сличности и разлике у навикама (вербална и невербална комуникација), обичајима, менталитету и институцијама између наше земље и земаља чији језик учи.

Оперативни задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да:

- разуме краће дијалоге (до15 реплика / питања и одговора), приче, друге врсте текстова и песме о темама предвиђеним наставним програмом, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа
- разуме општи садржај и издвоји кључне информације из краћих аутентичних текстова из свакодневног живота после 1-2 слушања (обавештења са разгласа на станици, аеродрому, у супермаркету или у школи)
- разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на групну активност, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости, планови за блиску будућност, свакодневне активности, жеље и избори, итд.)
- разуме краће рекламе, радио и ТВ емисије о темама предвиђеним наставним програмом.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- разуме краће текстове (до 200 речи), који садрже већи проценат познатих језичких елемената, интернационализама, структуралних и
- лексичких, а чији садржај је у складу са развојним и сазнајним карактеристикама, искуством и интересовањима ученика
- разуме и адекватно интерпретира садржај илустрованих текстова (стрипове, ТВ програм, биоскопски програм, ред вожње, информације на јавним местима итд.) користећи језичке елементе предвиђене наставним програмом
- проналази и издваја предвидљиве информације у текстовима из свакодневног окружења (писма, краћи новински чланци, упутства о употреби, огласи, плакати, каталози)
- може да изведе закључак о могућем значењу непознатих речи ослањајући се на општи смисао текста са темом из свакодневног живота
- разуме краће текстове у вези са градивом других предмета, ослањајући се на општи смисао текста и предходно стечена знања.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- усклађује интонацију, ритам и висину гласа са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације
- поред информација о себи и свом окружењу описује или извештава у неколико реченица о догађајима и активностима (познату радњу или ситуацију) у садашњости, прошлости и будућности, користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре)
- препричава и интерпретира у неколико реченица садржај писаних, илустрованих и усмених текстова на теме предвиђене наставним програмом као и на теме из других наставних предмета користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре)
- у неколико реченица изражава своја осећања, мишљење и ставове аргументујући их (допадање, недопадање, противљење, итд.), користећи познате језичке елементе (лексику и морфосинтаксичке структуре)
- једноставним речима описује лица, догађаје, ситуације и предмете из окружења и упоређује их са другима из области свог интересовања као и из одређених садржаја других наставним предмета.

Интеракција

Ученик треба да:

- у стварним и симулираним говорним ситуацијама са саговорницима размењује исказе у вези с контекстом учионице, као и о свим осталим темама предвиђеним наставним програмом (укључујући и размену мишљења и ставова према стварима, појавама из домена њиховог интересовања, свакодневног живота и живота младих, користећи познате морфосинтаксичке структуре и лексику)
- учествује у комуникацији и поштује социокултурне норме комуникације (тражи реч, не прекида саговорника, пажљиво слуша друге, итд)
- да одговори на ограничен број непосредних питања која се надовезују уз могућност да му се понове и пружи помоћ при формулисању одговора.

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- пише реченице и краће текстове (до 100 речи) чију кохерентност и кохезију постиже користећи познате језичке елементе у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем
- записује кључне информације и препричава оно што је видео, доживео, чуо или прочитао
- користи писани код за изражавање сопствених потреба и интересовања (шаље личне поруке, честитке, користи електронску пошту, пише лична писма и сл.)
- у кратким формалним писмима (обавештење професорима, суседима, тренеру) примењује облике обраћања, молбе, поздрава и захваљивања
- записује планове, задатке и друге захтеве који му се усмено саопштавају.

Медијација

У ситуацији када посредује између особа (вршњака и одраслих) које не могу да се споразумеју, ученик треба да:

- усмено преноси суштину поруке са матерњег на циљни језик и са циљног на матерњи
- писмено преноси једноставне поруке и објашњења
- препричава садржај краћег текста, аудио или визуелног записа и краће интеракције
- започиње краћи разговор о познатим темама., одржава континуитет и завршава га.

Доживљај и разумевање књижевног текста

- може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту (песма, скраћена верзија приче, музичка песма), користећи вербална и невербална средства изражавања (цртежи, моделирање, глума)
- препознаје у тексту елементе културе земаља чији језик учи.

Знања о језику и стратегије учења

Ученик треба да:

- препознаје и користи граматичке садржаје предвиђене наставним програмом (на пример: препознаје и користи глаголске облике који изражавају садашњост, прошлост и будућност, употребљава прилоге и придеве)
- поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине (на пример: познаје и употребљава везнике за координацију)
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости)
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима
- уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика и страног језика који учи
- разуме значај употребе интернационализама
- примењује компезационе стратегије и то тако што:

а) усмерава пажњу, пре свега, на оно што разуме;
б) покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника, итд)
в) обраћа пажњу на речи / изразе који се више пута понављају, као и на наслове и поднаслове у писаним текстовима
г) обраћа пажњу на разне невербалне елементе (гестови, мимика, итд. у усменим текстовима; илустрације и други визуелни елементи у писменим текстовима)
д) размишља да ли одређена реч коју не разуме личи на неку која постоји у матерњем језику
е) тражи значење у речнику
ж) покушава да употреби познату реч приближног значења уместо непознате (нпр. **аутомобил** уместо **возило**)
з) покушава да замени или допуни исказ или део исказа адекватним гестом / мимиком
и) уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер).

Теме и ситуације

Приватно

- заједничке активности и интересовања у школи и ван ње (изласци, договори, преузимање одговорности у договореној ситуацији)
- договор и узајамно поштовање међу члановима породице као и према другим особама
- изражавање обавезе, забране, недостатака
- вршњачка комуникација и људска права (толеранција – интеркултурна, интеретничка и интеррасна)

Јавно

- развијање позитивног односа према животној средини и другим живим бићима (описивање времена, прогноза, загађивање/заштита човекове околине)
- традиција и обичаји у културама земаља чији се језик учи (карневал...)
- оброци (савети о хигијени у кухињи, развијање свести о правилној исхрани)
- стамбена насеља – како станујемо (предности живота у селу и у граду)
- споменици и знаменитости у великим градовима (у земљама чији се језик учи)
- знаменити људи и њихова дела (у земљама чији се језик учи)

Образовно

- тематске целине и повезаност садржаја са другим предметима
- сналажење у раду с компјутером
- употреба информација из медија и јачање медијске писмености
- образовни систем у другим земљама

Комуникативне функције

- Представљање себе и других
- Поздрављање
- Идентификација и именовање особа, објеката, делова тела, животиња, боја, бројева, итд. (у вези са темама)
- Разумевање и давање једноставних упутстава и команди
- Постављање и одговарање на питања
- Молбе и изрази захвалности
- Примање и давање позива за учешће у игри/групној активности
- Изражавање допадања/недопадања
- Изражавање физичких сензација и потреба
- Именовање активности (у вези са темама)
- Исказивање просторних односа и величина (Идем, долазим из..., Лево, десно, горе, доле...)
- Давање и тражење информација о себи и другима
- Тражење и давање обавештења
- Описивање лица и предмета
- Изрицање забране и реаговање на забрану
- Изражавање припадања и поседовања
- Тражење и давање обавештења о времену на часовнику
- Скретање пажње
- Тражење мишљења и изражавање слагања/неслагања
- Исказивање извињења и оправдања

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН

Предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК Разред: VII (седма година учења)

Редни бр. наст. области	Назив наставне области	БРОЈ НАСТАВНИХ ЧАСОВА					
		Обрада	Вежбање и понављање	Утврђивање	Писмена провера	Остало	Свега часова
1	**Module 1:Present and Past**	**6**	**3**	**1**	**1**	**1**	**12**
2	**Module 2: Descriptions**	**6**	**3**	**1**	**1**	**-**	**11**
3	**Module 3: The Future**	**5**	**6**	**2**	**2**	**-**	**15**
4	**Module 4: Your World**	**6**	**4**	**1**	**1**	**-**	**12**
5	**Module 5: The way it's done**	**6**	**2**	**2**	**-**	**-**	**10**

6	**Module 6: The way we live**	**5**	**3**	**2**	**1**	**1**	**12**

Теме се смењују или прожимају кроз наставне јединице. Настава се одржава према уџбенику Messages 3, аутора Diana Goodey, Noel Goodey (издавач Klett). Тежиште предложеног програма је на интерактивној настави у којој је ученик субјекат наставног процеса, а наставник организатор активности рада на часу. План и програм се заснивају на комуникативном приступу у учењу страног језика уз задржавање свих проверено добрих карактеристика традиционалних метода. Императив је да се на часовима комбинују наставне методе и облици рада у циљу веће мотивисаности ученика, трајнијем знању, и уопште постизању бољих резултата рада. Годишњи фонд часова је 72.

Садржај програма

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК
VII разред
годишњи фонд часова: 72
недељни фонд часова: 2

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	**Бр. часова по областима**	**ЦИЉ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА**	**ЗАДАЦИ**			**ИСХОДИ**
			ОБРАЗОВНИ	**ФУНКЦИОНАЛНИ**	**ВАСПИТНИ**	
Module 1 Present and Past	12	Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика.	Стицање знања и обрада нове лексике везане за земље и националности, разговор о себи и својим пријатељима (Present Simple and Continuous), прошлим догађајима употребом Past Simple, Past Continuous.	Развијање комуникативне компетенције везане за давање личних информација, за разговор о себи и својим пријатељима, за разговор и писање о прошлим догађајима.	Развијање љубави према страном језику, поштовању према култури и традицији народа чији се језик учи, стицање самопоуздања приликом изражавања на страном језику. Развијање културе понашања.	Ученик уме да говори о ономе шта воли, а шта не воли, уме да тражи и даје личне информације, говори и пише о себи и својим пријатељима, као и о прошлим догађајима.

Module 2 Descriptions	11	Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,	Обрада нове лексике и граматичких структура везане за давање описа (физичке и карактерне особине), интернет, живот тинејџера у другим земљама.	Развијање способности логичког закључивања. Равзијање комункикативне компетенције. Развијање маште, запажања и критичког мишљења.	Развијање љубави према страном језику, поштовања према култури и традицији народа чији се језик учи, али и других народа, стицање самопоуздања приликом изражавања на страном језику	Ученик уме да у писменој и писменој форми прикаже своје физичке и карактерне особине, или неке друге особе, тј. да напише свој профил, да пише и говори о свом типичном дану.
Module 3 The Future	15	Стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости	Обрада граматичких структура везаних за будућност: Future Simple, be going to, Present Continuous for the future. Обрада условних реченица први тип. Обрада нове лексике везане за куповину одеће, спорт, ситуације у ресторану, вештачку интелигенцију.	Развијање способности логичког размишљања , маште, запажања и критичког мишљења. Развијање комуникативне компетенције. Развијање способности писменог изражавања.	Развијање културе понашања, љубави према спорту и науци. Развијање самопоуздања прилоком изражавања на страном језику.	Ученик уме правилно да се изражава о плановима, намерама или предвиђањима везаним за будућност. Ученик је усвојио одговарајући фонд речи. Ученик је проширио знања везана за ситуације у ресторану, историју спорта и вештачку интелигенцију. .
Module 4 Your world	12	Навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.	Обрада нове лексике везане за употребу машина, екологију, активности на отвореном и музику. Обрада Present Perfect Simple (ever, never, just, for, since) и његово контрастирање са Past Simple.	Развијање способности логичког размишљања и маште. Развијање комуникативне компетенције, развијање способности писменог изражавања.	Развијање еколошке свести, развијање љубави према музици, .	Ученик уме да прави разлику у употреби Present Perfect, Past Simple и Present Simple глаголских времена, тј. да говори о резултатима и искуствима с једне стране, и када су се они десили с друге стране, да говори о садашњости, али и колико се дуго већ нешто дешава. Ученик је усвојио одговарајући фонд речи.
Module 5 The way it's done	10	Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика	Обрада нове лексике која се односи на школу, болести и повреде, врсте материјала, и свет компјутерске анимације, усвајање граматичких структура везаних за давање савета и предлога, увођење пасивних реченичних конструкција.	Развијање способности логичког размишљања , маште. Развијање комуникативне компетенције, развијање способности писменог изражавања.	Развијање културе понашања, хуманости, љубави према науци и филму.	Ученик уме да прави разлику између
Module 6 The way we live	12	Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,	Обрада нове лексике везане за односе међу људима, разлику између британске и америчке варијанте енглеског језика. Усвајање граматичких структура везаних за условне реченице други тип, конструкцију USED TO и упитне привеске (question tags).	Развијање способности логичког размишљања , маште. Развијање комуникативне компетенције, развијање способности писменог изражавања.	Развијање културе понашања. Развијање љубави према страном језику, поштовања према култури и традицији народа чији се језик учи, али и других народа, стицање самопоуздања приликом изражавања на страном језику	Ученик уме да употреби упитне привеске у писаној и говорној форми, уме да саставља услове реченице други тип као и конструкцију USED TO. Ученик је овладао одговарајућим фондом речи.

АКТИВНОСТИ У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ ПРОЦЕСУ		**НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА - Тип наставе (наставне методе, наставни облици, наставна средства)**	
НАСТАВНИКА	**УЧЕНИКА**	**Наставне методе**	**Наставни облици рада**
- Организује наставни	- слушање	• метода разговора (монолошка и дијалошка)	фронтални, групни, у пару, индивидуални

процес - мотивише ученике - развија интересовања ученика - помаже ученицима -усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	- понављање - читање - постављање питања - давање одговора - решавање задатака - израда пројеката - превод	• текст - метода • методе писаних радова и практичних радова • демонстрације (изговора и сл.) • хеуристичка метода Технике: • технике учења (где се одваја битно од небитног користећи неке сопствене теме или асоцијације као олакшице при памћењу), • асоцијативна техника, • брејн сторминг, • контрастирање и • игровне активности.	

ЛИКОВНА КУЛТУРА-ГОДИШЊИ ФОНД 36 ЧАСОВА

ЦИЉЕВИ:
Да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа
Да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама
Да изразре и образложе своје мишљење и дискутују са другима
Развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје као и да се подстиче ученичко стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета
ЗАДАЦИ:

- Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада, током наставе ликовне културе,сврха и циљеви образовања, као и циљеви наставе предмета ликовна култура, буду у пуној мери реализовани
- Развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената
- Стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства
- Развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење
- Развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави а примењују у раду и животу
- Подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој живе и раде
- Развијање моторичких способности ученика и навика за лепо писање
- Стварање услова да се упознавањем ликовне уметности боље разумеју природне знаности и друштвене појаве
- Омогућавање развијања позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности
- Развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

ЛИКОВНА КУЛТУРА

ТЕМАТСКИ ПЛАН РАДА					
Р. БР.	НАЗИВ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
		ОБРАДА	ВЕЖБАЊЕ	ЕСТЕТСКА АНАЛИЗА - систематизација	УКУПНО
1.	АРАБЕСКА	1	2	1	4
2.	ПРОПОРЦИЈЕ	1	2	1	4
3.	КОМПОЗИЦИЈА И ПРОСТОР	16	2	2	20
4.	ОБЈЕДИЊАВАЊЕ ПОКРЕТА, ИГРЕ И ЗВУКА	2	3	1	6
5.	ФОТОГРАФИЈА	1		1	2
УКУПНО		21	9	6	36

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
АРАБЕСКА	4	Цртање, сликање, вајање, Комбиновање. Процењују и самопроцењују. Истраживачки рад.	Едукује, образлаже, демонстрира, мотивише	Перцепција и аперцепција	Подстицање ученковог стваралачког мишљења	**Ученици треба да:** проширују искуства у ликовном изражавању и развијају ликовно естетски сензибилитет за: арабеску; упознају основне елементе ликовне организације и припреме се за самостално и колективно преобликовање одређеног просто-ра; се оспособе да повезују ликовни рад са са-временим окружењем; упознају вредности споменика културе и своју културну баштину
ПРОПОРЦИЈЕ	4	Цртање, сликање, вајање, Комбиновање. Процењују и самопроцењују. Истраживачки рад.	Едукује, образлаже, демонстрира, мотивише	Перцепција, аперцепција	Развој способности владања пропорцијама	**Ученици треба да:** проширују искуства у ликовном изражавању и развијају ликовно

						естетски сензибилитет за: арабеску, пропорције, композицију и простор, обједињавање покрета игре, звука и фотографију; упознају основне елементе ликовне организације и припреме се за самостално и колективно преобликовање одређеног простора; се оспособе да повезују ликовни рад са литерарним и сценским изразом, звуком и покретом; упознају вредности споменика културе и своју културну баштину
КОМПОЗИЦИЈА И ПРОСТОР	20	Цртање, сликање, вајање, Комбиновање. Процењују и самопроцењују. Истраживачки рад.	Едукује, образлаже, демонстрира, мотивише	Перцепција и аперцепција, естетска анализа	Оспособљавање ученика да реше проблеме и задатке у новим ситуацијама	**Ученици треба да:** проширују искуства у ликовном изражавању и развијају ликовно естетски сензибилитет за: арабеску, пропорције, композицију и простор, обједињавање покрета игре, звука и фотографију; упознају основне

						елементе ликовне организације и припреме се за самостално и колективно преобликовање одређеног простора; се оспособе да повезују ликовни рад са литерарним и сценским изразом, звуком и покретом; упознају вредности споменика културе и своју културну баштину
ОБЈЕДИЊАВАЊЕ ПОКРЕТА, ИГРЕ И ЗВУКА	6	Цртање, сликање, вајање, Комбиновање. Процењују и самопроцењују. Истраживачки рад.	Едукује, образлаже, демонстрира, мотивише	Перцепција, симетрија, понављање, преношење	Развој ученичке способности да повезују ликовни рад са сценским изразом звуком и покретом	**Ученици треба да:** проширују искуства у ликовном изражавању и развијају ликовно естетски сензибилитет за: пропорције, композицију и простор, обједињавање покрета игре, звука и фотографију; упознају основне елементе ликовне организације и припреме се за самостално и колективно преобликовање одређеног простора; се оспособе да повезују ликовни рад са литерарним и сценским изразом,

						звуком и покретом; упозна-ју вредности споменика културе и своју култу-рну баштину
ФОТОГРАФИЈА	2	Цртање, сликање, фотографисање. Комбиновање, колажирање Процењују и самопроцењују. Истраживачки рад.	Едукује, образлаже, демонстрира, мотивише	Перцепција и аперцепција, естетска анализа	Подстицање ученик-овог стваралачког рада	**Ученици треба да:** проширују искуства у ликовном изражавању и развијају ликовно естетски сензибилитет за: арабеску, пропорције, композицију и простор, обједињавање покрета игре, звука и фотографију; упознају основне елементе ликовне организације и припреме се за самостално и колективно преобликовање одређеног простора; се оспособе да повезују ликовни рад са литерарним и сценским изразом, звуком и покретом; упознају вредности споменика културе и своју културну баштину

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
3. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	**Основни ниво:** ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) **Средњи ниво:** ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) **Напредни ниво:** ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју
4. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	**Основни ниво:** ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) **Средњи ниво:** ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) **Напредни ниво:** ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других

3. УЛОГА,РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	**Основни ниво:** ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу **Средњи ниво:** ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст **Напредни ниво:** ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота.

4. МУЗИЧКА КУЛТУРА-ГОДИШЊИ ФОНД 36 ЧАСОВА

1 ЧАС НЕДЕЉНО

Циљ наставе музичке културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да

- упознавају музичке културе кроз обраду тема повезаних са музиком различитих епоха
- развију музикалност и креативност
- неговују смисао за заједничко и индивидуално музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима.

Задаци наставе музичке културе јесу:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе музичке културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе музичке културе буду у пуној мери реализовани
- стицање знања о музици различитих епоха
- развијање способности извођења музике (певање/свирање)
- развијање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике
- подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике)
- даље упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- стварање одељенских ансамбала.

Оперативни задаци

Оперативни задаци су:

- певање и свирање, по слуху и из нотног текста; песме и теме из познатих композиција
- упознавање музике праисторије, античке епохе, средњег века, ренесансе, барока и класицизма кроз сагледавање друштвене функције музике, видова музицирања, карактеристичних жанрова, облика и инструмената епохе, као и најистакнутијих стваралачких личности
- утврђивање појмова из основа музичке писмености
- обрада мелодијског мола, обрада акорада на главним ступњевима, појам каденце
- обрада мешовитих тактова (7/8, 5/8 – на примерима народних песама)
- утврђивање и обрада појмова мелодија, ритам, метар, темпо, динамика, хармонија, полифонија, хомофонија, фактура.

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

МУЗИЧКА КУЛТУРА

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА				
Назив предмета: Музичка култура		**Разред – 7**		
РБР	**Назив наставне целине**	**Број часова по**	**Број часова за**	
Наставни предмет: Музичка култура за **7**. разред		Годишњи фонд часова: 36		
1	**Упознавање музичких епоха уз слушање, певање и свирање мелодијских примера**	**16**	**10**	**6**
2	**Упознавање композитора различитих епоха уз слушање, певање и свирање мелодијских примера**	**8**	**5**	**3**
3	**Упознавање музичких инструмената уз слушање, певање и свирање мелодијских примера**	**12**	**6**	**6**
Укупно		**36**	**21**	**15**

Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
I – Слушање музике	36	• слушање музике • уочавање начина музичког изражавања	• анализира • усмерава • мотивише	• аудитивна • дијалошка • демонстративна	• Упознавање са уметничком музиком раличитих епоха и инструментима, почев од праисторије • Упознавање са раличитим врстама инструмената у уметничкој и народној музици • Развијање емоционалног осећаја за класичну, али и другу врсту музике, као и препознавање водећих инструмената • Упознавање симфонијског оркестра, епоха и њихових композитора	• Познавање и разликовање музичких епоха као и њихових представника
II – Музичко извођење	33	• певање песама • самосталност • изражајност • упоређивање	• наводи • комуницира • дискутује	• аудитивна • дијалошка • демонстративна	• Упознавање са традиционалном музиком нашег народа кроз певање музичких примера • Упознавање са традиционалноммузике кроз певање песама • Развијање способности ученика за извођење музичких садржаја • Разликовање у извођењу наше традиционалне музике са музиком других народа	• Поседовање знања у смислу познавања сложенијих музичких записа, као и сазнање о историји музике нашег народа
III – Музичко стваралаштво	3	• развијање способности за грађење мелодије • креативност • изражавање	• усмерава • анализира • дискутује	• дијалошка • демонстративна	• Упознавање са ширим саставом Оровим инструметаријумом, као и осмишљавање сложенијих музичких целина • Упознавање са музичким стваралаштвом композитора ради лакшег соспственог музицирања • Неговања смисла за заједничко музицирање • Развијање репродуктивне изражајне способности • Стварање сложенијих музичких целина на постојећим инструментима	• Креативна израда и импровизација музичких целина на задати текст

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области)
Знање и разумевање	**Основни ниво:** • МК.1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености • МК.1.1.2. опише основне карактеристике музичких инструмената и састава, историјско-стилских периода, музичких жанрова и народног стваралаштва **Средњи ниво:** • МК.2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером) • МК.2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми) • МК.2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота **Напредни ниво:** • МК.3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела • МК.3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора • МК.3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд • МК.3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
Слушање музике	**Основни ниво:** • МК.1.2.1. музичке изражајне елементе • МК.1.2.2. извођачки састав • МК.1.2.3. музичке жанрове • МК.1.2.4. српски музички фолклор **Средњи ниво:** • МК.2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) • МК.2.2.2. препозна структуру одређеног жанра **Напредни ниво:** • МК.3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера • МК.3.2.2. жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера • МК.3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора
Музичко извођење	**Основни ниво:** • МК.1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције • МК.1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту **Средњи ниво:** **Напредни ниво:** • МК.3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем или свирањем као солиста и у школским ансамблима
Музичко стваралаштво	**Основни ниво:** • МК.1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења • МК.1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела • МК.1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима • МК.1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст **Средњи ниво:** **Напредни ниво:** • МК.3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте • МК.3.4.2. Импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова

	• МК.3.4.3. Осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс

5. ИСТОРИЈА-ГОДИШЊИ ФОНД 72 ЧАСА

2 ЧАСА НЕДЕЉНО

Циљ и задаци

Циљ наставе историје јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика. Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани
- да ученици разумеју историјске догађаје, појаве и процесе, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...).

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- усвоје појам нови век и стекну знања о основним одликама тог историјског периода
- стекну знања о историји најзначајнијих европских држава у новом веку
- стекну знања о положају српског народа под турском, хабзбуршком и млетачком влашћу
- стекну знања о настанку и развоју модерних српских држава до међународног признања независности 1878. године
- упознају културна и научно-технолошка достигнућа Европе и света у новом веку

- упознају културна и научно-технолошка достигнућа Срба у новом веку
- стекну знања о знаменитим личностима новог века
- развијају истраживачку радозналост и критички однос према историјским изворима.
- стекну знања о развоју грађанских слобода и права током новог века

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

ИСТОРИЈА

Редни број	Наставна тема	Обрада	Утврђивање	Систематизација	Укупно
I	Успон Европе(Европа од кр.15.до кр. 18 века)	7	5	1	13
II	Српски народ под страном влашћу од 16. до 18 века	9	8		17
III	Доба револуције (свет од кр.18.века до 70-тих год. 19.века)	9	7	1	17
IV	Нововековне српске државе Србија и Црна Гора (до међународног прознања 1878.године)	12	8	1	21
V	Српски народ под страном влашћу од краја 18 века до 70. година 19.века	2	1	1	4

И С Т О Р И Ј А 72

(назив предмета) **(годишњи фонд часова)**

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Успон Европе (Европа од краја 15. до краја 18.века)	13	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона -читање текстова и -анализирање историјских извора -оријентисање на историјској карти	-објашњава -усмерава -сугерише -анализира -мотивише -подстиче -упућује на изворе	-монолошка (наративна) -дијалошка -илустративна демонстративна -текстуална -групни рад -рад у пару -индивидуални	-усвајање појма «нови век» и стицање знања о основним одликама тог историјског периода -стицању знања о историји најзначајнијих европских држава у новом веку -упознавање културних и научно технолошких достигнућа Европе и света у новом веку -коришћење историјских карата за период новог века -стицање знања о заменитим личностима новог века -развијање истражив. радозналости и критичког односа према историјским изворима	-ученик ће знати основна обележја новог века и хронолошке и просторне оквире овог доба -разумети значај научних , техничких и културних промена -разумети значај и последице великих географских открића и бити у стању да их покаже на историјској карти -знаће основне одлике апсолутистичких монархија -знаће најзначајније личности овог периода
Српски народ под страном влашћу од 16. до 18 века	17	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона -читање текстова -анализирање историјских извора -писмена провера знања -употреба историјске карте -писмена провера знања	-објашњава -усмерава -сугерише -мотивише -проверава -упућује на изворе -води дискусију	-монолошка (наративна) -дијалошка -илустративна демонстративна -текстуална -групни рад -рад у пару -индивидуални -фронтални	-стицање основних знања о турском друштву и држави од 16. до 18.века и стицање знања о положају српског народа под Турском, Хабзбуршком и млетачком влашћу -упознавање са облицима отпора турској власти -упознавање са верским и културним установама Срба у том периоду -стицање знања о знаменитим личностима новог века -коришћење историјских карата -развијање истражив. радозналости и критичког односа према историјским изворима -стицање знања о развоју грађанских слобода и права током новог века	-ученик ће знати основне одлике државног и друштвеног уређења Турског царства и разумети значај и последице турских освајања у овом периоду - уме да покаже простор на историјској карти -знаће какав је био положај српског народа под османлијском и хабзбурпком влашћу -разумеће улогу и значај Српске православне цркве -схватиће улогу и последице учешћа Срба у ратовима хришћанских држава против Турске -знаће и препознаваће најзначајније личности и њихову улогу у овом периоду -разумеће значај и улогу

						грађанске класе у културном и друштвеном развоју
Доба револуција (свет од крајем 18.века до 70-тих година 19.века)	17	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона, ППТ презентација -читање текстова -анализирање историјских извора -писмена провера знања	-објашњава -ствара ситуацију -наводи -усмерава -анализира -упућује на изворе -мотивише	-монолошка (наративна) -дијалошка -илустративна демонстративна -текстуална -групни рад -рад у пару -индивидуални -фронтални	-упознавање са привредним идруштвеним променама у Европи крајем 18.века и у првој половини 19. -разумевање појмова индустријска револуција, грађанска револуција -стицање знања о основним карактеристикама појединачних револуција у Европи и свету -стицање знања о знаменитим личнистима новог века -коришћење историјских карата -развијање истражив. радозналости и критичког односа према историјским изворима -стицање знања о развоју грађанских слобода и права током новог века	-ученик ће разумети значење појма револуција, грађанске револуције и значај и последице индустријске револуције -знаће државе и време у ком су се одиграле најзначајније револуције - знаће и препознаће најзначајније револуционаре -знаће повод, узрок, ток и значај Француске грађанске револуције -схватиће значај и улогу војне и политичке улоге Наполеона Бпнапарте Разумеће значај , улогу и промене настале током револуције 1848-49. године -знаће настанак нових држава у Европи -схватиће развој грађанских слобода и права -уочиће утицај великих европских сила на прилике на Балкану -сналажење на историјској карти
Нововековне српске државе Србија и Црна Гора (до међународног прознања 1878.године)	21	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона -читање текстова -истраживање -анализирање историјских извора -коришћење историјске карте -учешће у дебати	-објашњава -анализира -води дискусију -мотивише -подстиче -упућује на изворе -ствара ситуацију -проверава стечено знање	-монолошка (наративна) -дијалошка -илустративна демонстративна -текстуална -групни рад -рад у пару -индивидуални -фронтални	-стицање знања о настанку и развоју модерних српских држава до међународног признања независности 1878. године -стицање основних знања о српској револуцији -упознавање културних и научно технолошких достигнућа Срба у новом веку -стицање знања о знаменитим личностима новог века -коришћење историјских карата -развијање истраживач. радозналости и критичког односа према историјским изворима	-ученик ће знати основна обележја Српске револуције 1804-1835. -знаће узроке, поводе, кључне битке и личности Првог и Другог српског устанка -разумеће значај и последице Првог и Другог српског устанка -знаће владавину Милоша Обреновића и разумети значај његове борбе за стицање аутономије -знаће основне одлике владавине уставобранитеља и значај развоја државних установа - разумеће другу владавину кнеза Михаила и значај добијања градова -знати узроке, ток и последицу ослободилачких ратова 1876-78. Године -разумеће значај Берлинског

						конгрес -умеће да се оријентише на историјској карти
Српски народ под страном влашћу од краја 18. века до 70. –тих година 19.века	4	-активно слушање -учешће у разговору -гледање илустрација и графикона -читање текстова и -анализирање историјских извора -писмена провера знања	-објашњава -води дискусију -поставља проблем -упућује на изворе -проверава	-монолошка (наративна) -дијалошка -илустративна демонстративна -текстуална -групни рад -рад у пару -индивидуални -фронтални	-стицање знања о знаменитим личностима новог века -стицање знања о положају српског народа под хабзбуршком и турском влашћу -развијање истражив. радозналости и критичког односа према историјским изворима -коришћење историјских карата -стицање знања о нациналном покрету Срба у Јужној Угарској и (Војводини)	- ученик ће знати о положају српског народа у Хабзбуршкој монархији и Османском царству -препознаваће најзначајније личности и њихову улогу на овом простору -бити у стању да на историјскоој карти покаже простор на ком је српски народ живео и државе у којима је живео пре Берлинског конгреса и после њега

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
1.СВЕТ У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX И ПОЧЕТКОМ XX ВЕКА	**Основни ниво:** ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњост ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
	Основни ниво: ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости

2. СРБИЈА, ЦРНА ГОРА И СРБИ У ХАБСБУРШКОМ И ОСМАНСКОМ ЦАРСТВУ ОД БЕРЛИНСКОГ КОНГРЕСА ДО ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
	Основни ниво: ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле

3. ПРВИ СВЕТСКИ РАТ И РЕВОЛУЦИЈЕ У РУСИЈИ И ЕВРОПИ	ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања
4. СРИЈА И ЦРНА ГОРА У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ	**Основни ниво:** ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

	Напредни ниво: ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
5. СВЕТ ИЗМЕЂУ ПРВОГ И ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА	**Основни ниво:** ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)

	ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
6. ЈУГОСЛОВЕНСКА КРАЉЕВИНА	**Основни ниво:** ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву
	Основни ниво: ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче **Средњи ниво:**

7. ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ-ТОТАЛНИ РАТ	ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
8. ЈУГОСЛАВИЈА У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ	**Основни ниво:** ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена **Напредни ниво:**

	ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
9. СВЕТ ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА	**Основни ниво:** ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима **Средњи ниво:** ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену **Напредни ниво:** ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
	Основни ниво: ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и

10. ЈУГОСЛАВИЈА ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА	личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче **Средњи ниво:** ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена **Напредни ниво:** ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)

6. ГЕОГРАФИЈА-ГОДИШЊИ ФОНД 72 ЧАСА

-2 ЧАСА НЕДЕЉНО

ЦИЉЕВИ:
Циљ наставе географије у 7. Разреду је усвајање знања у природно географским и друштвено географским објектима,појавама и процесима, и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стицању знања о најважнијим природним, друштвеним и економско географским одликама Азије, Африке, Северне и Јужне Америке, Аустралије и Океаније, Арктика и Антарктика и њиховим регијама и државама.

ЛИТЕРАТУРА:
Географија за 7. Разред

КОРЕЛАЦИЈА:
- У оквиру предмета
- Историја, математика, биологија, српски језик, ликовна култура, верска настава, екологија,музичка култура

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

ГЕОГРАФИЈА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова		
		за обраду	за друге типове	укупно
I.	УВОД	1		1
II.	АЗИЈА- опште географске одлике	13	8	21
III.	АФРИКА- опште географске одлике	9	5	14
IV.	СЕВЕРНА АМЕРИКА- опште географске одлике	7	5	12
V.	СРЕДЊА АМЕРИКА - опште географске одлике	2	1	3
VI.	ЈУЖНА АМЕРИКА- опште географске одлике	5	4	9
VII.	АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА- опште географске одлике	4	2	6
VIII.	АРКТИК опште геог.одлике	1	1	2
	АНТАРКТИК опште гео.одлике	1	1	2
IX.	СВЕТ КАО ЦЕЛИНА	1		1
	Систематизација градива		1	1

	Регионална Географија ваневропских континената	**УКУПНО**	**44**	**28**	**72**

Садржаји програма (области)	Број часова по областима	Активности ученика	Активност наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Исходи
Увод	1	Понавља,закључује,слуша	Припрема,реализује,обавештава,процењује	Дијалошка Монолошка	Упознавање регионалне географије ваневропских континената	Схвата основе програма за 7. разред
Опште географске одлике Азије	21	Повезује,дискутује,израђује,сарађује,прати	Унапређује,анализира,подстиче,реализује	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни Рад у групама	Стицање знања о природним, друштвеним економскогеографским одликама азије, њеним регијама и појединим државама	Препознаје основне природне и друштвене одлике азије Описује природне, друштвене и привредне одлике регија азије и појединих држава Уме да покаже на картама регије и односе између регија и држава
Опште географске одлике Африке	14	Излаже,израђује,примењује,прати,описује	Формулише,анализира,дискутује,прати	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни Рад у пару	Стицање знања о природним, друштвеним економскогеографским одликама африке, њеним регијама и појединим државама	Препознаје основне природне и друштвене одлике африке Уме да покаже на картама регије и односе између регија и држава
Опште географске одлике Северне Америке	12	Дискутује,примењује,попуњава,излаже	Бодри,прати,излаже,демонстрира,оцењује	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни Рад у групама	Стицање знања о природним, друштвеним економскогеографским одликама северне америке, њеним регијама и државама, сад и канада	Препознаје основне природне и друштвене одлике северне америке, описује природне, друштвене и привредне одлике сад-а и канаде
Опште географске одлике средње и јужне Америке	12	Повезује,излаже,учествује,израђује	Унапређује,оцењује,дефинише,подстиче	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни Рад у пару	Стицање знања о природним, друштвеним економско географским одликама средње и јужне америке и њихових држава	Препознаје основне одлике средње и јужне америке и уме да покаже на карти
Опште географске одлике Аустралије и Океаније	6	Дискутује,прати,повезује,посматра	Усклађује,охрабрује,координира,оцењује	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни Рад у групама	Стицање знања о природним и друштвеним одликама аустралије и океаније и новог зеланда	Препознаје основне одлике острвских регија и уме да покаже на карти
Опште одлике Арктика и Антарктика	4	Излаже,тимски и групно ради,полемише	Реализује,дефинише,усмерава,оцењује	Фронтални Дијалошки Монолошки Илустративно-демонстративни	Стицање знања о природним одликама и истраживањима поларних области	Препознаје основне одлике поларних области

Свет као целина	2	Дискутује,примењује,излаже,предлаже	Дефинише,оцењује,утврђује,подстице	Монолошка Дијалошка	Стицање знања о савременим политичко географским процесима у свету	Разуме формирање политичке карте света

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
Азија	**1. Основни ниво:** ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ 1.4.2. именује континенте (Азију) и препознаје њене основне природне и друштвене одлике **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама,знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре станивништва ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије
Африка	**1. Основни ниво:** ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ 1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама,знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре станивништва ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте

	ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије
Северна Америка–опште географске одлике	**1. Основни ниво:** ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ 1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама,знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре станивништва ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије
Јужна Америка	**1. Основни ниво:** ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ 1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама,знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре станивништва ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије
Аустралија и Океанија-опште географске одлике	**1. Основни ниво:** ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред

	ГЕ 1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама,знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре станивништва ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије
Поларне области-Арктик и Антарктик	**1. Основни ниво:** ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ 1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама,знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре станивништва ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије
Свет као целина	**1. Основни ниво:/** **2. Средњи ниво:** ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама,линијама,знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст) **3. Напредни ниво:** ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

7. ФИЗИКА-ГОДИШЊИ ФОНД 72 ЧАСА

2 ЧАСА НЕДЕЉНО

Циљ и задаци

Општи циљ наставе физике јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа,да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне природне законе, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци наставе физике су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани

- развијање функционалне писмености

- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици

- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона

- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање

- развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања

- развијање логичког и апстрактног мишљења

- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења

- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја

- развијање способности за примену знања из физике

- схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине

- развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи

- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци

Ученик треба да:

- разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (време, маса, температура, рад, брзина, убрзање, сила...)

- користи, на нивоу примене, основне законе механике - Њутнове законе

- стекне појам о гравитацији и разликује силу теже од тежине тела (безтежинско стање)

- упозна силу трења

- разуме да је рад силе једнак промени енергије и на нивоу примене користи

- трансформацију енергије у рад и обрнуто

- на нивоу примене користи законе одржања (масе, енергије)

- прави разлику између температуре и топлоте

- уме да рукује мерним инструментима

- користи јединице Међународног система (SI) за одговарајуће физичке величине.

Начин остваривања програма

Циљеви и задаци наставе физике остварују се кроз следеће основне облике:

1.Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе.

Од свих метода логичког закључивања које се користе у физици као научној дисциплини (индуктивни, дедуктивни, закључивање по аналогији итд.), ученицима основне школе најприступачнији је индуктивни метод (од појединачног ка општем) при проналажењу и формулисању основних закона физике. Зато програм предвиђа да се при проучавању макрофизичких појава претежно користи индуктивни метод.

Увођење једноставних експеримената за демонстрирање физичких појава има за циљ враћање огледа у наставу физике, развијање радозналости и интереса за физику и истраживачки приступ природним наукама.Једноставне експерименте могу да изводе и сами ученици на часу или да их понове код куће, користећи многе предмете и материјале из свакодневног живота.

Програм предвиђа да се унутар сваке веће тематске целине, после поступног и аналитичног излагања појединачних наставних садржаја, кроз систематизацију и обнављање изложеног градива, изврши синтеза битних чињеница и закључака и да се кроз њихово обнављање омогући да их ученици у потпуности разумеју и трајно усвоје.

2.Решавање квалитативних и квантитативних задатака.

При решавању квантитативних (рачунских) задатака из физике, у задатку прво треба на прави начин сагледати физичке садржаје, па тек после тога прећи на математичко формулисање и израчунавање. Наиме, решавање задатака одвија се кроз три етапе: физичка анализа задатка, математичко израчунавање и дискусија резултата. У првој етапи уочавају се физичке појаве на које се односи задатак, а затим се набрајају и речима исказују закони по којима се појаве одвијају. У другој етапи се, на основу математичке форме закона, израчунава вредност тражене величине. У трећој етапи тражи се физичко тумачење добијеног резултата.

3.Лабораторијске вежбе.

Час експерименталних вежби састоји се из: уводног дела, мерења и записивања резултата мерења.
У уводном делу часа наставник:
- обнавља делове градива који су обрађени на часовима предавања, а односе се на дату вежбу (дефиниција величине која се одређује и метод који се користи да би се величина одредила),
- обраћа пажњу на чињеницу да свако мерење прати одговарајућа грешка и указује на њене могуће изворе,
- упознаје ученике с мерним инструментима и обучава их да пажљиво рукују лабораторијским инвентаром,
- указује ученицима на мере предострожности, којих се морају придржавати ради сопствене сигурности, при руковању апаратима, електричним изворима, разним уређајима и сл.
Док ученици врше мерења, наставник активно прати њихов рад, дискретно их надгледа и, кад затреба, објашњава им и помаже.
При уношењу резултата мерења у ђачку свеску, процену грешке треба вршити само за директно мерене величине (дужину, време, електричну струју, електрични напон и сл.), а не и за величине које се посредно одређују (електрични отпор одређен применом Омовог закона)

4.коришћење и других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (домаћи задаци, читање популарне литературе из историје физике.
Битан облик рада су домаћи задаци,који се планирају за час.

5. систематско праћење рада сваког појединачног ученика.

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

ФИЗИКА

Редни број	Наставна тема	Број часова					
		Обрада	Понављање	Утврђ.и оцењивање	Писмена провера	Лаб. вежбе	Укупно часова
1.	Сила и кретање	9	5	8	1	2	25
2.	Кретање тела под дејством силе теже, Сила трења	4	3	2	1	2	12
3.	Равнотежа тела	5	3	1	1	1	11
4.	Маханички рад и енергија, Снага	6	3	3	1	2	15
5.	Топлотне појаве	3	3	2	0	1	9
Укупно		27	17	16	4	8	72

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	БРОЈ ЧАСОВА ПО	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
Сила и кретање	25	посматрају,самостално закључују,наводе примере,анализирају решавајурачунские и графичкезадатаке питају,записују, закључују,анализирају демонстрационе огледеирачунске задатакеи математичкиизрачунавају непознатувеличину.	Излаже новсадржај.Упућујена коришћење додатнелитературе избиркизадатака.Изводиогледе и наводипрактичну примену.Поставља питања и рачунске задатке.Усмерава,сугеришеи наводиученике на решење задатака,наводиихдаповезујуи примењујустечена знања из физикеидругихпредмета.	-фронтални -индивидуални -групниобликрада -дијалошкаметода -илустративно-демонстративна метода -практичнирад -решавање рачунскихзадатака	Учениктреба: -даразликује изразе физичкихзакона од дефиницијефизичкихвеличина; -дакористина нивоупримене брзинуи убрзање, -даразуме релативностретања, -даумедамерииизрачунава брзинуи убрзањеправолинијскогравно мерног, односнонеравномерногкрета ња . -користина нивоупримене I и III Њутнов законмеханике на једноставним примерима, -даумедаизвршидинамичко мерење силе, -даразликује скаларнеодвекторских физичкихвеличина(време, маса, температура,брзина, убрзање исила).	- Ученик уме да препозна врсту кретањапрема облику путање. - Ученик уме да препозна равномерно кретање на примерима. -Ученик уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине (користи образац v=s/t). - Ученик уме да препозна јединице за брзину . - Ученик уме да препозна убрзано кретање, препознаје да тело које се креће убрзано (успорено) у истим временским интервалима прелази различите путеве; препознаје убрзано и успрено кретање кроз промену брзине. - Ученик зна шта је механичко кретање и величине које га описују, зна да је убрзаање промена брзине у јединици времена и разликује брзину од убрзања. - Ученик уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање, зна да

Кретање тела под дејством силетеже. Силатрења	12	спонтано прате, сопствено расуђују, постављају питањаидакроз примере уочавајуразликуи сличностиизмеђусиле трења и силе отпора средине.Примењују стечена знања на решавање проблема. .	Показује на примерима силу трења иуказује на њеном значајуобављањусвакодневих активности.Инсистирана прецизности,јасноћаизлагања ипису формула које исказују физичке законе и законитости	-фронтални -индивидуални -групниобликрада -дијалошкаметода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Учениктреба:даразуме безтежинско стањетела, -да упознасилутрењаисилуотпо ра средине, -дасеупознаса слободним падом, хитцомнавише и хитцом наниже(кретањима тела у гравитационом пољу).	- Ученик уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирију или се крећу равномерно, зна да је гравитациона сила узрок падања тела а сила трења узрок заустављања. - Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање -Ученик зна основне особине гравитационе силе,зна да је увек привлачна и да зависи од масе тела и зна да је то сила теже. -Ученик уме да примени однос физичких величина које описују слободни пад и вертикални хитац.(уме да израчуна пређени пут и брзину код наведеног кретања.)

Равнотежа тела	11	посматрају, питају, мере, рачунају,закључују, повезујуиврше анализу задатака.	Демонстрира.Излаженов садржај.Наводи наповезивање теоријеипраксе.Буди радозналост код ученика.Ради рачунске задатке.	-фронтални -индивидуални -групниобликрада -дијалошкаметода -илустративно-демонстративна метода -практичнирад -решавање рачунских задатака	Учениктреба:дауме даслаже иразлаже векторске физичкевеличине(силу), -даразуме статичкислучајравнотеже тела када је резултанта сила, које делујуна тело, једнака нули, дакористиравнотежу моментасиле, даможе да примени Архимедов закон идаможедаобјасни силупотескаутечностима и гасовима.	- Ученик уме да препозна врсту кретањапрема облику путање. Ученик уме да препозна силу потиска у случају пливања тела, препознаје правац и смерделовања силе као и равнотежу тела. - Ученик зна основне особине силе потиска, зна да се јавља кад се чврсто тело урони у течност и зна одреди правац и смер силе потиска. - Ученик уме да препозна када је полуга устању равнотеже,уме да примени услов равнотеже.(пример:Ако се клацкају отац и син ученик зна да међу понуђеним одговорима препозна растојање од тачке ослонца ако је дат однос њихових маса). - Ученик разуме како односи сила утичу на врсту кретања, да у случају деловања колинеарних сила њихова резултанта одређује врсту кретања.(убрзано кретање успорено кретање, стање мировања или равномерног праволинијског кретања.) -Ученик разуме и примењује појам густине и на основу података густине средине и тела закључује да ли тело плива, лебди или тоне. Ученик разуме и примењује услове равнотеже полуге, зна да је услов за равнотежу полуге једнакост момената силе у односу на тачку ослонца, зна која сила даје највећи односно најмањи момент силе у односу на тачку ослонца, зна да израчуна интензитетмомената сила које се јављајукодполуге.(Пример:Клацкалица и кантар) - Ученик зна какав је однос сила које делује на тело које мирује или се равн.креће, односно зна кад је тело у стању статичке и динамичке равнотеже

Механички рад и енергија. Снага	15	посматрају, питају, уочавају,наводепримере, закључујуирешавају рачунске задатке.	Показује практичну применуна примерима.наводи наразмишљање.Поставља рачунске задатке.Поставља питања.Будиу ученицима жељу заистрживањеистицањенових знања применом већстечених.	-фронтални -индивидуални -групниобликрада -дијалошкаметода -илустративно-демонстративна метода -практичнирад -решавање рачунскихзадатака	Учениктреба:даразуме даје радсиле једнак промениенергије, -дана практичном примеруумеда израчунаснагуразнихмашина иуређаја, -дазна дасеукупна енергија умеханици састојиодзбира кинетичкеипотенцијалне енергије, -да може нанивоупримененедасе користи законом одржања енергије,-дакористи јединице енергије иснагеуSI.	- Уме да користи важније изведене јединице Si система и зна њихове ознаке (Пример:За силу,рад енергију и снагу). - Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу (користи префиксе мили кило и мега и уме да претвара јединице). - Ученик зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине односно од висине на којој се тело налази. -Ученик уме да препозна појмове рада и снаге(зна да је механички рад једнак производу силе и пута и препознаје да је снага једнака извршеном рад у јединици времена) -Ученик разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава (разуме да при слободном

Топлотне појаве	9	посматрају, питају, уочавају, повезују,закључују, записују,дискутујуи решавајурачунске задатке.	Демонстрира на примерима.Наводиматематичке законитостиуфизичким појавама.Наводиученике да закључују.Будирадозналости интересовање.поставља рачунскепроблемеипомаже прилком решавања истих.	-фронтални -индивидуални -групниобликрада -дијалошкаметода -илустративно-демонстративна метода -практичнирад -решавање рачунскихзадатака	Учениктреба:дазна дасеукупна енергија тела(система тела) састојиод кинетичке, потенцијалнеиунутрашње енергије, -дазна датоплота ирадпредстављајудва начинапроменеунутрашњеенергије тела, -дазна дапостојивеза између унутрашње енергијеикретања молекула тела,-даможе да одредиколичинутоплоте, -дакористијединицеколичине топлотеи температуреу SI.	- Ученик зна да агрегатно стање телазависи од његове температуре, ако му је позната температура тела и температуре топљења и кључања, зна да одреди у ком се агрегатномстањуналазило,зна температуру мржњења и кључања воде под нормалним условима. -Ученик уме да препозна да се механичким радомможемењати температура тела ,препознаје да трење може да доведе до промене температуре. - Ученик зна да унутрашња енергија зависи од температуре тела то јест да порастом унутрашње енергије расте и температура. - Ученик зна да запремина тела зависи од температуре, зна да се чврста тела при загревању шире а при хлађењу скупљају. -Ученик умеда препозна карактеристичне процесе и термине који описује промене агрегатних

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
1. Сила кретање	**Основни ниво:** **1.2.1.**Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање. **1.2.2**Ученик уме да препозна равномерно кретање на примерима. **1.2.3.** Ученик уме да израчуна средњу брзину,пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине (користи образац v=s/t). **1.4.4.**Ученик уме да препозна јединице за брзину. **Средњи ниво:** **2.2.1**.Ученик уме да препозна убрзано кретање,препознаје да тело које се креће убрзано (успорено) у истим временским интервалима прелази различите путеве; препознаје убрзано и успрено кретање кроз промену брзине. **2.2.2**.Ученик зна шта је механичко кретање и величине које га описују, зна да је убрзаање промена брзине у јединици времена и разликује брзину од убрзања **Напредни ниво:** **3.2.1.**Ученик уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање,зна да користи везу између брзине и убрзања као и пређеног пута,брзине и убрзања код равн.убрзаног кретања
2.Кретањетела под дејством силетеже,Сила трења	**Основни ниво:** **1.1.1.**Ученик уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирију или се крећу равномерно,зна да је гравитациона сила узрок падања тела а сила трења узрок заустављања. **1.2.1.**Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање **Средњи ниво:** **2.1.2.**Ученик зна основне особине гравитационе силе,зна да је увек привлачна и да зависи од масе тела и зна да је то сила теже. **Напредни ниво:** **3.2.1.**Ученик уме да примени однос физичких величина које описују слободни пад и вертикални хитац.(уме да израчуна пређени пут и брзину код наведеног кретања.)
3.Равнотежа тела	**Основни ниво:** **1.2.1.**Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање **Средњи ниво:** **2.1.1.** Ученик уме да препозна силу потиска у случају пливања тела,препознаје правац и смер деловања силе као и равнотежу тела. **2.1.2.**Ученик зна основне особине силе потиска, зна да се јавља кад се чврсто тело урони у течност и зна одреди правац и смер силе потиска. **2.1.3.**Ученик уме да препозна када је полуга у стању равнотеже,уме да примени услов равнотеже.(пример:Ако се клацкају отац и син ученик зна да међу понуђеним

	одговорима препозна растојање од тачке ослонца ако је дат однос њихових маса). **2.1.4.**Ученик разуме како однос и сила утичу на врсту кретања,да у случају деловања колинеарних сила њихова резултанта одређује врсту кретања.(убрзано кретање,успорено кретање,стање мировања или равномерног праволинијског кретања.) **2.1.5.**Ученик разуме и примењује појам густине и на основу података густине средине и тела закључује да ли тело плива,лебди или тоне. **Напредни ниво:** **3.1.1.** Ученик разуме и примењује услове равнотеже полуге,зна да је услов за равнотежу полуге једнакост момената силе у односу на тачку ослонца,зна која сила даје највећи односно најмањи момент силе у односу на тачкуо слонца,зна да израчуна интензитет момената сила које се јављају код полуге.(Пример:Клацкалица и кантар) **3.1.2.**Ученик зна какав је однос сила које делује нато које мирује или се равн.креће, односно зна кад јетело у стању статичке и динамичке равнотеже
4.Механички рад , енергија и снага	**Основни ниво:** / **Средњи ниво:** **2.4.1.**Уме да користи важније изведене јединице Si система и зна њихове ознаке(Пример:За силу,рад енергију и снагу). **2.4.3.** Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу(користи префиксе мили кило и мега и уме да претвара јединице). **2.5.1.** Ученик зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине односно од висине на којо јсе тело налази. **2.5.3.**Ученик уме да препозна појмове рада и снаге(знада је механички рад једнак производу силе и пута и препознаје да је снага једнака извршеном раду јединици времена). **Напредни ниво:** **3.5.1.**Ученик разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава(разуме да при слободном паду,хицу навише и наниже кинет.енергија прелази у потенцијалну и обрнуто тако да њихов збир остаје сталан)
5.Топлотне појаве	**Основни ниво:** **1.5.1.** Ученик зна да агрегатно стање тела зависи од његове температуре,ако му је позната температура тела и температуре топљења и кључања,зна да одреди у ком се агрегатном стању налази тело,зна температуру мржњења и кључања воде под нормалним условима. **1.5.2.** Ученикумеда препознада се механичкимрадом може мењати температуратела,препознаједа трењеможе да доведе до промене температуре. **Средњи ниво:** **2.5.4.**Ученик зна да унутрашња енергија зависи од температуре тела то јест да порастом унутрашње енергије расте и температура. **2.5.5.** Ученик зна да запремина тела зависи од температуре,зна да се чврста тела при загревању шире а при хлађењу скупљају. **Напредни ниво:** **3.5.2.**Ученик уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описује промене агрегатних стања,зна основне особине агрегатних стања(чврсто, течно и гасовито),зна шта су топљење, очвршћавање,испаравање и кондензација.

Образовни стандарди који се односе на компетенције које се стичу током изучавања предмета физика у основном образовању су:

ФИ.1.7.1, ФИ.1.7.2, ФИ.2.6.1, ФИ2.6.2 ,ФИ.2.6.3, ФИ.2.7.1, ФИ.2.7.2, ФИ.2.7.3, ФИ.3.7.1, ФИ.3.7.2. Ови стандарди су из области *Експеримент* и *Математичке основе физике* и налазе се у свакој наставној теми јер нису везани за специфичан садржај него за компетенције које се развијају стално.

1.7.1 Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији.

1.7.2 Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији.

2.6.1 Ученик разуме и примењује основене математичке формулације односа и законитости у физици,нпр. директну и обрнуту пропорционалност.

2.6.2 Ученик уме да препозна векторске величине.

2.6.3 Ученик уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина.

2.7.1 Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања и мерења.

2.7.2 Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата.

2.7.3 Ученик уме да реализује експеримент по упутству.

3.7.1 Ученик уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења.

3.7.2 Ученик уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом.

8. МАТЕМАТИКА -ГОДИШЊИ ФОНД 144 ЧАСА

4 ЧАСА НЕДЕЉНО

Циљеви и задаци

Математика има за циљ да омогући ученику успешно настављање математичког образовања и самообразовање, као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развитку личноси ученика.

Ученике треба оспособити да:

-да схвате појам квадрата рационалног броја и квадратних корена.

-умеју да одреде приближну вредност броја: $\sqrt{a} \quad (a \in Q, a > 0)$.

-схватају реалне бројеве као дужинске мере, односно као тачке на бројевној правој одређене дужима које представљају такву меру.

-упознају скуп реалних бројева као унију скупа рационалних и скупа ирационалних бројева.

-упознају појам степена и операције са степенима.

-умеју да изводе основне рачунске операције са мономима и полиномима, као и друге идентичне трансформације ових израза.

-упознају правоугли координатни систем и његову примену.

-добро упознају директну и обрнуту пропорционалност и практично примене.

-знају Питагорину теорему и умеју да примене код свих израчунавањем геометријских фигура у којима се мозе уочити правоугли троугао.

-умеју да врше приближну конструкцију ма којег правилног многоугла и геометријску конструкцију појединих правилних многоуглова (са три, четири, шест, осам и дванаест страница) и да цртају друге правилне многоуглове рачунајући централни угао и преносећи га угломером.

-познају најважнија својства многоугла и троугла.

-знају најважније обрасце у вези са многоуглол и троуглом и да их могу применити у одговарајућим задацима.

-схвате појам размере дужи и својства пропорције.

-схвате појам сличности троугла и умеју да примене у једноставнијим случајевима.

-могу да преведу на математички језик и реше једноставније текстуалне задатке.

-користе елементе дедуктивног закључивања.

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

МАТЕМАТИКА

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Број часова вежбе
1.	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	16	7	8
2.	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	16	5	11
3.	ЦЕЛИ РАЦИОНАЛНИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	46	19	27
4.	МНОГОУГАО	13	5	8
5.	ЗАВИСНЕ ВЕЛИЧИНЕ И ЊИХОВО ГРАФИЧКО ПРИКАЗИВАЊЕ	20	7	13
6.	КРУГ	15	6	9
7.	СЛИЧНОСТ	10	4	6
8.	ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ СА ИСПРАВКАМА	8	4	4

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	***16***	-активно учешће у раду на часу -самосталним	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства	Наставне методе: -дијалошка	-Оспособљавање ученика за схватање и усвајање појмова	▪ Прочитају и запишу различите врсте бројева(природни, цели, рационални) ▪ Упореде бројеве истог записа помажући се када је то потребно

		вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим областима , ослања се на претходно знање и искуство...	да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавају задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика.	-монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	квадрата, квадратног корена и аритметичког квадратног корена рационалног броја,као и формирање појма ирацоналног броја и упознавање скупа реалних бројева као уније скупа рационалних и скупа ирационални х бројева. -Оспособљавање за рачунање у разним задацима из математике и праксе као и коришћење техника рационалног и самостаног учења. -Развијање способности уочавања повезаности рачункских операција , аналлизирања задатака и резултата, сконцентрисасности на рад, рационалности, прецизности, упорности и самосталности у решавању задатака Развијање одговорности за властити рад и рад у групе. -Постицање радозналости, оригиналности и интересовање за математику, посебно код ученика који имају склоности за то. -Подстицање ученика на систематско учење, редовно доношење уџбеника и прибпр за рад, уредно и прегледно писање задатака.	▪ При мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу , заокругљује величине исказане датом мером ▪ Упореди по величини бројеве записане у различитим облицима ▪ Одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчунава вредност једноставнијег израза са више рачунских операција, различитог приоритета, укључујући ослобашањем заграда са бројевима истог записа ▪ Користи бројеве и бројевне изразе у јеноставнијим реалним ситуацијама ▪ Одреди вредност сложенијег бројевног израза ▪ Користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	***16***	активно учешће у раду на часу -самосталним	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства	Наставне методе: -дијалошка	-Оспособљавање ученика да схвате суштину Питагорине теореме и усвоје њену правилну формулацију као и постигну	▪ Разликује основне врсте троуглова, зна њихове основне елементе ▪ Уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника, на основу

		вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим областима , ослања се на претходно знање и искуство...	да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавају задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	-монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	потребан ниво увежбаности у њеној примени на до сада изученим геометријским фигурама у којима се може уочити правоугли троугао. -Оспособити ученике да посматрају, уочавају и издвајају правоугли троугао и да примене Питагорину теорему као и да решавају неке конструктивне задаатке коришћењем Питагорине теореме. -Оспособити ученике да уочавају неопходне слике у решавању задатака као помоћног средства у налажењу веза између датих и тражених елемената, као и суштину практичних задатака преведу на математички језик и решавају из пременом Питагорине теореме. -Навикавање ученика да се изражавају математичким језиком, контролишу сваки корак у реализацији плана решавања задатака и проверавају добијени резултат. -Даљи рад на развијању навика , самосталности, одговорности, сарадничких односа , толеранције, културе понашања и комуникације. -Постицање оригиналности у решавању задатака, радозналости и инересовања за математику.	елемната који су непосредно задати, ▪ Уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорену ▪ Уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника, на основу елемената који се добијају применом Питагорине теореме ▪ Користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на оснву елемната који нису непосредно дати у формулацији задатка ▪ Конструише тачке на броевној прави које одговарају неким ирационалним бројевима

ЦЕЛИ РАЦИОНАЛНИ И АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ, ПРВИ ДЕО	***11***	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Пдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	-Оспособљавање ученика да формирају и усвоје појам степена, упознају степен чији је изложилац проорадан број и науче операције са таквим степенима , упознају и разумеју појам рационалног алгебарског израза као да препознају целе рационалне изразе-полиноме. -Оспособљавање ученика да умеју да ивзде неке операције са полиномима на основу познатих закона рачунских операција са бројевима. -Навикавање ученика да понављају оне делове градива које је значано за усвајање новог. -Развијање способности повезивања градива, анлизесинтезе, закључивање аналогијом, индуктивно и дедуктивно, формирање општих поступака мишљења. -Развијање способности налиурања задатака и резултата, као и концентације за рад, рационалности и самосталности. -Навикавање ученика на оригиналност, прецизност, упорност и контролу резултата.. -Даљи рад на неговању радне културе ученика, објективности, критичности, сарадничких односаи толерације, као и културе понашања и комуникације на	▪ Израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима ▪ Сабира, одузима и множи мономе ▪ Оперише са степенима и зна шта је квадратни корен ▪ Сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином ▪ Користи особине степена и квадратног корена ▪ Зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома ▪ Увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик тни рачун у сложенијим задацима

					наставном раду, -Навикавање ученика на коришћење разних извора учења.	
МНОГОУГАО	***13***	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	-Проширивање , разумевање и усвајање појма многоугла и упознавање његових најважнијих својстава. -Оспособљавање ученика да уоче зависност између елемената конвексног многоугла и усвајање формула за њихово израчунавање, формирају и усвоје појам правилног многоугла у упознају његова својства као и да умеју да конструишу поједине правилне многоуглове. -Упознавање формула за израчунавање обима и површине многоуглова у увежбавање њихове примене на конкреним примерима(задацима). -Развијање способности повезивања градива и његове примене у другим наукама и у пракси. -Неговање планског приступа у решавању конструктивних задатака и зравијање потере за образложењем извршене конструкције. -Навикавање за прецизност у мерењу, цртању и конструкцији.	▪ Влада појмовима:троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник(уочава њихове моделе у реалним ситуацијама) ▪ Одреди број дијагонала , збир углова, обим и површину многоугла на основу елемената који су непосредно дати у задацима ▪ Користи основна својства , рачуна њихове обиме и површине са елементима који нису непосредно дати у формулацији задатка

			постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика		-Подстицање ученика да користе раније стечена знања. -Даљу рад на развијању радних навика, уредности и самосталности, одговорности и критичности у вредновању својих и туђих резултата рада. -Неговање културе понашања и комуникације у наставном процесу.	
ЦЕЛИ РАЦИОНАЛНИ И АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ, ДРУГИ ДЕО	***36***	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	-Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу. -Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла	-Оспособљавање ученика да даље и потпуније разумеју рационалне алгебарске изразе, уоче разлку квадрата и вадрат бинома као производ два бинома, савладају растављање полинома на чиниоце применом дистрибутивног закона, разлике квадрата и квадрата бинома, као и да примењују растављање полинома на чиниоце при решавању једначина. -Навикавање ученика да контолишу сваки корак у реализацији плана решавања задатака и да проверавају добијене резултате, користе рацоналне поступке решавања. -Развијање мисаоних операција, концентрације, самосталности, одговорности, објективности у процењивању својих и резултата групе. - Даљу рад на развијању радних	▪ Израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима ▪ Сабира, одузима и множи мономе ▪ Оперише са степенима и зна шта је квадратни корен ▪ Сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином ▪ Користи особине степена и квадратног корена ▪ Зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома ▪ Увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик тни рачун у сложенијим задацима

			-Омогућава да ученици сами изводе закључке -Подсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити ниво постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика	-фломастери -уџбеник -збирка задатака	навика, уредности и самосталности, одговорности и критичности у вредновању својих и туђих резултата рада. -Неговање културе понашања и комуникације у наставном процесу.	
КРУГ	***15***	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама Наставна средства -табла	-Оспособљавање ученика да прецизније и потпуније разумеју појам круга у упознају његова својства, формирају и усвоје појмове централног и периферијског угла у кругу и уочавају њихове односе, преко експеримента уоче однос обима и пречника круга, упознају π и његову природу, као и да увсво9је формуле за израчунавање обима и површне круга, дужину кружног лука и површине делова круга. -Подстицање ученика да уочавају однос између круга и других геометријских фигура. -Оспособљавање ученика да примене стечена знања у другим наукама. -Навикавање ученика да при конструкцији систематски и прецизно користе математичке ознаке ка и да конструкција буде тачна, прецизна и уредна.	▪ Влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама) ▪ Уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника ▪ користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена ▪ одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука

			изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима учени	-фломастери -уџбеник -збирка задатака	-Развијање усресређености на рад и самостаности у решавању задатака. -Развијање мисаоних операција, концентрације, самосталности, одговорности, објективности у процењивању својих и резултата групе. - Даљу рад на развијању радних навика, уредности и самосталности, одговорности и критичности у вредновању својих и туђих резултата рада. -Неговање културе понашања и комуникације у наставном процесу.	
ЗАВИСНЕ ВЕЛИЧИНЕ И ГРАФИЧКО ПРЕДСТАВЉАЊЕ	***19***	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални	-Оспособљавање ученика да формирају и схвате појам правоуглог координатног система, уоче функционалну зависност у различитим областима и да је приказују на различите начине, разумеју директну и обрнуту пропорционалност и практичну примену, као да повезују садрђаје алгебре и геометрије и да практичне задатке преводе на математички језик. -Навикавање ученика да логички сређују до сада научено градиво да га примењују у новим ситуацијама. --Развијање мисаоних операција, концентрације, самосталности,	▪ Одреди вредност зависне величине дате таблицом или формулом ▪ Одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно ▪ Уочи зависност међу променљивим ▪ Зна формулу y=kx и графички је интерпретира ▪ Везује појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције ▪ Одреди положај (координате) тачака које задовољавају сложеније услове ▪ Разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом

			код ученика развој мишљења и разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика.	-рад у групама Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	одговорности, објективности у процењивању својих и резултата групе. - Даљу рад на развијању радних навика, уредности и самосталности, одговорности и критичности у вредновању својих и туђих резултата рада. -Неговање културе понашања и комуникације у наставном процесу.	
СЛИЧНОСТ	***10***	активно учешће у раду на часу -самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике -Прави моделе , табеле , графиконе. -Запажа , упоређује , примењује, повезује, решава проблем , повезује знања са другим обласитима , ослања се на претходно знање и искуство...	Припрема наставни садржај. -Користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини интересантном. -Развија љубав за математички садржај. -Подстицати ученике да примењују , препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим облстима и другим предметима, решавју задатке и практично примењују. -Редовно прати рад и злагање ученика на часу.ж-Подстицати код ученика развој мишљења и	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама	-Оспособљавање ученика да формирају и усвоје појмове размере, пропорционалних дужи, разумеју сличност као трансформацију исхвате појам сличности троуглова као и да примене сличност у решавању нумеричких и конструктивних задатака. -Навикавање ученика да повезују градво и да стечено знање и законитости примењују у решавању практичних задатака. -Постицање оригиналности и развијање инересовања за математику. --Развијање мисаоних операција, концентрације, самосталности, одговорности, објективности у	- Интуитивно схвата појам сличности троуглова (поклапањем одговарајућих углова) - Користи сличност троуглова и зна израчунати непознати члан пропорције - Примени сличност на правоугли троугао

			разумевања -Охрабрује, помаже и подстиче ученике -Омогућава да ученици сами изводе закључке -Ппдсстицање ученике на учење -Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити нов постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика.	Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака	процењивању својих и резултата групе. - Даљу рад на развијању радних навика, уредности и самосталности, одговорности и критичности у вредновању својих и туђих резултата рада. -Неговање културе понашања и комуникације у наставном процесу.	
ШКОЛСКИ ПИСМЕНИ ***ЗАДАЦИ И АНАЛИЗЕ***	***8***	-ученици решавају задатке који су им задати за писмени -схватају грешке које су направили на писменом задатку.	-Саставља задатке за писмени сходно образовним стандардима -оцењује писмене задатке Оцењивањем мотивисати ученике за учење -Оцењивањем проценити ниво постигнућа ученика -Идентификовати напредак у учењу и постигнућима ученика -Анализирати писмене задатке и указивање ученика на најчешће грешке.	Наставне методе: -дијалошка -монолошко-дијалошка -самосталан рад -метод демострације Наставни облици рада: -фронтални -рад у паровима -индивидуални -рад у групама		

				Наставна средства -табла -фломастери -уџбеник -збирка задатака		

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Прочитају и запишу различите врсте бројева(природни, цели, рационални) ▪ Упореде бројеве истог записа помажући се када је то потребно ▪ При мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу , заокругљује величине исказане датом мером **Средњи ниво:** ▪ Упореди по величини бројеве записане у различитим облицима ▪ Одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчунава вредност једноставнијег израза са више рачунских операција, различитог приоритета, укључујући ослобашањем заграда са бројевима истог записа ▪ Користи бројеве и бројевне изразе у јеноставнијим реалним ситуацијама **Напредни ниво:** ▪ Одреди вредност сложенијег бројевног израза ▪ Користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Разликује основне врсте троуглова, зна њихове основне елементе ▪ Уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника, на основу елемната који су непосредно задати, ▪ Уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорену **Средњи ниво:** ▪ Уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника, на основу елемената који се добијају применом Питагорине теореме

	Напредни ниво: ▪ Користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемната који нису непосредно дати у формулацији задатка ▪ Конструише тачке на броевној прави које одговарају неким ирационалним бројевима
РАЦИОНАЛНИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	- Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима ▪ Сабира, одузима и множи мономе **Средњи ниво:** ▪ Оперише са степенима и зна шта је квадратни корен ▪ Сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином **Напредни ниво:** ▪ Користи особине степена и квадратног корена ▪ Зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома ▪ Увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик
МНОГОУГАО	- Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Влада појмовима:троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник(уочава њихове моделе у реалним ситуацијама) **Средњи ниво:** ▪ Одреди број дијагонала , збир углова, обим и површину многоугла на основу елемената који су непосредно дати у задацима **Напредни ниво:** ▪ Користи основна својства , рачуна њихове обиме и површине са елементима који нису непосредно дати у формулацији задатка
ЗАВИСНЕ ВЕЛИЧИНЕ И ЊИХОВО ГРАФИЧКО ПРЕДСТАВЉАЊЕ	- Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Одреди вредност зависне величине дате таблицом или формулом ▪ Одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно **Средњи ниво:** ▪ Уочи зависност међу променљивим ▪ Зна формулу y=kx и графички је интерпретира ▪ Везује појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције **Напредни ниво:** ▪ Одреди положај (координате) тачака које задовољавају сложеније услове ▪ Разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом
КРУГ	- Ученик треба да:

	Основн ниво: ▪ Влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама) ▪ Уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника **Средњи ниво:** ▪ користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена **Напредни ниво:** ▪ одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука
СЛИЧНОСТ	Ученик треба да: **Основни ниво:** ▪ Интуитивно схвата појам сличности троуглова (поклапањем одговарајућих углова) **Средњи ниво:** ▪ Користи сличност троуглова и зна израчунати непознати члан пропорције **Напредни ниво**: ▪ Примени сличност на правоугли троугао

9. БИОЛОГИЈА -ГОДИШЊИ ФОНД 72 ЧАСА

-2 ЧАСА НЕДЕЉНО

Циљ наставе биологије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основна знања о грађи и функционисању човечијег организма, развијају здравствену културу, хигијенске навике и схвате значај репродуктивног здравља.

Изучавањем биологије код ученика треба развијати одговарајуће квалитете живота, навике, запажања, способности критичког мишљења, објективно и логичко расуђивање као и хумане односе међу половима.

Задаци наставе биологије су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе биологије. сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе биологије буду у пуној мери реализовани

- разумевање улоге и значаја биологије за развој и напредак човечанства

- развијање свести о властитом пореклу и положају у природи

- разумевање еволутивног положаја човека

- упознавање грађе и функционисања организма, усвајање одређених хигијенских навика, стицање одговорности за лично здравље и здравље других људи

- схватање да је полност саставни део живота и да човекова полност подразумева поштовање норми понашања које обезбеђују хумане односе међу људима

- стицање радних навика и способности за самостално посматрање и истраживање.

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

БИОЛОГИЈА

Р.Б.	Наставна тема	Обрада	Понављ.	Вежбе	Провера	УКУПНО
I	**Порекло и развој људске врсте**	**4**	**1**	**0**	**0**	**5**
II	**Грађа човечијег тела**	**31**	**15**	**11**	**4**	**61**
III	**Репродуктивно здравље**	**4**	**2**	**0**	**0**	**6**

БИОЛОГИЈА **72**

(назив предмета) **(годишњи фонд часова)**

Редни број теме	Број часова	Саджај програма	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Оперативни задаци извођења програма	ИСХОДИ
1.	5	Порекло и развој људске	-активно слушање -активан разговор -сарадња са	-презентује нови садржај -подстиче на размишљање, увиђање	-фронтални -индивидуални	Ученици треба да: -науче основне податке о развоју људске врсте, етапе у развоју савременог човека и еволутивни положај човека данас.	-знају основне податке о развоју људске врсте, етапе у развоју савременог човека и еволутивни положај човека данас.

		врсте	другим ученицима кроз рад у групи				
2.	61	Грађа човечијег тела	-активно слушање -активан разговор -активно посматрање -долажење до нових сазнања путем открића -сарадња са другим ученицима кроз рад у групи -мишљење -израда табела, графикона	-презентује нови садржај -подстиче на размишљање, увиђање -подстиче на увиђање и логичко закључивање -подстиче развој хигијенских навика и здравствене културе	-фронтални, -индивидуални, -групни, -рад у пару	Ученици трба да: -стекну знања о грађи ћелија и ткива и повезаности органа и органских система у организам као целину; -упознају основну грађу и улогу коже; костију и мишића, нервног система и чула, жлезда са унутрашњим лучењем и њихову повезаност са нервним системом; система органа за варење; система органа за дисање; система органа за циркулацију; система органа за излучивање и њихов значај за промет материја; система органа за размножавање, фазе у полном сазревању човека и биолошку регулацију процеса везаних за пол; -упознају најчешћа обољења и повреде органских система човека; -науче основна правила пружања прве помоћи; -развију неопходне хигијенске навике.	-стекли су знања о грађи ћелија и ткива и повезаности органа и органских система у организам као целину; -познају основну грађу и улогу: коже, костију и мишића, нервног система и чула, жлезда са унутрашњим лучењем и њихову повезаност са нервним системом; система органа за варење; система органа за дисање; система органа за циркулацију; система органа за излучивање и њихов значај за промет материја; система органа за размножавање, фаза у полном сазревању човека и биолошку регулацију процеса везаних за пол; -познају најчешћа обољења и повреде органских система човека; -научили су основна правила пружања прве помоћи; -схватају значај усвајања неопходних хигијенских навика.
3.	6	Репродуктивно здравље	-активно слушање -активан разговор	-презентује нови садржај -подстиче на размишљање, увиђање -подстиче на увиђање и логичко закључивање -подстиче развој хигијенских	-фронтални, -индивидуални, -групни, -рад у пару	Ученици треба да: -схвате значај здравствене културе и репродуктивног здравља; -схвате значај и улогу породице у развоју, опстанку, напретку људског друштва као и последице њеног нарушавања.	-схватају значај здравствене културе и репродуктивног здравља; -схватају значај и улогу породице у развоју, опстанку, напретку људског друштва као и последице њеног нарушавања.

				навика и здравствене културе			

Начин остваривања програма (методе и технике)

Током остваривања програма потребно је уважити високу образовну и мотивациону вредност активних и интерактивних (кооперативних) метода наставе/учења те кроз све програмске целине доследно осигурати да најмање једна трећина наставе буде организована употребом ових метода.

У настави користити, најмање у трећини случајева, задатке који захтевају примену наученог у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација препоручених од стране Министарства и Завода, а приликом оцењивања обезбедити да су ученици информисани о критеријумима на основу којих су оцењивани.

Избор и систематизација програмских садржаја биоогије резултат су захтева времена и најновијих достигнућа у биологији, а примерени су узрасту ученика и њиховом психо-физичком развоју.

Наставне теме су логички распоређене, а обухватају садржаје науке о човеку, здравственој култури и репродуктивном здрављу.

Овако конципирани програм пружа ученицима основна знања, а ради лакшег разумевања и усвајања градива, наставник не треба да инсистира на детаљном опису грађе и функције, већ на обољењима и повредама појединих органа, пружању прве помоћи и стицању неопходних хигијенских навика, очувању личног здравља и здравља других људи, као и одговорном односу према репродуктивном здрављу.

Приликом израде планова рада (глобалном и оперативног) треба предвидети 60% часова за обраду новог градива и 40% за друге типове часова.

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода и употребу расположивих наставних средстава и информационих технологија на часовима обраде, вежби и систематизације градива. Избор наставних метода зависи од циља и задатака наставног часа и опремљености кабинета. Избор облика рада препуштен је наставнику.

Наставник за припрему рада на часу треба да користи уџбеник одобрен од стране Министарства просвете, најновију стручну литературу и да примењује искуства стечена професионалним развојем на акредитованим семинарима из Каталога програма стручног усавршавања Завода за унапређивање образовања и васпитања.

НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПО НИВОИМА (искази који описују шта ученик / ученица зна и уме из наведене теме/области
Порекло и развој људске врсте	**Основни ниво:** 1.1.4. уме да наведе називе пет царстава и познаје типичне представнике истих 1.2.3. зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма 1.3.8. зна основне научне чињенице о еволуцији живота на Земљи 1.3.9. зна да живот на Земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа 1.3.10. зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организама **Средњи ниво:** 2.1.3. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа кола/класе 2.2.3. зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека 2.3.6. уочава прилагођеност организама и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организама на услове животне средине **Напредни ниво:** 3.1.4. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа класе/реда најважнијих група 3.2.1. зна карактеристике и основне функције унутрашње грађе биљака, животиња и човека
Грађа човечијег тела	**Основни ниво:** 1.2.2. зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси, и зна основне карактеристике грађе тих ћелија 1.2.4. познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси 1.2.5. разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном 1.2.6. разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање) 1.2.7. зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином 1.3.1. разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте 1.3.2. зна основне појмове о процесима размножавања 1.3.3. зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал 1.3.4. зна за појам и основну улогу хромозома 1.3.5. зна основне принципе наслеђивања 1.3.6. зна како делују гени и да се стечене особине не наслеђују 1.3.7. зна да од зигота настаје организам и да се тај процес назива развиће 1.5.1. зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разуме зашто је важно да их се придржава 1.5.4. разуме зашто је важно да се придржава званичних упутстава која се односе на заразне болести (епидемије и пандемије)

	1.5.5. препознаје основне знаке поремећаја функције појединих органа и основне симптоме инфекције и разликује стање у коме може сам да интервенише од стања када мора да се обрати лекару 1.5.6. разуме предности и недостатке употребе додатака у храни и исхрани (конзерванси и неконтролисана употреба витамина, антиоксиданата, минерала итд.) и опасности до којих може да доведе неуравнотежена исхрана (редукционе дијете, претерано узимање хране и сл.) и познаје основне принципе правилног комбиновања животних намирница 1.5.7. разуме да загађење животне средине (воде, ваздуха, земљишта, бука, итд.) и неке природне појаве (UV зрачење) неповољно утичу на здравље човека 1.5.8. зна и разуме какав значај за здравље имају умерена физичка активност и поштовање биолошких ритмова (сна, одмора) да се обрати за помоћ (институцијама и стручњацима) **Средњи ниво:** 2.2.1. разуме да постоје одређене разлике у грађи ћелија у зависности од функције коју обављају у вишећелијским организмима (разлике између биљне и животињске ћелије, између коштане и мишићне ћелије и сл.) 2.2.2. зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације јединке: зна да се ћелије које врше исту функцију групишу и образују ткива, ткива са истом функцијом органе, а органи са истом функцијом системе органа 2.2.4. разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам 2.2.6. разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују, при чему се ослобађа енергија у процесу који се назива дисање 2.2.7. познаје термин хомеостаза и зна да објасни шта он значи 2.2.8. зна да је неопходна координација функција у вишећелијским организмима и зна који органски системи омогућују ову интеграцију 2.2.9. зна да нервни и ендокрини системи имају улогу у одржавању хомеостазе 2.3.1. разуме основне разлике између полног и бесполног размножавања 2.3.2. разуме механизам настанка зигота 2.3.3. разуме зашто потомци личе на родитеље и њихове претке, али нису идентични са њима 2.3.4. зна да на развиће организама поред генетичког материјала утиче и средина 2.5.1. познаје основне механизме деловања превентивних мера у очувању здравља 2.5.2. разуме значај и зна основне принципе правилног комбиновања животних намирница 2.5.3. зна како се чува хранљива вредност намирница 2.5.4. зна механизме којима загађење животне средине угрожава здравље човека 2.5.5. зна механизме деловања хемијских материја на физиолошке процесе у организму и на понашање (утицај алкохола, различитих врста дрога, енергетских напитака и сл.) 2.6.1. уме да уз навођење реализује сложено прикупљање података, систематизује податке и извести о резултату 2.6.3. уме, уз помоћ наставника, да прави графиконе и табеле према два критеријума уз коментар резултата 2.6.4. уме на задатом примеру, уз помоћ наставника, да постави хипотезу, формира и реализује једноставан експеримент и извести о резултату **Напредни ниво:** 3.2.2. разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност 3.2.3. разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције 3.2.4. разуме да је у остваривању карактеристичног понашања неопходна функционална интеграција више система органа и разуме значај такве интеграције понашања за преживљавање 3.2.5. разуме сличности и разлике у интеграцији грађе и функције јединке током животног циклуса 3.2.6. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који информишу организам о стању у околини и њихову улогу у одржавању унутрашње равнотеже (улога нервног система) 3.2.7. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који реагују на промене у околини и карактеристике органа који враћају организам у равнотежу онда када је из ње избачен (стресно стање -улога ендокриног система) 3.2.8. зна и разуме које су последице стресног стања за организам 3.3.1. разуме разлику између телесних и полних ћелија у погледу хромозома и деоба 3.3.2. разуме да полне ћелије настају од посебних ћелија у организму

	3.3.3. зна функцију генетичког материјала и његову основну улогу у ћелији 3.3.4. зна да је број хромозома у ћелији карактеристика врсте 3.5.3. разуме основне биолошке процесе који леже у основи физиолошки правилне исхране 3.5.4. познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност 3.5.5. познаје симптоме и главне карактеристике болести метаболизма и узроке због којих настају (гојазност, анорексија, булимија, шећерна болест) 3.5.6. разуме механизме поремећаја функције појединих органа 3.5.7. познаје основне биолошке механизме који доводе до развијања болести зависности 3.5.8. разуме механизме стресног стања и утицај јаких негативних емоција на физиолошке процесе у организму и на понашање појединца
Репродуктивно здравље	**Основни ниво:** 1.5.9. разуме да постоје полне болести, познаје мере превенције и могуће путеве инфекције, као и њихове негативне последице на здравље 1.5.10. зна да постоје природне промене у понашању које настају као последица физиолошких промена (пубертет, менопауза), зна да у адолесцентом добу могу да се појаве психолошки развојни проблеми (поремећаји у исхрани, поремећаји понашања, поремећаји сна и сл.) 1.5.11. разуме одговорност и опасност превременог ступања у сексуалне односе и разуме зашто абортус у доба развоја има негативне последице на физичко и ментално здравље 1.5.12. зна да болести зависности (претерана употреба дувана, алкохола, дроге) неповољно утичу на укупан квалитет живота и зна коме може да се обрати за помоћ (институцијама и стручњацима) 1.5.13. зна како се треба понашати према особи која болује од болести зависности или је ХИВ позитивна **Средњи ниво:** 2.6.3. уме, уз помоћ наставника, да прави графиконе и табеле према два критеријума уз коментар резултата 2.6.4. уме на задатом примеру, уз помоћ наставника, да постави хипотезу, формира и реализује једноставан експеримент и извести о резултат

10. ХЕМИЈА-ГОДИШЊИ ФОНД 72 ЧАСА

-2 ЧАСА НЕДЕЉНО

Циљ наставе хемије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и

- развијање функционалне хемијске писмености
- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина
- развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу
- развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)
- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији.

Задаци наставе хемије јесу:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе хемије сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе хемије буду у пуној мери реализовани
- омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод којим се у хемији долази до сазнања
- омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и развој друштва уопште
- оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком: да знају хемијску терминологију и да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања о својствима супстанци и њиховим променама долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став у мишљењу
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине, правилно и безбедно, по себе и друге, руковати лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама

- оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и експерименталних проблема
- стварање ситауција у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу
- омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену.

Р.б. наст. области	Назив наставне области	Број часова				
		Обрада новог градива	Вежбе и понављање	Утврђивање и оцењивање	Лабораторијске вежбе	Укупно часова
1.	ХЕМИЈА И ЊЕН ЗНАЧАЈ	1	0	0	2	3
2.	ОСНОВНИ ХЕМИЈСКИ ПОЈМОВИ	6	3	2	3	14
3. а)	СТРУКТУРА СУПСТАНЦЕ: а)АТОМ И СТРУКТУРА АТОМА	7	3	6	1	17
3. б)	СТРУКТУРА СУПСТАНЦЕ: б)ОСНОВНЕ ЧЕСТИЦЕ КОЈЕ ИЗГРАЂУЈУ СУПСТАНЦЕ: АТОМИ,МОЛЕКУЛИ,ЈОНИ	6	4	3	1	14
4.	ХОМОГЕНЕ СМЕШЕ-РАСТВОРИ	3	2	1	3	9
5.	ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА	6	3	5	1	15

СВЕГА ЧАСОВА	**29**	**15**	**17**	**11**	**72**

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

ХЕМИЈА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (области)	БРОЈ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА У ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОМ РАДУ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	ИСХОДИ
1.Хемија и њен значај	3	-учи правила понашања у лабораторији -активно учествује (поставља питања) -бележи резултате и дискутује,извештава -врши мерење запремине, масе и температуре	- презентује правила понашања у хемијској лабораторији -поспешује самосталан рад ученика у хемијској лабораторији -подстиче ученике на дискусију резултата	-фронтални -индивидуални -групни	**Ученик треба да:** -разуме шта је предмет изучавања хемије и како се у хемији долази до сазнања -схвата да је хемија једна од природних наука која објашњава промене у природи -овладава основним операцијама лабораторијске технике, мерама опрезности, заштите и прве помоћи -организује радно место, припрема и одлаже прибор и други материјал за рад -оспособљава се за коришћење уџбеника и радне свеске	**Ученик уме:** - да загрева супстанцу на безбедан начин,да измери масу, запремину и температуру супстанце -да безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором - да безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама -да изведе експеримент према датом упутству - да прикупи податке посматрањем и мерењем, и да при том користи одговарајуће инструменте - да табеларно и графички прикаже резултате посматрања или мерења -да изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата
2.Основни хемијски појмови	14	-активно учествује у раду	- објашњава и наглашава разлику између основних	-фронтални	**Ученик треба да:**	**Ученик зна:**

		-отворено и радознало поставља питања -изводи експерименте,бележи резултате,закључује и извештава	хемијских појмова - подстиче ученике да постављају питања - проналази примере из свакодневног живота и презентије их ученицима -изводи демонстрационе огледе -редовно прати постигнућа ученика	-индивидуални -групни -рад у пару	- разуме разлику између суптанце и физичког тела, супстанце и физичког поља (разликује примере од непримера); - разуме разлику између физичких и хемијских својстава супстанце; - разуме разлику између физичке и хемијске промене супстанце; - препознаје примере физичких и хемијских промена у свакодневном окружењу; - зна шта су чисте супстанце; - разуме разлику између елемената и једињења; - препознаје примере елемената и једињења у свакпдневнпм окружењу; - разуме разлику између чистих супстанци и смеша; - препознаје примере смеша у свакодневном окружењу; - уме да изабере и примени поступак за раздвајање састојака смеше на основу физичких својстава супстанци у смеши.	- да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, на основу њихове сложености -о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења, на основу њихових својстава -на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу - значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење -значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша - на основу својстава састојака смеше да изабере и изведе одговарајући поступак за њихово раздвајање - да осмисли експериментални поступак према задатом проблему за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњења и изведе закључке **Ученик уме :** -да загрева супстанцу на безбедан начин -да састави апаратуру и изведе поступак цеђења - у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства, растворљивост), као и да та својства опише - да безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама -да изведе експеримент према датом упутству -у огледима испитује својства супстанци и податке о супстанцама

						приказује табеларно или шематски -табеларно и графички прикаже резултате посматрања или мерења - изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата -да препозна питање/проблем које се може експериментално истражити -да постави хипотезе -да планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе -да донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду Ученик разуме: -како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима
3.Структура супстанце	31	-постављају питања -прате ток реакција, закључују -решавају задатке -дискутују	- објашњава које честице изграђују атом - подстиче ученике да постављају питања - буди креативност код ученика, кроз повезивање својстава супстанци и хемијске везе -редовно прати	-фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	**Ученик треба да:** -зна да је атом најмања честица хемијског елемента - разуме квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола -зна структуру атома, да нуклеони (протони и неутрони) чине језгро, а електрони образују електронски омотач -зна односе маса протона, неутрона и електрона -зна релативна наелектрисања протона, неутрона и електрона	**Ученик зна:** - да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе - тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима -квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула једноставнијих једињења - значење следећих термина: атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза оксид

			постигнућа ученика		-зна да се електрони у атому разликују по енергији (енергетски нивои) - разуме како су својства елемента и његов положај у Периодном систему условљени атомским бројем (број протона), односно бројем и распоредом електрона у омотачу – разуме да је маса атома мала и да се због практичних разлога уместо стварне масе атома користи релативна атомска маса; - зна шта је атомска јединица масе и да је повеже са појмом релативна атомска маса -уме да користи податке дате у таблици Периодног система елемената. – разуме да су основне честице које изграђују супстанце атоми, молекули и јони; – зна шта је јонска и ковалентна веза; – разуме како од атома настају јони, како од атома настају молекули, то јест разуме разлику између атома, јона и молекула; – разуме сличности и разлике између атома и јона по броју и врсти субатомских честица; – разуме значај валентних електрона и промене на последњем енергетском нивоу при стварању хемијске везе; – зна шта је валенца елемента и уме да на основу формуле одреди валенцу елемената и обрнуто; – разуме да је стварна маса молекула мала и уме да на основу хемијске формуле израчуна релативну молекулску масу; – разуме да хемијска формула једињења са јонском везом представља најмањи бројчани однос јона у јонској кристалној решетки; – зна да се у хемији користе електронске, структурне и молекулске формуле и разуме њихово значење; – разуме да својства хемијских једињења зависе од типа хемијске везе;	- како тип хемијске везе одређује својства супстанци (температуре топљења и кључања, као и растворљивост супстанци) -значење термина изотоп - да саставља формуле једињења на основу валенци елемената. **Ученик разуме:** **-** разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша, на основу врста честица које их изграђују - да су својства супстанци и промене којима подлежу условљене разликама на нивоу честица -структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома, молекула и јона

					– разуме разлику између атомске, јонске и молекулске кристалне решетке.	
4.Хомогене смеше -раствори	9	-самостални ученички рад у при премању раствора познатих супстанци -закључују шта је засићен и незасићен раствор -припремају растворе исте концентрације, а различите масе -постављају питања -израчунавају проценте концентрације раствора	- подстиче ученике на самосталан рад -кроз примере из праксе показује шта је засићен, а шта незасићен раствор -подстиче дијалог са ученицима и повећава тиме заинтересованост за израчунавања у хемији -наводи примере примене процентне концентрације у свакодневном животу -редовно прати постигнућа ученика	-фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	**Ученик треба да:** – разуме појам раствора и растворљивости; –разуме начин изражавања квантитативног састава раствора као незасићен, засићен и презасићен раствор; – разуме изражавање квантитативног састава раствора преко процентне концентрације; – уме да израчуна процентну концентрацију раствора; – уме да направи раствор одређене процентне концентрације; – разликује воду као једињење (чиста супстанца) од примера вода у природи које су смеше (изворска, морска, речна, језерска, подземна, минерална, атмосферска и отпадна); – разуме да је вода растварач за супстанце са јонском и поларном ковалентном везом и зна значај воде за живот; – зна да је вода за пиће драгоцена и да је чува од загађења.	**Ученик зна:** **-** да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, на основу њихове сложености -о практичној примени смеша из сопственог окружења, на основу њихових својстава **-** тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима - шта су раствори, како настају и примере раствора у свакодневном животу -значење следећих термина:, смеша, раствор, растварање, -да загрева супстанцу на безбедан начин –да измери масу, запремину и температуру супстанце -да у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства, растворљивост), као и да та својства опише -како тип хемијске везе одређује својства супстанци (температуре топљења и кључања, као и растворљивост супстанци) -шта је засићен, незасићен и презасићен раствор - да изабере најпогоднији начин за повећање брзине растварања супстанце (повећањем температуре растварача, уситњавањем супстанце, мешањем) -да промени концентрацију раствора додавањем растворене супстанце или растварача (разблаживање и концентровање) -израчуна масу растворене супстанце и растварача, на основу

						процентног састава раствора и обрнуто **Ученик уме:** -да безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама -да изведе експеримент према датом упутству - у огледима испитује својства супстанци и податке о супстанцама приказује табеларно или шематски -да направи раствор одређеног процентног састава - да прикупи податке посматрањем и мерењем, и да при том користи одговарајуће инструменте –да табеларно и графички прикаже резултате посматрања или мерења -да изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата -да осмисли експериментални поступак према задатом циљу, истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење и изведе закључак -да израчуна процентуалну заступљеност неке супстанце у смеши -да препозна проблем који се може експериментално истражити, постави хипотезе,планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе -да донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду **Уеник разуме:** -како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима - зависност растворљивости супстанце од природе супстанце и растварача
5.Хемијске	15	-разумеју квалитативно и квантитативно	-разграничава и објашњава шта је квантитативно и	-фронтални -индивидуални	**Ученик треба да:** – зна да се хемијским симболима и формулама представљају супстанце, а једначинама	**Ученик зна:**